

ദുരന്ത നിവാരണത്തിനുള്ള ഓറഞ്ച് പുസ്തകം

2

2020

കാലവർഷ-തുലാവർഷ മുന്നൊരുക്ക,
ദുരന്ത പ്രതികരണ മാർഗ്ഗരേഖ

ഒന്നാം പതിപ്പ് - 25 മെയ് 2019
രണ്ടാം പതിപ്പ് - 25 മെയ് 2020

ORANGE BOOK OF DISASTER MANAGEMENT

2

2020

MONSOON PREPAREDNESS AND RESPONSE GUIDELINES (Malayalam)

Edition 1 – 25 May 2019

Edition 2 – 25 May 2020

പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്

കേരള സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രം
(എസ്.ഇ.ഓ.സി)
സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ കാര്യാലയം
ഒബ്സർവേറ്ററി ഹീൽസ്, വികാസ് ഭവൻ പി.ഓ
തിരുവനന്തപുരം - 695033
ഫോൺ: 0471-2364424. ഇ-മെയിൽ: seoc.gok@gmail.com

സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയിൽ നിക്ഷിപ്തമായ അധികാരത്തിൽ 25-5-2020ന് പുറപ്പെടുവിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ.

ഒപ്പ്
ഡോ. ശേഖർ എൽ. കുര്യാക്കോസ്
മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി &
ഹെഡ്, സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രം

ആമുഖം

ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടുന്നതിന്റെ കാര്യക്ഷമത ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടുന്നതിന് എത്രകണ്ട് തയ്യാറെടുക്കുന്നു എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചായിരിക്കും. കേരളത്തിൽ ഏറ്റവും അധികം ദുരന്ത സാഹചര്യം ഉണ്ടാകുന്ന സമയം കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലം ആണ്. 2012 മുതൽ എല്ലാ വർഷവും സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി, കാലവർഷ-തുലാവർഷ മുന്നൊരുക്കയോഗം സംസ്ഥാന ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണറുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ നടത്തി വരുന്നു.

സംസ്ഥാന, ജില്ലാ, താലൂക്ക് തലത്തിൽ അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന സംവിധാനം (Incident Response System) സ്ഥാപിച്ച്, വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തന മേഖല വ്യക്തമാക്കി ഒരു പ്രത്യേക രൂപ രേഖയുടെ ആവശ്യം ഓഫീ ചൂഴ്ചിക്കാറ്റ്, 2018ലെ പ്രളയം എന്നിവ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മേൽ അനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നും പാഠം ഉൾക്കൊണ്ടാണ് ഇത്തരം ഒരു മാർഗ്ഗരേഖ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ 22 (2) (f) പ്രകാരം കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലത്തേക്ക് തയ്യാറാക്കുകയും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്.

അതാത് ജില്ലയുടെ സാഹചര്യം പരിഗണിച്ച് ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അതാത് വകുപ്പുകൾ മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി നേതൃത്വം നൽകേണ്ടതുണ്ട്. തുടർവർഷങ്ങളിൽ അനുഭവങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ഈ കൈപുസ്തകം പരിഷ്കരിച്ച് കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമായി ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗ രേഖയായി മാറ്റുന്നതാണ്.

ഈ കൈപുസ്തകം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സ്റ്റേറ്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി 6-05-2019ന് അംഗീകരിക്കുകയും സർക്കാർ GO (Rt) No. 280/2019/DMD dated 9-05-2019 എന്ന ഉത്തരവായി പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ പുസ്തകം 2019ലെ പ്രളയ അനുഭവത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ പുതുക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ സംസ്ഥാന ഇ.ഒ.സി.യെ 30-4-2020ന് ചേർന്ന സ്റ്റേറ്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി ചുമതലപ്പെടുത്തി.

കോവിഡ്-19ന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ സാമൂഹിക അകലം പാലിച്ചും, കോവിഡ്-19ന്റെ വ്യാപന സാധ്യത കൂടി പരിഗണിച്ചും വേണം 2020ലെ മഴക്കാലദുരന്തങ്ങളെ നേരിടുവാൻ. ആയതിനാൽ, സംസ്ഥാന ഇ.ഒ.സിയിൽ കോവിഡ് സംബന്ധമായ വിഷയങ്ങളിൽ ഉപദേശം നൽകുന്ന തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജിലെ വിദഗ്ദ്ധക്കരായ ഡോക്ടർമാർ കൂടി ഈ മാർഗ്ഗരേഖ പുതുക്കുന്നതിൽ പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Disaster Management Department-Standard Operating Procedures and Emergency Supports Functions Plan and Revision of Handbook on Disaster Management-Volume 2-approved-Orders issued.

DISASTER MANAGEMENT (A) DEPARTMENT

G.O.(Rt)No.280/2019/DMD

Dated 09/05/2019, Thiruvananthapuram

Read:- Minutes of the State Executive Committee of Kerala State Disaster Management Authority (KSDMA) held on 6-05-2019

ORDER

Disaster management systems gains strength from the ability to identify the right lessons from incidents and put in place correctives that make it emerge better prepared to operate in the demanding environment in which it functions. This is a continuous process. In the light of the upcoming monsoon season and the lessons learned from Cyclone Ockhi and Kerala Floods 2018, the State Executive Committee of Kerala State Disaster Management Authority has decided to update the Standard Operating Procedures and adopt new protocols for enhancing emergency preparedness and response capacity of various departments.

Accordingly, the State Emergency Operations Centre (SEOC) updated the Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres and Emergency Support Functions Plan. The first edition of the plan was approved by the State Executive Committee in its meeting held on 29-01-2015 and the second edition in its meeting held on 20-10-2016. The document was circulated to all districts and was posted in the website of KSDMA.

The revised handbook contains the Incident Response System structure to be followed in the State, District and Taluk level. This revised handbook provides details of the Crisis Management mechanisms in place in the state, the desk responsibilities of Emergency Operations Centres at the State and District Level and the Standard Operating Procedures to be followed during various hazardous category Rainfall, Flood,

Cyclone, Tsunami, High Waves (Swell Waves, Storm Surges, Kallakadal), Landslide, Petro-chemical transportation accident and Space Debris (Meteorites, Debris of space crafts). The handbook also contains the emergency supports functions plan indicating the suo-moto responsibilities of various departments in the event of emergencies.

Further, in the past, Monsoon Preparedness directives used to be sent out only as a Government circular. The roles and responsibilities of individual departments were not spelt out in a single document clearly. Hence a separate document specific for monsoon preparedness and emergency response was prepared by SEOC in Malayalam incorporating the following chapters: 1) Monsoon prognosis of multiple agencies, 2) Types of warnings from IMD during monsoon, 3) Possible disasters in Kerala during monsoon, 4) Roles of State EOC, 5) Roles of Central Agencies, 6) Roles of District Disaster Management Authorities and 7) Roles of 29 departments. This document is specific to the monsoon period covering the roles and responsibilities of 29 departments, central agencies and district disaster management authorities and State EOC.

The State Executive Committee considered both the documents and approved the documents in the meeting held on 06-05-2019.

Government have examined the matter in detail and are pleased to issue the following orders in light of the approval received for the documents from the State Executive Committee of KSDMA.

1. The Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres and Emergency Support Functions Plan is renamed as the Orange Book of Disaster Management - Kerala - Standard Operating Procedures & Emergency Support Functions Plan (outer cover in Orange colour)
2. The Orange Book of Disaster Management - Kerala - Standard Operating Procedures & Emergency Support Functions Plan is approved and issued vide powers vested upon the State Executive Committee of KSDMA under Disaster Management Act, 2005 - Section 22 (2) (f) for strict compliance by the concerned departments, central agencies and District Disaster Management Authorities.
3. The Monsoon Preparedness and Emergency Response Plan is approved and issued vide powers vested upon the State Executive Committee of KSDMA under Disaster Management Act, 2005 - Section 22 (2) (f) for strict compliance by the concerned departments, central agencies and District Disaster Management Authorities during the South West and North East Monsoon season (June to December). This plan will be a season specific dynamic sub-plan of the Orange Book of Disaster Management - Kerala. This plan will be updated every year after receiving the first Long Range Forecast of

India Meteorological Department.

4. The Incident Response System (IRS) structure laid in the Orange Book of Disaster Management - Kerala to be followed in the State, District and Taluk level is approved for strict implementation.
5. All District Disaster Management Authorities shall notify the IRS in the District and Taluk Level with the approval of the District Disaster Management Authority in its full meeting on or before 25-05-2019
6. Kerala State Disaster Management Authority is authorised to do the needful to provide necessary training for the officers notified under the IRS in the districts utilising funds from the KSDMA Plan Funds from time to time.
7. The Kerala State Disaster Management Authority will post both the documents in the website of KSDMA at <http://sdma.kerala.gov.in/handbooks/> on or before 25-05-2019

(By order of the Governor)

REMESAN.M.K.

ADDITIONAL SECRETARY

To:
The Secretary, Water Resources Department
The Additional Chief Secretary, Home Department
The Additional Chief Secretary, Finance Department
The Additional Chief Secretary, Health and Family Welfare Department
The Principal Secretary, Fisheries Department
All District Collectors
All Departments Concerned
Member Secretary, Kerala State Disaster Management Authority, Observatory Hills
, Vikas Bhavan P.O., Thiruvananthapuram-33
The Principal Accountant General (A&E/Audit), Kerala, Thiruvananthapuram
The Web and New Media, I & PRD (webprd@kerala.gov.in)
Stock File / Office Copy

Copy to:

PS to Hon'ble Minister (Revenue & Disaster Management)
Special Secretary to Chief Secretary
PS to Principal Secretary, Revenue & Disaster Management
Cto Additional Secretary, Disaster Management

Forwarded /By order

Section Officer

Contents

1	ഇന്ത്യയിലെ മഴക്കാലം.....	13
1.1	വിവിധ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചന സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവചനങ്ങൾ	14
1.1.1	കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് (India Meteorological Department)	14
1.1.2	ദക്ഷിണേഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ കാലാവസ്ഥാ കൂട്ടായ്മയുടെ പതിനാറാം സമ്മേളനം [South Asian Seasonal Climate Outlook Forum (SASCOF-16)].....	15
1.1.3	IRI കൊളംബിയ യൂണിവേഴ്സിറ്റി (International Research Institute for Climate and Society - Columbia University).....	16
1.1.4	വെതർ ചാനൽ (Weather Channel).....	16
1.2	കേരളത്തിലെ 2020ലെ കാലവർഷം സംബന്ധിച്ച അനുമാനം	17
1.3	തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ ആരംഭ തീയതി സംബന്ധിച്ച വിശകലനം.....	20
1.4	മഴ, വെള്ളപ്പൊക്കം, കടൽസ്ഥിതി, കാറ്റ് എന്നിവ സംബന്ധിച്ച മൂന്നറിയിപ്പുകളുടെ രീതികൾ	21
1.5	മഴ സംബന്ധിച്ച മൂന്നറിയിപ്പ്.....	23
1.5.1	പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവും, തീക്ഷ്ണതയും.....	23
1.5.2	പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം.....	24
1.5.3	ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ മഴയുടെ സാധ്യത	26
1.5.4	മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത.....	26
1.5.5	മഴ മൂന്നറിയിപ്പ് - നിറങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ.....	26
1.5.6	ന്യൂനമർദ്ദവും ചൂഴലിക്കാറ്റും സംബന്ധിച്ച മൂന്നറിയിപ്പുകൾ.....	29
1.5.7	ചൂഴലിക്കാറ്റുകളുടെ പേര്	35
1.5.8	മൂന്നറിയിപ്പിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന സമുദ്ര ഭാഗങ്ങൾ	37
1.6	വെള്ളപ്പൊക്കം സംബന്ധിച്ച മൂന്നറിയിപ്പ്	37
1.7	കാറ്റ് സംബന്ധിച്ച മൂന്നറിയിപ്പ്	38
1.8	ഇടിയോട്കൂടിയ മഴയുടെ മൂന്നറിയിപ്പ്.....	39
1.9	ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രം (Indian National Centre for Ocean Information Services - INCOIS)	40
1.10	അലർച്ചകളും അതിനനുസരിച്ച് സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികളും.....	41
1.11	ഔദ്യോഗിക മൂന്നറിയിപ്പ് ലഭിക്കുന്ന ആപ്പുകളും, വെബ്സൈറ്റുകളും, സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളും.....	44

2	അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങൾ.....	47
2.1	കേരളത്തിലെ പ്രധാന മഴക്കാല ദുരന്ത സാധ്യതകൾ.....	48
3	സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സി നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനം.....	51
3.1	Central Agencies	54
3.1.1	National Disaster Response Force	54
3.1.2	Central Armed Forces (Indian Army, Indian Navy, Indian Air Force, Coast Guard, BSF, CRPF, ITBP) 55	
3.1.3	Office of DDG Technology (in-charge of Disaster Management), Dept. of Telecom, Kerala LSA, Ernakulam.....	56
3.1.4	District NICs	57
3.1.5	Airport Authority of India – Airports in Kerala	57
4	ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ.....	58
4.1	അണക്കെട്ടുകളിലെയും, നദികളിലേയും ജല നിരപ്പ് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകുന്നതിനും ജില്ലയിൽ ഉറപ്പാക്കേണ്ട സംവിധാനം.....	76
4.2	ഹെലികോപ്റ്റർ ഇറങ്ങുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ.....	82
4.3	കോട്ടയം ജില്ലയിലെ ആപ്താ മിത്ര സന്നദ്ധ സേനയുടെ ഉപയോഗം.....	83
4.4	സന്നദ്ധം volunteerമാരുടെ ഉപയോഗം.....	84
4.5	സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെ ഔദ്യോഗിക കൂട്ടായ്മകൾ (Inter Agency Group)...	85
4.6	ദുരന്തത്തിൽ വന്നടിയുന്ന Debris മാറ്റുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ.....	86
5	വിവിധ വകുപ്പുകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ	89
5.1	പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - സംസ്ഥാന തലം.....	89
5.2	പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - ജില്ലാ തലം.....	90
5.3	ലാൻഡ് റവന്യൂ	92
5.4	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സർക്കാരുകൾ.....	97
5.4.1	ദുരന്താനന്തര മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം.....	106
5.5	പോലീസ്	108
5.6	അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്	113
5.7	ആരോഗ്യ വകുപ്പ്.....	116
5.8	ജലസേചന വകുപ്പ്.....	118
5.9	കെ.എസ്.ഇ.ബി.....	123

5.10	കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി.....	126
5.11	ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്.....	129
5.12	മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പ്.....	133
5.13	മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്	134
5.14	ദേവസ്വം.....	135
5.15	മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്.....	136
5.16	സിവിൽ സപ്ലൈസ് വകുപ്പ്.....	137
5.17	കൃഷി വകുപ്പ്.....	138
5.18	കെ.എസ്.ആർ.റ്റി.സി.....	140
5.19	ജലഗതാഗത വകുപ്പ്.....	140
5.20	വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്.....	141
5.21	കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി.....	142
5.22	കേരള ഡാം സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി.....	142
5.23	ടൂറിസം വകുപ്പ്.....	143
5.24	വനം വകുപ്പ്.....	144
5.25	പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ്.....	145
5.26	സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ്.....	146
5.27	വനിതാ-ശിശുക്ഷേമ വകുപ്പ്.....	149
5.28	വിവര-പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്.....	150
5.29	ഗതാഗത വകുപ്പ്.....	151
5.30	എക്സൈസ്.....	151
5.31	പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ്.....	152
5.32	വ്യവസായ വകുപ്പ്.....	152
5.33	കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്.....	153
6	ഉപസംഹാരം.....	154
7	അനുബന്ധം 1 ദൈനംദിന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കേണ്ട ഫോർമാറ്റ്	156
8	അനുബന്ധം 2: എല്ലാ മാസവും സമർപ്പിക്കേണ്ടുന്ന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഫോർമാറ്റ്.....	158

9 അനുബന്ധം 3: ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ..... 164

10 അനുബന്ധം 4: രാത്രികാലങ്ങളിലും ഷട്ടറുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിച്ച് പെട്ടന്ന് ജലം ഒഴുക്കിവിടേണ്ടിവന്നേക്കാവുന്ന ചെറിയ അണക്കെട്ടുകൾ..... 180

11 അനുബന്ധം 5: പാമ്പ് കടിയ്ക്കുള്ള ചികിത്സ ലഭ്യമാകുന്ന ആശുപത്രികളുടെ പട്ടിക..... 182

12 അനുബന്ധം 6: സംസ്ഥാനത്ത് വാർഷികമായും, ഋതുക്കളിലും, അതാത് മാസവും ലഭിക്കുന്ന മഴയുടെ ഭൂപടങ്ങൾ..... 185

13 അനുബന്ധം 7: വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ്..... 187

14 അനുബന്ധം 8: കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷൻ പുഴയിലെ ജലനിരപ്പ് നിരീക്ഷിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളും അനുബന്ധ വിവരങ്ങളും..... 188

15 അനുബന്ധം 9 - വീടുകളിൽ തിരികെ പോകുന്നവർക്കുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ
191

15.1 വീടിന്റെ തറയും പരിസരവും വൃത്തിയാക്കുന്ന രീതി..... 193

15.2 കിണറുകൾ, ദുരന്തം ബാധിച്ച ജല സംഭരണികൾ എന്നിവ ശുചിയാക്കുന്ന പ്രവർത്തനം..... 196

1 ഇന്ത്യയിലെ മഴക്കാലം

ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പ്രധാന മഴക്കാലമായ തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷം ആദ്യമെത്തുന്ന പ്രദേശമാണ് കേരളം. ഇടവപ്പാതിയെന്ന് വിളിക്കുന്ന ജൂൺ മുതൽ സെപ്റ്റംബർ വരെ ധാരാളമായി മഴ നൽകുന്ന തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂണും പിന്നാലെയെത്തുന്ന തുലാവർഷം അഥവാ വടക്ക് കിഴക്കൻ മൺസൂണും (ഒക്ടോബർ മുതൽ ഡിസംബർ വരെ) ചേർന്ന് സമ്പന്നമാണ് കേരളത്തിലെ മഴക്കാലം. കേരളത്തിലെ വാർഷിക മഴയുടെ ദീർഘകാല ശരാശരി 2924.7 മില്ലി മീറ്റർ ആണ്. ഇതിൽ 2049.2 മില്ലി മീറ്റർ മഴയും തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂണിലാണ് ലഭിക്കുന്നത്. 491.7 മില്ലി മീറ്ററാണ് 'സാധാരണ' (normal) വടക്ക് കിഴക്കൻ മൺസൂൺ മഴ. കേരളത്തിൽ ഏറ്റവുമധികം മഴ സാധാരണയായി ലഭിക്കാറുള്ളത് ജൂലൈ മാസത്തിലാണ്. സംസ്ഥാനത്തിലാകെ 720.1 മില്ലിമീറ്റർ മഴ ജൂലൈ മാസത്തിലും 643 മില്ലി മീറ്റർ മഴ ജൂൺ മാസത്തിലും ദീർഘകാല ശരാശരിയായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ രണ്ട് പ്രധാന മഴ മാസങ്ങൾക്ക് ശേഷമെത്തുന്ന ഓഗസ്റ്റ് മാസത്തിലെ 'സാധാരണ' പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന മഴ 427 മില്ലി മീറ്ററാണ്. 1961 മുതൽ 2010 വരെ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ട മഴയുടെ വിവരങ്ങളിൽ നിന്നാണ് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ഈ കണക്കുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. പരിചിതമല്ലാത്ത രീതിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അസാധാരണ മഴ പലപ്പോഴും വലിയ നാശനഷ്ടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാറുണ്ട്.

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പാണ് കാലാവസ്ഥാ സംബന്ധിച്ചുള്ള മുന്നറിയിപ്പുകൾ സർക്കാരിനും സംവിധാനങ്ങൾക്കും നൽകാൻ ഔദ്യോഗിക ചുമതലയുള്ള ഏജൻസി. ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന ആദ്യഘട്ട ദീർഘകാല മഴ പ്രവചനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് രാജ്യത്ത് മൺസൂൺ മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കാറുള്ളത്.

1.1 വിവിധ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചന സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവചനങ്ങൾ

1.1.1 കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് (India Meteorological Department)

2020 ഏപ്രിൽ 15 ന് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം (IMD) പുറപ്പെടുവിച്ച ദീർഘകാല മഴ സാധ്യതാ പ്രവചനത്തിൽ രാജ്യത്ത് ഈ വർഷം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത് 'സാധാരണ' (normal) മഴയാണ്. ദീർഘകാല ശരാശരിയുടെ 100% (+/-5% മോഡൽ പിഴവുകൾക്കുള്ള സാധ്യതയോടെ) മഴയാണ് 2020 ലെ തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷത്തിൽ (ഇടവപ്പാതി) ഇന്ത്യയിൽ പ്രവചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. (കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ 2018 ലെ ദീർഘകാല പ്രവചനം 97%വും 2019ൽ 96%വുമായിരുന്നു).

മൺസൂണിനെ സ്വാധീനിക്കുന്ന നിർണ്ണായക ഘടകങ്ങളായ പസിഫിക് സമുദ്രത്തിലെ എൽ-നിനോ പ്രതിഭാസവും ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിലെ 'ഇന്ത്യൻ ഓഷ്യൻ ഡൈപോൾ' പ്രതിഭാസവും നിലവിൽ 'ന്യൂട്രൽ' അവസ്ഥയിലാണ് ഉള്ളതെന്നും ഇത് അനുകൂല സാഹചര്യത്തിന്റെ സൂചനയാണെന്നും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് വ്യക്തമാക്കുന്നു. സീസണിന്റെ രണ്ടാം പകുതിയിൽ നേർത്തതെങ്കിലും ലാ-നീന പ്രതിഭാസം പസിഫിക് മഹാസമുദ്രത്തിൽ ഉടലെടുക്കാനിടയുണ്ടെന്നും ചില കാലാവസ്ഥാ മോഡലുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞുള്ള മഴ (above normal) സാധ്യത 21% വും അധിക മഴക്കുള്ള (Excess, >110%) സാധ്യത കേവലം 9% മാത്രമാണെന്നുമാണ് IMD ദീർഘകാല പ്രവചനത്തിലൂടെ വ്യക്തമാക്കുന്നത്.

മെയ് അവസാന വാരത്തിലോ ജൂൺ ആദ്യവാരത്തിലോ ആയി IMD അവരുടെ രണ്ടാമത്തെ ദീർഘകാല പ്രവചനം പുറത്തിറക്കുന്നതാണ്. ഇന്ത്യയെ വിവിധ മേഖലകളായി തിരിച്ചുള്ള പ്രവചനം കൂടി സാധാരണ രണ്ടാമത്തെ ദീർഘകാല പ്രവചനത്തിൽ ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. അത് കൂടി ലഭ്യമാകുമ്പോൾ മാത്രമേ കേരളം ഉൾപ്പെടുന്ന ദക്ഷിണേന്ത്യക്ക് ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള മഴയുടെ അളവിനെ കുറിച്ച് ഒരു വ്യക്തതയുണ്ടാവുകയുള്ളൂ.

ജൂൺ മുതൽ സെപ്തംബർ വരെയുള്ള തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂണിൽ ഇന്ത്യയിലാകെ ലഭിക്കാനിടയുള്ള ആകെ മഴയുടെ അളവിനെ

സംബന്ധിച്ചുള്ളതാണ് ഈ പ്രവചനം. ഇന്ത്യയുടെ തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ മഴയുടെ ദീർഘകാല ശരാശരി എന്നത് 880 മില്ലി മീറ്റർ മഴയാണ്. ഈ പ്രവചനത്തിൽ നിന്ന് വലിയ അപകടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാറുള്ള അതിതീവ്ര മഴ ദിനങ്ങൾ രാജ്യത്തുണ്ടാകുമെന്നോ സംസ്ഥാനത്ത് ഇടവപ്പാതി ഏത് രീതിയിലായിരിക്കുമെന്നോ പൊതുവെ മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. നിലവിൽ എല്ലാ ദിവസവും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന 5 ദിവസത്തെ ജില്ലാതല മഴ പ്രവചനത്തിൽ മാത്രമാണ് ഇത്തരം വിവരങ്ങൾ നമുക്ക് ലഭ്യമാകുന്നത്.

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ 2020 ദീർഘകാല മൺസൂൺ പ്രവചനം

https://mausam.imd.gov.in/Forecast/marquee_data/1st_Stage_LRF_apr_2020_English.pdf എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രമുഖ അന്തർദേശീയ, സ്വകാര്യ ഏജൻസികളും 2020 മൺസൂൺ മഴയുടെ ദീർഘകാല പ്രവചനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ലഭ്യമായ ചില വിവരങ്ങൾ അനുബന്ധമായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

1.1.2 ദക്ഷിണേഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ കാലാവസ്ഥാ കൂട്ടായ്മയുടെ പതിനാറാം സമ്മേളനം [South Asian Seasonal Climate Outlook Forum (SASCOF-16)]

ദക്ഷിണേഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ ഔദ്യോഗിക കാലാവസ്ഥാ ഏജൻസികളുടെ കൂട്ടായ്മയായ SASCOF ഏപ്രിൽ 20 മുതൽ 22 വരെ വീഡിയോ കോൺഫറൻസ് വഴി അവരുടെ പതിനാറാം സമ്മേളനം ചേരുകയുണ്ടായി. ലോക കാലാവസ്ഥാ സംഘടനയുടെയും മറ്റ് പ്രമുഖ അന്തർദേശീയ കാലാവസ്ഥാ സംഘടനകളുടെയും പ്രതിനിധികൾ ഉൾപ്പെടെ പങ്കെടുത്ത സമ്മേളനത്തിൽ മേഖലയിൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന സീസൺ എങ്ങനെയായിരിക്കുമെന്ന് വിലയിരുത്തി. ഇന്ത്യയിൽ പൊതുവെ 'സാധാരണ' മൺസൂൺ ആയിരിക്കുമെന്ന നിഗമനത്തിലാണ് സാസ്കോഫ് എത്തിച്ചേർന്നിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ സാസ്കോഫ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കാലാവസ്ഥാ അവലോകന ഭൂപടത്തിൽ കേരളം ഉൾപ്പെടുന്ന ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ

സാധാരണയിൽ കൂടുതൽ (Above Normal) മഴ ലഭിക്കാനുള്ള സാധ്യത പ്രവചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

SASCOFന്റെ പ്രവചനം സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരം ലോക കാലാവസ്ഥാ സംഘടനയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്ന് <https://public.wmo.int/en/media/news/normal-rainfall-expected-2020-southwest-monsoon-season> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

1.1.3 IRI കൊളംബിയ യൂണിവേഴ്സിറ്റി (International Research Institute for Climate and Society - Columbia University)

അമേരിക്കയിലെ പ്രശസ്തമായ കൊളംബിയ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ എർത്ത് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ IRI മൾട്ടി മോഡൽ പ്രോബബിലിറ്റി ഫോർകാസ്റ്റ് അനുസരിച്ച് 2020 ജൂൺ മുതൽ ഓഗസ്റ്റ് വരെയുള്ള കാലയളവിൽ ഇന്ത്യൻ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിൽ, ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ സാധാരണയിൽ കൂടുതൽ മഴ ലഭിക്കാനുള്ള സാധ്യതയുടെ സൂചനയാണ് നൽകുന്നത്.

IRI കാലാവസ്ഥാ അവലോകന ഭൂപടം <https://iri.columbia.edu/our-expertise/climate/forecasts/seasonal-climate-forecasts/> എന്ന ലിങ്കിൽ കാണാവുന്നതാണ്.

1.1.4 വെതർ ചാനൽ (Weather Channel)

പ്രമുഖ സ്വകാര്യ കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ സംരംഭമായ വെതർ ചാനൽ അവരുടെ മൺസൂൺ പ്രവചനത്തിൽ പറയുന്നത് 2020 ൽ മൺസൂൺ ഇന്ത്യയിൽ നേരത്തെ എത്തുമെന്നാണ്. ഈ വർഷം മെയ് 31 ന് തന്നെ മൺസൂൺ ഇന്ത്യയിൽ എത്തുമെന്നാണ് IBM വെതർ ചാനൽ കണക്കാക്കുന്നത്. മാത്രമല്ല, വെതർ ചാനലിന്റെ പ്രവചനത്തിൽ 'സാധാരണയിലും കൂടിയ' മഴയാകും ഈ സീസണിൽ ഇന്ത്യയിൽ ലഭിക്കുക എന്നാണ് പ്രവചിക്കുന്നത്. സാധാരണ സമയത്തിനും ഒരു ദിവസം മുന്നേ എത്തുന്ന മൺസൂൺ ദീർഘകാല ശരാശരിയുടെ 105% മഴയാണ് ഈ വർഷം ഇന്ത്യയിലാകെ നൽകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. വെതർ ചാനലിന്റെ കാലാവസ്ഥാ അവലോകന ഭൂപടത്തിൽ കേരളം ഉൾപ്പെടുന്ന മേഖലയിൽ സാധാരണയിൽ കൂടുതൽ മഴയ്ക്കുള്ള സാധ്യതയുടെ സൂചന തന്നെയാണ്

നൽകുന്നത്. പ്രമുഖ ആഗോള കാലാവസ്ഥാ മോഡലായ ECMWF ന്റെ മോഡൽ ഔട്ട്പുട്ടുകൾ കൂടി അധികരിച്ച് കൊണ്ടാണ് വെതർ ചാനൽ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ECMWF നൽകുന്ന സൂചനയും കേരളത്തിൽ സാധാരണയിൽ കൂടുതൽ മഴ പ്രതീക്ഷിക്കാം എന്നാണ്.

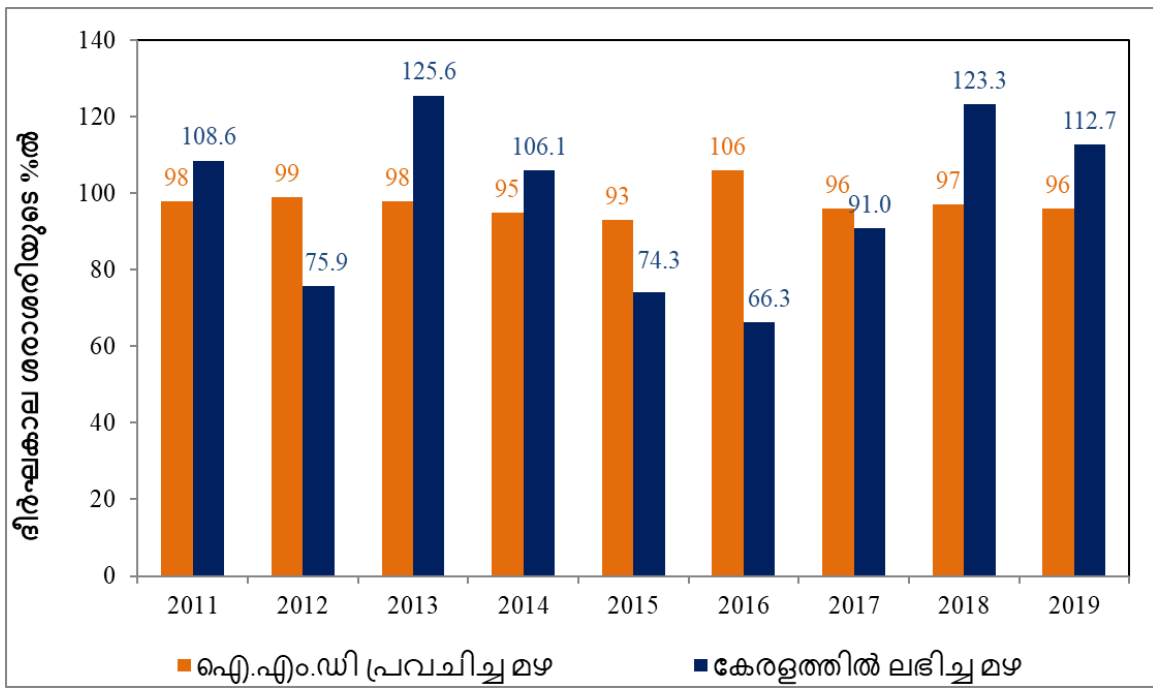
വെതർ ചാനലിന്റെ വിശദമായ അവലോകനം

<https://www.ibm.com/blogs/digital-transformation/in-en/blog/indias-southwest-monsoon-outlook-2020/> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

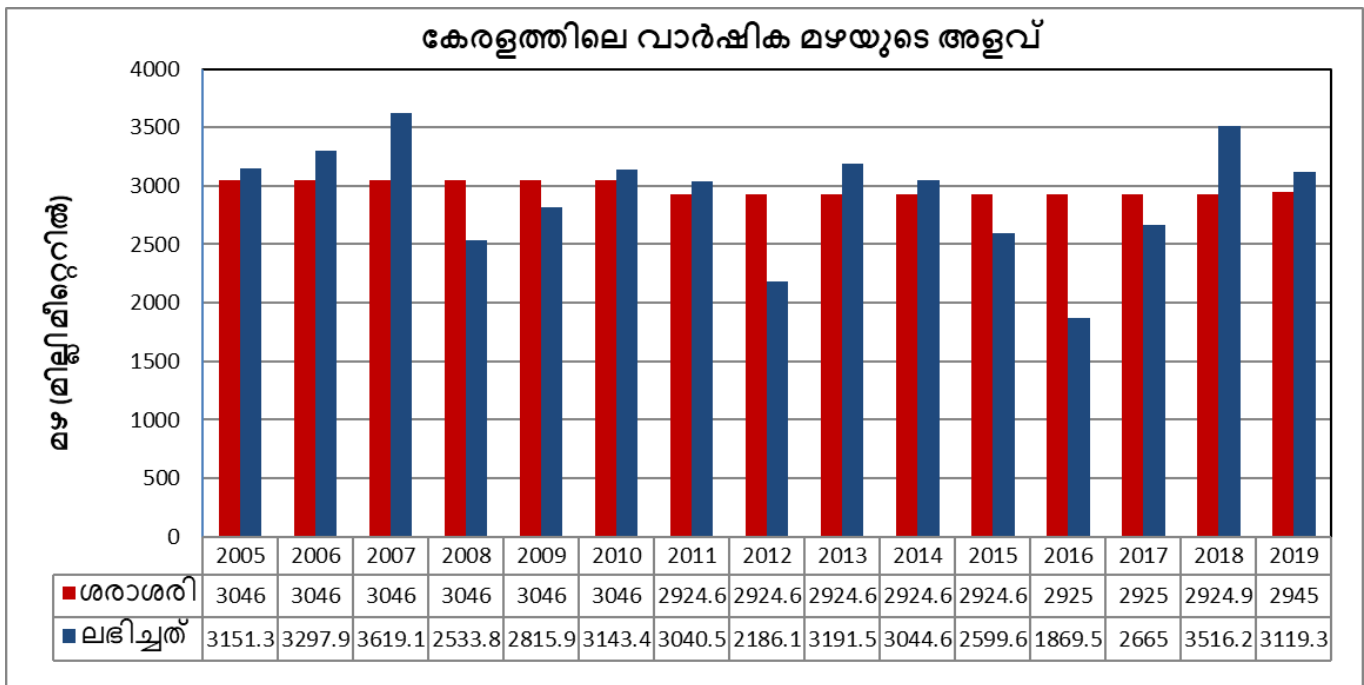
1.2 കേരളത്തിലെ 2020ലെ കാലവർഷം സംബന്ധിച്ച അനുമാനം

നിലവിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ളത് ഇന്ത്യ മൊത്തത്തിൽ ഉള്ള പ്രവചനം ആണ്. ഈ പ്രവചനം പ്രകാരം ഇന്ത്യയിൽ 2020 മൺസൂൺ മഴ സാധാരണ മഴയോ സാധാരണയിൽ കൂടുതലോ ആവാനുള്ള സാധ്യതയാണുള്ളത്. പ്രാദേശികമായ വ്യതിയാനങ്ങൾക്ക് സാധ്യതയുമുണ്ട്. 2018 ൽ ഏറെക്കുറെ സമാനമായ ദീർഘകാല മഴ പ്രവചനമായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്. പക്ഷെ കേരളമുൾപ്പെടെ പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലും 2018 ൽ പ്രളയം സൃഷ്ടിച്ചാണ് മൺസൂൺ കടന്ന് പോയത്. മുൻവർഷങ്ങളിലെ പ്രവചനവും, ലഭ്യമായ മഴയുടെ തോതും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

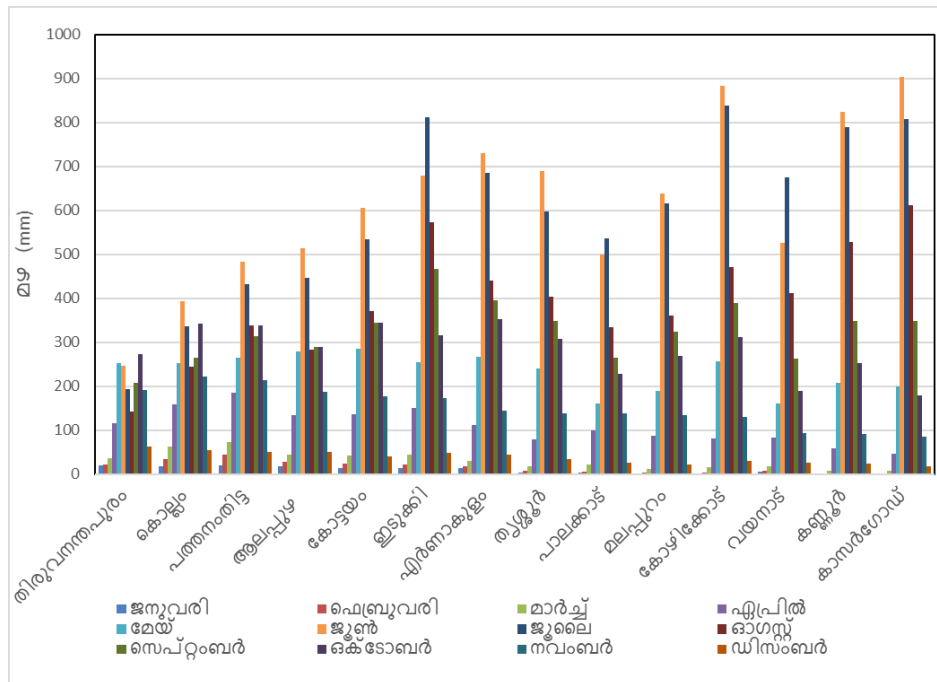
നിലവിൽ പ്രാദേശിക അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ദീർഘകാല പ്രവചനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാനുള്ള സൗകര്യം രാജ്യത്തില്ല. കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ (ഐ.എം.ഡി) 2011 മുതലുള്ള തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ പ്രവചനവും കേരളത്തിൽ ലഭിച്ച മഴയും ദീർഘകാല ശരാശരിയുടെ ശതമാന കണക്കിൽ ചുവടെച്ചേർക്കുന്നു. പ്രവചനവും പ്രാദേശിക മഴയുടെ അളവും തമ്മിലുള്ള വ്യതിയാനം ഈ ഗ്രാഫിൽ നിന്നും വ്യക്തമാണ്.

2005-2019 വരെയുള്ള 15 വർഷങ്ങളിൽ, 9 തവണ പ്രതീക്ഷിച്ചതിൽ കൂടുതൽ മഴയും, 6 തവണ പ്രതീക്ഷിച്ചതിൽ കുറവ് മഴയും ആണ് കേരളത്തിൽ ലഭിച്ചത് എന്ന് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന കേരളത്തിലെ പ്രതീക്ഷിച്ച മഴയും, ലഭിച്ച മഴയും തമ്മിലുള്ള താരതമ്യത്തിൽ നിന്നും വ്യക്തമാണ്.

ഓരോ മാസത്തിലും ജില്ലകളിൽ ലഭിച്ചേക്കാവുന്ന ശരാശരി മഴ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

സംസ്ഥാനത്ത് അതാത് മാസവും, ഋതുക്കളിലും, വർഷികമായും, ലഭിക്കുന്ന ശരാശരി മഴയുടെ ഭൂപടങ്ങൾ അനുബന്ധം 6 ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

വിവിധ കാലാവസ്ഥാ മോഡലുകളിൽ നിന്നും ഏജൻസികളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകുന്ന വിവരങ്ങളെ അപഗ്രഥിക്കുമ്പോൾ, കേരളത്തിൽ 2020 മൺസൂണിൽ ജൂൺ മുതൽ സെപ്റ്റംബർ വരെയുള്ള ആകെ മഴ ശരാശരിയിൽ കൂടുതൽ മഴയോ, ശരാശരി മഴയോ ആകാനുള്ള സാധ്യതയാണ് കാണാവുന്നത്. പ്രളയവും മറ്റ് പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള അതിതീവ്ര മഴ ദിനങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമോ എന്നുള്ള വിവരങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പ്രവചിക്കാൻ സാധിക്കില്ല. അതിനാൽ തന്നെ സാമാന്യം നല്ല മഴ ലഭിക്കാൻ ഇടയുള്ള മഴക്കാലമെന്ന ധാരണ വെച്ച് കൊണ്ടും, മുൻ വർഷങ്ങളിലെ അനുഭവങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും സമൂലവും കാര്യക്ഷമവുമായ തയ്യാറെടുപ്പുകൾ കേരളത്തിലുടനീളം ബന്ധപ്പെട്ട മുഴുവൻ വകുപ്പുകളും, സംവിധാനങ്ങളും, പൊതുജനങ്ങളും നടത്തേണ്ടതുണ്ട്.

1.3 തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ ആരംഭ തീയതി സംബന്ധിച്ച വിശകലനം

മൺസൂൺ മഴ സാധാരണ കേരളത്തിൽ എത്തേണ്ടുന്ന ദിവസമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത് ജൂൺ 1ആണ്.

2020 ലെ തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ (കാലവർഷം) ജൂൺ 5 ന് കേരളത്തിലെത്തുമെന്ന് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം (IMD) അറിയിച്ചു. അവരുടെ മോഡൽ അനുമാനങ്ങളിൽ 4 ദിവസം വരെ മുന്നോട്ടോ പിന്നോട്ടോ ആവാനുള്ള (model error) സാധ്യത കണക്കാക്കുന്നുണ്ട്.

ഐ.എം.ഡിയുടെ പ്രവചനം ഈ ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ് https://mausam.imd.gov.in/backend/assets/press_release_pdf/PRESS_RELEASE_MONSOON_ONSET_OVER_KERALA_2020.pdf?fbclid=IwAR1dRt3Jug8EIAgqgDFPHSgcuJ2S7J9ktzu0USFExeFMIWsmq45o0UWwcd8Q

സ്വകാര്യ വെതർ ഏജൻസിയായ സ്കൈമെറ്റ് തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ മെയ് 28 ന് തന്നെ കേരളത്തിലെത്തുമെന്നാണ് പ്രവചിക്കുന്നത്. അവരുടെ മോഡൽ അനുമാനങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവചനത്തിന്റെ ലിങ്ക് ചുവടെ നൽകുന്നു. 2 ദിവസം വരെ മുന്നോട്ടോ പിന്നോട്ടോ മോഡൽ പിഴവായും കണക്കാക്കുന്നു. സ്കൈമെറ്റ് പ്രവചനം ഈ ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്

https://www.skymetweather.com/content/weather-news-and-analysis/the-onset-of-southwest-monsoon-2020-over-kerala-likely-before-date-andaman-sea-repeats-2019/?fbclid=IwAR2RGHNpuGpmfQiWht_FWajjWjdCkMH4xY7WNNbFdDHmUFJ9Q3cHEFCnhTg

മറ്റൊരു സ്വകാര്യ വെതർ ഏജൻസിയായ 'വെതർ ചാനൽ' മെയ് 31നോട് കൂടെ തന്നെ ഈ വർഷം മൺസൂൺ ഇന്ത്യയിൽ എത്തുമെന്നാണ് പ്രവചിച്ചിരിക്കുന്നത്.

വെതർ ചാനലിന്റെ വിശദമായ അവലോകനം https://www.ibm.com/blogs/digital-transformation/in-en/blog/indias-southwest-monsoon-outlook-2020/?fbclid=IwAR39s_fSmgpGnjrfx3Mk9JACU5B331id065CXO2noClj1zVrMLJzd7RX8 എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്.

1.4 മഴ, വെള്ളപ്പൊക്കം, കടൽസ്ഥിതി, കാറ്റ് എന്നിവ സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പുകളുടെ രീതികൾ

കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനത്തെ പലപ്പോഴും തമാശയായും, കളിയാക്കലിന്റെ ഭാഷയിലും വിമർശിക്കുന്നത് ഒരു പൊതു ശീലം ആണ്. ലോകത്തിൽ തന്നെ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനത്തിന് ഏറ്റവും ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണ് കേരളം. സാങ്കേതികമായി ഒട്ടനവധി പരിമിതികൾ പ്രവചനങ്ങൾക്ക് ഉണ്ട്.

കേരളത്തിൽ പ്രധാനമായും മഴ ലഭിക്കുന്നത് കാലവർഷത്തിൽ (മൺസൂൺ) ആണ്. കേരളത്തിൽ രണ്ട് മഴക്കാലം ഉണ്ട് - തെക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷവും (South West Monsoon - June to September), വടക്കുകിഴക്കൻ കാലവർഷവും (North East Monsoon - October to December).

കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും ശക്തമായ മഴക്കാലമാണ് ജൂൺ മുതൽ സെപ്റ്റംബർ വരെയുള്ള തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷം. കേരളത്തിന് ലഭിക്കുന്ന മഴയുടെ 60 മുതൽ 75 ശതമാനം വരെ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷം വഴിയാണ് ലഭിക്കുന്നത്. കേരളത്തിന്റെ ഏറ്റവും തെക്കൻ മേഖലയിൽ 70-100 സെന്റിമീറ്റർ മഴ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷം വഴി ലഭിക്കുമ്പോൾ വടക്കൻ മേഖലയിൽ അത് 250-300 സെന്റിമീറ്റർ വരയാകുന്നു. പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ ഉന്നതമേഖലയിൽ വർഷപാതം 400 സെന്റിമീറ്റർ കടക്കാറുണ്ട്. വർഷം തോറും ഏതാണ്ട് 100 ക്യൂബിക് കിലോമീറ്റർ ശുദ്ധജലമാണ് കേരളത്തിൽ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷമായി പെയ്തിറങ്ങുന്നത്. നിർഭാഗ്യവശാൽ അതിന്റെ സിംഹഭാഗവും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ പടിഞ്ഞാറൻ സമുദ്രത്തിലേക്ക് ഒഴുകി പോകുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

ഒക്ടോബർ മുതൽ ഡിസംബർ വരെയുള്ള വടക്കു കിഴക്കൻ കാലവർഷം കേരളത്തിൽ ശരാശരി 40-60 സെന്റിമീറ്റർ മഴയാണ് പെയ്യിക്കുന്നത്. തെക്കു പടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷത്തിനു നേർ വിപരീതമായി കേരളത്തിന്റെ തെക്കൻ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ മഴയും വടക്കൻ മേഖലകളിൽ കുറഞ്ഞ തോതിലുള്ള മഴയുമാണ് വടക്കു കിഴക്കൻ

കാലവർഷത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ അൻപത് മുതൽ അറുപത് വരെ സെന്റീമീറ്റർ മഴ പെയ്യുമ്പോൾ കാസർകോട് കണ്ണൂർ ജില്ലകളിൽ ശരാശരി മുപ്പത് മുതൽ നാൽപ്പത് സെന്റീമീറ്റർ മഴ വരെയേ പെയ്യുന്നുള്ളൂ. ചില വർഷങ്ങളിൽ വടക്കു കിഴക്കൻ കാലവർഷത്തിൽ വളരെ കുറച്ച് മഴയെ ലഭിക്കാറുള്ളൂ. അത്തരം ഒരു വർഷമായിരുന്നു 2016. 2016ൽ കേരളത്തിൽ സാധാരണ ലഭിക്കുന്ന വടക്കു കിഴക്കൻ കാലവർഷത്തിന്റെ ഇരുപതു ശതമാനം പോലും ലഭിച്ചില്ല. ഉച്ചതിരിഞ്ഞ് ഉണ്ടാകാറുള്ള ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയാണ് ഈ കാലത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകത.

പിന്നെയുള്ളത് വേനൽ മഴയും, ഇടക്ക് ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിലും അറബിക്കടലിലുമൊക്കെയായി രൂപപ്പെടുന്ന ന്യൂനമർദ്ദങ്ങളും ചൂഴലിക്കാറ്റും ഒക്കെ മൂലമുണ്ടാകുന്ന മഴയുമാണ്. വേനൽമഴക്കാലത്തും ഇടിയോടുകൂടിയ മഴ നാശം വിതയ്ക്കാറുണ്ട്.

മഴ എന്നത് കേരളത്തിൽ സാധാരണ ഒരു ജില്ല മുഴുവൻ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രതിഭാസം അല്ല. ചിലപ്പോൾ ഒരു താലൂക്കിൽ തന്നെ മുഴുവനായും മഴ പെയ്യണമെന്നില്ല. വേനൽ മഴയുടെ കാര്യമെടുത്താൽ ഒരേ വില്ലേജിൽ തന്നെ ചിലയിടത്ത് പെയ്യാനും മറ്റ് ചിലയിടത്ത് പെയ്യാതിരിക്കുവാനും സാധ്യതയുണ്ട്.

കേരളത്തിലെ മഴ പൊതുവിൽ അന്തരീക്ഷ ശാസ്ത്രഭാഷയിൽ (meteorologically) meso-scale റേഞ്ചിൽ വരുന്നവയാണ്. 5 മുതൽ 100 km വരെ വിസ്തൃതിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സിസ്റ്റങ്ങളെയാണ് meso-scale സിസ്റ്റംസ് എന്ന് വിളിക്കുന്നത്. മൺസൂണും ചൂഴലിക്കാറ്റും ഒരു സിനോപ്റ്റിക് system ആണ്; Meso-scaleനേക്കാൾ വിസ്തൃതിയുള്ള വലിയ സിസ്റ്റം. കേരളത്തിൽ കാലവർഷത്തിലും, ന്യൂനമർദ്ദ പ്രഭാവത്തിലും പെയ്യാറുള്ള മഴ പൊതുവെ meso-scale റേഞ്ചിലും അതിലും ചെറിയ micro-scale റേഞ്ചിലും ഉള്ള മഴയാണ്.

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് വിവിധ തരത്തിൽ മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകുന്നുണ്ട്. ഇവയിൽ കാലവർഷത്തിൽ സവിശേഷ ശ്രദ്ധ വേണ്ടത് മഴ

സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്, കാറ്റിന്റെ മുന്നറിയിപ്പ്, ഇടിയോട്കൂടിയ മഴ മുന്നറിയിപ്പ്, ന്യൂനമർദ്ദ മുന്നറിയിപ്പ് എന്നിവയാണ്.

1.5 മഴ സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്

ഒരു ജില്ലയിൽ മഴയുടെ പ്രവചനം ലഭിച്ചാൽ, മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യതയും, പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവ്, തീക്ഷ്ണത, പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം എന്നിവ പരിശോധിക്കണം. ഇവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ തലത്തിൽ പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന മഴയുടെ കാഠിന്യം സംബന്ധിച്ച് പച്ച, മഞ്ഞ, ഓറഞ്ച്, ചുവപ്പ് നിറങ്ങളിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് സൂചന നൽകുന്നു.

1.5.1 പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവും, തീക്ഷ്ണതയും

24 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന മഴയുടെ അളവിനനുസരിച്ച് (rainfall amount in 24 hours) കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം മഴയുടെ ലഭ്യതയെ 6 വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- നൂൽ മഴ (Very light rainfall): മഴ മാപിനിയിൽ 0.1 mm മുതൽ 2.4 mm വരെ
- ചാറ്റൽ മഴ (Light rainfall): 2.5 mm മുതൽ 15.5 mm വരെ
- മിതമായ മഴ (Moderate): 15.6 mm മുതൽ 64.4 mm വരെ
- ശക്തമായ മഴ (Heavy rainfall): 64.5 mm മുതൽ 115.5 mm വരെ
- അതിശക്തമായ മഴ (Very heavy rainfall): 115.6 mm മുതൽ 204.4 mm വരെ

➢ അതിതീവ്ര മഴ (Extremely heavy rainfall): 204.4 mmൽ കൂടുതൽ മഴ മണിക്കൂറിൽ എത്ര മഴ പെയ്തു എന്നതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് മഴയുടെ തീക്ഷ്ണത (Rainfall Intensity) നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. മിതമായ മഴ പ്രവചിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്ത് 50 mm മഴ ഒരു മണിക്കൂർ സമയം കൊണ്ടാണ് പെയ്യുന്നതെങ്കിൽ അത് തീക്ഷ്ണത (high intensity rainfall) കൂടിയ മഴ ആയിരിക്കും. എന്നാൽ 50 mm മഴ 24 മണിക്കൂർ സമയം കൊണ്ടാണ് പെയ്യുന്നതെങ്കിൽ അത് തീക്ഷ്ണത (low intensity rainfall) കുറഞ്ഞ മഴ ആയിരിക്കും. ഈ വിവരം പ്രാദേശികമായി

ലഭിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ അളവിൽ ഓട്ടോമാറ്റിക് കാലാവസ്ഥാ ഉപകരണങ്ങൾ കേരളത്തിൽ ഇപ്പോഴും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ പക്കൽ ലഭ്യമല്ല. ഇത്തരത്തിൽ ഉള്ള 100 ഉപകരണം കേരളത്തിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തി വരുന്നു.

പൊതുവിൽ നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്ന മഴയുടെ തീക്ഷ്ണത നോക്കി ശക്തമായ മഴയാണെന്ന് പറയുന്നതും പ്രവചനത്തിലെ ശക്തമായ മഴയും രണ്ടാണ്. പ്രവചനത്തിലെ ശക്തമായ മഴ 24 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന മഴയുടെ അളവിനനുസരിച്ചും, അനുഭവപ്പെടുന്ന മഴ മഴയുടെ തീക്ഷ്ണതയും ആണ്. മഴ പ്രവചനങ്ങളിൽ ആശയകുഴപ്പം ഉണ്ടാക്കുന്ന കാര്യമാണിത്.

മിന്നൽ പ്രളയം ഉറപ്പിക്കാവുന്ന തരത്തിലുള്ള മഴയാണ് അതിതീവ്ര മഴയും, തീക്ഷ്ണത കൂടിയ മഴയും. 2018ൽ കേരളത്തിൽ പ്രളയത്തിന് കാരണമായ ദിവസങ്ങളിൽ പലയിടങ്ങളിലും 300 mm മുതൽ 400 mm വരെ മഴയായിരുന്നു 24 മണിക്കൂറിൽ പെയ്തത്. തീക്ഷ്ണത നിർണയിക്കാൻ ഉപകരണങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ, എത്ര സമയം കൊണ്ടാണ് ഇത്ര അധികം മഴ പെയ്തത് എന്ന് കൃത്യമായ വിവരം ലഭ്യമല്ല.

1.5.2 പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം

കാലാവസ്ഥാ പ്രവചനത്തിൽ 'ഒന്നോ രണ്ടോ സ്ഥലങ്ങൾ (One or two places)', 'ചില സ്ഥലങ്ങൾ (At a few places)', 'ഒട്ടനവധി സ്ഥലങ്ങൾ (At many places)', 'ബഹുഭൂരിപക്ഷം സ്ഥലങ്ങൾ (At most places)' എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ പലപ്പോഴും തമാശയായും, കളിയാക്കലിന്റെ ഭാഷയിലും വിമർശിക്കുന്നത് കാണാറുണ്ട്. പൊതുവിൽ എന്താണ് ഈ പ്രയോഗങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് എന്ന് അറിവില്ലാത്തതിനാലാണ്.

- Isolated rainfall - One or two places - ഒന്നോ രണ്ടോ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 25 ശതമാനമോ അതിൽ കുറവോ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (<25% of stations gets rainfall).

- Scattered rainfall - At a few places - ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 25 മുതൽ 50 ശതമാനം വരെ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (26-50% of stations gets rainfall).
- Fairly widespread - At many places - ഒട്ടനവധി സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 51 മുതൽ 75 ശതമാനം വരെ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (51-75% of stations gets rainfall).
- Widespread - At most places - ബഹുഭൂരിപക്ഷം സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ - സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 76 മുതൽ 100 ശതമാനം വരെ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത എന്ന് അർത്ഥം (76-100% of stations gets rainfall).

സംസ്ഥാനത്ത്, കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് നിലവിൽ 65 സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ മാപിനികൾ സ്ഥാപിച്ച് ദൈനംദിന മഴ അളവുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. മേൽ സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ :

- Isolated rainfall - One or two places - ഒന്നോ രണ്ടോ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, പരമാവധി 16 മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.
- Scattered rainfall - At a few places - ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, പരമാവധി 32 മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.
- Fairly widespread - At many places - ഒട്ടനവധി സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, പരമാവധി 49 മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.
- Widespread - At most places - ബഹുഭൂരിപക്ഷം സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴ = സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ, മഴ മാപിനി സ്റ്റേഷനുകളിൽ 49ൽ കൂടുതൽ എണ്ണത്തിൽ മഴ ലഭിക്കും എന്ന് അർത്ഥം.

ജില്ലാ തലത്തിലെ പ്രവചനം ലഭിക്കുമ്പോഴും ഇതേ രീതി ആണ് ഈ പ്രവചനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ അവലംബിക്കേണ്ടത്.

1.5.3 ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ മഴയുടെ സാധ്യത

2019 വരെ ബ്ലോക്ക് തല മഴ സംബന്ധിച്ച അനുമാനം കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നൽകിയിരുന്നു (http://nwp.imd.gov.in/blf_main.php). നിലവിൽ ഇത്തരം വിവരം ലഭ്യമായി കാണുന്നില്ല.

1.5.4 മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത

മാത്തമറ്റിക്കൽ പ്രോബബിലിറ്റി അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത പ്രവചിക്കുന്നത്.

- Likely - സാധ്യത = 25 മുതൽ 50% വരെ സാധ്യത
- Very likely - നല്ല സാധ്യത = 51 മുതൽ 75% വരെ സാധ്യത
- Most likely - വ്യക്തമായ സാധ്യത = 75% ന് മുകളിൽ സാധ്യത

ഒരു സ്ഥലത്ത് മഴപെയ്യുമോ ഇല്ലയോ എന്നത് ഈ സാധ്യതയെ കൂടി അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്നത്.

1.5.5 മഴ മുന്നറിയിപ്പ് - നിറങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ

നാല് നിറത്തിലുള്ള മഴ അലർട്ടുകളാണ് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം പുറപ്പെടുവിക്കാറുള്ളത്. മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ മഴ പെയ്യാനുള്ള സാധ്യത, പ്രവചനത്തിലെ മഴയുടെ അളവ്, തീക്ഷ്ണത, പ്രവചനത്തിലെ മഴ സാധ്യതാ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം എന്നിവ പരിശോധിക്കണം. ഇവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ തലത്തിൽ പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന മഴയുടെ കാഠിന്യം സംബന്ധിച്ച് പച്ച, മഞ്ഞ, ഓറഞ്ച്, ചുവപ്പ് നിറങ്ങളിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് സൂചന നൽകുന്നു. ഇത് പ്രവചിക്കപ്പെടുന്ന മഴക്ക് അനുസരിച്ചുള്ള 'ദുരന്ത തയ്യാറെടുപ്പ് നടപടികൾ' തീരുമാനിക്കാനുള്ളതാണ്.

District Rainfall Forecast For Kerala and Lakshadweep

Wednesday, 18 August 2016

Issue Time 1203 hours IST

District	15-Aug Today	16-Aug Tue	17-Aug Wed	18-Aug Sat	19-Aug Sun
Thiruvananthapuram	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
Kollam	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
Pathanamthitta	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
Alappuzha	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain
	Forecast	Most Rain	Heavy to very heavy rain with scattered squalls	Heavy rainfall with squalls	Light to moderate rain

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ്
പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിരങ്ങളെ
അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള മുന്നറിയിപ്പ്

- പച്ച (Green) - ജാഗ്രത പാലിക്കേണ്ട സാഹചര്യം നിലവിലില്ല
- മഞ്ഞ (Yellow) - കാലാവസ്ഥയെ കരുതലോടെ നിരീക്ഷിക്കണം. സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അപ്ഡേറ്റ് ചെയ്യപ്പെടണം. ഭയപ്പെടേണ്ട സാഹചര്യമില്ല. അപകട സാധ്യത അപ്ഡേറ്റ് ചെയ്യപ്പെടുന്നതനുസരിച്ച് മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ നടത്താം.
- ഓറഞ്ച് (Orange) - അതീവ ജാഗ്രത മുന്നറിയിപ്പ്. സുരക്ഷാ തയ്യാറെടുപ്പുകൾ തുടങ്ങണം. മാറ്റി താമസിപ്പിക്കൽ ഉൾപ്പെടെ അധികൃതർ ആരംഭിക്കേണ്ടതോ അതിന് വേണ്ട മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതോ ആയ ഘട്ടം. അപകട സാധ്യതാ പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവർ എമർജൻസി കിറ്റ് (അനുബന്ധം 7) ഉൾപ്പെടെ തയ്യാറാക്കി അവസാനഘട്ട തയ്യാറെടുപ്പും പൂർത്തീകരിച്ച് തയ്യാറായി നിൽക്കണം. രക്ഷാ സേനകളോട് തയ്യാറെടുക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടും. ക്യാമ്പുകൾ തയ്യാറാക്കുക.
- ചുവപ്പ് (Red) - കർശന സുരക്ഷ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ട ഘട്ടം. ദുരന്ത സാധ്യതാ മേഖലയിൽ നിന്നും എല്ലാവരെയും സുരക്ഷിത

സ്ഥാനത്തേക്കോ ക്യാമ്പുകളിലേക്കോ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കുക. മാറി താമസിക്കാൻ തയ്യാറാവാത്തവരെ ആവശ്യമെങ്കിൽ നിർബന്ധിതമായി ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. രക്ഷാ സേനയെ വിന്യസിപ്പിക്കുക, ക്യാമ്പുകൾ ആരംഭിക്കുക തുടങ്ങിയ എല്ലാ വിധ നടപടിക്രമങ്ങളും പൂർത്തീകരിക്കേണ്ട അപകടസൂചന സന്ദേശമാണിത്.

ഇതിൽ ചുവപ്പ് അലർട്ട് ഒഴികെയുള്ള അലർട്ടുകളെ പൊതുവിൽ ഭീതിയോടെ കാണേണ്ടതില്ല. എന്നിരുന്നാലും മഞ്ഞ, ഓറഞ്ച് അലർട്ടുകൾ പ്രഖ്യാപിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ കരുതലും ജാഗ്രതയും പ്രധാനമാണ്.

സംസ്ഥാന അടിയന്തരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രം (എസ്.ഇ.ഓ.സി) ഈ അറിയിപ്പുകളെ ചുരുക്കി, ചിത്രവും, പട്ടികയുമായി പൊതുജനങ്ങൾക്കും, എല്ലാ ജില്ലാ അതോറിറ്റികൾക്കും ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്.

District	01.05.19	02.05.19	03.05.19	04.05.19	05.05.19
Changanassery	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
Kollam	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
Palakkad	Green	Green	Green	Green	Green
Alappuzha	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Travancore	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Idukki	Green	Green	Green	Green	Green
Thiruvananthapuram	Green	Green	Green	Green	Green
Kannur	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Malappuram	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Wayanad	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Kozhikode	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Kasaragod	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow

Region	01.05.19	02.05.19	03.05.19	04.05.19	05.05.19
North Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
Central Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
South Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
North West Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
Central West Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
South West Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
North East Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
Central East Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
South East Malabar	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow

District Wise Rainfall Forecast
Kerala State Rainfall Forecast Authority (KSRAFA)

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ മുന്നറിയിപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രം ചുരുക്കിപ്പറപ്പെടുവിക്കുന്ന രണ്ട് ഭാഷയിൽ ഉള്ള പട്ടികയും, ഭൂപടവും

1.5.6 ന്യൂനമർദ്ദവും ചൂഴലിക്കാറ്റും സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പുകൾ

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ന്യൂനമർദ്ദവും ചൂഴലിക്കാറ്റും സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പുകൾ പ്രത്യേകമായി പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ഇവയിൽ, കടലിൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന കാറ്റിന്റെ വേഗത, ദിശ, മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള മുന്നറിയിപ്പ്, കരയിൽ പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന കാറ്റിന്റെ ദിശ, വേഗത എന്നിവയും ഓരോ ജില്ലയിൽ സാധ്യതയുള്ള മഴയുടെ നിറങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയ ജില്ലാതല മുന്നറിയിപ്പുകൾ എന്നിവയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടാകും. ന്യൂനമർദ്ദം ശക്തിപ്രാപിച്ചാൽ അത് ചൂഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനാൽ, ന്യൂനമർദ്ദ മുന്നറിയിപ്പുകൾ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധയോടെ പരിഗണിക്കണം.

മുൻകാലങ്ങളിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി അറബി കടലിലും ന്യൂനമർദ്ദവും അവ ചൂഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയും വർദ്ധിച്ച് വരുന്നു എന്ന് കാണുന്നു. കൂടാതെ, ബംഗാൾ ഉൾക്കടൽ, ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രം എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ന്യൂനമർദ്ദവും ചൂഴലിക്കാറ്റും കേരളത്തിൽ ശക്തമായ മഴയ്ക്കും, കാറ്റിനും കാരണമാകുന്നതായി കാണുന്നു. ഭൂമദ്ധ്യരേഖയുടെ വടക്ക് ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിൽ ഏപ്രിൽ മുതൽ ഡിസംബർ വരെയുള്ള മാസങ്ങളിൽ ആണ് ചൂഴലിക്കാറ്റുകൾ രൂപപ്പെടുന്നത്. ഇവയിൽ മെയ്, നവംബർ മാസങ്ങളിൽ ആണ് ചൂഴലിക്കാറ്റുകൾ കൂടുതലായി രൂപപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

ന്യൂനമർദ്ദത്തിൽ നിന്നും ചൂഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയെ പ്രധാനമായും ന്യൂനമർദ്ദമേഖലയുടെ ചുറ്റും വീശുന്ന കാറ്റിന്റെ വേഗതയ്ക്കനുസരിച്ച് 8 വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്:

1. ന്യൂനമർദ്ദ പ്രദേശം (low pressure area): അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 31 കിലോമീറ്റർ വേഗയിൽ കാറ്റ് വീശുന്ന പ്രദേശം (An area enclosed by a closed isobar with minimum pressure inside when mean surface wind is less than 31 kmph)

2. അതിശക്ത ന്യൂനമർദ്ദം (depression): ദീർഘവൃത്താകൃതിയിൽ, ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 31 മുതൽ 49 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum sustained surface wind speed is between 31 kmph and 49 kmph)
3. തീവ്ര ന്യൂനമർദ്ദം (deep depression): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 50 മുതൽ 61 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum sustained surface wind speed is between 50 kmph and 61 kmph)
4. ചുഴലിക്കാറ്റ് (Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 62 മുതൽ 88 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum sustained surface wind speed is between 62 kmph and 88 kmph)
5. ശക്തമായ ചുഴലിക്കാറ്റ് (Severe Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 89 മുതൽ 117 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum average surface wind speed is in the range of 89 kmph to 117 kmph)
6. അതിശക്തമായ ചുഴലിക്കാറ്റ് (Very Severe Cyclonic Storm): ദീർഘവൃത്താകൃതിയിൽ, ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 118 മുതൽ 166 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum average surface wind speed is 118 kmph to 166 kmph)
7. അതിതീവ്ര ചുഴലിക്കാറ്റ് (Extremely Severe Cyclonic Storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി

മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 167 മുതൽ 221 കിലോമീറ്റർ വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which the maximum average surface wind speed is 167 kmph to 221 kmph)

8. സൂപ്പർ ചുഴലിക്കാറ്റ് (Super cyclonic storm): ചുഴലി രൂപത്തിൽ, അന്തരീക്ഷ മർദ്ദം തീരെ കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തെ ചുറ്റി മണിക്കൂറിൽ ശരാശരി 222 കിലോമീറ്ററിൽ അധികം വേഗതയുള്ള പ്രദേശം (A cyclonic disturbance in which maximum wind speed is 222 kmph and above)

ചുഴലിക്കാറ്റ് മുന്നറിയിപ്പ് 4 ഘട്ടങ്ങളിലായിട്ടാണ് ലഭിക്കേണ്ടത്. ഇതിനായി പ്രത്യേക ബുള്ളറ്റിൻ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കും.

- **ആദ്യ ഘട്ടം - ചുഴലിക്കാറ്റ് ശ്രദ്ധ (First Stage - Pre Cyclone Watch):** അതിശക്ത ന്യൂനമർദ്ദം ചുഴലിക്കാറ്റായി മാറുവാനുള്ള സാധ്യത പരാമർശിക്കുന്ന ആദ്യഘട്ട ബുള്ളറ്റിൻ, ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവമുണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള തീരപ്രദേശത്ത് കാലാവസ്ഥാ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുന്നതിന് 48 മണിക്കൂർ മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കും. ഇത്തരത്തിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ബുള്ളറ്റിനിൽ
  - ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥാ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
  - കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളും ഏതൊക്കെ
  - അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
  - **ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന കടൽ മേഖലയിൽ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകരുത് എന്ന ഉപദേശം ഉടൻ നൽകേണ്ടതാണ്.**
- **രണ്ടാം ഘട്ടം - ചുഴലിക്കാറ്റ് ജാഗ്രത (Second Stage - Cyclone Alert):** ചുഴലിക്കാറ്റായി മാറുവാനുള്ള സാധ്യത പരാമർശിക്കുന്ന രണ്ടാംഘട്ട ബുള്ളറ്റിൻ, ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവമുണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള തീരപ്രദേശത്ത് കാലാവസ്ഥാ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുന്നതിന് 48 മണിക്കൂർ

മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കും. ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഈ ബുള്ളറ്റിനിന്റെ ഭാഗമായിരിക്കും.

- പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന തീവ്രത
- കാറ്റ് സഞ്ചരിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പാത
- ന്യൂനമർദ്ദത്തിൽ നിന്നും ചുഴലിക്കാറ്റായി പരിണമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയുടെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ സഞ്ചാരപഥത്തിലെ ഏതെല്ലാം സ്ഥലങ്ങൾ ഏതെല്ലാം സമയങ്ങളിൽ തരണം ചെയ്യും എന്ന അനുമാനം
- ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥാ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
- കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
- മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, മാധ്യമങ്ങൾക്കും, ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തകർക്കും, പൊതു ജനങ്ങൾക്കുമുള്ള കടൽ സ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ
- അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
- *ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കടൽ പ്രദേശത്ത് മത്സ്യ തൊഴിലാളികളെ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.*
- *ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കര പ്രദേശം പരിഗണിച്ച് എസ്.ഇ.ഓ.സിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാറ്റിന്റെ തീവ്രത വിലയിരുത്തി പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.*

▪ മൂന്നാം ഘട്ടം - ചുഴലിക്കാറ്റ് മുന്നറിയിപ്പ് (Third Stage - Cyclone Warning): ചുഴലിക്കാറ്റായി മാറിയ വിവരം പരാമർശിക്കുന്ന മൂന്നാംഘട്ട ബുള്ളറ്റിൻ, ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവമുണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള തീരപ്രദേശത്ത് കാലാവസ്ഥാ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുന്നതിന് 24 മണിക്കൂർ മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കും. ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഈ ബുള്ളറ്റിനിന്റെ ഭാഗമായിരിക്കും.

- നിലവിലെ തീവ്രത

- നിലവിൽ കാറ്റ് എത്തിയ സ്ഥലം
- ചുഴലിക്കാറ്റ് എവിടെ, എപ്പോൾ തീരമണയും
- ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥാ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
- കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
- പ്രഭാവ മേഖലയിൽ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴയുടെ തീവ്രത
- തീരശോഷണ സാധ്യതയുള്ള തീരങ്ങൾ ഏതെല്ലാം
- കാറ്റ് സഞ്ചരിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പാത
- ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ സഞ്ചാരപഥത്തിലെ ഏതെല്ലാം സ്ഥലങ്ങൾ ഏതെല്ലാം സമയങ്ങളിൽ തരണം ചെയ്യും
- അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
- മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, മാധ്യമങ്ങൾക്കും, ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തകർക്കും, പൊതു ജനങ്ങൾക്കുമുള്ള കടൽ സ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ
- *ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കടൽ പ്രദേശത്ത് മത്സ്യ തൊഴിലാളികളെ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.*
- *ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കര പ്രദേശം പരിഗണിച്ച് എസ്.ഇ.ഓ.സിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാറ്റിന്റെ തീവ്രത വിലയിരുത്തി പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.*

- നാലാം ഘട്ടം - ചുഴലിക്കാറ്റ് തീരമണത്തശേഷമുള്ള വിശകലനം (Fourth Stage - Post Landfall Outlook): ചുഴലിക്കാറ്റ് തീരമണത്താൽ തീവ്രത കുറയുകയാണ് പൊതുവിൽ സംഭവിക്കുന്നത്. തീരമണയാൻ 12 മണിക്കൂർ ശേഷിക്കെ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഈ വിശകലനത്തിൽ
  - നിലവിലെ തീവ്രത
  - നിലവിൽ കാറ്റ് എത്തിയ സ്ഥലം
  - ചുഴലിക്കാറ്റ് എവിടെ, എപ്പോൾ തീരമണയും

- ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവം മൂലം കാലാവസ്ഥാ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കര പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
- കടൽ പ്രക്ഷുബ്ധമാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഏതൊക്കെ
- പ്രഭാവ മേഖലയിൽ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴയുടെ തീവ്രത
- തീരശോഷണ സാധ്യതയുള്ള തീരങ്ങൾ ഏതെല്ലാം
- കാറ്റ് തീരമണഞ്ഞശേഷം സഞ്ചരിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള പാത
- ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ സഞ്ചാരപഥത്തിലെ ഏതെല്ലാം സ്ഥലങ്ങൾ ഏതെല്ലാം സമയങ്ങളിൽ തരണം ചെയ്യും എന്നതും തീവ്രത കുറഞ്ഞ് ഘട്ടങ്ങളിൽ എപ്പോൾ പ്രവേശിക്കും എന്ന അനുമാനവും
- അടുത്ത 72 മണിക്കൂർ സംബന്ധിച്ച അവലോകനം
- മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, മാധ്യമങ്ങൾക്കും, ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തകർക്കും, പൊതു ജനങ്ങൾക്കുമുള്ള കടൽ സ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ

എന്നിവ ഉണ്ടായിരിക്കും.

- ഈ ബുള്ളറ്റിനിൽ പരാമർശിക്കുന്ന ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കടൽ പ്രദേശത്ത് മത്സ്യ തൊഴിലാളികളെ മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.
- ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പ്രഭവ മേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന കര പ്രദേശം പരിഗണിച്ച് എസ്.ഇ.ഓ.സിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാറ്റിന്റെ തീവ്രത വിലയിരുത്തി പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.
- ചുഴലിക്കാറ്റ് കടന്നുപോകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള, കാറ്റിന്റെ തീവ്രത രൂക്ഷമായി അനുഭവിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള മേഖലയിൽ അടിയന്തിര ദുരന്ത പ്രതികരണ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ തയ്യാറെടുപ്പ് നടത്തുക.

അതിശക്ത ന്യൂനമർദ്ദ/തീവ്ര ന്യൂനമർദ്ദ ഘട്ടം മുതൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് മുന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ച്

തുടങ്ങും. ഈ ഘട്ടത്തിൽ മുന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കപ്പെടും:

- ❖ അതിരാവിലെ 12 മണി
- ❖ അതിരാവിലെ 3 മണി
- ❖ രാവിലെ 6 മണി
- ❖ ഉച്ചയ്ക്ക് 12 മണി
- ❖ വൈകിട്ട് 6 മണി

ചുഴലിക്കാറ്റായി രൂപപ്പെട്ടാൽ മുന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കപ്പെടും:

- ❖ അതിരാവിലെ 12 മണി
- ❖ അതിരാവിലെ 3 മണി
- ❖ രാവിലെ 6 മണി
- ❖ ഉച്ചയ്ക്ക് 12 മണി
- ❖ വൈകിട്ട് 6 മണി
- ❖ രാത്രി 10 മണി

1.5.7 ചുഴലിക്കാറ്റുകളുടെ പേര്

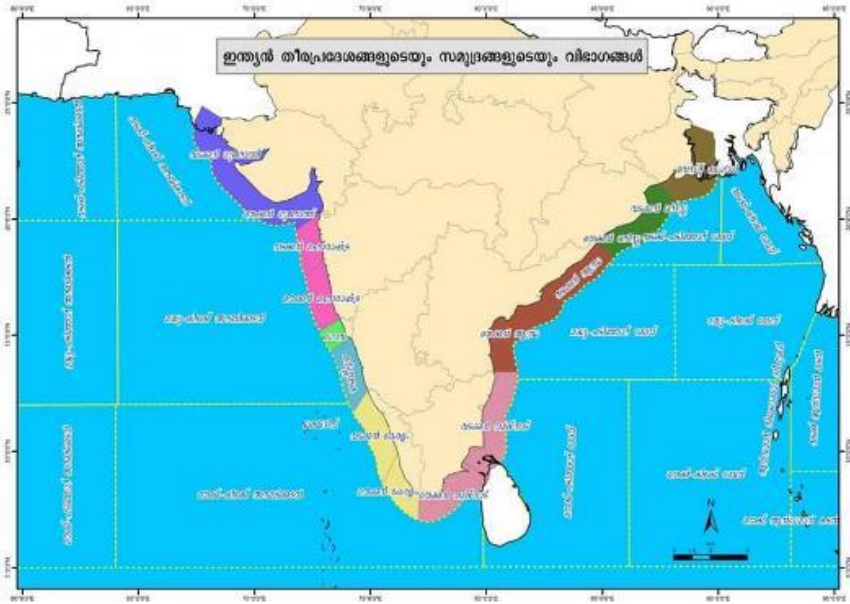
ലോകത്ത് ഒരേ സമയം തന്നെ നിരവധി ചുഴലിക്കാറ്റുകൾ രൂപം കൊള്ളാറുണ്ട്. ചുഴലിക്കാറ്റുകളെ ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിൽ 'ട്രോപ്പിക്കൽ സൈക്ലോൺ' എന്നും അറ്റ്ലാന്റിക്സിൽ 'Hurricanes' എന്നും പസിഫിക് മഹാസമുദ്രത്തിൽ 'Typhoons' എന്നും ഓസ്ട്രേലിയയിൽ 'Willy willy' എന്നുമാണ് വിളിക്കാറുള്ളത്. ലോകത്ത് 6 ചുഴലിക്കാറ്റുകളെ നിരീക്ഷിക്കാനും അവയ്ക്ക് പേരിടാനും ബുള്ളറ്റിനുകൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനുമായി 6 Regional Specialised Meteorological Centres (RMSCs) ഉം 5 Tropical Cyclone Warning centres (TCWCs) പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. ഏഷ്യയിലെ 13 രാജ്യങ്ങളുടെ RMSC യുടെ കേന്ദ്രം ഇന്ത്യയിലാണ്. കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥ വകുപ്പ് (IMD) ആണതിന് നേതൃത്വം നൽകുന്നത്. ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനത്തിനും മറ്റുമായി ചുഴലിക്കാറ്റുകളെയും അവയുടെ കൃത്യമായ സഞ്ചാരപഥവുമെല്ലാം ട്രാക്ക്

ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഒരേ സമയം ഒന്നിലധികം ചുഴലിക്കാറ്റുകൾ രൂപപ്പെടാനുമിടയുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഓരോ ചുഴലിക്കാറ്റിനെയും പ്രത്യേകമായി തിരിച്ചറിയാൻ വേണ്ടിയാണ് ചുഴലിക്കാറ്റുകൾക്ക് പേരിടാൻ തീരുമാനിച്ചത്. 2004 മുതലാണ് ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിലെ ചുഴലിക്കാറ്റുകൾക്ക് പേരിടാൻ തുടങ്ങിയത്. ഇതിനായി അന്ന് RSMC യുടെ ഭാഗമായിരുന്ന 8 രാജ്യങ്ങൾ 8 വീതം പേരുകൾ നൽകി 64 പേരുകളുടെ പട്ടിക മുൻകൂട്ടി തയ്യാറാക്കുകയും രാജ്യങ്ങളുടെ പേരിൻറെ അക്ഷരക്രമത്തിൽ രൂപപ്പെടുന്ന പുതിയ ചുഴലിക്കാറ്റുകൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും ചെയ്തു. ഇത്തരത്തിൽ 2004 ലെ പട്ടികയിലെ 63 പേരുകൾ ഇതിനോടകം ഉപയോഗിച്ച് കഴിഞ്ഞു. 2019 ഡിസംബറിൽ സൊമാലിയയുടെ കിഴക്ക് രൂപം കൊണ്ട 'പവൻ' ചുഴലിക്കാറ്റ് ആണ് അവസാനമായി ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിലുണ്ടായത്. 2020ൽ ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിലോ അറബിക്കടലിലോ രൂപം കൊള്ളുന്ന അടുത്ത ചുഴലിക്കാറ്റിന് 'Nisarga' 'നിസർഗ' എന്നതായിരിക്കും പേര്.

2004ലെ ലിസ്റ്റ് പൂർത്തിയായത് കൊണ്ട് RSMC നിലവിലെ 13 അംഗരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ 13 വീതം പേരുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി 169 പേരുകളുടെ ലിസ്റ്റ് 2020 ഏപ്രിൽ 28ന് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പട്ടിക https://mausam.imd.gov.in/backend/assets/press_release_pdf/Press_Release_Names_of_Tropical_Cyclones_28042020.pdf എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്. പട്ടിക പ്രകാരം ഇനി വരാനുള്ള അടുത്ത 13 ചുഴലിക്കാറ്റുകളുടെ പേരുകൾ ഇനി പറയുന്ന ക്രമത്തിലായിരിക്കും, (ബ്രാക്കറ്റിൽ പേർ നിർദ്ദേശിച്ച രാജ്യത്തിൻറെ പേർ): Gati (ഗതി, ഇന്ത്യ), Nivar (നിവാർ, ഇറാൻ), Burevi (ബുരേവി, മാലിദ്വീപ്), Tauktae (ടൗട്ടേ, മ്യാന്മാർ), Yaas (യസ്സ്, ഒമാൻ), Gulab (ഗുലാബ്, പാകിസ്ഥാൻ), Shaheen (ഷഹീൻ, ഖത്തർ), Jawad (ജോവാദ്, സൗദി അറേബ്യ), Asani (അസാനി, ശ്രീലങ്ക), Sitrang (സീട്രങ്, തായ്‌ലൻഡ്), Mandous (മൻദൗസ്, യുഎഇ) Mocha (മൊഖ, യെമൻ).

1.5.8 മൂന്നറിയിപ്പിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന സമുദ്ര ഭാഗങ്ങൾ

മൂന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നതിനായി കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തെയും, അറബിക്കടലിനെയും, ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിനെയും പല ഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ സമുദ്ര മേഖലകളെ കാണിക്കുന്ന ഭൂപടം താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

1.6 വെള്ളപ്പൊക്കം സംബന്ധിച്ച മൂന്നറിയിപ്പ്

കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷൻ (CWC) കേരളത്തിൽ നിലവിൽ 39 ഇടങ്ങളിൽ പുഴകളിലെ ജലനിരപ്പ് നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സ്ഥലങ്ങളുടെ പട്ടിക അനുബന്ധം 8 ആയി ചേർക്കുന്നു. ഇവയിൽ 15 സ്ഥലങ്ങളിൽ ജലനിരപ്പ്, അടുത്ത 24 മണിക്കൂർ സമയത്തേക്കുള്ള ജലനിരപ്പിന്റെ പ്രവചനം, മഞ്ഞ, ഓറഞ്ച്, ചുവപ്പ് അലർട്ടുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ജല നിരപ്പ് എന്നിവ ദിവസവും ഒരു തവണ കാലവർഷ-തുലാവർഷ സമയത്ത് CWC ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. ഇവ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി അതാത് ജില്ലകൾക്കും, പൊതു സമൂഹത്തിനും ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. ഇവ ഇവിടെ നിരീക്ഷിക്കാം <http://india-water.gov.in/>.

നിലവിൽ വെള്ളപ്പൊക്ക ആവർത്തന സാധ്യതാഭൂപടവും, അതാത് ദിവസത്തെ വെള്ളപ്പൊക്ക സാധ്യതാ ഭൂപടവും തയ്യാറാക്കി കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷനിൽ നിന്നും കേരളത്തിന് ലഭിച്ചിട്ടില്ല. ഇവ ലഭിക്കേണ്ടത് തദ്ദേശ

തലത്തിൽ വെള്ളപ്പൊക്ക നിവാരണ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുവാനും, പ്രതികരണ നടപടികൾ സൂക്ഷ്മം ആക്കുവാനും അത്യാവശ്യം ആണ്. മേൽ ആവശ്യം കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷനെ രേഖാമൂലം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

Central Water Commission
 Division: South Western River Division(SWRD), Kochi
 Daily Water Level and Forecast for Level Stations Bulletin NO. 209. Date: 26/12/2019

Sl. No.	River Name	Station Name	Warning Level (m)	Danger Level (m)	Highest Flood Level		Present Level			Rainfall (mm)	Forecast			
					Level (m)	Date	Level (m)	Time	Trend		Level (m)	Trend	Date	Time
1	Chaliyar	KUNIYIL	9.0	10.0	10.63	14/07/1994	2.41	08:00	Rising					
2	Pulanthodu	PULAMANTHOLE	15.6	16.6	19.94	16/08/2018	11.55	08:00	Steady					
3	Bharathapuzha	KUMBIDI	8.2	9.2	11.27	16/08/2018	3.25	08:00	Steady					
4	Periyar	NEELEESWARAM	9.0	10.0	12.4	19/08/2018	0.5899999	08:00	Falling					
5	Meenachil	KIDANGOOR	6.16	7.16	8.2	16/08/2018	0.50000006	08:00	Steady					
6	Pamba	KALLOPPARA	5.0	6.0	9.64	16/08/2018	1.8	08:00	Steady					
7	Pamba	MALAKKARA	6.0	7.0	9.58	16/08/2018	0.35000002	08:00	Rising					
8	Kallada	PATTAZHY	7.0	8.0	13.805	15/11/1992	2.88	08:00	Rising					
9	Pamba	THUMPAMON	9.0	10.0	13.735	07/11/1978	6.66	08:00	Steady					
10	Vamanapuram	AYILAM	6.0	8.0	10.685	10/10/1992	1.31	08:00	Steady					
11	Thambraparni	KUZHITHURAI	2.5	3.5	8.83	08/12/2010	1.0500002	08:00	Steady					
12	Pazhayar	ASHRAMAM	4.5	6.0	7.1	03/12/2017	2.56	08:00	Steady	0.0				
13	Gurpur	ADDOOR	3.5	6.5	6.89	04/07/2013	1.5	08:00	Steady					
14	Chaliyar	PERUVAMPADAM	26.5	27.5	28.1	14/08/2018	20.24	08:00	Steady					
15	Netravathi	BANTWAL	7.0	9.0	13.55	26/07/1974	6.21	08:00	Steady	0.0				
17	Aghanashini	SANTEGULI	14.0	17.0	19.66	12/08/2008	11.21	08:00	Steady	0.0				
18	Swarna	YENNEHOLE	20.5	23.0	25.115	03/08/1982	17.69	08:00	Steady	0.0				
20	Neyyar	ARUVIPURAM	93.0	95.5	99.39	15/08/2018	90.8	08:00	Rising					
21	Pamba	Madamon	100.0	101.0	111.0	15/08/2018	95.95	08:00	Falling					
22	Kodayar	THIRUVARAMBU	98.5	99.5	102.58	15/08/2018	97.64	08:00	Steady					

1.7 കാറ്റ് സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പ്

ശക്തമായ കാറ്റിന്റെ പ്രത്യേക സാധ്യത ഉണ്ടെങ്കിൽ, ഇതിനായി പ്രത്യേകം മുന്നറിയിപ്പ് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് നൽകാറുണ്ട്. പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന കാറ്റിന്റെ തീവ്രത സംബന്ധിച്ച് അതാത് ദിവസത്തെ പൊതു കാലാവസ്ഥാ അവലോകനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നൽകും.

കാറ്റിന്റെ വേഗത കടലിൽ ശക്തമാകുന്ന അവസരത്തിൽ, ചില തീര പ്രദേശങ്ങളിലും, കടൽ മേഖലകളിലും മത്സ്യ ബന്ധനം ഒഴിവാക്കുവാൻ പ്രത്യേക നിർദ്ദേശം കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കാറുണ്ട്.

കേരളത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ നാശനഷ്ടവും, ജീവ ഹാനിയും ഉണ്ടാക്കുന്ന സംസ്ഥാന സവിശേഷ ദുരന്തമാണ് ശക്തമായ കാറ്റ്. നമ്മുടെ പുരയിടങ്ങളിൽ ധാരാളമായി വളരുന്ന വടവൃക്ഷങ്ങൾ മഴക്കാലത്തിന് മുന്നോടിയായി കോതി ഒതുക്കുന്ന പ്രക്രിയ മുൻകാലങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ വനത്തിൽ വളരുന്ന രീതിയിൽ മനുഷ്യവാസ മേഖലയിലും മരം വളർത്തുകയും, ഇവ കോതി ഒതുക്കുന്ന

പ്രക്രിയ നടത്താത്തത് മൂലം ഇവയുടെ ശിഖരങ്ങളും, മരം തന്നെയും കാറ്റത്ത് മറിഞ്ഞ് വീണ് ഒട്ടനവധി നാശനഷ്ടവും, ജീവഹാനിയും ഉണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ, പരസ്യ ഹോർഡിങ്ങുകൾ, കാലപ്പഴക്കം ചെന്ന പോസ്റ്ററുകൾ എന്നിവയും, കഴുകോലിൽ നന്നായി ഉറപ്പിക്കാത്ത ഷീറ്റ് മേഞ്ഞ മേൽക്കൂരയും ശക്തമായ കാറ്റത്ത് പറന്നുപോയി ഉടമസ്ഥർക്കും, പ്രധാനമായും വഴിപോക്കർക്കും, അയൽക്കാർക്കും ജീവഹാനിയും, നാശനഷ്ടവും ഉണ്ടാക്കുന്നു.

കാറ്റിൽ മരം വീണ് ഉണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങൾ കുറയ്ക്കുവാൻ, മഴക്കാലത്തിന് മുന്നോടിയായി മരം കോതി ഒതുക്കുന്ന പ്രക്രിയ പുനരാരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വനത്തിൽ വളരുന്ന മരങ്ങളെപ്പോലെ മനുഷ്യവാസ മേഖലയിൽ മരം വളരുവാൻ അനുവദിച്ചുകൂട എന്നും, മനുഷ്യവാസ മേഖലയിൽ മരങ്ങൾ മനുഷ്യന് ജീവഹാനിയും, നാശനഷ്ടവും ഉണ്ടാക്കാത്ത രീതിയിൽ പരിപാലിക്കപ്പെടണം എന്നും ഉള്ള പൊതു ബോധം വളരേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈ എടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

പരസ്യ ഹോർഡിങ്ങുകൾ, കാലപ്പഴക്കം ചെന്ന പോസ്റ്ററുകൾ എന്നിവയും, കഴുകോലിൽ നന്നായി ഉറപ്പിക്കാത്ത ഷീറ്റ് മേഞ്ഞ മേൽക്കൂരയും ബലപ്പെടുത്തുന്ന പ്രക്രിയ അതാത് കമ്പനികൾ/വ്യക്തികൾ/വീട്ടുടമകൾ നടത്തുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈ എടുക്കണം.

1.8 ഇടിയോട്കൂടിയ മഴയുടെ മുന്നറിയിപ്പ്

ഏപ്രിൽ-മെയ് മാസങ്ങളിൽ, വേനൽ മഴയോട് അനുബന്ധിച്ചും, തുലാവർഷകാലത്തും ആണ് പൊതുവിൽ ഇത്തരം മഴയുടെ സാഹചര്യം കാണുന്നത്. കേരളത്തിൽ ശരാശരി 35 വ്യക്തികൾ ഇടിമിന്നലിൽ ഒരു വർഷം മരണപ്പെടുന്നു എന്നാണ് കണക്കുകൾ ചൂണ്ടി കാണിക്കുന്നത്. വസ്തു വകകൾക്കുള്ള നാശനഷ്ടവും വലിയ അളവിൽ ഉണ്ട്. ഇടവപ്പാതി ആരംഭിച്ചാൽ ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയുടെ സാഹചര്യം പൊതുവിൽ കുറയും. കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് ഇടിയോട്കൂടിയ മഴയുടെ

മുന്നറിയിപ്പ് (Thunderstorm Warning), ഇത്തരം മഴ ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള സമയത്തിന് 3 മണിക്കൂർ മുൻപ് ജില്ലാ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവചിക്കുന്ന സംവിധാനം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. 'ഇടിയോടുകൂടിയ മഴ അടുത്ത 3 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ ഇന്ന ജില്ലയിൽ പെയ്യും' എന്ന ഈ മുന്നറിയിപ്പിന് എല്ലാ മാസങ്ങളിലും ഒരേ പ്രധാന്യമല്ല കൽപ്പിക്കേണ്ടത്. ഏപ്രിൽ-മെയ് മാസങ്ങളിൽ, വേനൽ മഴയോട് അനുബന്ധിച്ചും, തുലാവർഷകാലത്തും ഇത്തരം അറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ അപകടകരമായ ഇടിമിന്നൽ സാധ്യത മനസ്സിലാക്കി, ഉടൻതന്നെ ഇടിമിന്നൽ സുരക്ഷാ ക്രമീകരണം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഇടിമിന്നൽ സുരക്ഷാ ക്രമീകരണം സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇടിയോടുകൂടിയ മഴയുടെ മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ ഉണ്ടൻ മേൽ സുരക്ഷാ മുന്നറിയിപ്പുകൾ പൊതു ജനങ്ങൾക്കായി ജില്ലയുടെ സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിലും, വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും, ജില്ലയിലെ കേബിൾ മാധ്യമങ്ങളോട് ഇവ ടെക്സ്റ്റ് ഓവർലൈ (Text Overlay) ആയി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണ്. എഫ്.എം റേഡിയോകളോട് ഇവ ഉടൻ പൊതുജനങ്ങളെ അറിയിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണ്.

1.9 ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രം (Indian National Centre for Ocean Information Services - INCOIS)

കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ പൊതു മുന്നറിയിപ്പ് ബുള്ളറ്റിനുകളിൽ സമുദ്ര സ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച വിശകലനം നൽകുന്നത് ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രം (INCOIS) ആണ്. INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റ് <https://incois.gov.in> എന്നതാണ്. ഇൻഡ്യൻ തീരത്തെ ബാധിക്കാവുന്ന, സമുദ്രത്തിൽ ഉൽഭവിക്കുന്ന വിവിധ ദുരന്തങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് INCOIS മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകി വരുന്നു. താരതമ്യേന പുതിയ ഒരു സ്ഥാപനമായ INCOIS ചുരുങ്ങിയ കാലംകൊണ്ട് അന്താരാഷ്ട്ര പ്രശംസ കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുനാമി, കള്ളക്കടൽ, അപകടകരമായ തിരമാലകൾ (Swell waves), ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ സമയത്തെ വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിലെ സമുദ്ര സ്ഥിതി, വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി

എന്നിവയാണ് പ്രധാനമായും INCOIS നൽകുന്ന മുന്നറിയിപ്പുകൾ. ഇവയിൽ സുനാമി ഒഴികെ ഉള്ള എല്ലാ വിശകലനങ്ങളും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ ബുള്ളറ്റിനുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സുനാമി കാലവർഷവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ദുരന്ത സാധ്യത അല്ലാത്തതിനാൽ ഇവിടെ വിശദമാക്കുന്നില്ല. ചില അവസരങ്ങളിൽ INCOIS പ്രത്യേകമായി തന്നെ മുന്നറിയിപ്പുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാറുണ്ട്. ഇത്തരം അവസരങ്ങളിൽ ഈ മുന്നറിയിപ്പുകൾക്കനുസരിച്ച് ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പ്രത്യേക നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കും. INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ വിവിധ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാണ്. ഇവയിൽ ദുരന്ത സാഹചര്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവയുടെ ലിങ്കുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

Sl. No	ലഭ്യമായ വിവരം	ലിങ്ക്
1	വേലിയേറ്റ വേലിയിറക്ക വിവരം	https://incois.gov.in/portal/osf/tide.jsp
2	കേരളത്തിലെ തീരത്തെ കടലിലെ തിരമാലകളുടെ ഉയരവും, ദിശയും	https://incois.gov.in/portal/osf/osfCoastal.jsp?region=coastal&area=kerala&param=swh&ln=en
3	അറബി കടലിലെ വിവിധ സൂചകങ്ങളുടെ സ്ഥിതി	https://incois.gov.in/portal/osf/osfRegional.jsp?region=regional&area=arabian_sea&param=d20
4	സുനാമി മുന്നറിയിപ്പ്	http://tsunami.incois.gov.in/TEWS/
5	തിരയേറ്റം (Storm Surge)	https://incois.gov.in/portal/stormsurge

1.10 അലർച്ചകളും അതിനനുസരിച്ച് സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികളും

കേരളത്തിന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്ര-സാമൂഹിക ഘടനകൂടി പരിഗണിച്ച് വേണം ഈ അലർച്ചകളെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ. കേരളം വളരെ വ്യത്യസ്തമായ ഭൂപ്രകൃതിയുള്ള പ്രദേശമാണ്. ഉരുൾപൊട്ടൽ സാധ്യതയുള്ള മലയോരവും, വീതി കുറഞ്ഞ ധാരാളം നദികളും നീളമേറിയതും ജനസാന്ദ്രതയേറിയതുമായ കടൽതീരവുമാണ് നമ്മുടെ പ്രധാന അപകട മേഖലകൾ. സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവരുടെ സാമൂഹിക ഘടനയും പരിശോധിക്കണം. കേരള സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങൾ ആകും ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നത്. അടച്ചുറപ്പില്ലാത്ത വീടുകൾ ഏറ്റവും കൂടുതൽ

കാണപ്പെടാനും സാധ്യതയുള്ള മേഖലകളാണിവ. അലേർട്ടുകളും അതിനനുസരിച്ച് വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്. മഴ എല്ലായിടത്തും ഒരു പോലെ അപകടം വിതക്കണമെന്നില്ല. മലയോരഭൂമിയിൽ മനുഷ്യനായി വ്യതിയാനം വരുത്തുകയും, ഹരിത മേലാപ്പ് ഇല്ലാതാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്ത സ്ഥലങ്ങൾ, റോഡിനും, വീടിനും മറ്റുമായി കൂന്ന് വെട്ടി 1 മീറ്ററിൽ അധികം ഉയർന്ന മൺതിട്ടകൾ നിർത്തിയിട്ടുള്ള ഇടങ്ങൾ, ചതുപ്പും, നെൽവയലും നികത്തിയ സ്ഥലങ്ങൾ, നീർച്ചാലുകൾ വഴിതിരിച്ച് വിട്ടതോ, തടയപ്പെട്ടതോ ആയ സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ചെറു തീക്ഷ്ണതയുള്ള മഴ തന്നെ വലിയ ദുരന്തം സൃഷ്ടിച്ചേക്കാം. അതിനാൽ തന്നെ ഒരു ജില്ലയിലെ മലയോര മേഖലയിൽ എടുക്കുന്ന മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ മതിയാകില്ല തീരപ്രദേശത്ത്. ഓരോ മുന്നറിയിപ്പും പരിഗണിച്ച് അതാതു പ്രദേശത്തിന് അനുയോജ്യമായ തീരുമാനങ്ങൾ അതാതു പ്രദേശത്തെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നിർണ്ണയിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഓരോ വില്ലേജിലെയും ദുരന്ത സാധ്യത ക്രോഡീകരിച്ച് പട്ടികയായി സംസ്ഥാന ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയുടെ അനുബന്ധമായി ഇവിടെ <http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2019/03/Kerala-SDMP-Version-September-2016-Annexure-1-compressesd.pdf> നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവ കൂടി പരിഗണിച്ചുവേണം പ്രാദേശിക തീരുമാനം കൈകൊള്ളാൻ.

തുടർച്ചയായി മഴ ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദിവസങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു ദിവസം മഞ്ഞ ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചാൽ, മഞ്ഞ ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം നിലനിൽക്കുന്ന ദിവസം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു. അതുപോലെ തുടർച്ചയായി മഴ ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദിവസങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു ദിവസം ഓറഞ്ച് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചാൽ, ഓറഞ്ച് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം നിലനിൽക്കുന്ന ദിവസം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു. തുടർച്ചയായ ദിവസങ്ങളിൽ മഴ ലഭിക്കാതിരിക്കുകയും എന്നാൽ ഒരു ദിവസം ചുവപ്പ് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം ലഭിക്കുകയും ചെയ്താലും ചുവപ്പ് ജാഗ്രതാ നിർദ്ദേശം നിലനിൽക്കുന്ന ദിവസം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു.

ഈ ഓരോ അലേർട്ട് നിറത്തിനും അനുസരിച്ച് ഓരോ വകുപ്പും കൈക്കൊള്ളേണ്ടുന്ന നടപടികൾ Handbook on Disaster Management - Volume

2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala (<https://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2020/06/Orange-Book-of-Disaster-Management-1-2020.pdf>)ൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവ എല്ലാ വകുപ്പുകളും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രത്യേകം പരിശോധിച്ച് അവരവർക്ക് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ അതാത് സാഹചര്യവും, സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളുടെ നിർദ്ദേശവും അനുസരിച്ച് സ്വീകരിക്കണം.

- കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ കാറ്റിന്റെ പ്രവചനത്തിൽ 30 കിലോമീറ്ററിൽ അധികം വേഗതയും, INCOISന്റെ തിരമാല പ്രവചനം കേരള തീരത്ത് 2 മീറ്ററിൽ അധികം ആകുകയും ചെയ്താൽ പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ അവർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ ജാഗ്രത പാലിക്കണം എന്നും, 2 m തിരമലയിൽ മറിയുവാൻ സാധ്യതയുള്ള ചെറിയയാനങ്ങളിൽ മത്സ്യ ബന്ധനം നടത്തുന്നത് ഒഴിവാക്കണം എന്നും ഉപദേശ രൂപേണ അറിയിപ്പ് നൽകും.
- സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയുടെ 4-12-2017ലെ തീരുമാനത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് "Fishermen advised not to venture" എന്ന നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ "മത്സ്യതൊഴിലാളികൾ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പോ, INCOISഓ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സമുദ്ര മേഖലയിൽ, നിർദ്ദേശിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകരുത്", എന്ന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.
- ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിന്റെയും, അറബിക്കടലിന്റെയും, ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിന്റെയും ഏതെങ്കിലും സമുദ്ര പ്രദേശത്ത് "Total suspension of fishing" എന്ന നിർദ്ദേശം ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ, മുന്നറിയിപ്പിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുന്നത് തടയണം" എന്ന കർശന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.

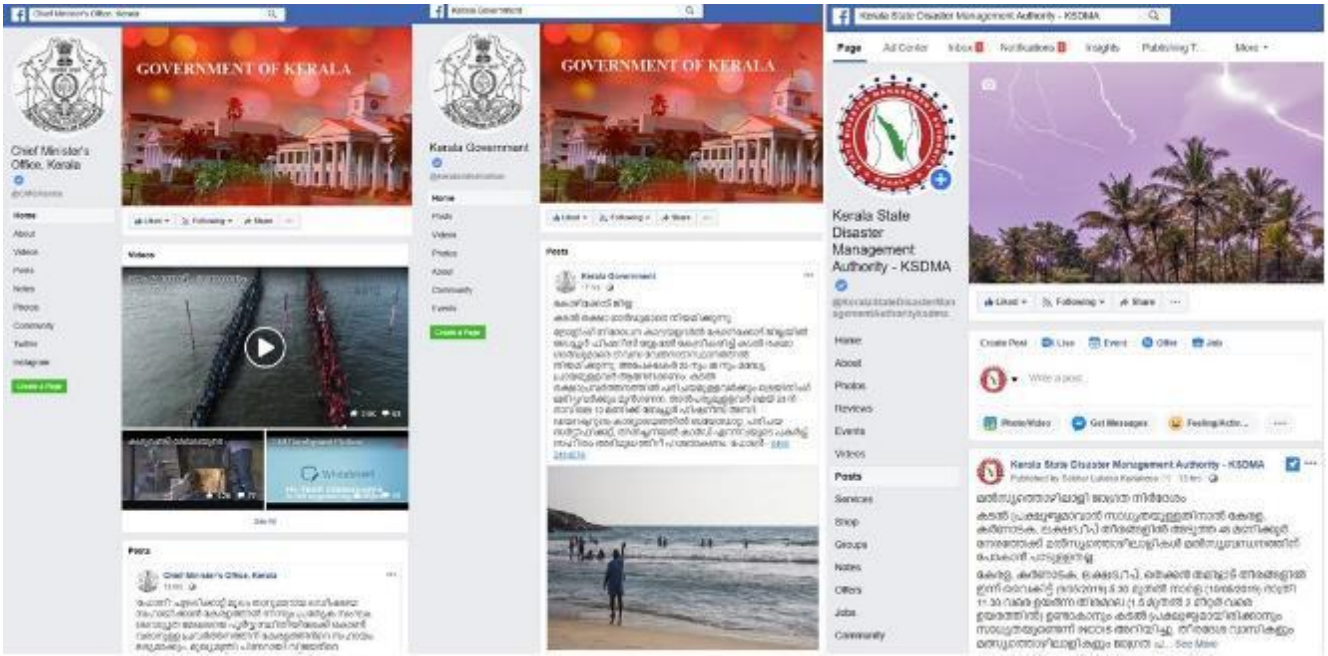
1.11 ഔദ്യോഗിക മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിക്കുന്ന ആപ്ലിക്കേഷനും, വെബ്സൈറ്റുകളും, സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളും

കാലാവസ്ഥാ സംബന്ധിയായ മുന്നറിയിപ്പുകൾ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ <https://mausam.imd.gov.in/>, www.imdtvm.gov.in എന്നീ വെബ്സൈറ്റുകളിൽ ലഭ്യമാണ്. സമുദ്രസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച വിവരം, www.incois.gov.in എന്ന ദേശീയ സമുദ്രവിവര വിശകലന കേന്ദ്രത്തിന്റെ (INCOIS) വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്.

സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ വെബ്സൈറ്റിലും (sdma.kerala.gov.in), ഫേസ്ബുക്കിലെ കേരള സർക്കാർ പേജും, ബഹു: മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പേജും, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ പേജും, അതതു സമയങ്ങളിൽ ഔദ്യോഗികമായി ദുരന്ത സംബന്ധിയായ മുന്നറിയിപ്പുകളും വിവരങ്ങളും പൊതുജനങ്ങൾക്കായി നൽകുന്നുണ്ട്.

ദൂരത നിവാരണ അതോറിറ്റി, ദൂരത സംബന്ധിയായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനായി പ്രത്യേക WhatsApp Group 2015 മുതൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. KSDMA IAS Officers, KSDMA IPS Officers, KSDMA Forces, KSDMA Media, KSDMA PS to Ministers, KSDMA Volunteers, KSDMA Virtual Cadre, NDMA-KSDMA എന്നിവയാണ് ഈ ഗ്രൂപ്പുകൾ.

ഇവ കൂടാതെ, Qkopy എന്ന പൊതു ആപ്പിലും സംസ്ഥാന ദൂരത നിവാരണ അതോറിറ്റി ദൂരത സംബന്ധിയായ മുന്നറിയിപ്പുകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുന്നുണ്ട്.

മിന്നൽ ഉണ്ടാകുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുവാനും, നമ്മൾ നിൽക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന് അടുത്ത് മിന്നൽ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ടോ എന്ന് മനസ്സിലാക്കുവാനും കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് 'ദാമിനി (Damini)' എന്ന ഒരു മൊബൈൽ അപ്ലിക്കേഷൻ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഗൂഗിൾ പ്ലേസ്റ്റോറിൽ ലഭ്യമാണ്.

പോതുജങ്ങൾക്കായി നിലവിൽ ഐ.റ്റി. മിഷൻ ഒരു ആപ്പ് ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട് - m-keralam app. ഈ ആപ്പ് Google Play Storeൽ ലഭ്യമാണ്. ഈ ആപ്പിൽ കാലാവസ്ഥാ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യക്കിയിട്ടുണ്ട്.

കോവഡുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാനായി സർക്കാർ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള GOK Direct എന്ന ആപ്പിലും മുന്നറിയിപ്പുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്.

പ്രസ്തുത അപ്ലിക്കേഷനുകൾ ഡി.ഇ.ഓ.സിയിലെ ഒരു ഔദ്യോഗിക മൊബൈൽ ഫോണിൽ ഇൻസ്റ്റോൾ ചെയ്യുകയും, നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇവ എല്ലാ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഉപയോഗിക്കുന്നത് കാലാവസ്ഥാ വിവരം കൃത്യതൽ വ്യാപകമായി ഉപയോഗപ്പെടുവാൻ സാഹചര്യം ഒരുക്കും. ഇതിനായി ജില്ലയിലെ എല്ലാ ഉദ്യോഗസ്ഥരേയും പ്രത്യേകമായി പ്രേരിപ്പിക്കുന്നത് ഉചിതമാണ്.

2 അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങൾ

ദേശീയ തലത്തിൽ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ദുരന്തങ്ങൾ	
 <p>വെള്ളപ്പൊക്കം</p>	 <p>ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/പാറവീഴ്ച /പാറനിരങ്ങൾ</p>
 <p>വരൾച്ച</p>	 <p>ചുഴലിക്കാറ്റ്</p>
 <p>ഭൂമികുലുക്കം</p>	 <p>മോലസ്ഫോടനം</p>
 <p>ആലിപ്പഴ വർഷ</p>	 <p>സുനാമി</p>
 <p>കാട്ട് തീ</p>	 <p>കീടാക്രമണം</p>

 <p>ശൈത്യതരംഗം/ശീതഘാതം</p>	 <p>ഹിമപാതം</p>
<p>ഈ ദുരന്തങ്ങൾക്ക് ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്</p>	

<p>സംസ്ഥാന സവിശേഷ ദുരന്തങ്ങൾ</p>	
 <p>തീരശോഷണം</p>	 <p>ഇടിമിന്നൽ</p>
 <p>ശക്തമായ കാറ്റ്</p>	 <p>കുഴലികൃത മണ്ണാലിപ്പ്</p>
 <p>ഉഷ്ണതരംഗം/സൂര്യാഘാതം/സൂര്യതാപം</p>	
<p>ഈ ദുരന്തങ്ങൾക്ക് ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 343/2015/DMD dated 23-07-2015, GO (Rt) No. 149/2017/DMD dated 18-01-2017, GO (Ms) No. 9/2019/DMD dated 9-03-2019 എന്നിവ പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുള്ളത്</p>	

2.1 കേരളത്തിലെ പ്രധാന മഴക്കാല ദുരന്ത സാധ്യതകൾ

- ദീർഘകാല ശരാശരിയോ അതിലധികമോ മഴ ലഭിക്കുവാനുള്ള സാധ്യത ഉണ്ട് എന്നത് പരിഗണിച്ച്, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ

അതോറിറ്റികൾ വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണിടിച്ചിൽ, ശക്തമായ കാറ്റ്, തീരശോഷണം എന്നിവ നേരിടുവാൻ തയ്യാറാകേണ്ടതുണ്ട്. അടുത്തകാലത്തായി മഴയുടെ തീക്ഷ്ണത (rainfall intensity: amount of rainfall in 1 hr) സാധാരണയിൽ അധികമാണ് എന്ന് കാലാവസ്ഥാ വിദഗ്ദ്ധർ വിലയിരുത്തുന്നു. ലഭിക്കും എന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന മഴ ചുരുങ്ങിയ സമയത്തിലും, ദിവസങ്ങളിലും ലഭിക്കുന്ന അവസ്ഥയാണ് പൊതുവിൽ കാണുന്നത്. തീക്ഷ്ണത കൂടിയ മഴ പെയ്താൽ മണ്ണിലേക്ക് ആഴ്ന്നിറങ്ങുവാനുള്ള സമയം ജലത്തിന് ലഭിക്കില്ല എന്നതിനാൽ അത് പെട്ടെന്ന് നീർച്ചാലുകളിലും, പുഴകളിലും ചെന്നെത്തുകയും വെള്ളപ്പൊക്കത്തിനും, മിന്നൽ പ്രളയത്തിനും കാരണമാകും.

- മേൽമണ്ണ് 2018ലെ പ്രളയത്തിൽ ഗണ്യമായ അളവിൽ നഷ്ടപ്പെട്ടതിനാൽ, ലഭിക്കുന്ന മഴയുടെ നല്ലൊരുപങ്കും ഒഴുകി പോകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ഇത് നദികളിലേയും, ചാലുകളിലേയും ജലനിരപ്പ് പെട്ടെന്ന് ഉയരുവാൻ കാരണമാകും.
- 2020ൽ വേനൽ മഴയുടെ കാലത്ത് ശരാശരിയിൽ അധികം മഴ ലഭിച്ചതിനാൽ മേൽ മണ്ണ് ഇപ്പോഴേ കുതിർന്ന അവസ്ഥയിൽ ആണ്. ആയതിനാൽ കാലവർഷത്തിന്റെ ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ മണ്ണിടിച്ചിലും, വെള്ളക്കെട്ടുകളും രൂപപ്പെടുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.
- മല മേഖലയിലെ ചെറിയ ചാലുകളിൽ മല വെള്ളപ്പൊച്ചിൽ സാധ്യതയും ഉണ്ട്
- നദികളിലും പുഴകളിലും 2018, 2019 പ്രളയം നിക്ഷേപിച്ച എക്കൽ, ചെളി, മണൽ, പാറ എന്നിവ നീക്കം ചെയ്യേണ്ടത് അത്യാവശ്യം ആണ്. ഇവ നദികളിലും പുഴകളിലും ഉള്ളതിനാൽ ഇവയുടെ ജലവാഹക ശേഷി കുറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി അനുമാനിക്കാം.
- വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നിവ ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള വില്ലേജുകളുടെ വിവരം ജില്ലാ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വിവരം <http://sdma.kerala.gov.in/maps/> എന്ന ലിങ്കിൽ ലഭ്യമാണ്

- ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ പ്രവചന സാങ്കേതിക വിദ്യ നിലവിൽ വിജയകരമായി പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല; ശ്രമങ്ങൾ ജി.എസ്.ഐ നടത്തി വരുന്നു.
- ആലപ്പുഴ, തൃശൂർ, കോട്ടയം എന്നീ ജില്ലകൾ വെള്ളപ്പൊക്ക പ്രതിരോധത്തിന് പ്രത്യേകമായി തയ്യാറെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.
- കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലത്ത് അണക്കെട്ടുകളുടെ ഷട്ടർ തുറക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.
- കുഴലികൃത മണ്ണൊലിപ്പ് കാണപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ കുട്ടികൾ ഇവ മൂലം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള തുരങ്കങ്ങളിൽ അകപ്പെടാതെ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇവ ഇടിഞ്ഞ് ഇറങ്ങുന്നത് ഉരുൾപൊട്ടൽ സാധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.
- ക്വാറികൾ, മലയോര മേഖലയിലെ ചെറു അരുവികളും, കയങ്ങളും, കടൽ തീരങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഒട്ടനവധി മുങ്ങി മരണങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. മഴക്കാലത്ത് ഇവയിലെ ദുരന്ത സാധ്യത ഗണ്യമായി വർദ്ധിക്കുന്നു.
- ഇവ പരിഗണിച്ച് ഈ കാലവർഷ-തുലാവർഷ സമയത്ത് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിക്കണം എന്ന് ജില്ലാ അതോറിറ്റികളോടും, വിവിധ വകുപ്പുകളോടും നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

3 സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സി നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനം

1. സംസ്ഥാന തല Incident Command ആയി പ്രവർത്തിക്കുക
2. സംസ്ഥാന തല Incident Response System ചുവടെ ചേർക്കുന്നു

State Level		
Sl. No	IRS Designation	Officer
1	Responsible Officer (RO)	Chief Executive Officer of SDMA (Chief Secretary)
2	Incident Commander (IC)	State Relief Commissioner (Principal Secretary, DM)
3	Alternate Incident Commander (AIC)	One of the members of the State Executive Committee as decided by the RO to replace IC after 8 hours of continuous work
4	Deputy Incident Commander (DIC)	Commissioner Land Revenue or Secretary level officer nominated by IC based on need from time to time
5	Operations Section Chief (OSC)	Additional Director General of Police nominated by State Police Chief
6	Logistics Section Chief (LSC)	Additional Transport Commissioner nominated by Transport Commissioner
7	Planning Section Chief (PSC)	Director, Fire and Rescue Services nominated by Director General, Fire & Rescue Services
8	Liaison Officer (LO)	Head, State EOC (Alternated by the Chief Manager, SDMA after 8 hours of continuous work)
9	Safety Officer (SO)	Additional Director, Health Services nominated by Director, Health Services
10	Media Officer (MO)	Additional Director, I & PRD nominated by Director, I & PRD
11	Information Officer (IO)	Hazard and Risk Analyst, SEOC [Alternated by Hazard Analyst (IT) by 8 hours of continuous work]

3. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ Incident Response System അനുസരിച്ച് ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണറുടെ Liaison, Planning and Information കാര്യാലയമായും, General Staff ആയും പ്രവർത്തിക്കുക
4. ദിവസവും ഉച്ചയ്ക്ക് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പിന്റെ ഉച്ചയ്ക്ക് 1 മണിയുടെ ബുള്ളറ്റിൻ പരിഗണിച്ച് 3 മണിയോടെ അടുത്ത ദിവസത്തെ കാലാവസ്ഥാ അവലോകനം അനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്കും, വിവിധ കണ്ട്രോൾ റൂമുകൾക്കും ഇമെയിൽ, WhatsApp എന്നിവയായി നൽകുക
5. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള പ്രത്യേക മുന്നറിയിപ്പ് പ്രത്യേകമായി, അത്തരം മുന്നറിയിപ്പ് ഉള്ള ദിവസങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുക

6. ദുരന്ത സാധ്യതയുടെ പ്രവചിക്കപ്പെടുന്ന തീവ്രത അനുസരിച്ച് ഫോൺ മുഖാന്തരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്കും, വിവിധ കണ്ട്രോൾ റൂമുകൾക്കും പ്രത്യേകമായി വിവരം കൈമാറുക
7. പ്രത്യേകമായി മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത വിവരം ആദ്യം ഫോണിലൂടെ നേരിട്ട് ജില്ലാ കളക്ടറെ അറിയിക്കുകയും, തുടർന്ന് ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയെയും അറിയിക്കുക
8. ആഴ്ചയിൽ 1 ദിവസം ജില്ലാ ഇ.ഓ.സികളുടെയും, വിവിധ കണ്ട്രോൾ റൂമുകൾകളുടെയും സാറ്റലൈറ്റ് ഫോൺ, മൊബൈൽ ഫോൺ, ലാൻഡ് ഫോൺ, ഇന്റർനെറ്റ് എന്നിവ പരിശോധിക്കുക
9. എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും, താലൂക്കുകളുടെയും, ജില്ലകളുടെയും ദുരന്ത സാധ്യതാ ഭൂപടം, അതാത് പ്രദേശത്തെ സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ, ആശുപത്രികൾ, സ്കൂളുകൾ, ഇവയെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന റോഡുകൾ, പ്രദേശത്തെ പ്രധാന തോടുകൾ, നദികൾ, കായലുകൾ, ജല സംഭരണികൾ പ്രധാനസ്ഥല പേരുകൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രത്യേകം ഭൂപടങ്ങൾ ആയി തയ്യാറാക്കി പി.ഡി.എഫ് ആയി ജില്ലകൾക്ക് നൽകുക.
10. ജില്ലാ അതോറിറ്റികളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ദൈനംദിന ദുരന്ത വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്ര ദുരന്ത വിവര ശേഖരണ സംവിധാനത്തിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് ലഭ്യമാക്കുക
11. സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും പത്ര മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും പൊതു ജനങ്ങൾക്കുള്ള മുന്നറിയിപ്പുകളും, പരസ്യങ്ങളും പുറപ്പെടുവിക്കുക
12. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയും, ജില്ലാ ഇ.ഓ.സികളും, പോലീസ് സംസ്ഥാന കാര്യാലയം, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ് കാര്യാലയം, സംസ്ഥാന ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണറുടെ കാര്യാലയം എന്നിവയുമായി ഹോട്ട് ലൈൻ നിലനിർത്തുക.
13. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ/ദുരന്ത മുന്നറിയിപ്പ് സാഹചര്യത്തിൽ, കേന്ദ്ര ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന, പ്രതിരോധ സേനകൾ എന്നിവയുടെ ആവശ്യകത നിർണയിച്ച് ആവശ്യമായ സംവിധാനം ദുരിതാശ്വാസ

കമ്മീഷണറുടെ നിർദ്ദേശം അനുസരിച്ച് സംസ്ഥാനത്ത് വിന്യസിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുക.

14. ആവശ്യമായ ഘട്ടത്തിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് നൽകുവാൻ മെമോറാൻഡം തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കുക.
15. ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയുടെ വിനിയോഗത്തിന് ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പിന് ആവശ്യമായ ഉപദേശം നൽകുക
16. ദിവസവും ഉച്ചയ്ക്ക് 12 മണിക്ക് കഴിഞ്ഞ ദിവസത്തെ നാശനഷ്ടങ്ങളുടെ കണക്കുകൾ മാധ്യമങ്ങൾക്ക് നൽകുക
17. മുന്നറിയിപ്പുകളും ദുരന്ത പ്രതികരണ, പ്രതിരോധ സംവിധാനങ്ങളും സംബന്ധിച്ച് മാധ്യമങ്ങളോട് അവശ്യാനുസരണം വിശദീകരിക്കുക

3.1 Central Agencies

3.1.1 National Disaster Response Force

1. State EOC will deploy a hotline phone at the temporary Regional Response Centre at Thrissur for direct communication with NDRF
2. NDRF shall appoint an officer (not below the rank of Head Constable) to State EOC for liaison on 24 x 7 duty on a shift basis.
3. NDRF shall deploy at least 4 teams in addition to the two teams in Thrissur RRC
4. In case of deployment of teams in Kerala, the Thrissur District Disaster Management Authority has to provide vehicles for movement of the teams. While deployed in a district, the concerned District Disaster Management Authority will provide logistic support, including fuel, boarding and lodging facilities to the NDRF teams.
5. NDRF will not respond to in-sea accidents.
6. The NDRF shall be in ready state to deploy not less than 28 teams for immediate response to Kerala within 24 hours of notice. The major disasters that NDRF may have to respond are given below, district wise.
7. All teams shall have enough number of boats for immediate deployment

District	Type of Disasters requiring response of NDRF			
Thiruvananthapuram				
Kollam				
Pathanamthitta				
Alappuzha				
Kottayam				
Idukki				
Ernakulam				
Thrissur				

Palakkad				
Malappuram				
Kozhikode				
Wayanad				
Kannur				
Kasargode				
				
	Flood	Landslide	Coastal Erosion	Building Collapse

- NDRF may establish a Regional Response Reserve stock for Kerala at Thrissur in Thalasserry Village of Thalappalli Taluk in the building kept in the custody of Thasildar which earlier housed the Seismographs.

3.1.2 Central Armed Forces (Indian Army, Indian Navy, Indian Air Force, Coast Guard, BSF, CRPF, ITBP)

- All Central Armed Forces may conduct a reconnaissance to the most vulnerable areas of all districts of Kerala
- All Central Armed Forces may source all hazard prone area maps, road network maps and helicopter landing sites from KSDMA
- All Central Armed Forces may conduct necessary orientation of hazard proneness of Kerala to field commanders in collaboration with KSDMA, if needed
- All Central Armed Forces may ensure that adequate number of boats, BAUTs and out board motors are pre-positioned in Kerala
- In case of deployment of Central Armed Forces and Paramilitary Forces, the District in which the unit resides will provide necessary logistic support and facilitate heavy duty trucks and buses if needed. While deployed in a district, the concerned District Disaster Management Authority will provide logistic support, including fuel, boarding and lodging facilities to the NDRF teams.
- Indian Airforce may pre-position 2 heavy lift helicopters for immediate deployment in Kerala

6. A closed cover communication will be provided to Armed Forces indicating the critical mobile numbers and satellite phone numbers of the State
7. All deployment requests and communications will be initially via Mobile Phone Call from State EOC (Fixed numbers), WhatsApp Group of KSDMA for Forces and email of State Emergency Operations Centre (seoc.gok@gmail.com or seoc.ksdma@kerala.gov.in) after which an ink signed copy of the directive from State Relief Commissioner (Principal Secretary, Disaster Management) or Chief Secretary will be provided
8. If need be during L2 or L3 disasters, on request from State EOC, one officer with necessary communication gear may be posted to State EOC for close liaison
9. In case of deployment for handling drowning accidents, Ernakulam Collectorate will liaison with Indian Navy and Coast Guard based on the request from concerned District Disaster Management Authorities. SEOC will intervene only in case of notified disaster events.
10. In case of in-sea accidents involving Fishermen, the Fisheries Control Room at the Fisheries Department Headquarters shall directly liaison with the Joint Operations Command at INS Venduruthy and do the needful for ensuring adequate response.
11. The primary agency to respond to in-sea accidents other than the Marine Enforcement is the Coast Guard. Navy should be called in only if Coast Guard specifically suggests for the support of Navy

3.1.3 Office of DDG Technology (in-charge of Disaster Management), Dept. of Telecom, Kerala LSA, Ernakulam

1. Direct all mobile phone operators in the State to keep their Communication on Wheels ready for immediate deployment focusing on Alappuzha, Idukki, Wayanad and Palakkad
2. Direct BSNL to ensure that the mobile phone, land phone, hot line and internet of State EOC (located in the Headquarters of KSDMA at Thiruvananthapuram) and District EOCs (located in District Collectorates) are not disconnected or obstructed. BSNL shall at districts ensure immediate restoration of the connectivity to these numbers in case of disruption.
3. All Mobile Towers in Kerala should be operational 24 x 7
4. Sufficient diesel needs to be stocked to ensure that they can operate even during power failures for at least 3 days during the monsoon season
5. Alternate diesel supply routes should be worked out to ensure that diesel supply don't get trapped in flood waters or landslides
6. It may be appropriate to pre-position at least one ready to move CoW at Idukki and one at Wayanad as we expect hindrance to communication in these districts. If such CoWs are moved, information of the contact persons may kindly be provided to this office too for coordination.

7. Uninterrupted telecommunication and internet support should be ensured to the State Emergency Operations Centre (Observatory Hills, Thiruvananthapuram), District Emergency Operations Centres (in all District Collectorates) and Taluk Control Rooms (Taluk Offices) as these are the nerve centres of emergency operations during the monsoon season.
8. In case fiber optical lines are disrupted, the telecommunication providers may undertake necessary repair of such disruptions after written approval of the Deputy Director General, Technology, Dept. of Telecom, Kerala LSA, Ernakulam under intimation to the State and concerned District Emergency Operations Centre.

3.1.4 District NICs

1. Shall create an SMS system for DDMA including all Government Officials in the district. The system shall have various SMS groups for varying levels of administration. Alappuzha DEOC has established such a system which may be studied and replicated.
2. In order to issue specific alerts to public, an SMS messaging system integrating the mobile numbers in the voter card database may be created. Such an alert system will enable to send varying messages to varying geographies depending on the threats.

3.1.5 Airport Authority of India – Airports in Kerala

1. In case the State Disaster Management Authority decides to requisition the services of Indian Airforce, Indian Navy, Indian Army, Coast Guard, BSF or CRPF aircrafts for deployment of armed forces or rescue forces, the airport to which the SDMA determines the operate such aircrafts to, in Kerala will have to facilitate the landing of such aircrafts at the time determined and intimated by SDMA. This is a standing instruction issued under Section 24 (h) and 72 of Disaster Management Act, 2005.
2. All Airports shall provide nodal officers not below the rank of Airport Managers for liaisoning with KSDMA

4 ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ

1. കാലവർഷ-തുലാവർഷ തയ്യാറെടുപ്പ് പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അവലോകനത്തിനായി ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി യോഗങ്ങൾ ജൂൺ 1ന് മുൻപ് ചേരുക
2. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സഹ-അധ്യക്ഷനായ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ എല്ലാ യോഗങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
3. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സഹ-അധ്യക്ഷനായ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റോട് ബ്ലോക്ക്-ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് തല കാലവർഷ-തുലാവർഷ തയ്യാറെടുപ്പ് അവലോകനയോഗങ്ങൾ നടത്തുവാൻ അഭ്യർത്ഥിക്കുക.
4. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സികൾ എമർജൻസി മോഡിൽ ആക്ടിവേറ്റ് ചെയ്യുകയും, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ 24 x 7ഉം ബന്ധപ്പെടേണ്ട നമ്പർ എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും, പ്രത്യേകിച്ച് ജില്ലാ തല നോഡൽ ഓഫീസർമാർക്കും നൽകണം.
5. മുൻ വർഷത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ നിന്നും ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് ജില്ലാ തലത്തിലും, താലൂക്ക് തലത്തിലും അവലോകനം നടത്തുകയും, പട്ടികകളും, മൊബൈൽ നമ്പറുകളും ജില്ലാ ഇ.ഓ.സി, താലൂക്ക് കൺട്രോൾ റൂം പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ, ഫയർ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക.
  - A. ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ - തദ്ദേശ സ്ഥാപനം തിരിച്ച്
  - B. ദുരന്ത ആഘാതം ഏറ്റവും ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള വിഭാഗങ്ങളും, സ്ഥലങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ
    - a) പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ
    - b) കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ

- c) വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ
- d) മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ
- e) 2018ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വസയോഗ്യമല്ല എന്ന് ജിയോളജിക്കൽ സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ
- f) 2019ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/വെള്ളപ്പൊക്കം എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വസയോഗ്യമല്ല എന്ന് സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നിയോഗിച്ച സംഘം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ
- g) പുറമ്പോക്കിൽ താമസക്കാരായിരുന്ന, വീട് പൂർണ്ണമായും തകരുകയോ, വാസയോഗ്യമല്ലാതായി തീരുകയോ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങൾ
- h) ദുരിതാശ്വാസ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വീടിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

C. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള എമർജൻസി റെസ്പോൺസ് ടീം സംബന്ധിച്ച പട്ടികയും, ടീം അംഗങ്ങളുടെ മൊബൈൽ ഫോൺ വിവരങ്ങളും

D. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ ലഭ്യമായ ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ചെയ്ൻ ബെൽറ്റ് ഉള്ള ഹിറ്റാച്ചി, ബോട്ടുകൾ, വള്ളങ്ങൾ, ഇലക്ട്രിക് മരം മുറി യന്ത്രങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ, ഉടമയുടെ പേരും, മൊബൈൽ നമ്പരും സഹിതം

6. മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ നടത്തുന്ന ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ 4 (4) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകണം എന്ന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന് നിർദ്ദേശം നൽകണം. ഈ രീതിയിൽ മുൻഗണനാ ക്രമം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കി വില്ലേജ് ഓഫീസർ, പോലീസ്, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ് എന്നിവർക്ക് നൽകി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

- a. ഇത്തരം പ്രദേശവാസികളെ സംബന്ധിച്ച് വിവരം നിലവിൽ തദ്ദേശ സർക്കാരുകളുടെ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ല എങ്കിൽ, ഇലക്ഷൻ ബുത്ത് ലെവൽ ഓഫീസർമാരുടെയും, അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സഹായത്തോടെ ഉടൻ തയ്യാറാക്കുക.
  - b. ഒരു ജില്ലയിലോ, താലൂക്കിലോ, പ്രദേശത്തോ മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ ആവശ്യമായി വന്നാൽ ആദ്യം ഒഴിപ്പിക്കേണ്ടതും, രക്ഷിക്കേണ്ടതും ഈ പട്ടിക അനുസരിച്ചായിരിക്കണം എന്ന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന് നിർദ്ദേശം നൽകുക.
  - c. ഇന്ന് മഞ്ഞ അലർട്ടും നാളെ ഓറഞ്ചോ, ചുവപ്പോ ആണെങ്കിൽ, ഇന്ന് വൈകീട്ട് തന്നെ ഇത്തരത്തിൽ ദുരന്ത സാധ്യതാ മേഖലയിൽ വസിക്കുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനവും, വില്ലേജ് ഓഫീസും ചേർന്ന് നടപടി സ്വീകരിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
  - d. ഇതിനായി ഈ കുടുംബങ്ങളുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ പ്രത്യേകമായി തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലും, വില്ലേജ് ഓഫീസിലും സൂക്ഷിക്കുക.
  - e. ജില്ലയിൽ ഓറഞ്ച് അലർട്ട് ആണ് എങ്കിൽ നിർബന്ധമായും ഇവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കണം. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും കുടുംബം കാലവർഷ-തൂലാവർഷ മാസങ്ങളിൽ ഏതൊരു അവസരത്തിലും ക്യാമ്പിലേക്ക് മാറി താമസിരിക്കണം എന്ന ആവശ്യം ഉന്നയിച്ചാൽ, അവർക്കായി ക്യാമ്പ് നടത്തണം.
7. തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ പട്ടിക മുൻകൂട്ടി തയ്യാറാക്കി തദ്ദേശ സ്ഥാപനം, താലൂക്ക് കൺട്രോൾ റൂം, പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ, ഫയർ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നൽകുവാൻ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പിന് നിർദ്ദേശം നൽകുക.
8. ജില്ലയിലെ ഡെപ്യൂട്ടി കളക്ടർ (ദുരന്ത നിവാരണം) (ഡെപ്യൂട്ടി കളക്ടർ ദുരന്ത നിവാരണം ഇല്ലാത്ത ജില്ലകളിൽ എ.ഡി.എം), ജില്ല കളക്ടറെറിലെ **Natural Calamity Section, Hazard Analyst** എന്നിവർ

ആയിരിക്കും ജില്ലാ അതോറിറ്റിയുടെ കാര്യലയമായി പ്രവർത്തിക്കുക.

9. National Disaster Management Guidelines - Incident Response System, 2010 പ്രകാരമുള്ള ജില്ലാതല, താലൂക്ക്തല ദുരന്ത പ്രതികരണ ചുമതലകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിധം നിർവചിച്ച് ഉത്തരവ് 20-5-2020ന് മുൻപ് പുറപ്പെടുവിക്കുക.
10. സംസ്ഥാന/ജില്ലാ തല Incident Response Systemന്റെ ചുമതല വഹിക്കേണ്ടുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരെ സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. ജില്ലാ, താലൂക്ക് തലത്തിൽ ഇതിനനുസരിതമായി ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുക. എല്ലാ തസ്തികകളിൽ 8 മണിക്കൂർ പ്രവർത്തന ശേഷം മാറ്റുവാൻ ഒരു പകരം ഉദ്യോഗസ്ഥനെയും കണ്ടെത്തി Alternate IRSഉം ഉറപ്പ് വരുത്തുക. തുടർച്ചയായി ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനും 12 മണിക്കൂറിൽ അധികം പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല എന്ന് സേഫ്റ്റി ഓഫീസർ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. പുതിയ ആളുകൾ ചാർജ് എടുക്കുമ്പോൾ മുൻപ് പ്രവർത്തിച്ചവർ നടത്തിയ പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച് ഒരു briefing നൽകണം.

District Level		
1	Responsible Officer (RO)	Chairperson, DDMA (District Collector)
2	Incident Commander (IC)	Chief Executive Officer, DDMA (Deputy Collector, DM/ADM)
3	Deputy Incident Commander (DIC)	Assistant Development Commissioner (General) or District Planning Officer
4	Operations Section Chief (OSC)	A Dy. SP nominated by District Police Chief
5	Logistics Section Chief (LSC)	Regional Transport Officer nominated by RO
6	Planning Section Chief (PSC)	Assistant Divisional Fire Officer nominated by District Fire Officer
7	Safety Officer (SO)	A Medical Officer nominated by District Medical Officer
8	Media Officer (MO)	Information Officer (I & PRD) nominated by District Information Officer
9	Liaison Officer (LO)	Junior Superintendent, Natural Calamity
10	Information Officer (IO)	Hazard Analyst, DEOC
Taluk Level		
1	Responsible Officer (RO)	Deputy Collector or equivalent nominated by Chairperson, DDMA
2	Incident Commander (IC)	Tahasildar of the Taluk
3	Deputy Incident Commander (DIC)	Block Development Officer nominated by Assistant Development Commissioner
4	Operations Section Chief (OSC)	A Circle Inspector of Police nominated by District Police Chief

5	Logistics Section Chief (LSC)	Motor Vehicles Inspector nominated by Regional Transport Officer
6	Planning Section Chief (PSC)	Station Officer, Fire and Rescue Services nominated by District Fire Officer
7	Safety Officer (SO)	A Medical Officer nominated by District Medical Officer
8	Media Officer (MO)	Information Officer nominated by District Information Officer (I & PRD)
9	Liaison Officer (LO)	A suitable Village Officer equivalent from the Taluk Office nominated by Tahasildar
10	Information Officer (IO)	A suitable Village Officer equivalent from the Taluk Office nominated by Tahasildar

11. IRSൽ ഓരോരുത്തരുടേയും ഉത്തരവാദിത്തം സംബന്ധിച്ച് പരിശീലനം ആവശ്യമായ ജില്ലകൾ സംസ്ഥാന അതോറിറ്റിയെ ബന്ധപ്പെടുക. IRSൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കായി പരിശീലനം ആവശ്യാനുസരണം നൽകുന്നതാണ്.
12. എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങൾ റവന്യൂ, പോലീസ് (പോലീസ് VHF റേഡിയോ സഹിതം), അഗ്നിശമന സേന എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ പ്രതിനിധികളെ ഷിഫ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് *Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala* (<http://sdma.kerala.gov.in/publications/Handbook/SEOC,%202015.pdf>)ൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ആലപ്പുഴ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഈ വിഷയത്തിൽ 2013മുതൽ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവർത്തികൾ അനുകരണീയമാണ്.
13. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സി.യുടെ Satellite Phone, രണ്ട് മൊബൈൽ ഫോൺ, ലാൻഡ് ഫോൺ, സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയിൽ നിന്നും ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഹോട്ട് ലൈൻ, ടോൾ ഫ്രീ നമ്പർ (1077), പോലീസ് വയർലെസ്സ്, വനം വകുപ്പ് വയർലെസ്സ് (Palakkad, Idukki, Wayanad ജില്ലകളിൽ), ഇന്റർനെറ്റ് (ഒരു വയർലെസ് ഡോക്കിൾ ഇന്റർനെറ്റും, ഒരു ഒപ്റ്റിക്കൽ ഫൈബർ ഇന്റർനെറ്റും), രണ്ട് ഡസ്ക്ടോപ്പ്, രണ്ട് ടി.വി, ഡി.ടി.എച്ച് കണക്ഷനും കേബിൾ കണക്ഷനും (രണ്ടും ഉണ്ടാകണം), സാധാരണ റേഡിയോ, ഒരു ഹാം റേഡിയോ എന്നിവ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

14. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സികൾ എമർജൻസി മോഡിൽ ആക്ടിവേറ്റ് ചെയ്യുകയും, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ 24 x 7ഉം ബന്ധപ്പെടേണ്ട നമ്പർ എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും, പ്രത്യേകിച്ച് ജില്ലാ തല നോഡൽ ഓഫീസർമാർക്കും നൽകണം.
15. പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് ദുരന്ത സംബന്ധിയായ വിവരങ്ങൾ വിളിച്ചറിയിക്കുവാൻ 1077 എന്ന നമ്പർ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക. 1077 എന്ന നമ്പറിന് ചുരുങ്ങിയത് 10 Hunting Lines നൽകുവാൻ BSNLനോട് ആവശ്യപ്പെടുക
16. ജില്ലയിൽ ലഭ്യമായ ആകാശവാണിയുടെ ഈ നിലയങ്ങൾ ഒന്ന് ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിൽ എപ്പോഴും ശ്രദ്ധിക്കുക
  - Trivandrum തിരുവനന്തപുരം MW (AM Channel): 1161 kHz
  - Alappuzha ആലപ്പുഴ MW (AM Channel): 576 kHz
  - Thrissur തൃശ്ശൂർ MW (AM Channel): 630 kHz
  - Calicut കോഴിക്കോട് MW (AM Channel): 684 kHz
17. ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ നിന്നും പൊതു ജനങ്ങളെ മുന്നറിയിപ്പ് അറിയിക്കുന്നതിന് വോട്ടർ പട്ടികയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള മൊബൈൽ നമ്പർ ശേഖരം ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (v) പ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ഇത്തരം സംവിധാനം തയ്യാറാക്കി തരുവാൻ എൻ.ഐ.സി.യോട് നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുക. വോട്ടർ പട്ടികയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള മൊബൈൽ നമ്പർ ശേഖരമാണെങ്കിൽ സൂക്ഷ്മമായി പ്രാദേശികമായി വ്യത്യസ്തമായി മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകുവാൻ ഉപയോഗപ്പെടും.
18. എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ദുരന്ത സാധ്യതാ ഭൂപടവും, അതാത് പ്രദേശത്തെ സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ, ആശുപത്രികൾ, സ്കൂളുകൾ, ഇവയെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന റോഡുകൾ, പ്രദേശത്തെ പ്രധാന തോടുകൾ, നദികൾ, കായലുകൾ, ജല സംഭരണികൾ പ്രധാനസ്ഥല പേരുകൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രത്യേകം ഭൂപടങ്ങൾ ആയി തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സി തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കില മുഖാന്തരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾ ദുരന്ത

ലഘൂകരണ പദ്ധതികളും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്ഥാപന തല ഭൂപടങ്ങളുടെ ഡിജിറ്റൽ ശേഖരം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ലിങ്ക് മുഖാന്തരം എല്ലാ ജില്ലകൾക്കും ലഭ്യമാക്കും. ഇവ അവശ്യാനുസരണം പ്രിന്റ് ചെയ്ത് അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്, പോലീസ്, ആരോഗ്യ വകുപ്പ് എന്നിവർക്ക് നൽകുക.

19. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിലേക്കുള്ള യു.പി.എസ്, ജെനറേറ്റർ, ബാറ്ററികൾ എന്നിവ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ജെനറേറ്ററിന് 2 ദിവസം പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ഇന്ധനം അതാത് ഇ.ഓ.സി ജെനറേറ്ററിനോട് അനുബന്ധമായി കരുതുക.
20. മലയോര ജില്ലകളിൽ, എല്ലാ ദിവസവും ഭൂജല വകുപ്പ്, മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി, മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ് എന്നീ വകുപ്പുകളിൽ ഒന്നിലെ ജിയോളജിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റ്/മണ്ണ് സംരക്ഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ/ അസിസ്റ്റന്റ് ജിയോളജിസ്റ്റിൽ കുറയാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് 24 x 7 നിയോഗിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക. മഴയുടെ പ്രവചനത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി അതാത് ജില്ലാ അതോറിറ്റികൾക്ക് ജില്ലയിലെ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ സാധ്യത സംബന്ധിച്ച് അവലോകനം മേൽ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നടത്തി നൽകുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക.
21. രണ്ട് ദിവസം അടുപ്പിച്ചു മഴ പെയ്താൽ, ഇത്തരത്തിൽ മഴ പെയ്യുന്ന വില്ലേജുകളിൽ ഉള്ള പാറമടകളിൽ പാറ പൊട്ടിക്കുന്നത്, മഴ പെയ്യാതെ 24 മണിക്കൂർ സമയം ഉണ്ടാകുന്നതു വരെ നിർത്തിവെക്കുവാൻ മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പ് ഉത്തരവ് ഇറക്കി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഈ ഉത്തരവ് പോലീസ്, റവന്യൂ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനം എന്നിവർ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
22. മലയോരത്ത് നിന്നും മണ്ണ് വെട്ടിമാറ്റുക, ആഴത്തിലുള്ള കുഴികൾ നിർമ്മിക്കുക, നിർമ്മാണത്തിനായി ആഴത്തിൽ മണ്ണ് മാറ്റുക എന്നിവ 2 ദിവസം തുടർച്ചയായി മഴ പെയ്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ അനുവദിക്കരുത് എന്ന ഉത്തരവ് മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പ് ഇറക്കി എന്ന്

ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഈ ഉത്തരവ് പോലീസ്, റവന്യൂ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനം എന്നിവർ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

23. മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ഉപയോഗിച്ച് നീർച്ചാലുകളിൽ ഉള്ള തടസങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക. അവയിലെ തടസങ്ങൾ മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ എൻജിനീയറിങ്ങ് വകുപ്പ്, പൊതു മാരാമത്ത് വകുപ്പ്, ജലസേചന വകുപ്പ് എന്നിവരെ ഉപയോഗിക്കുക.
24. ഓടകൾ പരിശോധിച്ച് അവയിലെ തടസങ്ങൾ മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ എൻജിനീയറിങ്ങ് വകുപ്പിനെ നിയോഗിക്കുക. മഴവെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഓടകളിൽനിന്നും നീർച്ചാലുകളിൽ നിന്നും മാറ്റുക.
25. പ്രളയം, ഉരുൾപൊട്ടൽ എന്നിവ ബാധിക്കുന്ന വില്ലേജുകളിലെ ജല സ്രോതസുകളുടെയോ, ഈ വില്ലേജുകളിൽ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ജലം ശേഖരിക്കുന്ന സ്രോതസുകളുടെയോ ജലം പരിശോധിക്കുന്നതിന് ജല അതോറിറ്റിക്ക് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ തുക 2245-02-102-99-Flood-Drinking water supply എന്ന ശീർഷകത്തിൽ നിന്നും അനുവദിച്ചു നൽകാവുന്നതാണ്.
26. **Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala** (<http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/EOCESFP2015-Edition-2.pdf>)ൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ എല്ലാ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളും രണ്ട് സ്ഥിരം മൊബൈൽ ഫോണും നമ്പറുകൾ സ്ഥാപിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഈ നമ്പർ ഏതെങ്കിലും വ്യതിയാനമുണ്ടായാൽ, ഉദ്യോഗസ്ഥന്റേയോ ആയിരിക്കരുത്. ഈ മൊബൈൽ ഫോൺ നമ്പറിൽ WhatsApp ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. ദുരന്ത സംബന്ധിയായി ജില്ലയെ സംബന്ധിച്ച് ലഭിക്കുന്ന മുന്നറിയിപ്പുകൾ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ ഇമെയിൽ, WhatsApp, ജില്ലാ കളക്ടറുടെ ഔദ്യോഗിക മൊബൈൽ നമ്പർ എന്നിവയിൽ ആയിരിക്കും പ്രധാനമായി സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നും അറിയിക്കുക. ജില്ലാതലത്തിൽ ആവശ്യമായ വകുപ്പുകൾക്കും, ജനപ്രതിനിധികൾക്കും

അറിയിപ്പുകൾ നൽകേണ്ടുന്ന ചുമതല ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രത്തിനായിരിക്കും.

27. സ്വകാര്യ ഭൂമിയിലുള്ള അപകടകരമായ മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും കണ്ടെത്തി മുറിച്ചു മാറ്റുവാൻ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (v) പ്രകാരം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പത്ര-മാധ്യമങ്ങൾ വഴി നിർദ്ദേശം നൽകുക. ഈ നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്ത വ്യക്തികൾക്കും സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമായിരിക്കും അവരവരുടെ ഭൂമിയിലുള്ള മരം വീണ് ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ അപകടങ്ങൾക്കും നഷ്ട പരിഹാരം നൽകുവാൻ ബാധ്യത എന്നത് പരസ്യപ്പെടുത്തുക.
28. പരസ്യ ഹോർഡിങ്ങുകളുടെ ശക്തി/ബലം പരിശോധിക്കുവാനും, ഇവ കാറ്റത്ത് മറിഞ്ഞു വീണ് നഷ്ടവും ജീവഹാനിയും ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തണം എന്നും ജില്ലയിൽ ഇത്തരം ബോർഡ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പരസ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുവാൻ തദേശ സ്ഥാപനങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിക്കുക.
29. എല്ലാ വകുപ്പുകളും അവരവരിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ദുരന്ത പ്രതികരണ ചുമതലകൾ *Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala* available at (<http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/EOCESFP2015-Edition-2.pdf>)ൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കുകയും ആവശ്യമായ വകുപ്പുതല തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
30. കേരളത്തിൽ, ജില്ല തിരിച്ച് ദുരന്ത പ്രതികരണത്തിന് ഉപയോഗിക്കാവുന്ന ഒട്ടനവധി ഉപകരണങ്ങളുടെ പട്ടിക Indian Disaster Resource Network <http://sdma.kerala.gov.in/idrn/> എന്ന വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്. ഈ പട്ടിക എല്ലാ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലും, താലൂക്ക് ഓഫീസിലും പ്രിന്റ് ചെയ്ത് സൂക്ഷിക്കുക. കൂടുതൽ വിവരം പ്രാദേശികമായി ശേഖരിച്ച് ഈ വെബ്സൈറ്റിൽ അപ്പ്ലോഡ് ചെയ്യുക.

31. ജില്ലകളിൽ ഉള്ള ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ചെയ്ൻ ബെൽറ്റ് ഉള്ള ഹിറ്റാച്ചി എന്നിവ ഗതാഗത വകുപ്പ് മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തി ഉടമകളുമായി വിനിയോഗ ധാരണയിൽ എത്തി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
32. ദുരിതാശ്വാസ-ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനത്തിന് ജില്ലയിൽ ലഭ്യമായ ഏതോരു വാഹനവും ഉപയോഗിക്കാം. ഉപയോഗിക്കുന്ന സർക്കാർ വാഹനങ്ങൾക്ക് ഇവ ഉപയോഗിച്ച് ദുരിതാശ്വാസ-ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനത്തിനാണ് എന്ന് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ ഇവയുടെ ഇന്ധനം, ദുരിതാശ്വാസ-ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള അറ്റകുറ്റപ്പണി എന്നിവയുടെ ചെലവ് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. ഉപയോഗപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഇതിന് ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക GO (Rt) No. 587/2019/DMD dated 5-9-2019 പ്രകാരം വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
33. എല്ലാ താലൂക്കിലും അഗ്നിശമന സേനയുടെയോ, പോലീസിന്റെയോ ഒരു Tower light എങ്കിലും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുക. ഇതിനായി ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രസ്തുത സേനകൾക്ക് നൽകുക. അത്യാവശ്യഘട്ടത്തിൽ ഇവ മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കുവാൻ ആവശ്യമായ സൗകര്യം ഒരുക്കുക.
34. ദൈനംദിന ദുരന്ത നാശനഷ്ട വിവരങ്ങൾ, ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങൾ ദിവസവും 3 മണിക്ക് മുൻപായി ചുവടെ ചേർക്കുന്ന ഫോർമാറ്റ് 1ൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രത്തിന് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്. അതാത് ആഴ്ചയിലെ ക്രോഡീകരിച്ച റിപ്പോർട്ട് ഫോർമാറ്റ് 2 പ്രകാരം എല്ലാ മാസവും അവസാന പ്രവൃത്തി ദിവസം seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്. എല്ലാ വകുപ്പുകളുടെയും വിവരം കൃത്യമായി അതതു ദിവസം നൽകുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
35. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽനിന്നും പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം ഉള്ള ദുരന്തങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന

അവസരങ്ങളിൽ നാവിക സേന, വായു സേന, കര സേന, ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന (NDRF), എന്നിവയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രത്തെ ബന്ധപ്പെടുക. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ചെയർമാന്റെ ആവശ്യം ഇമെയിൽ/SMS/Telephone/Fax ആയി seoc.gok@gmail.com, ഫാക്സ്: 0471-2364424. Mobile: 9446568222ൽ അറിയിക്കുക. ഇവ ലോഗ് ചെയ്യപ്പെടണം എന്നതിനാൽ SMS അല്ലെങ്കിൽ ഫോൺകാൾ എന്നിവ ജില്ല കളക്ടറുടെ ഔദ്യോഗിക ഫോണിൽ നിന്നോ, ജില്ലാ ഇ.ഓസിയുടെ ഫോണിൽ നിന്നോ മാത്രം ചെയ്യുക.

36. ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേനയെ (NDRF) തൃശ്ശൂരിൽനിന്നോ, മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നോ വിന്യസിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഇവരുടെ (48 അംഗങ്ങൾ) ഭക്ഷണം, താമസം എന്നിവ അതാത് ജില്ലകൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. ഇവരുടെ യാത്രാ ചെലവ് തൃശ്ശൂർ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി വഹിക്കും. ആരക്കോണത്തുനിന്നും നേരിട്ടു വിന്യസിക്കപ്പെട്ടാലും ഇവരുടെ (ഒരു ടീമിൽ 48 അംഗങ്ങൾ) ഭക്ഷണം, താമസം എന്നിവ അതാത് ജില്ലകൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ യാത്രാ വാഹനവും നൽകണം. ഇവർ തിരികെ പോകുന്ന അവസരത്തിൽ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ ഇവരുടെ വാഹനങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ഇന്ധനം നിറച്ച് നൽകേണ്ടതാണ്. ഇവയ്ക്ക് ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 – Search and Rescue Operations (പ്രകാരം 2245-02-112-99-Flood-Evacuation of Population എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

37. ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന (NDRF)യെ ജില്ലയിൽ വിന്യസിക്കുമ്പോൾ ഇവരുടെ താമസത്തിനായുള്ള കെട്ടിടം, (ചുരുങ്ങിയത് 100 പേരെ ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നതും, ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യാവുന്നതുമായ കെട്ടിടം) ജില്ലയിൽ ഒന്ന് എന്ന നിലയിൽ കണ്ടെത്തി മെയ് 30ന് മുൻപ് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിൽ വിലാസത്തിൽ അറിയിക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഒരു താക്കോൽ സ്ഥലത്തെ വില്ലേജ് ഓഫീസർ

സൂക്ഷിക്കുക. സർക്കാർ കെട്ടിടങ്ങൾ ലഭ്യമല്ല എങ്കിൽ സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളും ഉപയോഗിക്കാം. സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നതെങ്കിൽ ഇതിനായി ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചെലവഴിച്ച് ദുരന്ത സമയത്ത് വസ്തുവകകൾ വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുവാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള Rate Contract പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാക്കുക.

38. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽനിന്നും പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം ഉള്ള ദുരന്തങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന അവസരങ്ങളിൽ അഗ്നിശമന സേന, നാവിക സേന, വായു സേന, കര സേന, ദേശീയ ദുരന്ത പ്രതികരണ സേന (NDRF), എന്നിവയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഇതിന് ആവശ്യമായി വരുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 – Search and Rescue Operations പ്രകാരം 2245-02-112-99-Flood-Evacuation of Population എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
39. വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുള്ള അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന അവസരങ്ങളിൽ പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കാവുന്ന തുകയുടെ പരിമിതികൾ GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015 പ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ അനുവദനീയമായ പരിധി അധികരിക്കാതിരിക്കുവാൻ ജില്ല ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുക. മേൽ സൂചിപ്പിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അനുമതി നൽകുമ്പോൾ, സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിലെ അതാത് ഹെഡ് ഓഫ് അക്കൗണ്ടിൽ സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുള്ള തുക അധികരിക്കാതിരിക്കുവാൻ ശ്രദ്ധിക്കുക.
40. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിലെ ഏതെങ്കിലും ഹെഡ് ഓഫ് അക്കൗണ്ടിൽ പഴയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കൊടുത്തു തീർക്കുവാൻ പണം അവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ, അതാത് കാലഘട്ടത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയുടെ മാനദണ്ഡം അനുസരിച്ച്

പരിശോധിച്ച്, സർക്കാരിലേക്ക് ആവശ്യമുള്ള പണം ലഭ്യമാക്കുവാൻ ശുപാർശ ചെയ്യുക.

41. അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ തകർച്ച നേരിട്ട വീടുകളുടെ കെട്ടിട തകർച്ചയുടെ തോത് മാത്രം ശതമാന നിരക്കിൽ GO (Ms) No. 25/2019/DMD dated 23-08-2019 പ്രകാരം കണക്കാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനത്തിനായി ലാൻഡ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ ഒരു മൊബൈൽ ഓപ്പറേഷൻ തയ്യാറാക്കി വിശദമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കും.
42. അതാത് ആഴ്ചയിൽ അനുവദിക്കുന്ന വ്യക്തിഗതമായ ദുരിതാശ്വാസം സംബന്ധിച്ച വിവരവും, ക്യാമ്പുകളുടെ വിവരവും, നാശനഷ്ടം സംബന്ധിച്ച വിവരവും ക്രോഡീകരിച്ച് ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ വീഴ്ച വരുത്തരുത്. അതാത് താലൂക്ക് ഓഫീസിൽ ഈ വിവരം പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ജില്ല കളക്ടർ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം. കൃഷി നഷ്ടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരം അതാത് കൃഷി ഓഫീസിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. വ്യക്തിഗതമായി ദുരിതാശ്വാസം ലഭിച്ചവരുടെ പേരുവിവരം ₹10 രൂപ അടച്ച് ആവശ്യപ്പെടുന്നവർക്ക് ലഭ്യമാക്കണം.
43. ജില്ലയിലെ എല്ലാ സ്കൂളുടെയും, ആശുപത്രികളുടെയും fitness തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് (LSG Engineering) എഞ്ചിനീയർ, പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് (PWD) എഞ്ചിനീയർ അല്ലെങ്കിൽ സർട്ടിഫൈഡ് സ്ട്രക്ചറൽ എഞ്ചിനീയർ എന്നിവരിൽ ഒരാളെ കൊണ്ട് അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. Fitness ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ സ്കൂൾ, ആശുപത്രി എന്നിവ നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 30 (2) (xxiii) പ്രകാരം ഇതിനുള്ള നിർദ്ദേശം പുറപ്പെടുവിക്കുക. പ്രസ്തുത നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്തവർ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 51 (b) പ്രകാരം ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധേയരാകും എന്നത് വ്യക്തമാക്കുക.
44. ജില്ലയിലെ എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇതിനായി അഗ്നി

സുരക്ഷാ വകുപ്പിന് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശം നൽകുക. അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ എൻ.ഓ.സി ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ ആശുപത്രി നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 30 (2) (xxiii) പ്രകാരം ഇതിനുള്ള നിർദ്ദേശം പുറപ്പെടുവിക്കുക. പ്രസ്തുത നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്തവർ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, Section 51 (b) പ്രകാരം ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധേയരാകും എന്നത് വ്യക്തമാക്കുക.

45. ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ 6ആം യോഗം കൈക്കൊണ്ട തീരുമാനം അനുസരിച്ച് Ltr. No. DM/372/2019/SDMA dated 22-02-2019 പ്രകാരം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സ്കൂൾ സുരക്ഷാ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എല്ലാ സ്കൂളിലും നടപ്പാക്കി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
46. ജില്ലാ തലത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകൾക്കായി നൽകിയിരിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ 30 (2) (v) പ്രകാരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നിർദ്ദേശമായി പുറപ്പെടുവിക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിക്കാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥർ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിന്റെ സെക്ഷൻ 51 അനുസരിച്ച് ശിക്ഷിക്കപ്പെടും എന്നതും, ഈ ശിക്ഷ വിധിക്കുവാൻ ജില്ലാ അതോറിറ്റിക്ക് അധികാരം ഉണ്ട് എന്നതും വ്യക്തമാക്കുക.
47. ദുരന്ത നിവാരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന എൻ.ജി.ഓകൾ പ്രവർത്തനാനുമതിക്കായി ജില്ലാ അതോറിറ്റിയെ സമീപിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ഓരോ എൻ.ജി.ഓയുടെയും അവരവരുടെ പ്രവർത്തനമേഖലയിലെ പ്രവർത്തി പരിചയം, കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ ഉണ്ടോ, ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ എന്നിവ പരിശോധിക്കുക. ദുരന്ത നിവാരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തനം അനുവദിക്കാവുന്ന എൻ.ജി.ഓ ആണെന്ന് ജില്ലാ അതോറിറ്റി നിർണ്ണയിക്കുന്നവരെ ചേർത്ത് ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പുകൾ നിർണ്ണയിച്ച് ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (xix) പ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുക

48. ദുരന്ത മേഖലയിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന് മുന്നിട്ട് വരുന്ന അംഗീകൃത സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, സുമനസ്ക്കർ എന്നിവരെ ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികൾ ആക്കുക, അവർക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക. ദുരന്ത ശേഷം, ദുരിതാശ്വാസ വിതരണത്തിനും, ദുരന്ത ബാധിത മേഖലകൾ വൃത്തിയാക്കുന്നതിനും ഇവരുടെ സേവനം വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
49. രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിനായി അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിനോട് ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുവാൻ സിവിൽ ഡിഫെൻസ്, ആപ്ദാ മിത്ര (കോട്ടയം ജില്ലയിൽ മാത്രം) എന്നീ സന്നദ്ധ സേവകർ വിദഗ്ദ്ധ പരിശീലനം ലഭിച്ചവരായി ലഭ്യമാണ്. ഇവരുടെ സേവനം അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിലൂടെ അവശ്യാനുസരണം വിനിയോഗിക്കുക.
50. മഴവെള്ള സംഭരണം ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ എല്ലാ വകുപ്പുകളോടും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ഈ വിഷയത്തിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച Proceedings No. H2/E/162507/19 (1) dated 1-03-2019 എന്ന ഉത്തരവ് സവിശേഷ ശ്രദ്ധയ്ക്കായി 4അം അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.
51. എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, GO (Ms) No. 343/2015/DMD dated 23-07-2015, GO (Rt) No. 149/2017/DMD dated 18-01-2017, GO (Ms) No. 9/2019/DMD dated 9-03-2019 എന്നീ ഉത്തരവുകളുടെ കോപ്പി നൽകുകയും, ഓരോ ദുരന്തത്തിനും സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും മാനദണ്ഡപ്രകാരം അനുവദനീയമായ തുക എത്ര എന്നും വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുക.
52. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നും ദുരിതാശ്വാസ സഹായം എത്തിയാൽ അവ ഏയർപോർട്ട്, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും ഏറ്റെടുത്ത് ജില്ലാ തലത്തിലും, താലൂക്ക് തലത്തിലും വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ആവശ്യമായ സംവിധാനം സൃഷ്ടിക്കുക. ജില്ലാ തല ദുരിതാശ്വാസ ശേഖരണ-വിതരണ കേന്ദ്രവും, താലൂക്ക് തല ദുരിതാശ്വാസ ശേഖരണ-വിതരണ കേന്ദ്രവും ആക്കുവാൻ ഉതകുന്ന

കെട്ടിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തി ഇവ അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രസ്തുത കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥരുമായി ധാരണയിൽ എത്തുകയും, വാടക റേറ്റ് കൊണ്ടാക്റ്റ് പ്രകാരം നിർണയിക്കുകയും ചെയ്യുക.

53. ഓരോ തലത്തിലെയും ശേഖരണ-വിതരണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ചുമതല ജില്ലാ കളക്ടർ നിർണയിക്കുന്ന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കായിരിക്കും. ഇതിനായി ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം അനുസരിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുക.
54. സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വിവരവും ഓരോ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ പേരും, മൊബൈൽ നമ്പറും ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.
55. രാജ്യാന്തര സഹായം ലഭ്യമാകുന്ന അവസരത്തിൽ കണ്ണൂർ, കോഴിക്കോട്, എറണാകുളം, തിരുവനന്തപുരം എയർപോർട്ടിൽ ഇത്തരം സഹായം ജില്ലാ കളക്ടർ മാത്രമേ സ്വീകരിക്കാവൂ. ഇവ എത്തിക്കുന്ന വ്യക്തികൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ/സംഘടനകൾ എന്തെല്ലാം വസ്തുക്കൾ ആണ് സഹായമായി ലഭിക്കുന്നത് എന്നും, ഇവ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ വ്യക്തികൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ/സംഘടനകൾ താല്പര്യപ്പെടുന്ന സ്ഥലം ഏതെന്നും കാണിച്ച് ഇവ വന്നെത്തുന്ന എയർപോർട്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന ജില്ലയിലെ ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് വെള്ള പേപ്പറിൽ അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. അപേക്ഷയും, വ്യക്തികൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ/സംഘടനകൾ താല്പര്യപ്പെടുന്ന സ്ഥലത്തെ ദുരിതാശ്വാസ ആവശ്യകതയും പരിഗണിച്ച് എവിടെ വിതരണം ചെയ്യണം എന്ന് ജില്ലാ കളക്ടർ തീരുമാനിക്കുക.
56. ദുരന്ത ബാധിതർക്ക് പരാതി പരിഹാരത്തിനായി GO (Rt) No. 627/2018/DMD dated 22-11-2018 പ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സംവിധാനം നടപ്പാക്കുക.
57. ജില്ലകളിൽ ഉള്ള ബോട്ടുകളുടെയും, വള്ളങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾ, ഉടമകളുടെ പേരും, ബോട്ട് ലഭ്യമായ സ്ഥലവും, മൊബൈൽ നമ്പറും

- സഹിതം പട്ടികപ്പെടുത്തി മെയ് 30ന് മുൻപ് ലഭ്യമാക്കുവാൻ ജല ഗതാഗത വകുപ്പിനോടും, ടൂറിസം വകുപ്പിനോടും ആവശ്യപ്പെടുക
58. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പട്ടികയുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തി ബോട്ടുകളുടെയും, വള്ളങ്ങളുടെയും സമഗ്രമായ ഒരു പട്ടിക തയ്യാറാക്കി, ജില്ല ഇ.ഒ.സിയിൽ ലഭ്യമാക്കുക
  59. കൂട്ടനാടൻ മേഖലയിലും മറ്റും പ്രളയ സാഹചര്യത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട് പോകുന്ന പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങൾക്ക് ദൈനംദിന കൃത്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുവാൻ സ്വന്തം ശുചിമുറികൾ ഉപയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കില്ല. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ ബയോ/കെമിക്കൽ ശുചിമുറികൾ ഉള്ള ബോട്ടുകൾ ഓരോ കരകളിലും എത്തിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് സൗകര്യം ചെയ്ത് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ബോട്ട് ഉടമകളുമായി ചർച്ച നടത്തുകയും കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുവാൻ ജലഗതാഗത വകുപ്പിന് നിർദ്ദേശം നൽകുക.
  60. ബയോ ശുചിമുറികൾ, കെമിക്കൽ ശുചിമുറികൾ എന്നിവയ്ക്കായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
  61. കോട്ടയം, ആലപ്പുഴ, പത്തനംതിട്ട ജില്ലകളിലും, തൃശൂർ കോൾ നിലങ്ങളുടെ പരിസരത്തും ആവശ്യമെങ്കിൽ മുൻകൂട്ടി ബയോ ശുചിമുറികൾ, കെമിക്കൽ ശുചിമുറികൾ എന്നിവ വിന്യസിക്കുക. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി തീരുമാനത്തിന് വിധേയമായി

2245-02-101-94-Flood-Other items എന്ന ഹെഡ്‌ൽ നിന്നും ഇതിനായി തുക വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

62. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അംഗീകരിക്കാത്ത വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചെലവോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചെലവഴിക്കുന്നത് ഒഴിവാക്കുക.
63. ബണ്ട് സംരക്ഷണം, കടൽ തീരത്തേവിട് സംരക്ഷണം എന്നിവ ആവശ്യമായി വരികയാണെങ്കിൽ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും, ജലസേചന വകുപ്പിനും, കൃഷി വകുപ്പിനും സ്വന്തമായി ഈ പ്രവർത്തിക്ക് പണം ലഭ്യമല്ല എങ്കിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ ഇടുന്ന പ്രവർത്തികൾക്ക് ഒരു പഞ്ചായത്തിൽ പരമാവധി രണ്ട് ലക്ഷം രൂപ, മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിൽ മൂന്ന് ലക്ഷം രൂപ, കോർപ്പറേഷനിൽ അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ വരെ 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. പ്രവർത്തികൾക്ക് തഹസിൽദാർ മുൻകൂർ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ടോ എന്നത് പരിശോധിച്ച് മാത്രം ബില്ലുകൾ അനുവദിക്കുക.
64. മഴക്കാലത്ത് നടത്തുന്ന എല്ലാ ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് 15-2-2021ന് മുൻപായി പരിഗണിച്ച് അംഗീകരിച്ച്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കണം. ഈ പ്രവർത്തിക്കായി വിവര-പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ് വകുപ്പിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക.
65. **ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന അതിശക്തമായ പമ്പുകൾ പ്രവർത്തനക്ഷമം ആണ് എന്ന് ജലസേചന വകുപ്പ് ഉറപ്പ് വരുത്തി എന്നും ഇവ അടിയന്തിരമായി വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ വിന്യസിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ എണ്ണം ക്രെയിൻ, വാഹനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് മെയ് മാസത്തിൽ തന്നെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ജലസേചന വകുപ്പ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിച്ചു എന്നും ഉറപ്പ്**

വരുത്തുക. ഇവ ജില്ലയിൽ വിന്യസിക്കേണ്ട ആവശ്യം വന്നാൽ കൃഷി വകുപ്പും, ജലസേചന വകുപ്പും, പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ആലോചിച്ച് മുൻഗണന നിശ്ചയിച്ച് തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളുക. മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിന് സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ പ്രത്യേക അനുമതി വാങ്ങണം.

66. ജില്ലയിലെ വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള അപകടകരമായ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ഏതെല്ലാം, എത്ര വീതം എന്നത് പട്ടികപ്പെടുത്തി ആരോഗ്യ വകുപ്പിനും, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ജൂൺ 1ന് മുൻപ് നൽകുവാൻ വ്യവസായ വകുപ്പിനോട് ആവശ്യപ്പെടുക. ഈ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ജലത്തിലോ, മണ്ണിലോ, വായുവിലോ കലർന്ന് മനുഷ്യ ജീവനും, മൃഗങ്ങളുടെ ജീവനും അപകടകരം ആയാൽ അവ പ്രതിരോധിക്കുന്ന രീതികൾ, മരുന്നുകൾ എന്നിവ ഏതെല്ലാം എന്ന് ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, മൃഗ സംരക്ഷണ വകുപ്പ് എന്നിവർ ചേർന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.

67. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ, ദുരന്ത ബാധിത പ്രദേശത്ത് തകർച്ച നേരിട്ട ഒപ്പ്റ്റിക്കൽ ഫൈബർ ലൈനുകൾ, ടവറുകൾ എന്നിവ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിന് Deputy Director General, Technology, Dept. of Telecom, Kerala LSA, Ernakulam അനുമതി നൽകുന്ന Telecommunications Service Providers, Mobile Companies എന്നിവർക്ക് അനുമതി നൽകുക.

4.1 അണക്കെട്ടുകളിലെയും, നദികളിലേയും ജല നിരപ്പ് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകുന്നതിനും ജില്ലയിൽ ഉറപ്പാക്കേണ്ട സംവിധാനം

1. എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളുടെയും റെയ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലേർട്ട് ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ജലസേചന വകുപ്പും, കെ.എസ്.ഇ.ബിയും ജൂൺ 10ന് മുൻപ് നൽകി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇത്തരത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിവരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ

അതോറിറ്റി പരിഗണിച്ച് ഉചിതമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സഹിതം അനുമതി നൽകി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഈ അംഗീകൃത പദ്ധതി അനുസരിച്ച് മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്ന് വിടുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് നിഷ്കർഷിക്കുക.

2. ജലസേചന വകുപ്പിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ കുറയാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് 24 x 7 നിയോഗിക്കുവാൻ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുക.
3. ജില്ലയിലെ മഴയും, ജലവും, അണക്കെട്ടിലെ ജലവും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ അതതു ദിവസം ക്രോഡീകരിച്ച് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് നൽകുവാൻ മേൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. പുഴകളിലെയും അണക്കെട്ടുകളിലെയും ജലനിരപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അടിയന്തിര സാഹചര്യം ഏതെങ്കിലും പ്രദേശത്തുണ്ടോ എന്ന് നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുവാനും പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. അതാത് ദിവസത്തെ മഴയുടെ അളവ്, പുഴകളിലെ ജലനിരപ്പിനുമേൽ ഒരു Excel ഫയൽ ആയി സൂക്ഷിക്കുകയും, ആയത് അവലോകനം ചെയ്ത്, വെള്ളപ്പൊക്ക സാധ്യത ജില്ലാ അതോറിറ്റിയെ ദിവസവും അറിയിക്കുകയും ചെയ്യുക.
4. കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷൻ (CWC) നൽകുന്ന പ്രളയ മുന്നറിയിപ്പ് (ഇവ ഇവിടെ നിരീക്ഷിക്കാം <http://india-water.gov.in/>) നിരീക്ഷിച്ച് ജില്ലയിലെ ഏതെല്ലാം ഭാഗത്ത് പ്രളയ സാധ്യതയുണ്ട് എന്ന് സംസ്ഥാന, ജില്ലാ ഇ.ഒ.സികൾ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവരെ അറിയിക്കുന്നതിന് ജില്ലയിലെ എല്ലാ ജല സേചന ഉദ്യോഗസ്ഥരും, കെ.എസ്.ഇ.ബി ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി നിരന്തരം ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുവാനുള്ള ചുമതലയും മേൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകുക.
  - a. കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷൻ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന പ്രളയ മുന്നറിയിപ്പിൽ ഒരു നിശ്ചിത ദിവസം നിരീക്ഷണ സ്ഥലത്ത് മഞ്ഞ അലർട്ട് ആണെങ്കിൽ പ്രസ്തുത സ്ഥലത്തിന് താഴെ പുഴ ഒഴുകുന്ന ഓരോ പ്രദേശത്തും ജലനിരപ്പ് ഓറഞ്ച് ആലേർട്ട്, റെഡ് അലേർട്ട് എന്നീ

നിലയിൽ ആയാൽ എത്ര കണ്ട് ജലം ഉയരും എന്നത് അനുമാനിച്ചു നൽകുവാൻ ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും, ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുമോ എന്ന് കൂട്ടായി പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്യുക.

- b. ജലം ഒഴുകുന്ന ജില്ലയിലെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്, പാതയിലെ എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി, കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയിലെ സെക്രട്ടറിമാരെയും, പ്രസിഡന്റ്, ചെയർമാൻ, മേയർ, തഹസിൽദാർ, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, എന്നിവരെയും അണക്കെട്ട് തുറക്കുവാൻ ഉള്ള സാധ്യത സംബന്ധിച്ച വിവരം അറിയിക്കുക
- c. എല്ലാ പത്ര-മാധ്യമങ്ങളെയും അറിയിക്കുക
- d. ജില്ലാ കളക്ടറുടെ സാമൂഹിക മാധ്യമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
- e. ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
- f. ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ആയാൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കായി മൈക്കിലൂടെ നദിയുടെയും/കായലിന്റെയും തീര പ്രദേശങ്ങളിൽ മൈക്കിലൂടെ ഉടൻ തന്നെ (രാത്രി കാലം ആണെങ്കിലും) വിളിച്ച് പറയുവാനായി പൊലീസിനും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിനും നിർദ്ദേശം നൽകുക.
- g. നദീ ജലം മറ്റ് ജില്ലകളിൽ ചെന്ന് എത്തും എങ്കിൽ പ്രസ്തുത ജില്ലയിലെ ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയെ അറിയിക്കുക

5. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമാനത്തിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ് എന്നും ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ എന്നും കെ.എസ്.ഇ.ബി, വാട്ടർ അതോറിറ്റി, ജലസേചന വകുപ്പ്

എന്നിവർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ നിർദ്ദേശം ജില്ലാ തലത്തിൽ ആവർത്തിക്കുക.

6. എല്ലാ പ്രധാന അണക്കെട്ടുകളുടെയും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലേർട്ട് ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 1ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം എന്നും മേൽ വകുപ്പുകൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ നിർദ്ദേശം ജില്ലാ തലത്തിൽ ആവർത്തിക്കുക.
7. എല്ലാ അണക്കെട്ടുകൾക്കും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ മൂന്നു തരം മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഇല്ല. ഏതെല്ലാം അണക്കെട്ടുകൾക്കാണ് ഇവ ബാധകം എന്നത് പ്രത്യേകമായി ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളെ അറിയിക്കണം എന്ന് അണക്കെട്ടുകളുടെ ഉടമസ്ഥരായ വകുപ്പുകൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ നിർദ്ദേശം ജില്ലാ തലത്തിൽ ആവർത്തിക്കുക.
8. ഇവയിൽ ഏതെല്ലാം അണക്കെട്ടുകൾക്ക് ചുവപ്പ് മുന്നറിയിപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുമ്പോൾ ആണ് പൂർണ്ണമായ ഒഴിപ്പിക്കൽ നടപ്പാക്കേണ്ടത് എന്നത് ജലസേചന വകുപ്പ്, കെ.എസ്.ഇ.ബി എന്നിവരുമായി കൂടി ആലോചിച്ച് ജില്ലാ തലത്തിൽ നിർണയിക്കുക. ഈ കൂടിയാലോചന യോഗത്തിൽ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ ജില്ലാ തല ഓഫീസർമാർ എന്നിവർ പങ്കെടുക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
9. അണക്കെട്ട് സംബന്ധിച്ച ഓറഞ്ച് മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക:
  - a. അതാത് അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുറത്തേക്ക് ഒഴുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ജലത്തിന് അനുസരിച്ച് ഓരോ പ്രദേശത്തും എത്ര കണ്ട് ജലം ഉയരും എന്നത് അനുമാനിച്ച് നൽകുവാൻ ജില്ല

ഇ.ഓ.സിയിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും, ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുമോ എന്ന് കൂട്ടായി പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്യുക.

- b. ജലം ഒഴുകുന്ന ജില്ലയിലെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്, പാതയിലെ എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി, കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയിലെ സെക്രട്ടറിമാരെയും, പ്രസിഡന്റ്, ചെയർമാൻ, മേയർ എന്നിവരെയും അണക്കെട്ട് തുറക്കുവാൻ ഉള്ള സാധ്യത സംബന്ധിച്ച വിവരം അറിയിക്കുക
- c. എല്ലാ പത്ര-മാധ്യമങ്ങളെയും അറിയിക്കുക
- d. ജില്ലാ കളക്ടറുടെ സാമൂഹിക മാധ്യമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
- e. ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
- f. തുറന്നു വിടുന്ന ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കായി മൈക്കിലൂടെ നദിയുടെയും/കായലിന്റെയും തീര പ്രദേശങ്ങളിൽ മൈക്കിലൂടെ 12 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും വിളിച്ച് പറയുവാനായി പൊലീസിനും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിനും നിർദ്ദേശം നൽകുക..
- g. വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുതുതായി ജലം തുറന്ന് വിടുവാൻ അനുവദിക്കരുത്.

10. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ (<https://incois.gov.in/portal/osf/tide.jsp>) നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ അനുവാദം നൽകുവാൻ. ജില്ല ഇ.ഓ.സി യിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറോട് മേൽ അനുമാനം നടത്തി ശുപാർശ നൽകുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുക.

11. അണക്കെട്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച ചുവന്ന മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുറത്തേക്ക് ഒഴുകുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ജലത്തിന് അനുസരിച്ച് ഓരോ പ്രദേശത്തും എത്ര കണ്ട് ജലം ഉയരും എന്നത് ജലസേചന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായത്തോടെ

അനുമാനിച്ച് ജലം ഉയർന്ന് എത്തുവാൻ സാധ്യതയുള്ള മേഖലയിലെ ജനങ്ങളെ പൂർണ്ണമായും ഒഴിപ്പിച്ച് ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റുക.

12. അപ്രതീക്ഷിത മഴയിൽ രാത്രിയും തുറന്ന് വിടേണ്ടി വരുന്ന അണക്കെട്ടുകളുടെ പേരുകൾ അനുബന്ധം 4 ആയി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്ന് വിടുന്നതായി മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ വിഷയം പരിശോധിച്ച് 1 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ അനുമതി നൽകണം. കൂടാതെ ഉടൻ തന്നെ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.

- a) അതാത് അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുറത്തേക്ക് ഒഴുകുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ജലം പുഴയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുമോ എന്ന് ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും, കൂട്ടായി പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- b) ജലം ഒഴുകുന്ന ജില്ലയിലെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്, പാതയിലെ എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി, കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയിലെ സെക്രട്ടറിമാരെയും, പ്രസിഡന്റ്, ചെയർമാൻ, മേയർ, തഹസിൽദാർ, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, എന്നിവരെയും അണക്കെട്ട് തുറക്കുവാൻ ഉള്ള സാധ്യത സംബന്ധിച്ച വിവരം അറിയിക്കുക
- c) എല്ലാ പത്ര-മാധ്യമങ്ങളെയും അറിയിക്കുക
- d) ജില്ലാ കളക്ടറുടെ സാമൂഹിക മാധ്യമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
- e) ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
- f) തുറന്നു വിടുന്ന ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കായി മൈക്കിലൂടെ നദിയുടെയും/കായലിന്റെയും തീര പ്രദേശങ്ങളിൽ മൈക്കിലൂടെ ഉടൻ തന്നെ (രാത്രി കാലം ആണെങ്കിലും) വിളിച്ച് പറയുവാനായി പൊലീസിനും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിനും നിർദ്ദേശം നൽകുക..

- g) നദീ ജലം മറ്റ് ജില്ലകളിൽ ചെന്ന് എത്തും എങ്കിൽ പ്രസ്തുത ജില്ലയിലെ ജില്ലാ ഇ.ഒ.സിയെ അറിയിക്കുക. പ്രസ്തുത ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയും a മുതൽ f വരെ നടപ്പിൽ വരുത്തുക.
- h) ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ അനുബന്ധം 3ൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ക്യാമ്പുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കണം.

4.2 ഹെലികോപ്റ്റർ ഇറങ്ങുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

- 1. ജില്ലയിൽ ഹെലികോപ്റ്റർ ഇറങ്ങുവാൻ സാധിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളുടെ ഭൂപടവും പട്ടികയും സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി എല്ലാ ജില്ലകൾക്കും ലഭ്യമാക്കും.
- 2. ഹെലികോപ്റ്റർ ഇറങ്ങുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എങ്കിൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കുക
  - A. വെള്ളക്കെട്ട് ഉണ്ടെങ്കിൽ, വെള്ളക്കെട്ട് ഒഴിവാക്കുവാൻ പൊതു മാരാമത്ത് വകുപ്പിനോട് നിർദ്ദേശിക്കുക
  - B. ഹെലികോപ്റ്റർ പങ്കു കുരുങ്ങുവാൻ സാധ്യതയുള്ള മരങ്ങൾ, കമ്പികൾ, കയറുകൾ എന്നിവ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ നീക്കം ചെയ്യുക
  - C. ഹെലികോപ്റ്റർ എത്തുന്നതിന് മുന്നോടിയായി തലേ ദിവസം തന്നെ നേവി, വായുസേന എന്നിവരുടെ (ആരുടെതാണോ ഹെലികോപ്റ്റർ അവരുടെ) സംഘം എത്തും. ഇവർക്ക് താമസിക്കുവാൻ ഹോട്ടൽ സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കുക
  - D. ഹെലികോപ്റ്റർ രാത്രി തങ്ങുകയാണെങ്കിൽ അവിടെ പൈലറ്റ് ഉൾപ്പടെ ഉള്ളവർക്ക് താമസിക്കുവാൻ ഹോട്ടൽ സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കുക
  - E. ഹെലികോപ്റ്റർ എത്തുന്നു എന്ന അറിയിപ്പ് സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി നൽകിയാൽ ഇറങ്ങാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന സ്ഥലം പോലീസ് ബന്ദവസിൽ ആക്കുക

- F. ഹെലികോപ്റ്റർ എത്തുന്നുതിന് 1 മണിക്കൂർ മുൻപ് എങ്കിലും ലാൻഡ് ചെയ്യുന്ന സ്ഥലം അടയാളപ്പെടുത്തി, ഈ സ്ഥലത്ത് നിന്നും 50 മീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ ഉള്ള എല്ലാ വ്യക്തികളെയും പോലീസ് മാറ്റുക.
- G. ഹെലികോപ്റ്റർ എത്തുന്ന അവസരത്തിൽ റിലീഫ് മെറ്റീരിയൽ ആണ് കൊണ്ടുവരുന്നത് എങ്കിൽ ഇവ ഉടൻ ശേഖരിച്ച് നിശ്ചിത കളക്ഷൻ സെന്ററിൽ എത്തിക്കുവാൻ വാഹനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ തയ്യാറാക്കുക
- H. ഈ ആവശ്യത്തിനായി ഗതാഗത വകുപ്പ് മുൻകൂട്ടി തന്നെ ട്രക്കുകൾ കണ്ടെത്തി, ഉടമകളുമായി ധാരണയിൽ എത്തി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക

68. വിമാനത്തിൽ അധികമായി കേന്ദ്ര സേനകളെ വിന്യസിക്കുകയോ, സാധന സാമഗ്രികൾ എത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ വിമാനതാവളം ഉള്ള ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ സ്വീകരിക്കുക

- A. റിലീഫ് മെറ്റീരിയൽ ആണ് കൊണ്ടുവരുന്നത് എങ്കിൽ ഇവ ഉടൻ ശേഖരിച്ച് നിശ്ചിത കളക്ഷൻ സെന്ററിൽ എത്തിക്കുവാൻ വാഹനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ തയ്യാറാക്കി നിർത്തുക
- B. സേനാ വിന്യാസം ആണ് എങ്കിൽ ബസ്സുകളും, വലിയ ട്രാക്കുകളും തയ്യാറാക്കി നിർത്തുക
- C. ഈ ആവശ്യത്തിനായി ഗതാഗത വകുപ്പ് മുൻകൂട്ടി തന്നെ ട്രക്കുകൾ കണ്ടെത്തി, ഉടമകളുമായി വിനിയോഗ ധാരണയിൽ എത്തി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക

4.3 കോട്ടയം ജില്ലയിലെ ആപ്ദാ മിത്ര സന്നദ്ധ സേനയുടെ ഉപയോഗം

1. കോട്ടയം ജില്ലയിൽ 200 പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച ആപ്ദാ മിത്ര സന്നദ്ധ സേനയുടെ സംഘം ലഭ്യമാണ്. ഇവർക്ക് വെള്ളപ്പൊക്ക ദുരന്ത പ്രതികരണ പരിശീലനവും, രക്ഷാ പ്രവർത്തനത്തിനുള്ള ഉപകരണങ്ങളും നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

2. രക്ഷാ പ്രവർത്തനം നടത്തുവാൻ പരിശീലനം ലഭിച്ച ആപത മിത്ര പ്രവർത്തകരെ ഔദ്യോഗിക സേനകളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാം.
3. ഏകോപന പ്രവർത്തനം, ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ്, ആരോഗ്യ പരിപാലനവും ശുചിത്വവും, ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനം എന്നിവയിലും ഇവരുടെ സേവനം വിനിയോഗിക്കാം.
4. ഇവരുടെ ഒരു യോഗം 30-5-2020ന് മുൻപ് കോട്ടയം കളക്ടർ നടത്തുകയും ജില്ലയിലെ അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിനോട് ആപ്ദാ മിത്ര സന്നദ്ധ സേനയുടെ ഉപയോഗം പ്രാദേശികമായി അതാത് ഫയർ സ്റ്റേഷനിലൂടെ ഉറപ്പ് വരുത്തുവാനും നിർദ്ദേശിക്കുക
5. ആപ്ദാ മിത്ര സന്നദ്ധ സേനയിലെ അംഗങ്ങളോട് Medical Insurance, Life Insurance എന്നിവ വ്യക്തിഗതമായി വാങ്ങുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നത് ഉചിതമാണ്.
6. ആപ്ദാ മിത്രസന്നദ്ധ സേനയെ ഉപയോഗിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഇവരുടെ യാത്രയ്ക്കായുള്ള വാഹനം, ഇവരുടെ വിനിയോഗ സമയത്തെ ഭക്ഷണം, വെള്ളം, ഇവർക്ക് ദുരന്ത പ്രതികരണ സമയത്ത് പരിരക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിലുള്ള ചികിത്സാ എന്നിവ GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 - Search and Rescue Operations പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other items എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്

4.4 സന്നദ്ധം volunteerമാരുടെ ഉപയോഗം

1. സന്നദ്ധം volunteerമാരുടെ പട്ടിക സന്നദ്ധം Directorateൽ നിന്നും ശേഖരിക്കുക. ഈ പട്ടിക തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ റവന്യൂ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പോലീസ്, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ് എന്നിവർക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
2. സന്നദ്ധം volunteerമാരുടെ യോഗം എല്ലാ ജില്ലകളിലും തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ Internet സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ 30-5-2020ന് മുൻപ് നടത്തുക.

3. സന്നദ്ധം volunteerമാരെ അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങളുടെ പ്രതികരണത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഇവരുടെ യാത്രയ്ക്കായുള്ള വാഹനം, ഇവരുടെ വിനിയോഗ സമയത്തെ ഭക്ഷണം, വെള്ളം, ഇവർക്ക് ദുരന്ത പ്രതികരണ സമയത്ത് പരിഭോജനംകൊടുക്കുകയാണെങ്കിലുള്ള ചികിത്സാ എന്നിവ GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 2 - Search and Rescue Operations പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other items എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്
4. ഏകോപന പ്രവർത്തനം, ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ്, ആരോഗ്യ പരിപാലനവും ശുചിത്വവും, ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനം എന്നിവയിൽ ഇവരുടെ സേവനം വിനിയോഗിക്കാം.

4.5 സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെ ഔദ്യോഗിക കൂട്ടായ്മകൾ (Inter Agency Group)

1. ദുരന്തനിവാരണ - ലഘൂകരണ മേഖലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെ ജില്ലാതലങ്ങളിൽ ഉള്ള കൂട്ടായ്മയായ ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പുകളെ വിവിധ സേവന മേഖലകളിലെ പ്രാവീണ്യം കണക്കിലെടുത്ത് ദുരന്തപൂർവ്വ, ദുരന്താനന്തര പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.
2. ദുരന്തപൂർവ്വ ഘട്ടത്തിൽ ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പിനെ ദുരന്ത ലഘൂകരണ, ദുരന്ത തയ്യാറെടുപ്പ് സംബന്ധമായ പ്രവൃത്തികളിലും, സാമൂഹിക ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
3. ദുരന്ത പ്രതികരണത്തിൽ ജില്ലാതല ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പിനെ വിവിധ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെ സേവനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ ഭരണകൂടത്തിന് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ വിധത്തിൽ ദുരന്തനിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ വിഭവങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനും, വിഭവങ്ങളുടെ കാര്യക്ഷമവും നീതിപൂർവ്വവുമായ വിതരണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും സാധിക്കുന്നു.

4. ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളിലും, മറ്റു താൽക്കാലിക താമസ കേന്ദ്രങ്ങളിലും വിവിധ സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് ആവശ്യമായ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും, അവരുടെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പിനെ ജില്ലാ ഭരണകൂടത്തിന് ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.
5. ദുരന്താനന്തര പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായ ആരോഗ്യ, ശുചീകരണ, അനുബന്ധ മേഖലകളിലെ ജോലികൾക്ക് ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളായ സന്നദ്ധ സംഘടനകളെ ജില്ലാ ഭരണകൂടത്തിന് ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.
6. ദുരന്ത പൂർവ്വ ഘട്ടത്തിൽ തയ്യാറെടുപ്പുകളുടെ ഭാഗമായി ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളായ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെ കൈവശമുള്ള വിഭവങ്ങളുടെ (ഉദാ: മനുഷ്യവിഭവശേഷി, ഉപകരണങ്ങൾ, മറ്റുള്ളവ) കണക്ക് ശേഖരിക്കുകയും, അവയെ ബന്ധപ്പെടേണ്ട കോൺടാക്റ്റ് നമ്പറുകൾ ശേഖരിക്കുകയും അവ ആവശ്യ സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതുമാണ്.
7. ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പ് എന്നത് വിവിധ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെ പ്രവർത്തന ഏകോപന കൂട്ടായ്മ ആയതിനാൽ, ഏതെങ്കിലും ഒരു സംഘടനയുടെ പ്രത്യക്ഷമായ അവതരണത്തിനുള്ള വേദിയായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
8. ജില്ലാ തലത്തിൽ, പ്രവർത്തന വൈദഗ്ധ്യം പരിഗണിച്ച് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയ്ക്ക് ഇന്റർ ഏജൻസി ഗ്രൂപ്പ് വിപുലപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

4.6 ദുരന്തത്തിൽ വന്നടിയുന്ന Debris മാറ്റുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ

1. ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, സെക്ഷൻ 34 (d) അനുസരിച്ച് ദുരന്തത്തിൽ വന്നടിയുന്ന മാലിന്യം, മണ്ണ്, എക്കൽ, മണൽ, പാറ, മരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ മിശ്രിതം ഏതൊരു പൊതു ഇടത്തുനിന്നും (ജനവാസ മേഖലകൾ, കൃഷി ഭൂമി, റോഡ്, പുറംമ്പോക്ക്, പൊതുജനം ദുരന്തത്തിന് മുൻപ് സ്വതന്ത്രമായി ഇടപെട്ടിരുന്ന മറ്റേതൊരു

മേഖലയിൽ നിന്നും) ഉടൻ തന്നെ മാറ്റുവാൻ ഉള്ള ചുമതല ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയ്ക്ക് ഉണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനത്തിനായി പ്രത്യേകം അനുമതി ആവശ്യം ഇല്ല. ആവശ്യമായ തുക ചുവടെ ചേർക്കുന്ന പരിധിയിൽ നിന്നും അനുവദിക്കുന്നതിനായി സർക്കാരിനെ സമീപിക്കാവുന്നതാണ്.

2. അംഗീകൃത ദുരന്തം ബാധിച്ച തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പഞ്ചായത്ത് വാർഡ് ഒന്നിന് 25,000 രൂപ, മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ വാർഡ് ഒന്നിന് 50,000 രൂപ എന്ന നിലയിൽ ജില്ലകൾക്ക് 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. ദുരന്തം ബാധിച്ചു എന്നും, ഇത്തരത്തിൽ മാലിന്യം, മണ്ണ്, എക്കൽ, മണൽ, പാറ, മരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ മിശ്രിതം വന്ന് പൊതു ഇടങ്ങളിൽ അടിഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്നും ആയതിനാൽ ഇവ നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട് എന്നും തഹസിൽദാർ കണ്ട് ബോധ്യപ്പെടുകയും സർട്ടിഫൈ ചെയ്യുകയും വേണം.
3. ഈ പ്രവർത്തനം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ സജീകരണങ്ങൾ ചെയ്യുക
4. ഇവ മാറ്റുവാൻ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ സേവനം പരമാവധി വിനിയോഗിക്കുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിക്കുക. Inter Agency Groupന്റെ സഹായം നൽകുക.
5. ദുരന്തത്തിൽ പുഴയിലും, നദിയിലും വന്നടിഞ്ഞ മാലിന്യം, മണ്ണ്, എക്കൽ, മണൽ, പാറ, മരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ മിശ്രിതം നീക്കുവാൻ വാർഡ് തലത്തിൽ ഉള്ള സാമ്പത്തിക പരിധി ബാധകം അല്ല. വ്യക്തമായ എസ്റ്റിമേറ്റ് ജലസേചന വകുപ്പിൽ നിന്നും ശേഖരിച്ച് ആവശ്യകത ബോധ്യപ്പെടുന്നപക്ഷം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ ശുപാർശയോടെ ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണർക്ക് സമർപ്പിക്കുക. അനുമതി ലഭിച്ച ശേഷം പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.
6. അജൈവ, ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ പ്രത്യേകം തരം തിരിച്ച് ശാസ്ത്രീയമായി നിർമാർജനം ചെയ്യുവാൻ ശുചിത്വ മിഷന്റെ ജില്ലാ

ഓഫീസറോട് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുവാൻ
ആവശ്യപ്പെടുക

5 വിവിധ വകുപ്പുകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ

5.1 പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - സംസ്ഥാന തലം

1. Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala available at (<http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/EOCESFP2015-Edition-2.pdf>)ൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ എല്ലാ വകുപ്പുകളും മഴക്കാല ദുരന്ത പ്രതിരോധ-പ്രതികരണ പ്രവർത്തനം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുമായി ചേർന്ന് നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിന് സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒരു നോഡൽ ഓഫീസറെ നിയമിച്ച് 25th May 2020ന് മുൻപ് ഈ ഇമെയിലുകളിൽ അറിയിക്കുക revenue@mdk@gmail.com, seoc.gok@gmail.com. ഇത്തരത്തിൽ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പേര്, വഹിക്കുന്ന സ്ഥാനം, ബന്ധപ്പെടാനുള്ള ഫോൺ നമ്പർ, അവർ നൽകേണ്ടതായ സേവനങ്ങൾ, സേവനം ലഭ്യമാക്കേണ്ട ചുരുങ്ങിയ സമയപരിധി എന്നിവ ക്രോഡീകരിച്ച് സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതാണ്.
2. സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് മെമോറാൻഡം നൽകുവാൻ തീരുമാനിച്ചാൽ അതിനായി ആവശ്യമായ വിവരം അതാത് വകുപ്പിൽ നിന്നും നോഡൽ ഓഫീസർമാർ ശേഖരിച്ച് നൽകേണ്ടതുണ്ട്.
3. ലാൻഡ് റവന്യൂ, പോലീസ്, കൃഷി, ജലസേചനം, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, വാട്ടർ അതോറിറ്റി, Mining and Geology, ഫിഷറീസ്, വൈദ്യുതി, എന്നീ വകുപ്പുകൾ അടിയന്തിരമായി വകുപ്പ് തല ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 30ന് മുൻപായി സമർപ്പിക്കുക.
4. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയിലേക്ക് പോലീസ് (സി.ഐ) റാങ്കിൽ കുറയാത്ത ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, പോലീസ് വയർലസ് ഉൾപ്പടെ), റവന്യൂ (തഹസിൽദാറിൽ കുറയാതെ), അഗ്നിശമന സേന (സ്റ്റേഷൻ ഓഫീസർ റാങ്കിൽ കുറയാതെ), ഫിഷറീസ് (അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടറിൽ കുറയാതെ), ജലസേചനം (അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ കുറയാതെ), കെ.എസ്.ഇ.ബി അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ

കുറയാതെ), ഗതാഗത വകുപ്പ് (R.T.Oയിൽ കുറയാതെ), Civil Supplies, എന്നീ വകുപ്പുകൾ മുഴുവൻ സമയവും 8 മണിക്കൂർ ഷിഫ്റ്റ് ആയി ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയോഗിക്കണം.

5. ആകാശവാണിയുടെ ഈ നിലയങ്ങൾ എല്ലാവകുപ്പുകളും ശ്രദ്ധിക്കുക
  - Trivandrum തിരുവനന്തപുരം MW (AM Channel): 1161 kHz
  - Alappuzha ആലപ്പുഴ MW (AM Channel): 576 kHz
  - Thrissur തൃശൂർ MW (AM Channel): 630 kHz
  - Calicut കോഴിക്കോട് MW (AM Channel): 684 kHz

5.2 പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ - ജില്ലാ തലം

1. ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഓരോ വകുപ്പും ഒരു ജില്ലാതല നോഡൽ ഓഫീസറെ നിയമിക്കണം. പ്രസ്തുത വ്യക്തിയുടെ പേര്, പദവി, ബന്ധപ്പെടാനുള്ള ഫോൺ നമ്പർ എന്നിവ ജില്ലാ അതോറിറ്റികൾക്ക് 30-5-2020ന് മുൻപ് കൈമാറണം.
2. അനുബന്ധം 1ൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ അതാത് വകുപ്പ് സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അതാത് ദിവസം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കി എന്ന് പ്രസ്തുത നോഡൽ ഓഫീസർ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ഈ ഫോർമാറ്റ് പൂരിപ്പിക്കുവാൻ പോലീസ്, റവന്യൂ, ആരോഗ്യം, മൃഗസംരക്ഷണം, കെ.എസ്.ഇ.ബി, പൊതുമരാമത്ത്, തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് എന്നിവരിൽ നിന്നുള്ള ദൈനംദിന വിവരം ആവശ്യമാണ്. ഇത് ലഭിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങളിൽ മരണമടഞ്ഞവരുടെ ആശ്രിതർക്ക് മാത്രമാണ് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായത്തിന് അർഹത. ഇതിനായി പോലീസ് എഫ്.ഐ.ആർ റിപ്പോർട്ട് ആണ് ആശ്രയിക്കേണ്ടത്. ഈ ആവശ്യത്തിനായി സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പ്രത്യേകമായി ഒരു ഗൂഗിൾ ഷീറ്റ് നൽകുന്നതായിരിക്കും. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായത്തിന് അർഹതയുണ്ട് എന്ന് കണ്ടാൽ എഫ്.ഐ.ആർ നമ്പർ സഹിതം ഈ ഷീറ്റിൽ പൂരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

4. അനുബന്ധം 2ൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ അതാത് വകുപ്പ് സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ എല്ലാ മാസവും അവസാന പ്രവർത്തി ദിവസം രാവിലെ 11 മണിക്ക് മുൻപ് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കി എന്ന് പ്രസ്തുത നോഡൽ ഓഫീസർ ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ഈ വിവരം ലഭിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ജില്ലാ അതോറിറ്റി ഉറപ്പ് വരുത്തണം.
5. മുങ്ങിമരണപ്രതികരണത്തിന് നേവി, കോസ്റ്റ് ഗാർഡ് എന്നിവരെ വിളിക്കുന്നതിന് അതാത് ഇ.ഓ.സികൾ എറണാകുളം ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയെ നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെടുക. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിക്ക് അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങളിൽ മാത്രമേ കേന്ദ്ര സേനകളുടെ സഹായം തേടുവാൻ സാധിക്കൂ.
6. അവരവരിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ദുരന്ത പ്രതികരണ ചുമതലകൾ Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Kerala available at <https://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2020/06/Orange-Book-of-Disaster-Management-1-2020.pdf>ൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കുകയും ആവശ്യമായ വകുപ്പുതല തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുക.
7. വകുപ്പുകളുടെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും കൈവശം ഉള്ള ഭൂമിയിൽ ഉള്ള അപകടകരമായ മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും കണ്ടെത്തി മുറിച്ചു മാറ്റുവാൻ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (v) പ്രകാരം എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുക. ഇതിനായി വകുപ്പുകൾ സ്വന്തമായി പണം കണ്ടെത്തണം. അപകടകരം എന്നും അടിയന്തിരമായി മാറ്റേണ്ടത് എന്നും കണ്ടെത്തുന്ന മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും മുറിക്കുവാനുള്ള അനുമതി നൽകുന്നതിന് പ്രാദേശികമായി അതാത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറി, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, പ്രദേശത്തെ വനം റേഞ്ച് ഓഫീസർ എന്നിവർ അടങ്ങുന്ന ഒരു സമിതിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. ഈ സമിതിയുടെ ശുപാർശയ്ക്ക് വിധേയമായി അടിയന്തിരമായി മുറിക്കേണ്ട മരങ്ങളും

മരച്ചില്ലകളും മുറിക്കുവാൻ ജില്ല ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ചെയർമാൻ തീരുമാനം കൈകൊള്ളാവുന്നതാണ്. ഈ നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്ത വകുപ്പുകൾക്കായിരിക്കും അവരവരുടെ ഭൂമിയിലുള്ള മരം വീണ് ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ അപകടങ്ങൾക്കും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുവാൻ ബാധ്യത. അടിയന്തിരമല്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ വനം വകുപ്പിന്റെ പ്രാദേശിക ട്രീ കമ്മിറ്റിയുടെ അനുമതിക്ക് ശേഷം മാത്രമേ മരം മുറിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. മറ്റ് വകുപ്പുകളുടെ ഭൂമിയിൽ ഉള്ള മരം കോതി ഒതുക്കുവാനും മുറിച്ച് മാറ്റുവാനും സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും പണം വിനിയോഗിക്കുവാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ മറിഞ്ഞു വീഴുന്ന മരം മുറിച്ച് മാറ്റി ഗതാഗതം പുനർസ്ഥാപിക്കുവാനും, Search and Rescueവിനായും മരം മുറിച്ച് മാറ്റുന്നത് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ അനുവദനീയമാണ്.

5.3 ലാൻഡ് റവന്യൂ

1. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ പൊതു ഏകോപനത്തിന്റെയും, ദുരിതാശ്വാസത്തിന്റെയും ചുമതല ലാൻഡ് റവന്യൂ വകുപ്പിനായിരിക്കും
2. മുൻ വർഷത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ നിന്നും പ്രധാനമായും ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് താലൂക്ക് തലത്തിൽ അവലോകനം നടത്തുകയും, ഇവയുടെ പട്ടികകളും, മൊബൈൽ നമ്പറുകളും താലൂക്ക് കൺട്രോൾ റൂം, വില്ലേജ് ഓഫീസ്, പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ, ഫയർ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക.
  - A. ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ - പഞ്ചായത്ത് തിരിച്ച്
  - B. ദുരന്ത ആഘാതം ഏറ്റവും ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള വിഭാഗങ്ങളും, സ്ഥലങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ
    - a) പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ

- b) കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ
- c) വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ
- d) മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ
- e) 2018ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/വെള്ളപ്പൊക്കം എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് ജിയോളജിക്കൽ സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യ, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി എന്നിവർ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ
- f) 2019ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/വെള്ളപ്പൊക്കം എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നിയോഗിച്ച സംഘം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ
- g) പുറമ്പോക്കിൽ താമസക്കാരായിരുന്ന വീട് പൂർണ്ണമായും തകരുകയോ, വാസയോഗ്യമല്ലാതായി തീരുകയോ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങൾ
- h) ദുരിതാശ്വാസ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വീടിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

C. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള എമർജൻസി റെസ്പോൺസ് ടീം സംബന്ധിച്ച പട്ടികയും, ടീം അംഗങ്ങളുടെ മൊബൈൽ ഫോൺ വിവരങ്ങളും

D. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ ലഭ്യമായ ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ചെയ്ൻ ബെൽറ്റ് ഉള്ള ഹിറ്റാച്ചി, ബോട്ടുകൾ, എലക്ട്രിക് മരം മുറിയന്ത്രങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ, ഉടമയുടെ പേരും, മൊബൈൽ നമ്പരും സഹിതം

3. മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ നടത്തുന്ന ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ 5.1.3 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകണം. ഈ രീതിയിൽ മുൻഗണനാ ക്രമം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം നിർണ്ണയിച്ചു എന്ന് വില്ലേജ് ഓഫീസർ ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

- a. ഇത്തരം പ്രദേശവാസികളെ സംബന്ധിച്ച് വിവരം നിലവിൽ തദ്ദേശ സർക്കാരുകളുടെ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ല എങ്കിൽ, ഇലക്ഷൻ ബുക്ക് ലെവൽ ഓഫീസർമാരുടെയും, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെയും, പോലീസിന്റെയും സഹായത്തോടെ ഉടൻ തയ്യാറാക്കുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെടുക.
- b. ഒരു ജില്ലയിലോ, താലൂക്കിലോ, പ്രദേശത്തോ മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ ആവശ്യമായി വന്നാൽ ആദ്യം ഒഴിപ്പിക്കേണ്ടതും, രക്ഷിക്കേണ്ടതും ഈ പട്ടിക അനുസരിച്ചായിരിക്കണം.
- c. ഇന്ന് മഞ്ഞ അലേർട്ടും നാളെ ഓറഞ്ചോ, ചുവപ്പോ ആണെങ്കിൽ, ഇന്ന് വൈകീട്ട് തന്നെ ഇത്തരത്തിൽ ദുരന്ത സാധ്യതാ മേഖലയിൽ വസിക്കുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനവും, പോലീസും, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് നടപടി സ്വീകരിക്കുക.
- d. ജില്ലയിൽ മഴയുടെ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ആണ് എങ്കിൽ 5.3 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെ നിർബന്ധമായും ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കണം.
- e. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും കുടുംബം കാലവർഷ-തുലാവർഷ മാസങ്ങളിൽ ഏതൊരു അവസരത്തിലും ക്യാമ്പിലേക്ക് മാറി താമസിരിക്കണം എന്ന ആവശ്യം ഉന്നയിച്ചാൽ, അവർക്കായി ക്യാമ്പ് നടത്തണം.
- f. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലൂടെ ഒഴുകുന്ന നദികളിൽ ജല നിരപ്പ് സംബന്ധിച്ച ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ലഭിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ നിർബന്ധമായും 5.3 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കണം.
- g. മഴയുടെ ചുവന്ന അലേർട്ട് ജില്ലയിൽ വന്നാൽ ഉടൻ തന്നെ 2018, 2019 പ്രളയകാലത്ത് പ്രളയവും ഉരുൾപൊട്ടലും ബാധിച്ചവരെയും, 5.3 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെയും ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തോടും, പോലീസിനോടും, അഗ്നി രക്ഷാ

വകുപ്പിനോടും ഒപ്പം പ്രവർത്തിക്കുക, പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുക.

h. ഇതിനായി ഈ കുടുംബങ്ങളുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ പ്രത്യേകമായി വില്ലേജ് ഓഫീസിൽ സൂക്ഷിക്കുക.

4. വകുപ്പിന്റെ 24 x 7 പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംസ്ഥാന/താലൂക്ക് കണ്ട്രോൾ റൂമിൽ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഡെപ്യൂട്ടി തഹസീൽദാർ റാങ്കിൽ കുറയാത്ത ഒരാളെ നിയോഗിക്കണം
5. ഒഴിപ്പിക്കൽ, രക്ഷാ പ്രവർത്തനം എന്നീ സാഹചര്യത്തിൽ ഗർഭിണികൾ, കുട്ടികൾ, അംഗപരിമിതർ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക
6. ജില്ലാ തലത്തിൽ അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുവാൻ tarpaulinനും, ചെറിയ പന്തലും മറ്റും കെട്ടി നൽകുന്നവരുമായും കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
7. അത്യാഹിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ വണ്ടികൾ, ജനറേറ്ററുകൾ, ക്രെയിനുകൾ, മണ്ണ് മാന്തികൾ ദുരിതാശ്വാസത്തിനാവശ്യമായ മറ്റ് വസ്തുവകകൾ (വിറക്, പാത്രങ്ങൾ എന്നിവ) കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

8. താലൂക്ക് തലത്തിൽ നിന്നും അനുബന്ധം 1, 2 എന്നിവ സമയ ബന്ധിതമായി ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
9. അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ തകർച്ച നേരിട്ട വീടുകളുടെ കെട്ടിട തകർച്ചയുടെ തോത് മാത്രം ശതമാന നിരക്കിൽ GO (Ms) No. 25/2019/DMD dated 23-08-2019 പ്രകാരം കണക്കാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനത്തിനായി ലാൻഡ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ ഒരു മൊബൈൽ ഓപ്പറേഷൻ തയ്യാറാക്കി വിശദമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കും. ഇത്തരത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന നാശനഷ്ട വിവര തോതിന് അനുസരിച്ച് GO (Ms) No. 25/2019/DMD dated 23-08-2019ൽ അതാത് ക്യാറ്റഗറിക്ക് എതിരെ പരാമർശിക്കുന്ന സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ധന സഹായം വീട്ടുടമസ്ഥന് അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്. CMDRFൽ നിന്നും 2020-21ൽ തുക അനുവദിക്കുവാൻ സർക്കാർ നിർണ്ണയിച്ചാൽ ആയതിനായി പ്രത്യേകം ഉത്തരവ് ലഭ്യമാക്കും.
10. ബണ്ട് സംരക്ഷണം, കടൽ തീരത്തെവീട് സംരക്ഷണം എന്നിവ ആവശ്യമായി വരികയാണെങ്കിൽ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും, ജലസേചന വകുപ്പിനും, കൃഷി വകുപ്പിനും സ്വന്തമായി ഈ പ്രവർത്തിക്ക് പണം ലഭ്യമല്ല എങ്കിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ ഇടുന്ന പ്രവർത്തികൾക്ക് ഒരു പഞ്ചായത്തിൽ പരമാവധി രണ്ട് ലക്ഷം രൂപ, മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിൽ മൂന്ന് ലക്ഷം രൂപ, കോർപ്പറേഷനിൽ അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ വരെ 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
11. ഈ പ്രവർത്തികൾ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ തഹസിൽദാരുടെ അനുമതിയോടെ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഈ പ്രവർത്തിമൂലം ഉണ്ടാകുന്ന ദുരന്ത ലഘൂകരണം എത്ര എന്നത് തഹസിൽദാർ ബോധ്യപ്പെടുകയും, അത്തരത്തിൽ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയതിന് ശേഷം വേണം അനുമതി നൽകുവാൻ.
12. GO (Ms) No. 1/2019/DMD dated 11-01-2019 പ്രകാരം, പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവരുടെ ഭാഗികമായി തകർന്ന വീടുകൾ സംബന്ധിച്ച്

ലഭിക്കുന്ന നാശനഷ്ട വിവര റിപ്പോർട്ടിലെ ശതമാനകണക്കിലെ നാശനഷ്ട തോത് അനുസരിച്ച് അതാത് ക്യാറ്റഗറിക്ക് എതിരെ GO (Ms) No. 25/2019/DMD dated 23-08-2019ൽ പരാമർശിക്കുന്ന സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ധന സഹായം വീട്ടുടമസ്ഥന് അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്.

13. സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും അനുവദനീയമായ വ്യക്തിഗതമായ എല്ലാ ദുരിതാശ്വാസവും Direct Benefit Transfer വഴി വ്യക്തിയുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിൽ വേണം അനുവദിക്കുവാൻ. ചെക്ക്, നേരിട്ട് പണം നൽകൽ എന്നിവ അനുവദനീയമല്ല.
14. കോവിഡ്-19ന്റെ കൂടി സാഹചര്യം പരിഗണിച്ച് ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പ് നടത്തുന്നതിന് അനുബന്ധം 3 പ്രകാരമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം
15. വില്ലേജ് ഓഫീസർ നേരിട്ട് നടത്തേണ്ടുന്ന നാശനഷ്ട/ജീവഹാനി വിവര ശേഖരണം
  - വീടും സ്ഥലവും നഷ്ടപ്പെട്ടു എന്ന റിപ്പോർട്ട് തദ്ദേശ വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറുമായി ചേർന്ന് ലാൻഡ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഓപ്പിക്കേഷനിൽ ശേഖരിക്കുക
  - ദൈനംദിന ക്യാമ്പ് റിപ്പോർട്ട് ലാൻഡ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഓപ്പിക്കേഷനിൽ ശേഖരിക്കുക
  - ജീവഹാനി സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട്, പോലീസ് എഫ്.ഐ.ആർ സഹിതം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയിൽ ലഭ്യമാക്കുക. അംഗീകൃത ദുരന്തങ്ങളിൽ മരണമടഞ്ഞവരുടെ ആശ്രിതർക്ക് മാത്രമാണ് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായത്തിന് അർഹത. ഇതിനായി പോലീസ് എഫ്.ഐ.ആർ റിപ്പോർട്ട് ആണ് ആശ്രയിക്കേണ്ടത്.

5.4 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സർക്കാരുകൾ

1. ഒഴിപ്പിക്കൽ, രക്ഷാ പ്രവർത്തനം എന്നിവ അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപന മേഖലയിൽ ഏകോപിപ്പിക്കുന്ന ചുമതല തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനായിരിക്കും

2. എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും അടിയന്തിര ദുരന്ത പ്രതികരണത്തിനായി സ്വന്തം ഫണ്ടിൽ നിന്നും ഒരു തുക നീക്കി വയ്ക്കുവാൻ അനുവദിക്കുന്നത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പരിഗണിക്കണം.
3. ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള അനുബന്ധം 3ലെ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരം ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് ലാൻഡ് റവന്യൂ വകുപ്പിനൊപ്പം ഏകോപിപ്പിക്കുക.
4. ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പിനായി വില്ലേജ് ഓഫീസറുടെ കൂടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം ഒരു ചാർജ് ഓഫീസറെ നിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.
5. ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതികളിൽ നിന്നും ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് ഇവയുടെ പട്ടികകളും, മൊബൈൽ നമ്പറുകളും താലൂക്ക് കൺട്രോൾ റൂം, വില്ലേജ് ഓഫീസ്, പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ, ഫയർ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നൽകുക.
  - A. ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ - പഞ്ചായത്ത് തിരിച്ച്
  - B. ദുരന്ത ആഘാതം ഏറ്റവും ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള വിഭാഗങ്ങളും, സ്ഥലങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ
    - a. പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ
    - b. കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ
    - c. വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ
    - d. മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ
    - e. 2018ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/വെള്ളപ്പൊക്കം എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് ജിയോളജിക്കൽ സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യ, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി എന്നിവർ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ

- f. 2019ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/വെള്ളപ്പൊക്കം എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നിയോഗിച്ച സംഘം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ
  - g. പുറമ്പോക്കിൽ താമസക്കാരായിരുന്ന വീട് പൂർണ്ണമായും തകരുകയോ, വാസയോഗ്യമല്ലാതായി തീരുകയോ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങൾ
  - h. ദുരിതാശ്വാസ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വീടിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ
- C. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള എമർജൻസി റെസ്പോൺസ് ടീം സംബന്ധിച്ച പട്ടികയും, ടീം അംഗങ്ങളുടെ മൊബൈൽ ഫോൺ വിവരങ്ങളും
- D. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ ലഭ്യമായ ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ചെയ്ൻ ബെൽറ്റ് ഉള്ള ഹിറ്റാച്ചി, ബോട്ടുകൾ, എലക്ട്രിക് മരം മുറിയന്ത്രങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ, ഉടമയുടെ പേരും, മൊബൈൽ നമ്പരും സഹിതം
6. മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ നടത്തുന്ന ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ 5.4 (5) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകണം. ഈ രീതിയിൽ മുൻഗണനാ ക്രമം തദ്ദേശ സ്ഥാപനം നിർണ്ണയിക്കുക.
- a. ഇത്തരം പ്രദേശവാസികളെ സംബന്ധിച്ച് വിവരം നിലവിൽ തദ്ദേശ സർക്കാരുകളുടെ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ല എങ്കിൽ, ഇലക്ഷൻ ബൂത്ത് ലെവൽ ഓഫീസർമാരുടെയും, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെയും, പോലീസിന്റെയും സഹായത്തോടെ ഉടൻ തയ്യാറാക്കുക.
  - b. ഒരു ജില്ലയിലോ, താലൂക്കിലോ, പ്രദേശത്തോ മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ ആവശ്യമായി വന്നാൽ ആദ്യം ഒഴിപ്പിക്കേണ്ടതും, രക്ഷിക്കേണ്ടതും ഈ പട്ടിക അനുസരിച്ചായിരിക്കണം

- c. ഇന്ന് മഞ്ഞ ആലേർട്ടും നാളെ ഓറഞ്ചോ, ചുവപ്പോ ആണെങ്കിൽ, ഇന്ന് വൈകീട്ട് തന്നെ ഇത്തരത്തിൽ ദുരന്ത സാധ്യതാ മേഖലയിൽ വസിക്കുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനവും, വില്ലേജ് ഓഫീസും ചേർന്ന് നടപടി സ്വീകരിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
  - d. ജില്ലയിൽ മഴയുടെ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ആണ് എങ്കിൽ നിർബന്ധമായും 5.4 (5) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കണം.
  - e. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും കുടുംബം കാലവർഷ-തുലാവർഷ മാസങ്ങളിൽ ഏതൊരു അവസരത്തിലും ക്യാമ്പിലേക്ക് മാറി താമസിക്കണം എന്ന ആവശ്യം ഉന്നയിച്ചാൽ, അവർക്കായി റവന്യൂ വകുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ക്യാമ്പ് നടത്തണം
  - f. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലൂടെ ഒഴുകുന്ന നദികളിൽ ജല നിരപ്പ് സംബന്ധിച്ച ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ലഭിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ നിർബന്ധമായും 5.4 (5) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കണം
  - g. മഴയുടെ ചുവന്ന അലേർട്ട് ജില്ലയിൽ വന്നാൽ ഉടൻ തന്നെ 2018, 2019 പ്രളയകാലത്ത് പ്രളയവും ഉരുൾപൊട്ടലും ബാധിച്ചവരെയും, 5.4 (5) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെയും ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ പോലീസിനോടും, അഗ്നി രക്ഷാ വകുപ്പിനോടും, റവന്യൂ വകുപ്പിനോടും ഒപ്പം പ്രവർത്തിക്കുക; തദ്ദേശ സ്ഥാപനതലത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുക.
  - h. ഇതിനായി ഈ കുടുംബങ്ങളുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ പ്രത്യേകമായി തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുക; വില്ലേജ് ഓഫീസ്, പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ് സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ മേൽ പട്ടിക ലഭ്യമാക്കുക.
7. ഒഴിപ്പിക്കൽ, രക്ഷാ പ്രവർത്തനം എന്നീ സാഹചര്യത്തിൽ ഗർഭിണികൾ, കുട്ടികൾ, അംഗപരിമിതർ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക

8. എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളും ജൂൺ മുതൽ ഡിസംബർ വരെ കൺട്രോൾ റൂമുകൾ സ്ഥാപിക്കുക. ഈ കൺട്രോൾ റൂം അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലെ വിവിധ ദുരന്ത പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുവാൻ ഉപകാരപ്രദം ആയിരിക്കും
9. തദ്ദേശ സർക്കാരുകളുടെ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള ക്യാമ്പുകൾക്കായുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ ഉപയോഗയുക്തമാണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
10. വഴി അരികുകളിലും, കടത്തിണ്ണകളിൽ, ബസ് സ്റ്റാന്റുകളിലും അന്തിഊരങ്ങുന്ന ആളുകൾക്ക് മഴക്കാലം ദുരന്ത പൂർണ്ണമാണ്. ഇത് ഒഴിവാക്കുവാനും, ഇവർക്ക് ഈ മഴക്കാലത്ത് രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഉറങ്ങാനും, അത്താഴം നൽകുവാനും ഉള്ള സംവിധാനം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പിന്റെ സഹകരണത്തോടെ ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.
11. മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ഉപയോഗിച്ച് നീർച്ചാലുകളിൽ ഉള്ള തടസങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക. അവയിലെ തടസങ്ങൾ മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ എൻജിനീയറിങ്ങ് വകുപ്പ്, പൊതു മാരാമത്ത് വകുപ്പ്, ജലസേചന വകുപ്പ് എന്നിവരെ ഉപയോഗിക്കുക
12. ഓടകൾ പരിശോധിച്ച് അവയിലെ തടസങ്ങൾ മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ എൻജിനീയറിങ്ങ് വകുപ്പിനെ നിയോഗിക്കുക. മഴവെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഓടകളിൽനിന്നും നീർച്ചാലുകളിൽ നിന്നും മാറ്റുക.
13. സ്വകാര്യ ഭൂമിയിലുള്ള അപകടകരമായ മരങ്ങളും മരച്ചില്ലകളും കണ്ടെത്തി മുറിച്ചു മാറ്റുവാൻ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005, Section 30 (2) (v) പ്രകാരം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പത്ര-മാധ്യമങ്ങൾ വഴി നിർദ്ദേശം നൽകുക. ഈ നിർദ്ദേശം അനുസരിക്കാത്ത വ്യക്തികൾക്കും സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമായിരിക്കും അവരവരുടെ ഭൂമിയിലുള്ള മരം വീണ് ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ അപകടങ്ങൾക്കും നഷ്ട പരിഹാരം നൽകുവാൻ ബാധ്യത എന്നത് പരസ്യപ്പെടുത്തുക.

14. ഹരിത കേരളം, തൊഴിലുറപ്പ് എന്നീ പദ്ധതികൾ ഉപയോഗിച്ച് ജല സംരക്ഷണത്തിന് കുളങ്ങളും, തോടുകളും, മറ്റ് ജലാശയങ്ങൾ, കിണറുകൾ എന്നിവയെല്ലാം ശുദ്ധമാക്കുവാനും പരമാവധി ജല സംഭരണം ഉറപ്പുവരുത്തുവാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
15. പുഴകടവുകളിലും, ബീച്ചുകളിലും, അപകടകരമായ കയം/നീർച്ചുഴി ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും അപകട സൂചനാ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുക
16. മലയോര മേഖലയിലെ റോഡുകൾക്ക് കുറുകെ ഉള്ള ചെറിയ ചാലുകളിലൂടെ മലവെള്ള പാച്ചിലും ഉരുൾപൊട്ടലും ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട് എന്നതിനാൽ ഇത്തരം ചാലുകളുടെ അരികിൽ കാലവർഷ-തുലാവർഷ കാലത്ത് വാഹനങ്ങൾ നിർത്തരുത് എന്ന അപകട സൂചനാ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുക
17. മലയോര മേഖലയിലെ പാലം, culvert എന്നിവയുടെ അടിയിലുള്ള തടസങ്ങൾ നീക്കംചെയ്ത് ജല ബഹിർഗമനം സുഗമമാക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുക
18. എല്ലാ സ്കൂളുകളിലെയും കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഉറപ്പ് തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗം എഞ്ചിനീയറെകൊണ്ട് പ്രാഥമിക പരിശോധന നടത്തി സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തുവാൻ നടപടി എടുക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അദ്ധ്യയനം നടത്തുവാൻ യോഗ്യമാക്കുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. അയോഗ്യത ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങളിൽ ഒരു കാരണവശാലും അദ്ധ്യയനം നടത്തുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
19. എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഉറപ്പ് തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് എഞ്ചിനീയറെകൊണ്ട് പ്രാഥമിക പരിശോധന നടത്തി സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ കണ്ടെത്തുവാൻ നടപടി എടുക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ബലപ്പെടുത്തൽ നടത്തുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ ആരോഗ്യ വകുപ്പ് കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. അയോഗ്യത ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങളിൽ ഒരു കാരണവശാലും രോഗികളെയോ, ഉദ്യോഗസ്ഥരെയോ പ്രവേശിപ്പിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.

20. പൊതു സ്ഥലങ്ങളിൽ വളരുന്ന ഉയർന്ന മരങ്ങളിലും, പൊതു കെട്ടിടങ്ങളിലും വളരുന്ന തീനിച്ച, കടന്നൽ എന്നിവയുടെ കുത്തേറ്റ് ആളുകൾ മരണപ്പെടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ടായതായി കണ്ടുവരുന്നു. ഇത്തരം പൊതുശല്യം ആക്കാവുന്ന ജീവികളെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ നടപടികൾ കൈകൊള്ളുക.
21. ദുരന്ത ശേഷം, ദുരന്ത ബാധിതർ വീട് തകർന്ന അതേ സ്ഥലത്താണ് വീട് പുനർനിർമ്മിക്കുന്നതെങ്കിൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനം വീട് നിർമ്മാണത്തിന് ഒരു ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അനുമതി നൽകേണ്ടതാണ് [GO (Ms) No. 7/2018/DMD dated 21-06-2018]
22. അംഗീകൃത ദുരന്തത്തിൽ തകർച്ച നേരിട്ട വീടുകളുടെ കെട്ടിട തകർച്ചയുടെ തോത് മാത്രം ശതമാന നിരക്കിൽ GO (Ms) No. 25/2019/DMD dated 23-08-2019 പ്രകാരം കണക്കാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനത്തിനായി ലാൻഡ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ തയ്യാറാക്കുന്ന മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷനിലെ വിവര ശേഖരണത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗവും, ഭരണ വിഭാഗവും, ലാൻഡ് റവന്യൂ ഉദ്യോഗസ്ഥനും ചേർന്നാണ് നാശനഷ്ട തോത് കണക്കാക്കാകി നൽകേണ്ടത്.
- a. വീടിന്റെയോ, ഗൃഹോപകരണങ്ങളുടെയോ വാല്യു കണക്കാക്കേണ്ടതില്ല. തകർച്ച നേരിട്ട കെട്ടിടത്തിന് തകർച്ചയുടെ ശതമാന നിരക്കിലെ തോതിന് അനുസരിച്ച് മാത്രമേ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക അനുവദിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. വീടിന്റെയോ, ഗൃഹോപകരണങ്ങളുടെയോ വാല്യു ദുരിതാശ്വാസ സഹായം നൽകുന്നതിന് മാനദണ്ഡം അല്ല.
23. പരസ്യ ഹോഡിങ്ങുകളുടെയും, കാലപ്പഴക്കം ചെന്ന പോസ്റ്ററുകളുടെയും ശക്തി പരിശോധിക്കുവാനും, ഇവ കാറ്റത്ത് മറിഞ്ഞു വീണ് നഷ്ടവും ജീവഹാനിയും ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തണം എന്ന് ബോർഡ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പരസ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, കമ്പനികൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുക.

24. എല്ലാ പഞ്ചായത്തിലും ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിലും ശുദ്ധജല ലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തുവാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക. ഇതിനായി ജല അതോറിറ്റിയുടെ സഹായവും, ജലനിധിയുടെ സഹായവും തേടുക.
25. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ കൂട്ടനാട് മേഖലയിൽ പ്രളയകാലത്ത് ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉയരം കുറഞ്ഞ നടപാലങ്ങളും, കൾവർട്ടുകളും തടസം സൃഷ്ടിച്ചിരുന്നു. ഇവയിൽ പ്രധാന തടസം സൃഷ്ടിച്ചവ റവന്യൂ വകുപ്പും, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ആലോചിച്ച് മഴക്കാലത്തെക്കെങ്കിലും മാറ്റുക.
26. കെട്ടിനിൽക്കുന്ന ജലവും പരിസരങ്ങളും ശുചീകരിക്കുന്നതിനും, കൊതുകു നിവരണത്തിനും, കുടിവെള്ള സ്രോതസുകൾ അണുവിമുക്തമാക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ സാധനങ്ങളും ഉപകരണങ്ങളും നേരത്തേതന്നെ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്വന്തം ചെലവിൽ വാങ്ങി സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
27. മഴക്കാലത്ത് ജലനിരപ്പ് ഉയരുന്നതനുസരിച്ച് പ്രളയം ബാധിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള കുടിവെള്ള പദ്ധതികളുടെ സംക്ഷിപ്ത വിവരം കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി/ജലനിധിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ശേഖരിച്ച് സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും ഒരു പ്രദേശത്തേക്ക് കുടിവെള്ളം മുടങ്ങിയാൽ അവിടേക്ക് കുടിവെള്ളമെത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന തൊട്ടടുത്തുള്ള മറ്റൊരു പദ്ധതി മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തി വെക്കേണ്ടതുമാണ്.
28. ശുദ്ധീകരിച്ച ജലം വിതരണം ചെയ്യുവാൻ പറ്റിയ പദ്ധതികളൊന്നും സമീപപ്രദേശത്തില്ലായെങ്കിൽ സുരക്ഷിതമായ ജലം ലഭ്യമായതോ അടിയന്തര സാഹചര്യത്തിൽ ശുദ്ധീകരിച്ച് വിതരണം ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നതോ ആയ ബദൽ സ്രോതസ്സ് കണ്ടെത്തി വെക്കേണ്ടതും അവിടുത്തെ ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാര പരിശോധന നടത്തി ആവശ്യമായ ശുദ്ധീകരണ പ്രക്രിയ എന്താണെന്ന് വാട്ടർ അതോറിറ്റിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.
29. ടാങ്കർ ലോറിയിൽ ജലവിതരണം സാധിക്കാത്ത രീതിയിൽ വെള്ളപ്പൊക്കം കാരണം ഗതാഗത തടസ്സം ഉണ്ടാകുകയാണെങ്കിൽ ഒരു കുടുംബത്തിന് അത്യാവശ്യമായി നൽകേണ്ട കുടിവെള്ള

വിതരണത്തിനായി 15-20 ലിറ്റർ ജെറി ക്യാനുകൾ പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ കരുതലായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും ആവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ ഇതുപയോഗപ്പെടുത്തി കുടിവെള്ള വിതരണം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

30. അത്യാവശ്യ സന്ദർഭങ്ങളിൽ വിതരണം ചെയ്യുവാനായി ക്ലോറിൻ ടാബ്ലറ്റ് മതിയായ അളവിൽ സൂക്ഷിക്കുക.
31. തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾ തയ്യാറാക്കിയ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന അടിയന്തിര ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തയ്യാറെടുക്കുക.
32. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലെ വിവിധ എമർജൻസി റെസ്പോൺസ് ടീമുകൾക്ക് ഓരോ മേഖല തിരിച്ച് അടിയന്തിര ഘട്ട പ്രവർത്തന ചുമതല നൽകുക
33. അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ തീരത്തെയും, വയൽ ബണ്ടുകളിലെയും, പുഴയോരത്തെയും വീടുകൾക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുവാൻ ആവശ്യമായ രീതിയിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ കരുതുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ ജലസേചന വകുപ്പ്, കൃഷി വകുപ്പ് എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് നടത്തണം
34. വീടുകളുടെ നാശവും, കൃഷി നാശവും പരമാവധി കുറയ്ക്കുവാൻ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
35. അതിശക്തമായ പമ്പ് സെറ്റുകൾക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

36. ബണ്ട് സംരക്ഷണം, കടൽതീരത്തെ വീട് സംരക്ഷണം എന്നിവ ആവശ്യമായി വരികയാണെങ്കിൽ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനും, ജലസേചന വകുപ്പിനും, കൃഷി വകുപ്പിനും സ്വന്തമായി ഈ പ്രവർത്തിക്ക് പണം ലഭ്യമല്ല എങ്കിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ ഇടുന്ന പ്രവർത്തികൾക്ക് ഒരു പഞ്ചായത്തിൽ പരമാവധി രണ്ട് ലക്ഷം രൂപ, മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിൽ മൂന്ന് ലക്ഷം രൂപ, കോർപ്പറേഷനിൽ അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ വരെ 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
37. ദുരന്ത ശേഷം വീടുകളിലേക്ക് തിരികെ പോകുന്നവർക്കായി അനുബന്ധം 9ലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ക്യാമ്പിൽ നൽകുക

5.4.1 ദുരന്താനന്തര മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം

1. തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഏതൊക്കെ മാലിന്യങ്ങൾ എത്ര അളവിൽ ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യത ഉണ്ട് എന്നതിന്റെ കണക്കെടുപ്പ് വെള്ളമിറങ്ങി 48 മണിക്കൂറിനകം നടത്തിയിരിക്കണം.
2. ഇവ മാറ്റുവാൻ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ സേവനം പരമാവധി വിനിയോഗിക്കുക.
3. അംഗീകൃത ദുരന്തം ബാധിച്ച തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പഞ്ചായത്ത് വാർഡ് ഒന്നിന് 25,000 രൂപ, മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ വാർഡ് ഒന്നിന് 50,000 രൂപ എന്ന നിലയിൽ ജില്ലകൾക്ക് 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. ദുരന്തം ബാധിച്ചു എന്നും, ഇത്തരത്തിൽ മാലിന്യം, മണ്ണ്, എക്കൽ, മണൽ, പാറ, മരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ മിശ്രിതം വന്ന് പൊതു ഇടങ്ങളിൽ അടിഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്നും ആയതിനാൽ ഇവ നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട് എന്നും തഹസിൽദാർ കണ്ട് ബോധ്യപ്പെടുകയും സർട്ടിഫൈ ചെയ്യുകയും വേണം.
4. ഏതൊക്കെ തരം മാലിന്യങ്ങളാണ് കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ളത് എന്നതിന്റെ ലിസ്റ്റ് ഉണ്ടാക്കുക. പൊതുവിൽ താഴെ പറയുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ ഒരു ദുരന്തത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നത്;

- a. പൊളിഞ്ഞു പോയതോ പൊളിച്ചു കളയുന്നതോ ആയ കെട്ടിടത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ
  - b. മരത്തിന്റെ ഉരുപ്പടികൾ (കേട്പാടുവന്ന ഫർണിച്ചർ, മേശകൾ, കസേരകൾ, വാതിൽ, ജനൽ)
  - c. പ്രളയജലത്തിലോ, ഉരുൾപൊട്ടലിലോ നന്നത്തത്തും ചളികയറിയതുമായ ബസ്സുകൾ, സോഫകൾ
  - d. പ്ലാസ്റ്റിക് വസ്തുക്കൾ
  - e. വസ്ത്രങ്ങൾ
  - f. പേപ്പർ
  - g. ചീത്തയായ ഭക്ഷണ വസ്തുക്കളും ഫ്രിഡ്ജിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മറ്റു വസ്തുക്കളും
  - h. ഫ്രിഡ്ജ്, വാഷിങ് മെഷീൻ, തുടങ്ങിയ വൈറ്റ് ഗുഡ്സ്
  - i. കമ്പ്യൂട്ടർ, മൊബൈൽഫോൺ, ഇൻവെർട്ടർ, സോളാർ തുടങ്ങിയ ഇലക്ട്രോണിക് വേസ്റ്റ്
  - j. വീട്ടിലും ആശുപത്രിയിലും ഫാർമസിയിലും ഉള്ള മരുന്നുകൾ
  - k. ലോബോറട്ടറികളിൽ ഉള്ള രാസ വസ്തുക്കൾ
  - l. വളക്കൂടുകളിലും മറ്റുമുള്ള കീട നാശിനികൾ
  - m. ഫാക്ടറികളിലും മറ്റും ഉണ്ടായിരുന്ന രാസ പദാർത്ഥങ്ങൾ
  - n. മൃഗങ്ങളുടെ മൃതദേഹങ്ങൾ
  - o. മറിഞ്ഞു വീണതും ചീഞ്ഞു പോയതും ആയ മരങ്ങൾ
  - p. കേടായ വാഹനങ്ങൾ
5. അജൈവ, ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ പ്രത്യേകം തരം തിരിച്ച് ശാസ്ത്രീയമായി നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുവാൻ ശുചിത്വ മിഷൻ ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുക.
6. ദുരന്ത ശേഷം ശാസ്ത്രീയമായി കിണറുകളും, ദുരന്തം ബാധിച്ച ജല സംഭരണികളും ശുചിയാക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകുക.
7. ദുരന്തഘട്ടത്തിന് ശേഷം കൺട്രോൾ റൂമിൽ നിന്നും ദിവസവും ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ജില്ലാ തലത്തിൽ തദ്ദേശ വകുപ്പ് ക്രോഡീകരിച്ച് ജില്ലാ ഇ.ഒ.സിക്ക് നൽകുക.

District	Name of LB	Number of Affected Wards	Number of Volunteer Squads for cleaning flood affected houses	Number of Flood Affected Houses	Houses cleaned	Number of flood affected public buildings	Number of flood affected public buildings cleaned

District	Name of LB	Number of flood affected wells	Number of wells cleaned	Number of wells super chlorinated	Number of wells cleaned by pumping out water	Number of flood affected public places	Number of flood affected public places cleaned

District	Name of LB	Biodegradable waste collected (Kg)	Biodegradable waste disposed (Kg)	Non Biodegradable waste collected (Kg)	Non Biodegradable waste disposed (Kg)

District	Name of LB	Carcasses of Large Animals Buried	Carcasses of Small Animals Buried	Carcasses of Birds Buried

8. സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഇവ ക്രോഡീകരിച്ച് പഞ്ചായത്ത്, അർബൻ എന്നിവ തിരിച്ച് സംസ്ഥാന ഇ.ഒ.സിക്ക് emailൽ (seoc.gok@gmail.com) ആയി തദ്ദേശ വകുപ്പ് നൽകുക.

5.5 പോലീസ്

- ഒഴിപ്പിക്കൽ, തിരച്ചിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിന്റെ ചുമതല പോലീസിനായിരിക്കും.
- മുൻ വർഷത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ നിന്നും പ്രധാനമായും ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് സ്റ്റേഷൻ തലത്തിൽ അവലോകനം നടത്തുകയും, പട്ടികകളും, മൊബൈൽ നമ്പറുകളും സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക.
  - ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ - പഞ്ചായത്ത് തിരിച്ച്

- B. ദുരന്ത ആഘാതം ഏറ്റവും ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള വിഭാഗങ്ങളും, സ്ഥലങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ
  - a. പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ
  - b. കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ
  - c. വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ
  - d. മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ
  - e. 2018ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് ജിയോളജിക്കൽ സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ
  - f. 2019ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/വെള്ളപ്പൊക്കം എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നിയോഗിച്ച സംഘം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ
  - g. പുറമ്പോക്കിൽ താമസക്കാരായിരുന്ന വീട് പൂർണ്ണമായും തകരുകയോ, വാസയോഗ്യമല്ലാതായി തീരുകയോ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങൾ
  - h. ദുരിതാശ്വാസ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വീടിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

3. മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ നടത്തുന്ന ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ 5.5 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകണം. ഈ രീതിയിൽ മുൻഗണനാ ക്രമം തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നും നിർണ്ണയിച്ച് പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ ശേഖരിക്കുക, അവലോകനം ചെയ്യുക.

- a) ഇത്തരം പ്രദേശവാസികളെ സംബന്ധിച്ച് വിവരം നിലവിൽ തദ്ദേശ സർക്കാരുകളുടെ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ല എങ്കിൽ, ഇലക്ഷൻ ബുക്ക് ലെവൽ ഓഫീസർമാരുടെയും, സന്നദ്ധ

പ്രവർത്തകരുടെയും കൂടെ ഇവ തയ്യാറാക്കുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തെ സഹായിക്കുക.

- b) ഒരു ജില്ലയിലോ, താലൂക്കിലോ, പ്രദേശത്തോ മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ ആവശ്യമായി വന്നാൽ ആദ്യം ഒഴിപ്പിക്കേണ്ടതും, രക്ഷിക്കേണ്ടതും ഈ പട്ടിക അനുസരിച്ചായിരിക്കണം.
- c) ഇന്ന് മഴയുടെ മഞ്ഞ അലേർട്ടും നാളെ ഓറഞ്ചോ, ചുവപ്പോ ആണെങ്കിൽ, ഇന്ന് വൈകീട്ട് തന്നെ ഇത്തരത്തിൽ ദുരന്ത സാധ്യതാ മേഖലയിൽ വസിക്കുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനവും, വില്ലേജ് ഓഫീസും ചേർന്ന് നടപടി സ്വീകരിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
- d) ജില്ലയിൽ മഴയുടെ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ആണ് എങ്കിൽ നിർബന്ധമായും ഇവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കണം. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും കുടുംബം കാലവർഷ-തുലാവർഷ മാസങ്ങളിൽ ഏതൊരു അവസരത്തിലും ക്യാമ്പിലേക്ക് മാറി താമസിക്കണം എന്ന ആവശ്യം ഉന്നയിച്ചാൽ, അവർക്കായി ക്യാമ്പ് നടത്തണം.
- e) തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ ജല നിരപ്പ് സംബന്ധിച്ച ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് ലഭിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ നിർബന്ധമായും 5.5 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെ ക്യാമ്പുകളിലേക്ക് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കണം.
- f) മഴയുടെ ചുവന്ന അലേർട്ട് ജില്ലയിൽ വന്നാൽ ഉടൻ തന്നെ 2018, 2019 പ്രളയകാലത്ത് പ്രളയവും ഉരുൾപൊട്ടലും ബാധിച്ചവരെയും, 5.5 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവരെയും ആളുകളെ ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തോടും, അഗ്നി രക്ഷാ വകുപ്പിനോടും ഒപ്പം പ്രവർത്തിക്കുക.
- g) ഇതിനായി ഈ കുടുംബങ്ങളുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ പ്രത്യേകമായി പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ സൂക്ഷിക്കുക.

4. ഒഴിപ്പിക്കൽ, രക്ഷാ പ്രവർത്തനം എന്നീ സാഹചര്യത്തിൽ ഗർഭിണികൾ, കുട്ടികൾ, അംഗപരിമിതർ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക
5. പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ തലത്തിൽ ലഭ്യമായ ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ചെയ്ൻ ബെൽറ്റ് ഉള്ള ഹിറ്റാച്ചി, ബോട്ടുകൾ, ഇലക്ട്രിക് മരം മുറി യന്ത്രങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ, ഉടമയുടെ പേരും, മൊബൈൽ നമ്പരും സഹിതം ശേഖരിക്കുക
6. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളും, ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും എത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അതോറിറ്റിയുടെ EOC ഗ്രൂപ്പിലൂടെ എസ്.പി.എം.ആർനും, ജില്ലാ പോലീസ് മേധാവികൾക്കും IPS ഗ്രൂപ്പിലൂടെയും നൽകുന്നുണ്ട്.
7. ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു സീനിയർ സിവിൽ പോലീസ് ഓഫീസർ, പോലീസ് വി.എച്ച്.എഫ് സഹിതം ദിവസം മുഴുവനും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
8. മലയോര മേഖലയിൽ രാത്രിയാത്ര ഒഴിവാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്ന അവസരത്തിൽ അത്തരം പാതകളിൽ ഈ നിർദ്ദേശം നടപ്പിൽ വരുത്തി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും, അത്തരം പാതകളിൽ നിരന്തരം പട്രോൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുക.
9. തീരദേശത്തും, പുഴ, കായൽ കരകളിലും വിനോദ സഞ്ചാരം ഒഴിവാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്ന അവസരത്തിൽ, നിർദ്ദേശം നടപ്പിൽ വരുത്തുക.
10. ഒഴിപ്പിക്കൽ നിർദ്ദേശം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്തെ ആളുകളെ ഒഴിപ്പിക്കുകയും അവരെ മുൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള ക്യാമ്പിൽ എത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക. ക്യാമ്പുകളുടെ പട്ടിക തഹസിൽദാർമാരിൽ നിന്നും നേരത്തെ വാങ്ങി സൂക്ഷിക്കുക.

11. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ താൽകാലികമായി ഒഴിപ്പിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ നിരന്തരം പട്രോളിംഗ് നടത്തുക
12. സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെ നിയന്ത്രിക്കുകയും, ദുരിതാശ്വാസം ദുരന്ത ബാധിതർക്ക് ജാതി, മത, വിഭാഗീയ ചിന്തകൾക്ക് അതീതമായി ഒരേപോലെ വിതരണം ചെയ്യുന്നു എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തുവാൻ ബന്ധപ്പെട്ടവരെ സഹായിക്കുക.
13. സെൽഫി എടുക്കുവാനും, ദുരന്ത മേഖലയിൽ സന്ദർശന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെയും വരുന്നവരെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുകയും കർശനമായി ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുക.
14. ദേശീയ/സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെയോ, കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയോ അംഗീകാരം ഇല്ലാത്ത ഒരു സന്നദ്ധ സംഘടനയുടെയും പ്രവർത്തനം ദുരന്ത മേഖലയിൽ ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
15. പോലീസ് കണ്ട്രോൾ റൂമിൽ ലഭിക്കുന്ന പ്രധാന ദുരന്ത വിവരങ്ങൾ അപ്പോൾ തന്നെ ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിലും അറിയിക്കുക.
16. ദുരന്ത മേഖലയിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന് മുന്നിട്ട് വരുന്ന അംഗീകൃത സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, സുമനസ്ക്കർ എന്നിവരെ ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികൾ ആക്കുന്നതിന് നേതൃത്വം നൽകണം.
17. കുട്ടികളെയും, വനിതകളെയും ദുരന്ത സമയത്ത് കടത്തി കൊണ്ട് പോകുന്നില്ല എന്ന് വനിതാ-ശിശുക്ഷേമ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
18. ക്യാമ്പുകളിൽ കുട്ടികൾക്കും സ്ത്രീകൾക്കും എതിരെ അതിക്രമങ്ങൾ നടക്കുന്നില്ല എന്ന് വനിതാ-ശിശുക്ഷേമ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പാക്കണം
19. കേന്ദ്ര സേനകളെ വിന്യസിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ അവർക്ക് ആവശ്യമായ പ്രാദേശിക സഹായവും നേതൃത്വവും ഉറപ്പാക്കുക
20. മഴക്കാലത്ത് എല്ലാ പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും മഴകോട്ട്, വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ് (അനുബന്ധം 7), വെള്ളത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതരം

പാദരക്ഷ, ഒരു ടോർച്ച് എന്നിവ നൽകുന്നത് പരിഗണിക്കണം. ഈ കിറ്റ് സ്വയം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടാലും അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മറ്റുള്ളവർക്കായി ഉപയോഗിക്കുവാനും സഹായകരമായിരിക്കും.

21. ഈ കിറ്റിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട വസ്തുക്കൾ (ഒരു വ്യക്തിക്ക് എന്ന കണക്കിൽ) അനുബന്ധം 7 ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.
22. ജില്ലയിൽ ഹെലികോപ്റ്റർ ഇറങ്ങുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എങ്കിൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കുക
  - a) വെള്ളക്കെട്ട് ഉണ്ടെങ്കിൽ, വെള്ളക്കെട്ട് ഒഴിവാക്കുവാൻ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് നടപടി എടുക്കുക
  - b) ഹെലികോപ്റ്റർ പങ്കു കരുങ്ങുവാൻ സാധ്യതയുള്ള മരങ്ങൾ, കമ്പികൾ, കയറുകൾ എന്നിവ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ നീക്കം ചെയ്യുവാൻ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് നടപടി എടുക്കുക
  - c) ഹെലികോപ്റ്റർ എത്തുന്നു എന്ന അറിയിപ്പ് സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി നൽകിയാൽ ഇറങ്ങാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന സ്ഥലം പോലീസ് ബന്ദവസിൽ ആക്കുക
  - d) ഹെലികോപ്റ്റർ എത്തുന്നുത്തിന് 1 മണിക്കൂർ മുൻപ് എങ്കിലും ലാൻഡ് ചെയ്യുന്ന സ്ഥലം അടയാളപ്പെടുത്തി, ഈ സ്ഥലത്ത് നിന്നും 50 മീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ ഉള്ള എല്ലാ വ്യക്തികളെയും പോലീസ് മാറ്റുക.

5.6 അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്

1. ദുരന്ത ബാധിത പ്രദേശങ്ങളിൽ രക്ഷാ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ നേതൃത്വം അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന് ആയിരിക്കും
2. മുൻ വർഷത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ നിന്നും പ്രധാനമായും ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് സ്റ്റേഷൻ തലത്തിൽ അവലോകനം നടത്തുകയും, പട്ടികകളും, മൊബൈൽ നമ്പറുകളും സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക.

A. ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ - പഞ്ചായത്ത് തിരിച്ച്

B. ദുരന്ത ആഘാതം ഏറ്റവും ഉണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുള്ള വിഭാഗങ്ങളും, സ്ഥലങ്ങളും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ

a) പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ

b) കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ

c) വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ

d) മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ

e) 2018ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് ജിയോളജിക്കൽ സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ

f) 2019ൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/വെള്ളപ്പൊക്കം എന്നിവ ബാധിക്കുകയും, വാസയോഗ്യമല്ല എന്ന് സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ നിയോഗിച്ച സംഘം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്ത വീടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ദുരന്ത ബാധിതർ

g) പുറമ്പോക്കിൽ താമസക്കാരായിരുന്ന വീട് പൂർണ്ണമായും തകരുകയോ, വാസയോഗ്യമല്ലാതായി തീരുകയോ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങൾ

h) ദുരിതാശ്വാസ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വീടിന്റെ പുനർനിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

3. മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ നടത്തുന്ന ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനത്തിൽ 5.6 (2) (B) (a to h) പട്ടികയിൽപ്പെടുന്നവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകണം. ഈ രീതിയിൽ മുൻഗണനാ ക്രമം തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നും നിർണ്ണയിച്ച് സ്റ്റേഷനിൽ ശേഖരിക്കുക, അവലോകനം ചെയ്യുക, ആവശ്യമെങ്കിൽ ഈ പ്രദേശങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് പ്രാദേശിക സാഹചര്യം മനസ്സിലാക്കുക.

4. ഒരു ജില്ലയിലോ, താലൂക്കിലോ, പ്രദേശത്തോ മുന്നറിയിപ്പിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ ആവശ്യമായി വന്നാൽ ആദ്യം ഒഴിപ്പിക്കേണ്ടതും, രക്ഷിക്കേണ്ടതും ഈ പട്ടിക അനുസരിച്ചായിരിക്കണം
5. ഒഴിപ്പിക്കൽ സാഹചര്യം ഉണ്ടായാൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനം, റവന്യൂ, പോലീസ് എന്നീ വകുപ്പുകളോടൊപ്പം പ്രവർത്തിച്ച് ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനം സുഗമം ആക്കുക.
6. ഇതിനായി ഈ കുടുംബങ്ങളുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ പ്രത്യേകമായി സ്റ്റേഷനിൽ സൂക്ഷിക്കുക.
7. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളും, ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും എല്ലാ അഗ്നി സുരക്ഷാ സ്റ്റേഷനുകളിലും എത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അതോറിറ്റിയുടെ IPS WhatsApp ഗ്രൂപ്പിലൂടെ അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ് മേധാവിക്ക് നിലവിൽ നൽകുന്നുണ്ട്
8. ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു സീനിയർ ഫയർമാൻ ദിവസം മുഴുവനും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
9. മലയോര മേഖലയിൽ രാത്രിയാത്ര ഒഴിവാക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്ന അവസരത്തിൽ അത്തരം പാതകളിൽ മരം വീണോ, മണ്ണിടിഞ്ഞ് വീണോ തടസം നേരിട്ടാൽ ഉടൻ തന്നെ തടസം മാറ്റുവാൻ ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുക.
10. രക്ഷാ പ്രവർത്തനത്തിൽ പുറമ്പോക്കിൽ വസിക്കുന്നവർ, കോളനികൾ, പുഴയുടെയോ, നീർച്ചാലുകളുടെയോ ഓരത്ത് താമസിക്കുന്നവർ, വയൽ കരകളിൽ താമസിക്കുന്നവർ, മലയുടെ ചരിവുകളിലും ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തും വസിക്കുന്നവർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക.
11. ഒഴിപ്പിക്കൽ, രക്ഷാ പ്രവർത്തനം എന്നീ സാഹചര്യത്തിൽ ഗർഭിണികൾ, കുട്ടികൾ, അംഗപരിമിതർ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ എന്നിവർക്ക് ആദ്യ പരിഗണന നൽകുക

12. ഫയർ കണ്ട്രോൾ റൂമിൽ ലഭിക്കുന്ന പ്രധാന ദുരന്ത വിവരങ്ങൾ അപ്പോൾ തന്നെ ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിയിലും അറിയിക്കുക.
13. രക്ഷാ പ്രവർത്തനത്തിന് മേഖലയിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന് മുന്നിട്ട് വരുന്ന അംഗീകൃത സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, സുമനസ്സ്ക്കർ എന്നിവരെ ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികൾ ആക്കുക, അവർക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.
14. ഫയർ ഫോഴ്സ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ഒരു വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ് നൽകുന്നത് പരിഗണിക്കണം. ഈ കിറ്റ് സ്വയം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടാലും അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മറ്റുള്ളവർക്കായി ഉപയോഗിക്കുവാനും സഹായകരമായിരിക്കും.
15. ഈ കിറ്റിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട വസ്തുക്കൾ (ഒരു വ്യക്തിക്ക് എന്ന കണക്കിൽ) അനുബന്ധം 7 ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്
16. കേന്ദ്ര സേനകളെ വിന്യസിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ അവർക്ക് ആവശ്യമായ പ്രാദേശിക സഹായവും നേതൃത്വവും ഉറപ്പാക്കുക

5.7 ആരോഗ്യ വകുപ്പ്

1. എല്ലാ പ്രാഥമിക/സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും, താലൂക്ക്/ജില്ലാ ആശുപത്രികളിലും, മഴക്കാല പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗ രേഖ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.
2. ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളിൽ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക. ക്യാമ്പിൽ JHI, PHN എന്നിവരുടെ സേവനം ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. കോവിഡ്-19ന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളിൽ പാലിക്കേണ്ട ആരോഗ്യ പരിപാലന നടപടികൾ അനുബന്ധം 3 പരിഗണിച്ച് പ്രത്യേകമായി പുറപ്പെടുവിക്കുക
4. മഴക്കാല രോഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ എല്ലാ സർക്കാർ ആശുപത്രികളിലും ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
5. മഴക്കാലത്ത് പാമ്പ് കടിയുടെ സാധ്യത വർദ്ധിക്കും എന്നതിനാൽ, പാമ്പ് കടിയുടെ ചികിത്സയ്ക്കായി നിർണയിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ

ആശുപത്രികളിലും അതാത് പ്രദേശത്തെ പാമ്പ് കടിയുടെ മുൻകാല ചരിത്രം പരിശോധിച്ച് ആവശ്യമായ Anti Venom കരുതുക. Anti Venom ലഭ്യമായ ആശുപത്രികളുടെ വിവരം അനുബന്ധം 5 ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

6. ജില്ലയിലെ എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും fitness തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറെകൊണ്ട് അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. Fitness ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ ആശുപത്രി നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
7. ജില്ലയിലെ എല്ലാ ആശുപത്രികളുടെയും അഗ്നി സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് അതാത് അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിശോധനയ്ക്ക് വേണ്ട സഹായം നൽകുക. ഇതിനായി അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ സഹായം തേടുക. അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിന്റെ എൻ.ഓ.സി ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ ആശുപത്രി നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
8. രോഗ പ്രതിരോധത്തിൽ ശുചിത്വത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം എടുത്തു പറയുന്ന പ്രചാരണങ്ങൾ നടത്തുക.
9. കേരളത്തിൽ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള അപകടകരമായ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ഏതെല്ലാം, എത്ര വീതം, എവിടെ എല്ലാം (തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് സഹിതം) എന്നത് വ്യവസായ വകുപ്പിനോട് പട്ടികപ്പെടുത്തി ജൂൺ 1ന് മുൻപ് നൽകുവാൻ ആവശ്യപ്പെടുക. ഈ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ജലത്തിലോ, മണ്ണിലോ, വായുവിലോ കലർന്ന് മനുഷ്യ ജീവന് അപകടകരം ആയാൽ അവ പ്രതിരോധിക്കുന്ന രീതികൾ, മരുന്നുകൾ എന്നിവ ഏതെല്ലാം എന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക. ഇവയ്ക്കായി, ഇത്തരം ശേഖരം ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ സർക്കാർ ആശുപത്രികൾ പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ സഹിതം സജ്ജമാക്കുക.

5.8 ജലസേചന വകുപ്പ്

1. തീരശോഷണ ആഘാതം ലഘൂകരിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ രീതിയിൽ ജലസേചന വകുപ്പ് കടൽ ഭിത്തികൾക്കുള്ള കേടുപാടുകൾ അടിയന്തിരമായി പരിശോധിച്ച്, പരിഹരിക്കുക. കടൽ ഭിത്തിയുടെ നിർമ്മാണം, പരിപാലനം, പുനർനിർമ്മാണം എന്നിവയ്ക്ക് ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധി വിനിയോഗിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
2. തീരശോഷണം നേരിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടെത്തി മെയ് 30ന് മുൻപ് പ്രസ്തുത വിവരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ അറിയിക്കുക.
3. അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ തീരത്തെയും, വയൽ ബണ്ടുകളിലെയും, പുഴയോരത്തെയും വീടുകൾക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുവാൻ ആവശ്യമായ രീതിയിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ കരുതുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ ജലസേചന വകുപ്പ് തദ്ദേശ സർക്കാരുമായി ചേർന്ന് നടത്തണം.
4. തീരശോഷണം, ശക്തമായ കാറ്റ്, സുനാമി, ചുഴലികാറ്റ് എന്നിവയോടനുബന്ധിച്ചുള്ള അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചെലവഴിക്കാവുന്നതാണ്. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഇവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് അംഗീകരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചെലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചെലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത്തരം റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് തഹസിൽദാർ വേണം അന്തിമമായി അംഗീകരിക്കുവാൻ.
5. വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളുടെയും ചുവപ്പ് അലേർട്ട് (തുറന്നു വിടുന്നതിന് മുൻപുള്ള മുന്നറിയിപ്പ്), ഓറഞ്ച് അലേർട്ട്, നീല അലേർട്ട് എന്നീ ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ്

അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 1ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം. ഈ അംഗീകൃത പദ്ധതി അനുസരിച്ച് മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്ന് വിടുവാൻ പാടുള്ളൂ.

6. വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ കാനാലുകളും, പുഴകളും, നീർച്ചാലുകളും തടസരഹിതമാക്കി എന്ന് മെയ് മാസത്തിൽ തന്നെ ഉറപ്പ് വരുത്തുക. പ്രധാന നീർച്ചാലുകളും, ഓടകളും, പരിശോധിച്ച്, അവയിൽ തടസങ്ങൾ ഇല്ല എന്ന് മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. മഴവെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഓടകളിൽനിന്നും, നീർച്ചാലുകളിൽ നിന്നും മാറ്റുക.
7. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമതിയിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ്; 36 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും ഇത്തരം ഒരു പ്രാഥമിക അറിയിപ്പ് ജില്ലകൾക്ക് നൽകുവാൻ വകുപ്പ് പരിശ്രമിക്കണം. ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ.
8. നീല അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
9. ഓറഞ്ച് അലേർട്ടും, ചുവപ്പ് അലേർട്ടും മാത്രമുള്ള അണക്കെട്ടുകളിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ

ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

10. എല്ലാ അണക്കെട്ടുകൾക്കും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ മൂന്നു തരം മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഇല്ല. ഏതെല്ലാം അണക്കെട്ടുകൾക്കാണ് ഇവ ബാധകം എന്നത് പ്രത്യേകമായി ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളെ അറിയിക്കണം.
11. ഒരു കാരണവശാലും വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ, പകൽ തുറക്കാതെ ഇരുന്ന അണക്കെട്ടുകളുടെ ഷട്ടറുകൾ തുറന്ന് പുതുതായി ജലം ഒഴുക്കരുത്.
12. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ (<https://incois.gov.in/portal/osf/tide.jsp>) നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ അനുവാദം നൽകുവാൻ. ജില്ല ഇ.ഓ.സി യിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയർ മേൽ അനുമതി നൽകി അണക്കെട്ടിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥനുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് ശുപാർശ നൽകേണ്ടതാണ്.
13. അപ്രതീക്ഷിത മഴയിൽ രാത്രിയും തുറന്ന് വിടേണ്ടി വരുന്ന അണക്കെട്ടുകളുടെ പേരുകൾ അനുബന്ധം 4 ആയി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്ന് വിടുന്നതിന് മുൻപ് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ അറിയിക്കുക, അനുമതി വാങ്ങുക.
14. ജലസേചന വകുപ്പുകളിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറിൽ കുറയാത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഷിഫ്റ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് 24 x 7 നിയോഗിക്കുക.
15. ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയർ അതാത് അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുറത്തേക്ക് ഒഴുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ജലത്തിന് അനുസരിച്ച് ഓരോ പ്രദേശത്തും എത്ര കണ്ട് ജലം ഉയരും എന്നത് വകുപ്പിലെ മറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് ജില്ലാ

ഇ.ഒ.സിക്ക് അനുമാനിച്ചു നൽകേണ്ടതാണ്. ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുമോ എന്ന് കൂട്ടായി പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്യുക.

16. നദീ ജലം മറ്റ് ജില്ലകളിൽ ചെന്ന് എത്തും എങ്കിൽ പ്രസ്തുത ജില്ലയിലെ ജില്ലാ ഇ.ഒ.സിയെ അറിയിക്കുക
17. കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷൻ (CWC) നൽകുന്ന പ്രളയ മുന്നറിയിപ്പ് (ഇവ ഇവിടെ നിരീക്ഷിക്കാം <http://india-water.gov.in/>) നിരീക്ഷിച്ച് ജില്ലയിലെ ഏതെല്ലാം ഭാഗത്ത് പ്രളയ സാധ്യതയുണ്ട് എന്ന് സംസ്ഥാന, ജില്ലാ ഇ.ഒ.സികൾ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവരെ അറിയിക്കുന്നതിന് ജില്ലയിലെ എല്ലാ ജല സേചന ഉദ്യോഗസ്ഥരും, കെ.എസ്.ഇ.ബി ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി നിരന്തരം ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുവാനുള്ള ചുമതലയും മേൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന് ആയിരിക്കും.
18. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അണക്കെട്ട് തുറക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഇ.എ.പി അനുസരിച്ചുള്ള സൈറൺ മുഴക്കി അറിയിപ്പ് നൽകുക
19. വകുപ്പ് തയ്യാറാക്കിയ അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന പദ്ധതി (ഇ.എ.പി) പ്രകാരം പൊതുജനങ്ങളും തദ്ദേശ സർക്കാരുകളും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി മലയാളത്തിൽ ഒരു ലഘുലേഖയിൽ ഓരോ അണക്കെട്ടും സംബന്ധിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക. ഈ ലഘുലേഖയിൽ ജനങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, ആരാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, എങ്ങനെയാണ് അവരെ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ മാറ്റേണ്ടത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാതിക്കണം. താഴ്ന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവർക്കുള്ള സുരക്ഷിത സ്ഥലങ്ങൾ, ഗതാഗതമാർഗങ്ങൾ, ഒഴിപ്പിക്കൽ വഴികൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

Sl. No	ജില്ല	അണക്കെട്ട്	ഇ.എ.പി ലിങ്ക്
1	തിരുവനന്തപുരം	നെയ്യാർ	Neyyar
2	കോഴിക്കോട്	കുറ്റിയാടി (പെരുവണ്ണാമുഴി)	Kuttiyadi
3	പാലക്കാട്	മലമ്പുഴ	Malampuzha
4	പാലക്കാട്	ചുള്ളിയാർ	Chulliyar
5	പാലക്കാട്	വാളയാർ	Walayar

6	പാലക്കാട്	കാഞ്ഞിരപ്പുഴ	Kanjirappuzha
7	പാലക്കാട്	മീൻകര	Meenkara
8	പാലക്കാട്	കുളൂർ ബറാജ് (പഴശ്ശി)	Pazhasshi
9	പാലക്കാട്	പോത്തുണ്ടി	Pothundi
10	തൃശ്ശൂർ	ചീമോനി	Chimoni
11	തൃശ്ശൂർ	വാഴാനി	Vazhani
12	ഇടുക്കി	മലങ്കര	Malankara

20. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന അതിശക്തമായ പമ്പുകൾ പരിശോധിച്ച് അവ പ്രവർത്തന ക്ഷമമം ആണ് എന്ന് 10-6-2020ന് മുൻപ് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും, ഇവ അടിയന്തിരമായി വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ വിന്യസിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ക്രെയിൻ, വാഹനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് മെയ് മാസത്തിൽ തന്നെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തികൾക്ക് ചെലവാകുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 4 – Clearance of Affected Areas പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. ഇവ വിന്യസിക്കുന്നതിനും, മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതി വാങ്ങണം.
21. തണ്ണീർമുക്കം ബണ്ടിലൂടെയുള്ള ജല ബഹിർഗമനം സുഗമമാണ് എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക
22. തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ വെള്ളപ്പൊക്ക നിവാരണ പദ്ധതികൾ (Flood Management Plan) തയ്യാറാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളെ സഹായിക്കുക. വകുപ്പിന്റെ പദ്ധതികൾ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ദുരന്ത ലഘൂകരണ പദ്ധതിയുമായി ചേർന്ന് പോകുന്നതാണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക

23. പൊഴി മുഖങ്ങളിൽ അടിഞ്ഞിട്ടുള്ള മണ്ണ് മെയ് 30ന് മുൻപായി മാറ്റുക. ജല ബഹിർഗമനം സുഗമമാക്കുവാനായി നിരന്തരം ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
24. സ്പിൽവേകൾ, അണക്കെട്ടുകൾ, ബരാജ്കൾ എന്നിവയുടെ ഷട്ടറുകൾ പ്രവർത്തനക്ഷമം ആണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തി ജില്ലാ ദുരന്ത നിവർണ അതോറിറ്റിയ്ക്ക് റിപ്പോർട്ട് മെയ് 30ന് മുൻപായി നൽകുക

5.9 കെ.എസ്.ഇ.ബി

1. കെ.എസ്.ഇ.ബിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ പ്രധാന അണക്കെട്ടുകളുടെയും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലേർട്ട് ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 1ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം.
2. കെ.എസ്.ഇ.ബിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ അണക്കെട്ടുകൾക്കും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ മൂന്നു തരം മുന്നറിയിപ്പുകൾ ഇല്ല. ഏതെല്ലാം അണക്കെട്ടുകൾക്കാണ് ഇവ ബാധകം എന്നത് പ്രത്യേകമായി ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളെ അറിയിക്കണം.
3. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമതിയിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ്; 36 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും ഇത്തരം ഒരു പ്രാഥമിക അറിയിപ്പ് ജില്ലകൾക്ക് നൽകുവാൻ കെ.എസ്.ഇ.ബി പരിശ്രമിക്കണം. ജല ബഹിർഗമന

പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ.

4. ഒരു കാരണവശാലും വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ, പകൽ തുറക്കാതെ ഇരുന്ന അണക്കെട്ടുകളുടെ ഷട്ടറുകൾ തുറന്ന് പുതുതായി ജലം ഒഴുക്കരുത്.
5. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ (<https://incois.gov.in/portal/osf/tide.jsp>) നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ.
6. ചില ചെറിയ അണക്കെട്ടുകൾക്ക് ഈ നിഷ്കർഷ പാലിക്കുവാൻ സാധിക്കില്ല. ആയതിനാൽ ഇവയുടെ പട്ടിക അനുബന്ധം 4 ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവ തുറക്കുന്നതിന് മുൻപ് അണക്കെട്ടിന്റെ നടത്തിപ്പ് ചുമതലയുള്ള വകുപ്പ് അണക്കെട്ടിന് താഴെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതി വാങ്ങണം.
7. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അണക്കെട്ട് തുറക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഇ.എ.പി അനുസരിച്ചുള്ള സൈറൺ മുഴക്കി അറിയിപ്പ് നൽകുക
8. നീല അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
9. ഓറഞ്ച് അലേർട്ടും, ചുവപ്പ് അലേർട്ടും മാത്രമുള്ള അണക്കെട്ടുകളിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
10. വകുപ്പ് തയ്യാറാക്കിയ അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന പദ്ധതി (ഇ.എ.പി) പ്രകാരം പൊതുജനങ്ങളും തദ്ദേശ സർക്കാരുകളും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി മലയാളത്തിൽ ഒരു ലഘുലേഖയിൽ ഓരോ അണക്കെട്ടും സംബന്ധിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക. ഈ ലഘുലേഖയിൽ ജനങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, ആരാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, എങ്ങനെയാണ് അവരെ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ

മാറ്റേണ്ടത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കണം. താഴ്ന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവർക്കുള്ള സുരക്ഷിത സ്ഥലങ്ങൾ, ഗതാഗതമാർഗങ്ങൾ, ഒഴിപ്പിക്കൽ വഴികൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

Sl. No	അണക്കെട്ട്	ഇ.എ.പി ലിങ്ക്
1	കല്ലാർകുട്ടി	Link
2	മീനാർ 1 & 2	
3	അപ്പർ മുഴിയാർ	
4	ഗവി	
5	കുളളാർ	
6	ഇരട്ടയാർ	
7	കല്ലാർ	
8	കുളമാവ്	
9	ഇടുക്കി-ചെറുതോണി	
10	കുറ്റിയാടി, കോട്ടഗിരി, നിയർ കോട്ടഗിരി, കോസാനി	
11	കക്കയം	
12	കുറ്റിയാടി ഔഗ്മെന്റേഷൻ - മെയിൻ, സ്പിൽവേ, നായമൂല, മാഞ്ഞൂര	
13	പമ്പ, ആനത്തോട്, കക്കി	
14	മുഴിയാർ	
15	ലോവർ പെരിയാർ	
16	വെളുത്തോട് വേയർ	
17	പൊന്മുടി	
18	കുണ്ടള, മാട്ടുപ്പെട്ടി, ആർ.എ ഹെഡ് വർക്സ്	
19	ആനയിറകൽ	

11. കുടിവെള്ള വിതരണ പദ്ധതിക്കുള്ള വൈദ്യുതി കണക്ഷനുകൾ തടസ്സമില്ലാതെ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.
12. മരം വീഴ്ചയോ, കാറ്റ് മൂലമോ, ഉരുൾപൊട്ടലിലോ വൈദ്യുതി തടസ്സമുണ്ടാകുന്ന പക്ഷം ഏറ്റവുമടുത്തുള്ള ഫീഡറിൽ നിന്നും അവശ്യ

കുടിവെള്ള വിതരണം നടത്തുന്നതിന് തക്കതായ രീതിയിൽ വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കുക.

13. മരം വീഴ്ചയോ, കാറ്റ് മൂലമോ, ഉരുൾപൊട്ടലിലോ വൈദ്യുതി കമ്പി പൊട്ടിപ്പിടിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ ആ ഭാഗത്തേക്കുള്ള വൈദ്യുത ബന്ധം വിച്ഛേദിക്കുക. പൊതുജനങ്ങൾക്ക്, കെ.എസ്.ഇ.ബി യുടെ മൊബൈൽ മെസേജ് സംവിധാനം വഴി വൈദ്യുതി കമ്പി പൊട്ടിപ്പിടിച്ച ഭാഗത്തെ പറ്റിയും, പൊതുജനങ്ങൾ സുരക്ഷ നടപടി സ്വീകരിക്കണം എന്നും ഉള്ള അറിയിപ്പ് നൽകുക. ഈ വിവരം തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തെയും, വില്ലേജ് ഓഫീസറെയും, പോലീസ് അധികാരിയെയും അറിയിക്കുക.
14. സ്പിൽവേകൾ, അണക്കെട്ടുകൾ, ബരാജ്കൾ എന്നിവയുടെ ഷട്ടറുകൾ പ്രവർത്തനക്ഷമം ആണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തി ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയ്ക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത് 30ന് മുമ്പായി നൽകുക

5.10 കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി

1. മഴക്കാലത്ത് ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിച്ച് (ഭൗതിക, രാസ, ജൈവ) വേണ്ട പരിഹാര നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ട് ഗുണനിലവാര സൂചികക്ക് അനുസൃതവും അനുവദനീയമായ പരിധികൾക്കുള്ളിലും ആണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടുന്ന ഉത്തരവാദിത്വം കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റിക്കാണ്.
2. മൺസൂൺ കാലാവസ്ഥയിൽ ഒഴുകിയെത്തുന്ന വെള്ളത്തിൽ പ്രധാനമായും കലക്കൽ, ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ ഉള്ളതുമൂലം ശുദ്ധീകരണശാലയുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമതയെ കാര്യമായി ബാധിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനാൽ സ്രോതസ്സിലെ ഇൻടേക്കിൽ ആവശ്യമായ മുൻകരുതലുകൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. മുൻകരുതൽ നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ട ശേഷവും കലക്കലിന്റെ തോത് അനുവദനീയമായ അളവിൽ നിന്നും കൂടുതൽ ആണെങ്കിൽ പ്ലാന്റിൽ ജല ഗുണനിലവാര സൂചികകളുടെ സൂക്ഷ്മമായ അവലോകനം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.
3. ക്ലോറിനേഷൻ നടത്തി അവക്ഷിപ്ത ക്ലോറിന്റെ (Residual Chlorine) തോത് എല്ലാ ഔട്ട്ലറ്റ് പോയിന്റുകളിലും ആവശ്യമായ അളവിൽ ഉണ്ടെന്ന്

ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്. ജലജന്യ രോഗങ്ങൾ പടരാൻ സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ സൂപ്പർ ക്ലോറിനേഷൻ അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്.

4. ജല വിതരണം നടത്തുന്ന പൈപ്പൈലനുകളിൽ മതിയായ മർദ്ദമില്ലാതെ വരികയോ ജലചോർച്ച കണ്ടെത്തുകയോ ചെയ്യുന്ന പക്ഷം പ്രത്യേക മുൻകരുതൽ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
5. ഓടകൾ, ഓവുകൾ, അഴുക്കുചാലുകൾ തുടങ്ങിയവക്ക് സമീപം കടന്നുപോകുകയോ കുറുകെ കൂടി കടന്നുപോകുകയോ ചെയ്യുന്ന പൈപ്പൈലനുകൾ പ്രത്യേകമായി നിരീക്ഷണത്തിന് വിധേയമാക്കുകയും വിതരണ ശൃംഖലയുടെ അയോമുഖഭാഗത്ത് വെള്ളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുകയും യാതൊരു കാരണവശാലും മാലിന്യങ്ങൾ കലരുമ്പോഴെങ്കിലും എന്തുവെച്ച് വരുത്തേണ്ടതുമാണ്.
6. ജലസംഭരണികൾ കഴുകി വൃത്തിയാക്കുകയും ജലത്തിന്റെ സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
7. ജലവിതരണ സംവിധാനങ്ങൾ വെള്ളം കയറി തകരാറിലാകുകയാണെങ്കിൽ അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളിൽ കുടിക്കുവാനാവശ്യമായ ജലം വിതരണം ചെയ്യുവാനായി ഒരുങ്ങിയിരിക്കേണ്ടതും അതിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുമാണ്.
8. മഴക്കാലത്ത് ആരോഗ്യം/തദ്ദേശസ്വയംഭരണം/റവന്യൂ എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ പ്രതിനിധികൾ നൽകുന്ന ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം സൗജന്യമായോ സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന തുകയ്ക്കോ തിട്ടപ്പെടുത്തി നൽകേണ്ടതാണ്. പ്രളയം, ഉരുൾപൊട്ടൽ എന്നിവ ബാധിക്കുന്ന വില്ലേജുകളിലെ ജല സ്രോതസുകളുടെയോ, ഈ വില്ലേജുകളിൽ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ജലം ശേഖരിക്കുന്ന സ്രോതസുകളുടെയോ ജലം പരിശോധിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ തുക അനുവദിച്ച് നൽകുവാൻ അതാത് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ സമീപിക്കാവുന്നതാണ്.
9. വാട്ടർ അതോറിറ്റിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാ പ്രധാന അണക്കെട്ടുകളുടെയും ചുവപ്പ്, ഓറഞ്ച്, നീല എന്നീ അലർട്ട്

ജലനിരപ്പുകളും, റൂൾ കെർവ് അനുസരിച്ച് ഏതു സാഹചര്യങ്ങളിൽ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നുവിടും എന്നും അണക്കെട്ടുകൾ നിലനിൽക്കുന്നതും, അണക്കെട്ടിലെ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നതുമായ ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ജൂൺ 1ന് മുൻപ് നൽകി മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങണം.

10. അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടേണ്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ട് എന്ന അനുമതിയിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ നീല അലേർട്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ തുറന്നുവിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള അണക്കെട്ടിന്റെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (BSNL 1077ൽ) നിർബന്ധമായും അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടതാണ്; 36 മണിക്കൂർ മുൻപെങ്കിലും ഇത്തരം ഒരു പ്രാഥമിക അറിയിപ്പ് ജില്ലകൾക്ക് നൽകുവാൻ വകുപ്പ് പരിശ്രമിക്കണം. ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതിയോടെ മാത്രമേ അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടാൻ പാടുള്ളൂ.
11. ഒരു കാരണവശാലും വൈകിട്ട് 6 മണിക്ക് ശേഷം, പകൽ 6 മണിവരെ അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുതുതായി ജലം തുറന്ന് വിടരുത്.
12. വേലിയേറ്റ സമയത്തെ സമുദ്ര സ്ഥിതി കൂടി INCOISന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ (<https://incois.gov.in/portal/osf/tide.jsp>) നിന്നും പരിശോധിച്ചിട്ട് വേണം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്നു വിടുവാൻ.
13. നീല അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
14. ഓറഞ്ച് അലേർട്ടും, ചുവപ്പ് അലേർട്ടും മാത്രമുള്ള അണക്കെട്ടുകളിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് നൽകുന്ന സമയം മുതൽ ചുവപ്പ് അലേർട്ട് വരെ ചുരുങ്ങിയത് 24 മണിക്കൂർ സമയം എങ്കിലും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

15. വകുപ്പ് തയ്യാറാക്കിയ അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന പദ്ധതി (ഇ.എ.പി) പ്രകാരം പൊതുജനങ്ങളും തദ്ദേശ സർക്കാരുകളും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി മലയാളത്തിൽ ഒരു ലഘുലേഖയിൽ ഓരോ അണകെട്ടും സംബന്ധിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക. ഈ ലഘുലേഖയിൽ ജനങ്ങൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, ആരാണ് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത്, എങ്ങനെയാണ് അവരെ അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മാറ്റേണ്ടത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കണം. താഴ്ന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവർക്കുള്ള സുരക്ഷിത സ്ഥലങ്ങൾ, ഗതാഗതമാർഗങ്ങൾ, ഒഴിപ്പിക്കൽ വഴികൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.
16. ചില ചെറിയ അണക്കെട്ടുകൾക്ക് ഈ നിഷ്കർഷ പാലിക്കുവാൻ സാധിക്കില്ല. ആയതിനാൽ ഇവയുടെ പട്ടിക അനുബന്ധം 4 ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവ തുറക്കുന്നതിന് മുൻപ് അണകെട്ടിന്റെ നടത്തിപ്പ് ചുമതലയുള്ള വകുപ്പ് അണകെട്ടിന് താഴെ ജല ബഹിർഗമന പാതയിലുള്ള എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും അനുമതി വാങ്ങണം.

5.11 ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്

1. കടൽ ക്ഷോഭം സംബന്ധിച്ച മുന്നറിയിപ്പുകൾ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കും, തീരദേശ നിവാസികൾക്കും സമയ ബന്ധിതമായി നൽകുവാൻ ഫിഷറീസ് വകുപ്പും, തീരദേശ പോലീസും, Marine Enforcement ഉം ആവശ്യമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ വരുത്തുക.
2. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ കടലിൽ അപകടത്തിൽപ്പെടുമ്പോൾ അടിയന്തിര രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി തീരദേശ പോലീസും, ഫിഷറീസ് വകുപ്പും fishing harbor കൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ഒരു കടൽയാനം (sea worthy boat) എങ്കിലും വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുക. ഇതിനായി റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. തീരശോഷണം, ശക്തമായ കാറ്റ്, സുനാമി, ചുഴലിക്കാറ്റ് എന്നിവയോടനുബന്ധിച്ചുള്ള അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ ഈ ബോട്ടുകളുടെ ഉപയോഗത്തിന് ദുരന്ത

പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും പണം ചെലവഴിക്കാവുന്നതാണ്. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മുൻകൂർ റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ക്ഷണിച്ച് അംഗീകരിക്കാത്ത ഒരു വസ്തുവകകളുടെയും വാടകയോ, ചെലവ് തുകയോ സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും ചെലവഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് അന്തിമമായി ജില്ലാ കളക്ടർ വേണം അംഗീകരിക്കാൻ.

3. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ കടലിൽ അപകടത്തിൽപ്പെടുമ്പോൾ അടിയന്തിര രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നമ്പറിൽ ഫിഷറീസ് വകുപ്പിന്റെ സംസ്ഥാന/ജില്ലാ കൺട്രോൾ റൂം നേരിട്ട് വിളിക്കുകയും, ഇമെയിൽ മുഖാന്തരം സന്ദേശം നൽകുകയും, രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിനായി ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുക. ഇത്തരത്തിൽ നൽകുന്ന സന്ദേശങ്ങളുടെ ഒരു കോപ്പി ജില്ലാ കളക്ടറുടെ ഓഫീസിൽ ഇ.ഒ.സിക്ക് ഇമെയിൽ ആയി നൽകുക.

Sl No	Coastal District	Addressed to	Copy to
1	Kasargode	MRSC Kochi, Contact No. 0484-2217889 (Tel), 0484-2218460 (Fax). Email: dhq4@indiancoastguard.nic.in	MRSSC Beypore, Contact No. 0495-2417995 (Tel), 0495-2417994 (Fax). Email: cgs-bpe@indiancoastguard.nic.in
2	Kannur		
3	Kozhikkode		
4	Malappuram		
5	Thrissur		
6	Ernakulam		
7	Alappuzha		
8	Kollam		
9	Thiruvananthapuram	MRRSC Vizhinjam, Contact No. 0471-2481855 (Tel), 0471-2486484 (Fax). Email: cgs-vzm@indiancoastguard.nic.in	

4. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പുകളും, കടൽ സ്ഥിതി മുന്നറിയിപ്പുകളും, ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും എല്ലാ Fish Landing Centres, Mathsya Bhavan, Fisheries Office എന്നിവയിൽ എത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അതോറിറ്റിയുടെ EOC ഗ്രൂപ്പിലൂടെ സംസ്ഥാന ഫിഷറീസ് കണ്ട്രോൾ റൂമിന് നൽകുന്നുണ്ട്.
5. തീരശോഷണം മൂലം വീടുകളിൽ നിന്നും മാറി താമസിക്കേണ്ടി വരുന്ന മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്ക് അനുബന്ധം 3ൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിൽ ഉള്ള ക്യാമ്പുകൾ സജ്ജീകരിച്ച് മാറ്റി താമസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.
6. തീരശോഷണം മൂലം ഉള്ള വീടുകളുടെ നാശ നഷ്ടം സമയ ബന്ധിതമായി തദ്ദേശ വകുപ്പ്, ലാൻഡ് റവന്യൂ വകുപ്പ് എന്നിവരുടെ സഹായത്തോടെ ലാൻഡ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ തയ്യാറാക്കുന്ന മൊബൈൽ ആപ്പിൽ ശേഖരിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക, ധനസഹായം ലഭ്യമാക്കുവാൻ ലാൻഡ് റവന്യൂ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുക.
7. സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയുടെ 4-12-2017ലെ തീരുമാനത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പ് "Fishermen advised not to venture" എന്ന നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി "മത്സ്യതൊഴിലാളികൾ കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ വകുപ്പോ, INCOISഓ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സമുദ്ര മേഖലയിൽ, നിർദ്ദേശിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകരുത്", എന്ന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.
8. ഇൻഡ്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിന്റെയും, അറബിക്കടലിന്റെയും, ബംഗാൾ ഉൾക്കടലിന്റെയും ഏതെങ്കിലും സമുദ്ര പ്രദേശത്ത് "Total suspension of fishing" എന്ന നിർദ്ദേശം ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ, മുന്നറിയിപ്പിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന കാലയളവിൽ "മത്സ്യ ബന്ധനത്തിന് പോകുന്നത് തടയണം" എന്ന കർശന നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിക്കും.

9. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള മുന്നറിയിപ്പുകൾ ലഭിച്ചാൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ ഫിഷറീസ് വകുപ്പും, തീരദേശ പോലീസും, Marine Enforcement ഉം സ്വീകരിക്കുക:
  - a. എല്ലാ Fish Landing സെന്ററിലും, മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങളിലും, മൈക്കിലൂടെ വിവരം വിളിച്ചറിയിക്കുക
  - b. അമ്പലങ്ങൾ, പള്ളികൾ എന്നിവയിലൂടെയും, മത്സ്യതൊഴിലാളി കൂട്ടായ്മകളിലൂടെയും, സാമൂഹിക സംഘടനകളിലൂടെയും വിവരം പരമാവധി മത്സ്യ തൊഴിലാളികളിൽ എത്തിക്കുക
  - c. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾ അധികമായുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ തമിഴ്, ഹിന്ദി എന്നീ ഭാഷകളിലും വിവരം മൈക്കിലൂടെ വിളിച്ച് അറിയിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക
  - d. വള്ളവും വലയും ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള fishing harborൽ സൂക്ഷിക്കുന്നതാണ് കടൽ ക്ഷോഭത്തിൽ നിന്നും, കള്ളകടലിൽ നിന്നും ഇവ സംരക്ഷിക്കുവാൻ ഏറ്റവും ഉചിതം. ഈ വിവരവും, വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ ഉപകരണങ്ങൾ കയ്യിൽ കരുതേണ്ട ആവശ്യകതയും മത്സ്യതൊഴിലാളികളെ നിരന്തരം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുക.
  - e. മത്സ്യ തൊഴിലാളി സുരക്ഷാ സന്ദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പത്ര പരസ്യം നൽകുക.
10. തീരദേശ ജില്ലകളിൽ കോസ്റ്റൽ പോലീസ് സ്റ്റേഷനോട് ചേർന്ന് കടലോര ജാഗ്രതാസമിതികൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. ജില്ലാ ദുരന്തനിവാരണ അതോറിറ്റിയിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ചുഴലിക്കാറ്റ്/ശക്തമായ മഴ/സുനാമി തുടങ്ങിയ മുന്നറിയിപ്പുകൾ കോസ്റ്റൽ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ നിന്ന് വാട്ട്സപ്പ് മുഖേനയും ഫോണിലൂടെയും കടലോര ജാഗ്രത സമിതികളെ അറിയിക്കേണ്ടതാണ്. അവർ തത്സമയം ഈ അറിയിപ്പുകൾ കരയിലുള്ള മത്സ്യതൊഴിലാളികളെ ഫോണിലൂടെയും കടലിലുള്ള മത്സ്യതൊഴിലാളികളെ വയർലസ്സിലൂടെയും അറിയിക്കേണ്ടതാണ്.
11. മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്ക് അവരുടെ മൊബൈൽ ഫോണിൽ ഐ.എൻ.സി.ഓ.ഐ.എസ് (INCOIS)ൽ നിന്നും നേരിട്ട് കാലാവസ്ഥാ,

കടൽ സ്ഥിതി വിവരം ലഭിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇതിനായി, 2018ൽ ശേഖരിച്ച് നമ്പറുകളും, ഇവയിൽ മാറ്റം ഉണ്ടെങ്കിൽ പുതുക്കിയ നമ്പറുകളും, പുതുതായി മത്സ്യ തൊഴിലാളികളായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തവരുടെ നമ്പറുകളും INCOISന് നൽകി എന്നും INCOIS ഈ വിവരം നൽകുന്നുണ്ട് എന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തുക. എല്ലാ മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങളിലും മത്സ്യ തൊഴിലാളികളുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ ശേഖരിച്ച് INCOISന് നൽകുവാൻ കാംപേയ്ൻ സംഘടിപ്പിക്കുക.

12. ജില്ലയിൽ അടിയന്തരഘട്ടത്തിൽ ആരംഭിക്കുന്ന ക്യാമ്പുകളിൽ ആവശ്യമായി വരുന്ന മത്സ്യം ലഭ്യമാക്കുവാൻ മത്സ്യഫെഡ് തയ്യാറെടുത്തിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

5.12 മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പ്

1. രണ്ട് ദിവസം അടുപ്പിച്ചു മഴ പെയ്താൽ, ഇത്തരത്തിൽ മഴ പെയ്യുന്ന വില്ലേജുകളിൽ ഉള്ള പാറമടകളിൽ പാറ പൊട്ടിക്കുന്നത്, മഴ പെയ്യാതെ 24 മണിക്കൂർ സമയം ഉണ്ടാകുന്നതു വരെ നിർത്തിവെക്കുവാൻ ഉത്തരവ് നൽകുക. ഉത്തരവ് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിലും, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയ്ക്കും വരുത്തുന്നതിനായി നൽകുക.
2. മഴക്കാലത്ത് എല്ലാ ക്വാറികളും നിരന്തരം പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കണം. മണ്ണിടിച്ചിൽ/പാറ നിരങ്ങൾ സാധ്യത കണ്ടാൽ ഉടൻതന്നെ അത്തരം ക്വാറികൾ അടച്ചിടുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക.
3. മലയോരത്ത് നിന്നും മണ്ണ് വെട്ടിമാറ്റുക, ആഴത്തിലുള്ള കുഴികൾ നിർമ്മിക്കുക, നിർമ്മാണത്തിനായി ആഴത്തിൽ മണ്ണ് മാറ്റുക എന്നിവ 2 ദിവസം തുടർച്ചയായി മഴ പെയ്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ അനുവദിക്കരുത്. ഇത്തരം സാഹചര്യം ഉണ്ടായാൽ പ്രവർത്തിക്ക് സ്റ്റോപ്പ് മെമ്മോ നൽകുക. ഉത്തരവ് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിലും, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയ്ക്കും നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനായി നൽകുക.

4. ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/Soil Piping എന്നിവ ഉണ്ടാകുവാൻ ഏറ്റവും സാധ്യതയുള്ള വില്ലേജുകൾ മണ്ണ് സംരക്ഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥനുമായി ചേർന്ന് മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ സന്ദർശിച്ച് ഒരു പൊതു അവലോകനം നടത്തി ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് നൽകുക. ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/Soil Piping എന്നിവ ഉണ്ടാകുവാൻ ഏറ്റവും സാധ്യതയുള്ള വില്ലേജുകളുടെ പട്ടിക അതാത് ജില്ലാ കളക്ടർമാരിൽ നിന്നോ ഈ കൈപ്പുസ്തകത്തിൽ നിന്നോ https://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2018/11/ILDM_2014.pdf ലഭിക്കുന്നതാണ്. 2018, 2019 വർഷങ്ങളിൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ ബാധിച്ച സ്ഥലങ്ങൾ പ്രത്യേകം സന്ദർശിച്ച് ദുരന്ത സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നവരെ മാറ്റി പാർപ്പിക്കണമോ എന്ന് ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് ഉപദേശം നൽകുക. ഈ പ്രവർത്തനം കാലവർഷ-തുലാവർഷ മാസങ്ങളിൽ മുഴുവനും തുടരുക.
5. പാറമടകളിലെ കുളങ്ങൾക്ക് ചുറ്റും ഉറപ്പും, ഉയരവും ഉള്ള മുള്ള് വേലി/കമ്പി വേലി/മതിൽ കെട്ടി സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ നിർദ്ദേശം എല്ലാ പാറമട ഉടമസ്ഥരും 45 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ പാലിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തണം. പ്രവർത്തനം നിലച്ച പാറമടകുളങ്ങൾ ഉള്ള പാറമട ഉടമസ്ഥർക്കും ഈ തീരുമാനം ബാധകമാണ്.
6. പുറമ്പോക്കിൽ ഉള്ള, നിലവിൽ പ്രവർത്തനം നിലച്ച പാറമടകളിൽ ഉള്ള ഇത്തരം കുളങ്ങൾക്ക് ചുറ്റും വേലി/കമ്പി വേലി/മതിൽ കെട്ടി സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെ ചുമതല മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പിനാണ്. ഇതിനാവശ്യമായ തുക പ്രസ്തുത വകുപ്പ് Quarry Safety Fund/District Mineral Foundation Fundൽ നിന്നും കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

5.13 മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്

1. എല്ലാ ബ്ലോക്കിലേയും പ്രധാന നീർചാലുകൾ പരിശോധിച്ച്, അവയിൽ തടസങ്ങൾ ഇല്ല എന്ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ജലസേചന വകുപ്പ് എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
2. മലയോര മേഖലയിൽ കർഷകർക്കിടയിൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ സാധ്യത ലഘൂകരിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ പ്രചാരണം നടത്തുക. ഇതിന്

ആവശ്യമായ ലഘുലേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട Content സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ലഭ്യമാക്കും.

3. നീർചാലുകളിൽ ഉള്ള തടസങ്ങൾ കണ്ടെത്തി അവ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെയും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തുക
4. അടിയന്തിര ഘട്ടങ്ങളിൽ, ജില്ലയിലെ മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സേവനം പൂർണ്ണമായും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
5. ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/Soil Piping എന്നിവ ഉണ്ടാകുവാൻ ഏറ്റവും സാധ്യതയുള്ള വില്ലേജുകൾ മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥനുമായി ചേർന്ന് മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ സന്ദർശിച്ച് ഒരു പൊതു അവലോകനം നടത്തി ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് നൽകുക. പട്ടിക അതാത് ജില്ലാ കളക്ടർമാരിൽ നിന്നോ ഈ കൈപ്പുസ്തകത്തിൽ നിന്നോ https://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2018/11/ILDm_2014.pdf ലഭിക്കുന്നതാണ്. 2018, 2019 വർഷങ്ങളിൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ ബാധിച്ച സ്ഥലങ്ങൾ പ്രത്യേകം സന്ദർശിച്ച് ദുരന്ത സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നവരെ മാറ്റി പാർപ്പിക്കണമോ എന്ന് ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് ഉപദേശം നൽകുക. ഈ പ്രവർത്തനം കാലവർഷ-തുലാവർഷ മാസങ്ങളിൽ മുഴുവനും തുടരുക.
6. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ മണ്ണിൽ ഉണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങൾ നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുകയും, കൃഷി വകുപ്പിന് ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക ഉപദേശം നൽകുക.

5.14 ദേവസ്വം

1. കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പ് അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉത്സവ/തീർത്ഥാടന പരിപാടികൾക്കുള്ള തീർത്ഥാടകരെ നിയന്ത്രിക്കണം
2. എല്ലാ തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങളിലും അപകടമുണ്ടായാൽ പ്രതികരിക്കുവാനും, അപകട സാധ്യതാ ലഘൂകരണത്തിനും പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം. ഇതിൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ പദ്ധതികൾ (Evacuation Plan),

ബദൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തണം. ഈ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുവാനുള്ള മാർഗരേഖ ഇവിടെ ലഭ്യമാണ് http://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2018/11/ILDM_2015.pdf

5.15 മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്

1. പക്ഷികൾക്കും, മൃഗങ്ങൾക്കും മഴക്കാലത്ത് ഉണ്ടാകാവുന്ന പകർച്ച വ്യാധികൾ പരിഗണിച്ച് ഇവയെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ തല പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുക.
2. എല്ലാ മൃഗ സംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങളിലും ജില്ലാ മൃഗ സംരക്ഷണ ആശുപത്രികളിലും പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുന്നതിനായുള്ള മരുന്നുകൾ ലഭ്യമാണ് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. വെള്ളപ്പൊക്ക സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളായ കുട്ടനാട്ടിലും, കോൾ നിലങ്ങളിലും, പൊക്കാളി മേഖലയിലും, അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ മൃഗ സംരക്ഷണ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങൾ നിർണയിച്ച് തദ്ദേശ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് മുൻകൂട്ടി സൗകര്യം ഒരുക്കുക.
4. ഇത്തരം ക്യാമ്പുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുവാൻ ആവശ്യമായ വൈക്കോൽ, തീറ്റ, പൂല്ല്, മരുന്ന് എന്നിവയ്ക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management - Volume 2 - Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
5. പൊതു ഇടങ്ങളിലെ നായ്ക്കൾ, പശുക്കൾ, കാളകൾ, കുരങ്ങുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് ഭക്ഷണവും, ആരോഗ്യ പരിപാലനവും ലഭ്യമാക്കുവാൻ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെയും സംഘടനകളെയും ജില്ലാ തലത്തിൽ വിളിച്ച് ചേർത്ത് ഏകോപിത രീതിയിൽ പ്രവർത്തനം സാധ്യമാക്കുക.

6. പൊതു ഇടങ്ങളിലെ മൃഗ പരിപാലനത്തിനായി മുന്നിട്ടിറങ്ങുന്ന സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെയും സംഘടനകളെയും ആക്രമിക്കുന്ന രീതി കാണാറുണ്ട്. ഇവ ഉണ്ടാകാതിരിക്കുവാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
7. കേരളത്തിൽ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള അപകടകരമായ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ഏതെല്ലാം, എത്ര വീതം, എവിടെല്ലാം (തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് സഹിതം) എന്നത് വ്യവസായ വകുപ്പിനോട് പട്ടികപ്പെടുത്തി നൽകുവാൻ ആവശ്യപ്പെടുക. ഈ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ജലത്തിലോ, മണ്ണിലോ, വായുവിലോ കലർന്ന് മൃഗങ്ങൾക്ക് ജീവൻ അപകടകരം ആയാൽ അവ പ്രതിരോധിക്കുന്ന രീതികൾ, മരുന്നുകൾ എന്നിവ ഏതെല്ലാം എന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക. ഇവയ്ക്കായി, ഇത്തരം ശേഖരം ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ മൃഗാശുപത്രികൾ പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ സഹിതം സജ്ജമാക്കുക.

5.16 സിവിൽ സപ്ലൈസ് വകുപ്പ്

1. എല്ലാ താലൂക്കിലും ഉള്ള സപ്ലൈ ഓഫീസർമാർ മുഖാന്തിരം 100 കിലോ അരി, 50 കിലോ പയർ, 10 കിലോ എണ്ണ, 75 കിലോ മണ്ണെണ്ണ എന്നിവ അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുവാനായി സംഭരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുക. അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ക്യാമ്പുകളിൽ ഇത്തരത്തിൽ സംഭരിച്ചിട്ടുള്ള ഭക്ഷ്യ-ധാന്യങ്ങളും, എണ്ണയും, മണ്ണെണ്ണയും സപ്ലൈ ഓഫീസർമാർ തഹസിൽദാർ ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ നേരിട്ട് എത്തിക്കേണ്ടതാണ്.
2. ക്യാമ്പുകളിൽ ആവശ്യമായ എല്ലാ ഭക്ഷ്യ-ധാന്യങ്ങളും, എണ്ണയും, മണ്ണെണ്ണയും, പാചക വാതകവും സപ്ലൈ കോ, കൺസ്യൂമർ ഫെഡ് എന്നിവയിൽ നിന്നുമാത്രമേ വാങ്ങുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയുടെ ലഭ്യത ക്യാമ്പുകൾക്ക് ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ ഈ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് മുൻകൂട്ടി നിർദ്ദേശം നൽകുക.
3. ഏതെങ്കിലും സാഹചര്യത്തിൽ ഈ വസ്തുക്കൾ പുറത്തുനിന്നും വാങ്ങേണ്ടി വരികയാണെങ്കിൽ ആ വസ്തു ലഭ്യമല്ല എന്നുള്ള കത്ത്

അതാതു സ്ഥലത്തെ സപ്ലൈ ഓഫീസർ (Supply officer)/സ്ഥാപന മേധാവി ദുരിതാശ്വാസത്തിന്റെ ചുമതലയുള്ള പ്രദേശത്തെ റവന്യൂ ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകേണ്ടതാണ്.

4. ആലപ്പുഴ, പത്തനംതിട്ട, കോട്ടയം ജില്ലകളിലെ 2018ൽ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ ബാധിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ Consumer Fed, SupplyCo, Civil Supplies PDS Shopsഇലും വെള്ളം കയറി വസ്തുവകകൾ നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുവാനും, പൊതു വിതരണം തടസ്സപ്പെടുത്തിയിരിക്കുവാനും ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുക. പലവ്യഞ്ജനങ്ങൾ തറ നിരപ്പിൽ നിന്നും ചുരുങ്ങിയത് 2 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുക.
5. നെല്ല് സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ 2018ൽ സംഭവിച്ചത് പോലെ ജലം കയറി സംഭരിച്ച വസ്തുക്കൾ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുവാൻ നെല്ല് സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുക. സംഭരിച്ച നെല്ല് തറ നിരപ്പിൽ നിന്നും ചുരുങ്ങിയത് 2 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുക.

5.17 കൃഷി വകുപ്പ്

1. ബണ്ട് തകർച്ച നേരിടുവാൻ സാധ്യതയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളും കണ്ടെത്തി 30-5-2020ന് മുൻപ് പ്രസ്തുത വിവരം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ അറിയിക്കുക.
2. അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ തീരത്തെയും, വയൽ ബണ്ടുകളിലെയും, പുഴയോരത്തെയും വീടുകൾക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുവാൻ ആവശ്യമായ രീതിയിൽ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ കരുതുവാൻ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ ജലസേചന വകുപ്പ്, തദ്ദേശ സർക്കാർ എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് നടത്തണം
3. വെള്ളപ്പൊക്ക സമയത്ത് ഉണ്ടാകുന്ന മടവീഴ്ചയിൽ കൃഷി നാശം പരമാവധി കുറയ്ക്കുവാൻ മണൽനിറച്ച കയർ ചാക്കുകളോ, ജിയോ ട്യൂബുകളോ, പമ്പ്കളോ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കുന്നതിന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ്

ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

4. മടവീഴ്ചയിൽ വെള്ളം കയറിയത് പൂർണ്ണമായും വറ്റിക്കുവാൻ മടവീണ സ്ഥലങ്ങൾ അടയ്ക്കണം എന്നതിനാൽ, കയർ ചാക്കുകളും, ജിയോ ട്യൂബുകളും, പമ്പ് സെറ്റുകളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ഇവയ്ക്ക് ചെലവാകുന്ന തുക GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015, item 4 – Clearance of Affected Areas പ്രകാരം 2245-02-101-94-Flood-Other itemsൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
5. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന അതിശക്തമായ പമ്പുകൾ പ്രവർത്തനക്ഷമം ആണ് എന്ന് ജലസേചന വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ഇവ വിന്യസിക്കുന്നതിനും, മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനും ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതി വാങ്ങണം.
6. കൃഷി നഷ്ടം SMART ആപ്ലിക്കേഷൻ മുഖാന്തരം ശേഖരിക്കുകയും, അതാത് മാസം വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി മുഖാന്തരം സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ ആവശ്യമായ തുകയുടെ ശുപാർശ സഹിതം ദുരിതാശ്വാസ കമ്മീഷണർക്ക് സമർപ്പിക്കുക. തുക അനുവദിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് വിതരണം DBT ആയി ചെയ്യുക.
7. SMART ആപ്ലിക്കേഷന്റെ വിവരങ്ങൾ സംസ്ഥാന ഇ.ഒ.സിയ്ക്ക് പരിശോധിക്കുവാനും, ഏറ്റവും താഴെ തട്ടിൽ വരെയുള്ള വിവരം ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യുവാനും അനുവാദം നൽകുക.
8. രാസവളവും, കീട നാശിനികളും സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രളയത്തിലോ, മണ്ണിടിച്ചിൽ/ഉരുൾപൊട്ടൽ എന്നിവയിലോ ജലത്തിലും, മണ്ണിലും വന്നെത്തുവാനുള്ള സാഹചര്യം ഉണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുക. ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ ഉയർന്ന പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് മഴക്കാലത്ത് മാറ്റുവാൻ ഇവ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള കടകൾക്കും, സ്റ്റോക്ക് യാർഡുകൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുക.

5.18 കെ.എസ്.ആർ.റ്റി.സി

1. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ പൊതുജനങ്ങളെ ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ വാഹനങ്ങൾ വിട്ടുനൽകുക.
2. ദുരന്ത സമയത്തെ വാഹന വിനിയോഗത്തിനായി പ്രത്യേക റേറ്റ് ഓരോ ജില്ലയിലേക്കും സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനിക്കുക
3. ബസ്സുകൾ ദുരിതാശ്വാസത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുകയാണെങ്കിൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന രീതിയിൽ പട്ടികപ്പെടുത്തി കെ.എസ്.ആർ.റ്റി.സി എം.ഡി മുഖാന്തരം സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുക. സംസ്ഥാന എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി അംഗീകരിക്കുന്ന തുക കേന്ദ്രീകൃതമായി കെ.എസ്.ആർ.റ്റി.സിയ്ക്കു ലഭ്യമാക്കും.

Sl. No	ബസ് നംബർ	ബസ് വിനിയോഗിച്ച തീയതി	ഉപയോഗിച്ച കിലോമീറ്റർ	വാടക തുക
ബസ് മേൽ ദുരിതാശ്വാസ ഉപയോഗിച്ചു	സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ പ്രവർത്തനത്തിനായി		കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി ഡിപ്പോ മാനേജർ	ഒപ്പ്
ബസ് മേൽ ദുരിതാശ്വാസ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി	സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ പ്രവർത്തനത്തിനായി		തഹസിൽദാർ	ഒപ്പ്

5.19 ജലഗതാഗത വകുപ്പ്

1. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ബോട്ടുകൾ ദുരിതാശ്വാസ സാമഗ്രികൾ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് വിട്ടുനൽകുക.
2. വിവിധ ജില്ലകളിൽ റജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ബോട്ടുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, ഉടമകളുടെ പേരും, ബോട്ട് ലഭ്യമായ സ്ഥലവും, മൊബൈൽ നമ്പറും സഹിതം പട്ടികപ്പെടുത്തി ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് മെയ് 30ന് മുൻപ് ലഭ്യമാക്കുക

3. കൂട്ടനാടൻ മേഖലയിൽ പ്രളയ സാഹചര്യത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട് പോകുന്ന പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങൾക്ക് ദൈനംദിന കൃത്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുവാൻ സ്വന്തം ശുചിമുറികൾ ഉപയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കില്ല. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ ശുചിമുറികൾ ഉള്ള ബോട്ടുകൾ ഓരോ കരകളിലും എത്തിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് സൗകര്യം ചെയ്ത് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ബോട്ട് ഉടമകളുമായി ചർച്ച നടത്തുകയും കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

5.20 വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്

1. ജില്ലയിലെ എല്ലാ സ്കൂളുകളുടെയും fitness തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറെകൊണ്ട് അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. Fitness ഇല്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ സ്കൂളുകൾ നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
2. താൽക്കാലിക ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ ആയി ഉപയോഗിക്കുന്ന എല്ലാ സ്കൂളുകളിലേയും ശുചിമുറികൾ പ്രത്യേകപരിഗണന നൽകി കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
3. സ്കൂളുകളിലെ വടവൃക്ഷങ്ങൾ കോതി ഒതുക്കി എന്ന് സ്കൂൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഉറപ്പാക്കുക
4. എല്ലാ സ്കൂളുകളിൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രത്യേക ഓൺലൈൻ ക്ലാസ്സ് (സ്കൂൾ തുറന്നാൽ അസ്സെംബ്ലി) വിളിക്കേണ്ടതാണ്
  - ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഇവ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യവും - വാട്ടർ അതോറിറ്റി, ജലസേചനം, മണ്ണ് സംരക്ഷണം

എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായത്തോടെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.

- മഴക്കാലത്ത് പുഴക്കടവുകളിലും, ബീച്ചുകളിലും, തോടുകളിലും, അപകടകരമായ കയം ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും, കെട്ടി കിടക്കുന്ന വെള്ളത്തിലും കുളിക്കുമ്പോൾ എടുക്കേണ്ടുന്ന മുൻകരുതലുകളും, അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടുന്ന സുരക്ഷാ നടപടികളും സംബന്ധിച്ച് 'എറിഞ്ച് കൊടുക്ക്, ചാടരുത്' (Throw, don't jump) എന്ന സിദ്ധാന്തത്തിൽ ഊന്നിക്കൊണ്ട് - അഗ്നിശമനസേന, പോലീസ് എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായത്തോടെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.
- മഴക്കാല പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധം - ആരോഗ്യ വകുപ്പ്/ആയുഷ് ഡോക്ടർമാരുടെ സഹായത്തോടെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.

5.21 കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി

1. മഴക്കാലത്ത് കേരളത്തിൽ റോഡ് അപകടങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ച്, ടാങ്കർ ലോറി അപകടങ്ങൾ വർദ്ധിക്കാറുണ്ട്. റോഡ് സുരക്ഷാ അതോറിറ്റി ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.
2. ടാങ്കർ ലോറികൾ, പ്രത്യേകിച്ച് പെട്രോളിയം ഉത്പന്നങ്ങൾ കൊണ്ട്പോകുന്ന ടാങ്കർ ലോറികൾ സഞ്ചരിക്കുന്ന പ്രധാന പാതകളിൽ, രാത്രി 10 മണിക്കും പകൽ 6 മണിക്കും ഇടയിൽ അതാത് ജില്ലാ അതിർത്തികളിൽ വച്ച് ഇവയെ തടഞ്ഞ് ഡ്രൈവർമാർക്ക് ഒരു ചൂട് കാപ്പി/ചായ കുടിക്കുവാൻ നൽകുന്നതും, 30 മിന്റ്റ് സമയം ഇവർക്ക് നിർബന്ധിത വിശ്രമം നൽകുന്നതും ഉചിതമായിരിക്കും. ഇതിന് ആവശ്യമായ തുക റോഡ് സുരക്ഷാ അതോറിറ്റികൾ കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

5.22 കേരള ഡാം സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റി

1. മഴക്കാലത്തിന് മുൻപായി കേരളത്തിലെ എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളും പരിശോധിക്കുകയും റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി സർക്കാർ പരിഗണനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുക.

2. എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളുടെയും അടിയന്തിരഘട്ട പ്രവർത്തന രേഖ തയ്യാറാക്കി, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ അനുമതി വാങ്ങി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

5.23 ടൂറിസം വകുപ്പ്

1. കാലാവസ്ഥാപ്രവചനത്തിന്റെയും മുന്നറിയിപ്പുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രധാന ടൂറിസ്റ്റ് ലൊക്കേഷനുകളിലേക്ക് വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ യാത്ര അധികാരികൾ പരിമിതപ്പെടുത്തണം. പ്രധാന വിനോദസഞ്ചാര മേഖലകളിൽ അപകടം ഉണ്ടായാൽ ഒഴിപ്പിക്കൽ തന്ത്രങ്ങൾ, ബദൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ, ദുരന്ത സാധ്യത ലഘൂകരിക്കുവാൻ ഉതകുന്ന നടപടികൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം.
2. നദികളിലെ സ്നാനഘട്ടങ്ങളിൽ മുന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് ജില്ലാ ടൂറിസം പ്രമോഷൻ കൗൺസിലുകൾ ഉറപ്പു വരുത്തണം. മഴക്കാലത്ത് വെള്ളപ്പൊക്കസാധ്യതയുണ്ടെന്നും അത്തരം സ്ഥലങ്ങളിൽ കുളിക്കരുതെന്നും സൂചനാ ഫലകങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കണം.
3. മഴക്കാലങ്ങളിൽ തടാകങ്ങളിലും കടലിലും അണക്കെട്ടുകളിലും പ്രവേശിക്കുന്നത് തടയുവാനായി മുന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ ജില്ലാ ടൂറിസം പ്രമോഷൻ കൗൺസിൽ സ്ഥാപിക്കണം എന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുക.
4. മഴക്കാലങ്ങളിൽ കുനുകൾക്ക് സമീപമായുള്ള റോഡുകളിൽ മണ്ണിടിച്ചിലും വെള്ളപ്പൊക്കവും ഉണ്ടാകാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ട്. അത്തരം സ്ഥലങ്ങളിൽ ടൂറിസ്റ്റുകൾ അവരുടെ വണ്ടികൾ നിർത്തരുത് എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്ന ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കണം.
5. രണ്ട് ദിവസത്തിലധികം കനത്ത മഴ തുടർച്ചയായി പെയ്യുമ്പോൾ പ്രദേശത്തേക്ക് വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ പ്രവേശനം ടൂറിസം വകുപ്പ് പരിമിതപ്പെടുത്തണം.
6. വിവിധ ജില്ലകളിൽ ടൂറിസം മേഖലയിൽ ഉള്ള ബോട്ടുകളുടെയും, വള്ളങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾ, ഉടമകളുടെ പേരും, ബോട്ട് ലഭ്യമായ സ്ഥലവും, മൊബൈൽ നമ്പറും സഹിതം പട്ടികപ്പെടുത്തി മെയ് 30ന് മുൻപ് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക

7. വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന പുഴ കടവുകളിലും, ബീച്ചുകളിലും, കയം/നീർച്ചുഴി ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും അപകട സൂചനാ ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ ജില്ലാ വിനോദസഞ്ചാര വികസന സമിതിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുക. ശക്തമായ കാറ്റും, തീരശോഷണവും, തിരയും ഉള്ള സമയത്തും ഇത്തരം അപകട സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ജല ക്രീഡകളിൽ ഏർപ്പെടുവാൻ ആരെയും അനുവദിക്കരുത്. ഇതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ ജില്ലാ വിനോദസഞ്ചാര വികസന സമിതി സ്വീകരിച്ചു (DTPC) എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

5.24 വനം വകുപ്പ്

1. ഓറഞ്ചു, റെഡ് അലർട്ട് ഉള്ള ദിവസങ്ങളിലും, സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പ്രത്യേക മുന്നറിയിപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ദിവസങ്ങളിലും, അലർട്ട് ഉള്ള ജില്ലകളിലെ വന മേഖലയിലെ വിനോദ സഞ്ചാരം നിയന്ത്രിക്കുക
2. ശക്തമായ മഴക്കാലത്ത് വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയർക്ക് (native community, indigineous community) ആവശ്യമായ ഭക്ഷ്യ സാധനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നുണ്ട് എന്ന് പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയരെ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അതാത് ഊരുകളിലോ, ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള കെട്ടിട സമുച്ചയങ്ങളിലോ കണ്ടെത്തി തയ്യാറാക്കുക. തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം അതാത് റേഞ്ച് ഓഫീസർ/പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസർക്കും, തഹസിൽദാർക്കും നൽകേണ്ടതാണ്. സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നതെങ്കിൽ വില്ലേജ് ഓഫീസർ, തഹസിൽദാർ എന്നിവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇത്തരം കെട്ടിടങ്ങൾ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചെലവഴിച്ച് ദുരന്ത സമയത്ത് വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുവാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള Rate Contract പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാക്കുക.

4. വനത്തിനുള്ളിൽ ഇത്തരം ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പ് ചുമതല പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിനും, വനം വകുപ്പിനും ആയിരിക്കും. ഇതിനായി ജില്ലാ കളക്ടറുമായും, തഹസിൽദാറുമായും ബന്ധപ്പെട്ട് ആവശ്യമായ ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് നടപടികൾ കൈകൊള്ളുക
5. ക്യാമ്പുകളിൽ വിവേചനമില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
6. വനത്തിനുള്ളിൽ ദുരന്ത സാഹചര്യം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്ന് നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുകയും, അതാത് ദിവസം ദുരന്ത നാശനഷ്ടങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം ശേഖരിച്ച് സ്ഥലത്തെ വില്ലേജ് ഓഫീസർക്ക് ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുക.
7. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ വനംവകുപ്പ് വക VHF സംവിധാനം ജില്ലാ കളക്ടർക്കും തഹസിൽദാർമാർക്കും വിവര സംവേദനത്തിന് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ തയ്യാറാക്കി നൽകുക.
8. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ വനംവകുപ്പിന്റെ സേവനം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക

5.25 പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ്

1. ഓറഞ്ചു, റെഡ് അലർട്ട് ഉള്ള ദിവസങ്ങളിലും, സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പ്രത്യേക മുന്നറിയിപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ദിവസങ്ങളിലും, അലർട്ട് ഉള്ള ജില്ലകളിലെ വന മേഖലയിലെ ഊരുകളിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ പുലർത്തുക
2. ശക്തമായ മഴക്കാലത്ത് വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയർക്ക് (native community, indigineous community) ആവശ്യമായ ഭക്ഷ്യ സാധനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നുണ്ട് എന്ന് വനം വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. വനത്തിനുള്ളിൽ വസിക്കുന്ന തദ്ദേശീയരെ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാൻ ഉതകുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ അതാത് ഊരുകളിലോ, ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള കെട്ടിട സമുച്ചയങ്ങളിലോ കണ്ടെത്തി തയ്യാറാക്കുക. തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരം അതാത് റേഞ്ച് ഓഫീസർ/പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, അതാത്

വില്ലേജ് ഓഫീസർക്കും, തഹസിൽദാർക്കും നൽകേണ്ടതാണ്. സ്വകാര്യ കെട്ടിടങ്ങളാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നതെങ്കിൽ വില്ലേജ് ഓഫീസർ, തഹസിൽദാർ എന്നിവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇത്തരം കെട്ടിടങ്ങൾ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും തുക ചെലവഴിച്ച് ദുരന്ത സമയത്ത് വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുവാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള Rate Contract പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാക്കുക.

4. വനത്തിനുള്ളിൽ ഇത്തരം ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പ് ചുമതല പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിനും, വനം വകുപ്പിനും ആയിരിക്കും. ഇതിനായി ജില്ലാ കളക്ടറുമായും, തഹസിൽദാറുമായും ബന്ധപ്പെട്ട് ആവശ്യമായ മറ്റ് ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് നടപടികൾ കൈകൊള്ളുക

5.26 സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ്

1. വഴിയരികുകളിലും, കടത്തിണ്ണകളിൽ, ബസ് സ്റ്റാൻഡ്കളിലും അന്തിയുറങ്ങുന്ന ആളുകൾക്ക് മഴക്കാലം ദുരന്ത പൂർണ്ണമാണ്. ഇത് ഒഴിവാക്കുവാനും, ഇവർക്ക് ഈ മഴക്കാലത്ത് രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഉറങ്ങാനും, അത്താഴം നൽകുവാനും ഉള്ള സംവിധാനം ഒരുക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളെ സഹായിക്കുക.
2. അനുബന്ധം 3 നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള, '60 വയസിന് മുകളിൽ ഉള്ളവർ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പിൽ എത്തിയാൽ അവരെ പ്രത്യേകം താമസിപ്പിക്കുവാനായി' തയ്യാറാക്കുന്ന കെട്ടിടം 2ന്റെ നടത്തിപ്പിൽ നേരിട്ട് പങ്കെടുക്കുക. ഈ സംവിധാനത്തിൽ ആവശ്യമായ സേവനം നൽകുക
3. അതാത് പഞ്ചായത്തിലെ അംഗപരിമിതരുടെ പേര്, വിലാസം, മൊബൈൽ ഫോൺ എന്നിവ അതാത് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി, തഹസിൽദാർ എന്നിവർക്ക് നൽകുക.
4. ആശാ വർക്കർ, അംഗൻവാടികളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർക്ക് മേൽ വിവരം നൽകുകയും, ദുരന്ത സാഹചര്യ വിവരവും, മുന്നറിയിപ്പുകളും ഇവരുടെ വീടുകളിൽ എത്തി എന്ന് പ്രത്യേകം ഉറപ്പ് വരുത്തുവാൻ അംഗൻവാടി സൂപ്പർവൈസറെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക.

5. ഇതിനായി, ഇവരുടെയോ, സഹായിയുടെയോ മൊബൈൽ ഫോൺ വിവര ശേഖരണം നടത്തി ഇവ ജില്ലാ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ് ഓഫീസർ സൂക്ഷിക്കുക
6. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഇവർക്ക് ലഭ്യമാക്കുവാൻ എസ്.എം.എസ്, WhatsApp എന്നിവ ഉപയോഗിക്കുക.
7. സംസാരശേഷി പരിമിതർക്കായി സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി ആംഗ്യഭാഷയിൽ വിവിധ ദുരന്ത സംബന്ധിയായ വിവരങ്ങൾ, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ യൂട്യൂബിൽ <https://www.youtube.com/channel/UCj8-5kAk2IxuEtFypofIlgkw> പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവ വ്യാപകമായി പ്രചരിപ്പിക്കുക.
8. കാഴ്ച പരിമിതർക്കായി സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി വിവിധ ദുരന്ത സംബന്ധിയായ വിവരങ്ങൾ ബ്രെയിൽ ലിപിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതാത് പഞ്ചായത്തിലെ കാഴ്ച പരിമിതരുടെ വിവരം അനുസരിച്ച് ആവശ്യമാണെങ്കിൽ ഇവ പ്രിന്റ് ചെയ്ത് പഞ്ചായത്തിന് അയച്ച് നൽകുന്നതാണ്. ആവശ്യമുള്ള പഞ്ചായത്തുകളും, ആവശ്യമായ എണ്ണവും ഉൾപ്പെടുത്തി സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ് സംസ്ഥാന അതോറിറ്റിയോട് ആവശ്യപ്പെടേണ്ടതാണ്.
9. അതാത് പഞ്ചായത്തിലെ കിടപ്പ് രോഗികൾ, വാർദ്ധക്യകാല രോഗത്താൽ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നവർ എന്നിവരുടെ പേര്, വിലാസം, മൊബൈൽ ഫോൺ എന്നിവ അതാത് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി, തഹസിൽദാർ എന്നിവർക്ക് നൽകുക.
10. ആശാ വർക്കർ, അംഗൻവാടികളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർക്ക് മേൽ വിവരം നൽകുകയും, ദുരന്ത സാഹചര്യ വിവരവും, മുന്നറിയിപ്പുകളും ഇവരുടെ വീടുകളിൽ എത്തി എന്ന് പ്രത്യേകം ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
11. ഇതിനായി, ഇവരുടെയോ, സഹായിയുടെയോ മൊബൈൽ ഫോൺ വിവര ശേഖരണം നടത്തി ഇവ ജില്ലാ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ് ഓഫീസർ സൂക്ഷിക്കുക

12. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ ഇവർക്ക് ലഭ്യമാക്കുവാൻ എസ്.എം.എസ്, WhatsApp എന്നിവ ഉപയോഗിക്കുക.
13. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ, അംഗപരിമിതർ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ, കിടപ്പു രോഗികൾ, വാർദ്ധക്യകാല രോഗത്താൽ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നവർ എന്നിവരുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുവാനും, ഇവരെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനും പ്രത്യേക പദ്ധതി റവന്യൂ, പോലീസ്, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ നടത്തുവാൻ നേതൃത്വം നൽകുക. ഇത്തരം സാഹചര്യം അനുഭവിക്കുന്നവരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന എൻ.ജി.ഓകളുടെ സേവനം ഇതിനായി തേടാവുന്നതാണ്.
14. അംഗപരിമിതരുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുവാനും, ഇവരെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനും പ്രത്യേക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുവാൻ എം.ജി യൂണിവേർസിറ്റിയുടെ Inter University Centre for Disability Studies iucdsmgu@gmail.com (Prof. Dr. Babu Raj: 9495213248)നെയോ, Thanal Palliative and Paraplegic Care, Ernakulam (Mr. Sabith Ummer: 9947922791) എന്ന എൻ.ജി.യോയുമായോ ബന്ധപ്പെടാവുന്നതാണ്.
15. താൽക്കാലിക ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പിൽ കുട്ടികൾക്കും, ഗർഭിണികളായ വനിതകൾക്കും പ്രത്യേകം പോഷകാഹാരവും, വൈദ്യ സഹായവും, ആവശ്യമായ മാനസിക സമാശ്വാസ സഹായവും ലഭിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
16. ദുരന്തത്തിൽ തകർന്ന വീടുകളിലും, പ്രദേശങ്ങളിലും പോകുന്ന അവസരത്തിൽ കുട്ടികളെ കൂടെ കൊണ്ടുപോകരുത് എന്ന് പ്രത്യേക നിർദ്ദേശം മാതാപിതാക്കൾക്ക് നൽകുക
17. സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പിന്റെ കീഴിലുള്ള വയോജന സ്ഥാപനങ്ങളിലുള്ളവർക്ക് ദുരന്തഘട്ടങ്ങളിൽ പ്രത്യേക പരിചരണവും സംരക്ഷണവും ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.
18. ഭിന്നശേഷിക്കാർ ഉപയോഗിക്കുന്ന സഹായ ഉപകരണങ്ങളുടെ ലഭ്യത, അവയുടെ പ്രവർത്തന ക്ഷമത എന്നിവ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.

19. ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളിൽ വീൽചെയർ സൗഹൃദമായ ശുചിമുറികളും താമസ സൗകര്യങ്ങളും ഉറപ്പ് വരുത്തണം. ഇവർ തുടർച്ചയായി മരുന്നുകളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തണം.
20. മാനസിക വെല്ലുവിളി നേരിടുന്നവർക്കുള്ള സൈക്കോ സോഷ്യൽ കെയർ ഉറപ്പാക്കണം. ഇവരോ അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളോ വിവേചനങ്ങൾ നേരിടുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തണം.
21. പാലിയേറ്റീവ് കെയറിലുള്ള രോഗികൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിചരണവും സംരക്ഷണവും ഉറപ്പ് വരുത്തണം, ഇവർ നിത്യേന കഴിക്കുന്ന മരുന്നുകളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കണം. ഇവ മുടങ്ങാതെ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
22. ക്യാമ്പുകളിൽ ഒരു രീതിയിലുമുള്ള വിവേചനം ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കുകയും അടിയന്തര സാഹചര്യങ്ങളിൽ അവർക്ക് ഉപയോഗിക്കാൻ പറ്റുന്ന രീതിയിൽ ഹെൽപ്പ് ലൈൻ നമ്പർ സ്ഥാപിക്കുകയും അവ ക്യാമ്പുകളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യണം
23. ട്രാൻസ്ജൻഡർ വിഭാഗത്തിൽ പെടുന്നവർക്ക് ക്യാമ്പുകളിൽ വിവേചനം നേരിടുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
24. തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ പട്ടിക മുൻകൂട്ടി തയ്യാറാക്കി തദ്ദേശ സ്ഥാപനം, താലൂക്ക് കൺട്രോൾ റൂം, പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ, ഫയർ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നൽകുക.

5.27 വനിതാ-ശിശുക്ഷേമ വകുപ്പ്

1. ദുരന്ത സാഹചര്യങ്ങളിൽ കുട്ടികളും സ്ത്രീകളും 'മനുഷ്യക്കടത്തിന്' വിധേയരാകുന്നില്ല എന്ന് പോലീസുമായി ചെർന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.
2. ക്യാമ്പുകളിൽ കുട്ടികൾക്കും സ്ത്രീകൾക്കും എതിരെ അതിക്രമങ്ങൾ നടക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.
3. ഭിന്നശേഷിയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്
4. ആവശ്യമായ ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകളും കൗൺസിലിംഗ് ക്ലാസ്സുകളും ക്യാമ്പിൽ നടത്തേണ്ടതാണ്.

5. കുട്ടികൾക്ക് ആവശ്യമായ പോഷകാഹാരം ക്യാമ്പുകളിൽ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. ക്യാമ്പുകളിൽ പോഷകാഹാര കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പാൽ, മുട്ട, പാൽപ്പൊടി എന്നിവ കുട്ടികൾക്ക് ലഭ്യമാക്കണം
6. അമ്മമാർക്ക് മുലയൂട്ടുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും സ്വകാര്യതയും ഉറപ്പാക്കണം.
7. പെൺകുട്ടികൾക്ക് ആവശ്യമായ സുരക്ഷ ക്യാമ്പുകളിൽ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. ആർത്തവ കാലത്തിനു ആവശ്യമായ വ്യക്തി ശുചിത്വ വസ്തുക്കളായ സാനിറ്ററി പാഡ്, ടിഷ്യൂ പേപ്പർ എന്നിവ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്
8. ദുരന്ത ശേഷം ശേഷം ആദ്യമായി വീട്ടിൽ പോകുമ്പോൾ കുട്ടികളെ കൂടെ കൊണ്ടുപോകരുത് എന്ന് മാതാ പിതാക്കളിൽ അവബോധം വളർത്തുക. വീടിന് ഏറ്റ ദുരന്ത ആഘാതം കുട്ടികളിൽ മാനസിക വിഷമം ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്

5.28 വിവര-പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്

1. പത്ര, ദൃശ്യ, ശ്രവ്യ, ഓൺലൈൻ മാധ്യമങ്ങൾക്കായി ജൂൺ മാസത്തിൽ ഒരു യോഗം ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുമായി ചേർന്ന് സംഘടിപ്പിക്കുക. പ്രസ്തുത യോഗത്തിൽ കാലവർഷ അവലോകനവും, ദുരന്ത സംബന്ധിയായ മറ്റ് വിവരങ്ങളും, ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ മാധ്യമങ്ങൾക്ക് വിവരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനവും വിശദീകരിക്കുക.
2. സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി നൽകുന്ന മുന്നറിയിപ്പുകൾ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വെബ്സൈറ്റ്, ജില്ലാ വെബ്സൈറ്റ്, സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെയും ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെയും സാമൂഹിക മാധ്യമം എന്നിവയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.
3. സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിയിലേക്ക് ഇൻഫോർമേഷൻ ഓഫീസറിൽ കുറയാത്ത ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെ രാവിലെ 9 മണിമുതൽ വൈകിട്ട് 6 മണി വരെ നിയോഗിക്കുക. പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥന് ദുരന്ത സംബന്ധിയായ വിവര

ശേഖരണം ജില്ലാ തലത്തിൽനിന്നും നടത്തി മാധ്യമങ്ങൾക്ക് ദിവസവും 3 തവണ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന്റെയും, സംസ്ഥാന ഇ.ഓ.സിക്ക് വേണ്ടി മാധ്യമങ്ങളുമായി നിരന്തര ബന്ധം പുലർത്തുന്നതിന്റെയും ചുമതല ഉണ്ടായിരിക്കും.

5.29 ഗതാഗത വകുപ്പ്

1. എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും ട്രക്ക്, ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ചെയ്ൻ ബെൽറ്റ് ഉള്ള ഹിറ്റാച്ചി, വാഹനത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വലിയ ജനറേറ്ററുകൾ എന്നിവയുടെ വിവരവും, ഇവയിൽ നിലവിൽ ജില്ലയിൽ ലഭ്യമായവയുടെ ഉടമസ്ഥരുടെ വിവരവും ശേഖരിച്ച് സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിക്ക് നൽകുക
2. ജില്ലകളിൽ ഉള്ള ജെ.സി.ബി, ഹിറ്റാച്ചി, ചെയ്ൻ ബെൽറ്റ് ഉള്ള ഹിറ്റാച്ചി, വലിയ ട്രക്കുകൾ എന്നിവ ഗതാഗത വകുപ്പ് മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തി ഉടമകളുമായി വിനിയോഗ ധാരണയിൽ എത്തുക
3. ജില്ലയിലെ ഉപയോഗത്തിൽ ഉള്ള ആംബുലൻസുകളുടെ വിവരം, മൊബൈൽ ഫോൺ സഹിതം, കണ്ടെത്തി അവരുമായി വിനിയോഗ ധാരണയിൽ എത്തുക.
4. ജില്ലാ ഇ.ഓ.സി ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ ഇത്തരം വാഹനങ്ങൾ സജ്ജമാക്കി നൽകുക

5.30 എക്സൈസ്

1. സേനാ അംഗങ്ങളുടെയും, സേനയുടെ വാഹനങ്ങളുടെ സേവനവും ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിൽ രക്ഷാപ്രവർത്തനം, ഒഴിപ്പിക്കൽ പ്രവർത്തനം എന്നിവയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
2. എക്സൈസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ഒരു വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ് നൽകുന്നത് പരിഗണിക്കണം. ഈ കിറ്റ് സ്വയം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടാലും അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ മറ്റുള്ളവർക്കായി ഉപയോഗിക്കുവാനും സഹായകരമായിരിക്കും.
3. ഈ കിറ്റിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട വസ്തുക്കൾ (ഒരു വ്യക്തിക്ക് എന്ന കണക്കിൽ) അനുബന്ധം 7 ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

4. ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമയത്ത് ക്യാമ്പുകളിൽ മദ്യ വിൽപ്പനയോ, ഉപയോഗമോ ഇല്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക

5.31 പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ്

1. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ പാലങ്ങളുടെയും Structural Auditsത്തി ബലക്ഷയം ഉള്ളവയുടെ മുൻഗണനാ ക്രമം നിർണ്ണയിച്ച്, മഴക്കാലത്ത് വാഹന ഗതാഗതം നിയന്ത്രിക്കേണ്ടവയുടെ വിവരം ശുപാർശ സഹിതം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
2. സംസ്ഥാനത്തെ സർക്കാർ ആശുപത്രികൾ, പ്രധാന ഓഫീസുകൾ എന്നിവയുടെ Structural Auditsത്തി ബലക്ഷയം ഉള്ളവയുടെ മുൻഗണനാ ക്രമം നിർണ്ണയിച്ച്, മഴക്കാലത്ത് പ്രവർത്തനം ഒഴിവാക്കേണ്ടവയുടെ വിവരം ശുപാർശ സഹിതം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് ലഭ്യമാക്കുക
3. അടിയന്തിരഘട്ടത്തിൽ കെട്ടിടങ്ങൾ, പാലങ്ങൾ, റോഡുകൾ എന്നിവയുടെ തകർച്ച താൽക്കാലികമായി പരിഹരിച്ച് ഗതാഗത യോഗ്യമാക്കുവാൻ എമർജൻസി ടീമുകളെ തയ്യാറാക്കി നിർത്തുക.

5.32 വ്യവസായ വകുപ്പ്

1. Chemical Emergency Response Centre മഴക്കാലത്ത് ഫാക്റ്ററികളിൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന ദുരന്ത സാധ്യത ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുക
2. അപകടകരമായ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള ഫാക്റ്ററികളിൽ അവ പ്രളയം ബാധിക്കുവാൻ സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ആണോ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്ന് പരിശോധിക്കുക. ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ ഉയർന്ന പ്രദേശങ്ങളിലേക്കോ, പ്രളയം ബാധിക്കാത്ത സ്ഥലങ്ങളിലേക്കോ, മറ്റ് നിയമങ്ങൾ മൂലം ആവശ്യമായ സുരക്ഷാ ക്രമീകരണങ്ങളോടെ, മഴക്കാലത്ത് മാറ്റുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുക.
3. മഴക്കാല ദുരന്തങ്ങളിൽ അപകടകരമായ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള ഫാക്റ്ററികളിൽ നിന്നും രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ബഹിർഗമിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുക. ഉണ്ടെങ്കിൽ ഉടൻതന്നെ

ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയെ അറിയിക്കുക. പത്ര-മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും, പോലീസ് മുഖാന്തരവും ഇത്തരം സ്ഥലങ്ങളിലെ പൊതുജനങ്ങളെ അറിയിക്കുക, പ്രതിവിധി നിർദ്ദേശിക്കുക.

4. അപകടകരമായ മലിനീകരണം എത്തുവാൻ സാധ്യതയുള്ള തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലെ അധ്യക്ഷ/അധ്യക്ഷൻ എന്നിവരെയും അറിയിക്കുക, പ്രതിവിധി നിർദ്ദേശിക്കുക
5. കേരളത്തിൽ ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള അപകടകരമായ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ഏതെല്ലാം, എത്ര വീതം, എവിടെ എല്ലാം (തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് സഹിതം) എന്നത് പട്ടികപ്പെടുത്തി ആരോഗ്യ വകുപ്പിനും, സംസ്ഥാന/ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്കും ജൂൺ 1ന് മുൻപ് നൽകുക. ഈ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ ജലത്തിലോ, മണ്ണിലോ, വായുവിലോ കലർന്ന് മനുഷ്യ ജീവന് അപകടകരം ആയാൽ അവ പ്രതിരോധിക്കുന്ന രീതികൾ, മരുന്നുകൾ എന്നിവ ഏതെല്ലാം എന്ന് ആരോഗ്യ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.

5.33 കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്

1. രാസവളം, കീടനാശിനി, അപകടകരമായ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ എന്നിവ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രളയത്തിലോ, മണ്ണിടിച്ചിൽ/ഉരുൾപൊട്ടലിലോ ജലത്തിലും, മണ്ണിലും ക്രമാതീതമായി വന്നെത്തിയിട്ടുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുക.
2. പ്രളയ സാഹചര്യത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ജല, ഭൂമി മലിനീകരണ തോത് നിരീക്ഷിക്കുക, രേഖപ്പെടുത്തുക. ഇവയുടെ തോതിലെ സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞ വ്യതിയാനം എത്ര എന്നത് അതാത് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക് ദുരന്ത ശേഷം റിപ്പോർട്ട് ആയി നൽകുക
3. ദുരന്ത സാഹചര്യത്തിന് ശേഷം മണ്ണിലും, ജലത്തിലും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മലിനീകരണം ഇല്ലാതാക്കുവാനായി ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക ഉപദേശം സർക്കാരിന് നൽകുക

6 ഉപസംഹാരം

ദുരന്തങ്ങളിൽ വിലപ്പെട്ട ജീവനുകൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നത് കുറയ്ക്കുന്നതിനാണ് നിലവിൽ രാജ്യത്ത് ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രാമുഖ്യം നൽകുന്നത്. രാജ്യത്ത് ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കേരളത്തിന് 5ആം സ്ഥാനമാണ് ഉള്ളതെന്നാണ് കേന്ദ്ര അഭ്യന്തര മന്ത്രാലയത്തിന്റെ വിലയിരുത്തൽ. പല മാതൃകകളും ദുരന്ത നിവാരണത്തിൽ കേരളം മുന്നോട്ട് വെച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിന്റെ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദ ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി രാജ്യത്തിന് തന്നെ മാതൃകയാകുകയും ദേശീയ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദ ദുരന്ത നിവാരണ മാർഗ്ഗ രേഖയിൽ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങൾ പിന്തുടരേണ്ടുന്ന പദ്ധതിയായി പരാമർശിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിൽ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനം സമഗ്ര മേഖലയിലും വ്യാപിച്ച് വരുന്നു.

ദുരന്ത ലഘൂകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും, പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും നാം ഇനിയും ഏറെ മുന്നോട്ട് പോകേണ്ടതുണ്ട്. ഓരോ അനുഭവത്തിൽ നിന്നും ശാസ്ത്രീയമായി പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട്, തിരുത്തൽ വരുത്തേണ്ടിടത്ത് തിരുത്തൽ വരുത്തി, കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമതയോടെ, ദുഷ്കരമായ ദുരന്ത സാഹചര്യങ്ങളെ നേരിടുവാനും, ദുരന്ത സാഹചര്യങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുവാനും ആസൂത്രണം നടത്തി വിജയിക്കുന്ന സമീപനമാണ് ആധുനിക സമൂഹത്തിന് ആവശ്യം.

ഈ കൈപുസ്തകം ഒരു തുടക്കം ആണ്. ഇലക്ഷൻ നടത്തുന്ന അതേ തയ്യാറെടുപ്പും, അതേ കൃത്യതയോടും കൂടി മഴക്കാല ദുരന്തങ്ങളെ നേരിടാൻ തയ്യാറെടുപ്പ് പ്രവർത്തനങ്ങളും, പ്രതികരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടത്തുവാൻ നമുക്ക് സാധിക്കണം. ഇതിലേക്കായി ഈ കൈപുസ്തകം കൂടുതൽ പരിഷ്കരിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നിന്നും ക്ഷണിക്കുന്നു. ഓരോ വർഷവും ഈ കൈപുസ്തകം പുനർപ്രസിദ്ധീകരിക്കുമ്പോൾ മുൻ വർഷത്തെ അനുഭവങ്ങളും, നല്ല ശീലങ്ങളും സംഗ്രഹിച്ച് സന്നിവേശിപ്പിക്കും.

ശാസ്ത്രം, അനുഭവം, ആസൂത്രണം എന്നിവയിൽ ഊന്നിയുള്ള പ്രവർത്തന രീതിയാണ് കേരളത്തിന് എന്നും സാമൂഹിക മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ മുൻനിരയിൽ നിൽക്കുവാൻ സഹായിച്ചിട്ടുള്ളത്. സുരക്ഷിത കേരളത്തിനായി നമുക്ക് ഒരുമിച്ച് പ്രയത്നിക്കാം.

ഈ കൈപുസ്തകത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന മൂന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് അതാത് വകുപ്പുകൾ ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പിലേക്ക് ജൂൺ 4അം തീയതി റിപ്പോർട്ട് നൽകേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾ അവരവരുടെ മൂന്നൊരുക്ക നടപടികൾ സംബന്ധിച്ചും, ജില്ല തലത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകൾ മൂന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനമായി നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചും വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ജൂൺ 4അം തീയതി നൽകേണ്ടതാണ്.

7 അനുബന്ധം 1 ദൈനംദിന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കേണ്ട ഫോർമാറ്റ്

(ദിവസവും 3 മണിക്ക് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രത്തിന് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാകേണ്ടതാണ്)

District		Date	Report Time	
1	Rainfall in the last 24 hours			
2	Rainfall prediction of IMD for the next 24 hours			
3	Houses damaged	Total	Partial	
4	Number of people affected in last 24 hours	Loss of life	Injuries	
Rescue, Relief and Instructure issues				
1	No. of persons evacuated			
2	No. of relief camps opened	Relief Centres opened		
		Names of Relief Camps		
		Persons accommodated		
		Medical camps conducted		
		Persons treated in the medical camps		
		Food packets distributed		
		Animal husbandry camps conducted		
3	Damage to KSEB assets	Length of conductors (km)		
		Poles		
		Transformers upto 11 KV		
4	Roads	PWD (km)		
		Panchayath (km)		
		Municipality (km)		
		Corporation (km)		
		National Highway (km)		
Any deployment/use of the following services in the reporting period				
1	State Disaster Response Force			
2	State Police			
3	Fire & Rescue Services			
4	Boats by fisheries/harbour			
Any deployment/use of the following services in the reporting period				
1	National Disaster Response Force			
2	Air Force			
3	Navy			
4	Army			
5	Coast Guard			
6	Indo-Tibetan Boarder Police			
7	BSNL			
8	Civil Aviation			
9	Railway			

ഈ ഫോർമാറ്റ് പൂരിപ്പിക്കുവാൻ പോലീസ്, റവന്യൂ, ആരോഗ്യം, മൃഗസംരക്ഷണം, കെ.എസ്.ഇ.ബി, പൊതുമരാമത്ത്, തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണ പൊതുമരാമത്ത് എന്നിവരിൽ നിന്നുള്ള ദൈനംദിന വിവരം ആവശ്യമാണ്

8 അനുബന്ധം 2: എല്ലാ മാസവും സമർപ്പിക്കേണ്ടുന്ന ദുരന്ത റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഫോർമാറ്റ്

(എല്ലാ മാസവും അവസാന പ്രവർത്തി ദിവസം 5 മണിക്ക് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ സംസ്ഥാന അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രത്തിന് seoc.gok@gmail.com എന്ന ഇമെയിലിൽ ലഭ്യമാകേണ്ടതാണ്)

**Format for District Level Statistics on Disasters issued by Ministry of Home Affairs, Govt. of India
vide Ltr. No. 32-4/2011-NDM-I dated 28th March 2013**

Most Immediate/ By Speed Post

No.32-4/2011-NDM-I
Government of India
Ministry of Home Affairs
(Disaster Management Division)

"C" Wing 3rd Floor NDCC-II
Jai Singh Road New Delhi-110001
Dated the 28th March 2013

To

The Relief Commissioner/ Secretaries,
Department of Revenue & Disaster Management,
(All States/ UTs.)

Subject: Request for implementation of uniform format I and II for submission of disaster statistics by States/ UTs- regarding.

Sir/ Madam,

I am directed to inform that as a follow-up of the report of the High Powered Committee on Disasters Management in India, Ministry of Statistics and Programme Implementation has developed two dynamic formats (format I and II) for collection of data on various disaster form States/UTs. And sending the said data to Central Statistics Office (copy enclosed). A code list on Disasters is attached with formats. For district codes, the census district codes would be adopted for making online entry by the responders and stakeholders at the district level. Further, in order to facilitate the States/UTs. To provide (disaster data in these formats) online software is being developed by Ministry of Statistics and Programme Implementation and will be provided to the States/UTs. Shortly.

3. It is mentioned that usage of disaster statistics is very vital for preparation of policy and planning, mitigation, response and recovery situation in the country. As such once the standardized format is fully operational, disaster statistics will fill in the critical gap in the field of better panning, policy, preparedness and management of disaster in the country. The States/UTs Governments are requested to kindly furnish/ provide requisite information, to the Ministry of Statistics and programme Implementation for the year 2001-2012 in the prescribed revised format I and II directly, to enable them to compile the information for further use under intimation to this Ministry.

Yours faithfully

(Dev Kumar)
Tele; 23438123/Fax; 23438106

Encl: as above

Copy for necessary follows up to:-
Shri V. Parameswaran, Dy. Director General, M/o Statistic & Programme Implementation, central Statistics office, West Block-8 Wing-6, R.K. Puram, New Delhi-110066.

FORMAT FOR COLLECTION OF STATISTICS ON DISASTER: DISTRICT LEVEL

Name of Disaster(with code):
Name of District (with code):
Date of Disaster (DD/MM/YYYY):
Affected population(no.)
Percentage of affected population (%)
Villages affected (no)
Families affected (no)

S. No.	ITEM	
1.	LIVES	
	(a) Number of Deaths(no.)	
	Male	
	Female	
	Children	
	(b) Number of injuries(no)	
	(i)major	
	Men	
	Women	
	Children	
	(ii)minor	
	Men	
	Women	
	Children	
2.	LIVESTOCKS	
	(a) Number of animal perished(no.)	
	(i)cow	
	(ii)buffalo	
	(iii)Sheep	
	(iv)Goats	
	(v)Camels	
	(vi)Horse/mules/donkey	
	(vii)Poultry/ duck	
	(viii)Pigs	
	(x)Others	
3.	AGRICULTURE	
	Season: Rabi/Kharif	
	(a) Food grains	
	(i) Sown area affected (hectr)	

	(ii) Production lost tons	
	(a)Cash crops	
	(iii) Sown area affected (hectrs)	
	(iv) Production lost (tosns)	
	(c)Horticultural crops	
	(v) Sown area affected(hectrs)	
	(vi) Production lost (tons)	
	(d)Trees uprooted(no)	
	(e) area Affected (hectrs)	
4.	HOUSING	
	Number of affected houses(no)	
	(a) Rural	
	(i) Kuchha	
	Fully	
	Partially	
	(ii) Pucca	
	Fully	
	Partially	
	(b) Urban	
	(i) Kuchha	
	Fully	
	Partially	
	(ii) Pucca	
	Fully	
	Partially	
5.	INFRASTRUCTURE	
	(A)ROADS	
	(a) Road length damaged (km)	
	(i) National highway	
	(ii) State highway	
	(iii) District road	
	(iv) Others	
	(B)Villages disconnected to transportation facility	
	(i) Number	
	(ii) Days	
	(B) BRIDGES	
	(a) Motorables (no)	
	Fully	
	Partially	
	(b)Pedestrian(no)	
	Fully	
	Partially	
	(C) WATER SUPPLY SYSTEM	
	(a) Pipe line	
	(i) Trunk(no)	
	Fully damaged	
	Partially damaged	
	(ii) Distribution (no)	
	Fully damaged	
	Partially damaged	

	(b) Pumping station(no)	
	Fully damaged	
	Partially damaged	
	(c) Overhead reservoirs	
	Fully damaged	
	Partially damaged	
	(d) Water treatment plant	
	Fully damaged	
	Partially damaged	

	(e) Drinking Water Tanks (no.)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(f) Drinking Water Wells (no.)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(g) others (please mention)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(D) SWERAGE SYSTEM	
	(a) trunk (no)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(b) distribution (no)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(c) sewerage treatment plant (no)	
	fully damaged	
	partially damaged	
	(E) IRRIGATION	
	(a) breach of canal damaged	
	number	
	(b) breach of dam damaged	
	number	
	(c) irrigation tank damaged	
	number	
	(d) irrigation wells damaged	
	number	
	(e) reservoirs damaged	
	number	
	(F) ELECTRICITY SUPPLY*	
	(a) high tension lines damaged	
	length	
	No of days	
	(b) low tension line damaged	
	length	
	No of days	
	(c) transformers damaged	

	number	
	No of days	
	(d) substations damaged	
	number	
	No of days	
*Note : For more than one damages the average no of days may be reported against items " No of days "		
	(G) BUILDING	
	(a) primary schools (no)	
	partially	
	fully	
	(b) secondary schools (no)	
	partially	
	fully	

	(c) Community center (no)	
	partially	
	fully	
	(d) health centers (no)	
	Dispensaries	
	PHCs	
	Hospitals (DH /SDH)	
	(e) Other Government Building	
	partially	
	fully	
	H.SHOPS AND OTHER COMMERCIAL BUILDING DAMAGED	
	(a) shops	
	partially	
	fully	
	(b) other commercial buildings	
	partially	
	fully	
	(I) OTHER UTILITIES	
	(a) land telephone disrupted (no. of days)	
	(b) mobile phones disrupted (no. of days)	
	(c) villages disconnected to communication facilities (no .)	
	(i) Number	
	(ii) Days	
6.	HEALTH	
	Occurrence of epidemics (no. of persons affected) : (a)	
	water borne	
	(i) Cholera	
	(ii) Diarrhea	
	(iii) Others	

	(b) vector borne	
	(i) Malaria	
	(ii) Dengue	
	(iii) Plague	
	(iv) Other	
	(c) Others	
	TOTAL EXPENDITURE INCURRED ON MITIGATION	

ദുരന്തങ്ങളുടെ കോഡ്

- ദേശീയ തലത്തിൽ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ദുരന്തങ്ങൾ - A) വെള്ളപ്പൊക്കം, B) ഉരുൾപൊട്ടൽ/മണ്ണിടിച്ചിൽ/പാറ വീഴ്ച/പറ നിരങ്ങൾ, C) വരൾച്ച, D) ചുഴലിക്കാറ്റ്, E) ഭൂമികുലുക്കം, F) മേഘസ്ഫോടനം, G) ആലിപ്പഴ വീഴ്ച, H) സുനാമി, I) കാട്ട് തീ, J) കീടാക്രമണം, K) ശൈത്യതരംഗം/ശീതാഘാതം, L) ഹിമപാതം. ഇവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 194/2015/DMD dated 20-05-2015 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- സംസ്ഥാന സവിശേഷ ദുരന്തങ്ങൾ - M) തീരശോഷണം, N) ഇടിമിന്നൽ, O) ശക്തമായ കാറ്റ്, P) കുഴലികൃത മണ്ണാലിപ്പ്, Q) ഉഷ്ണതരംഗം/സൂര്യാഘാതം/സൂര്യതാപം. തീരശോഷണം, ഇടിമിന്നൽ, ശക്തമായ കാറ്റ് എന്നിവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 343/2015/DMD dated 23-07-2015 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. കുഴലികൃത മണ്ണാലിപ്പിന്റെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Rt) No. 149/2017/DMD dated 18-01-2017 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉഷ്ണതരംഗം/സൂര്യാഘാതം/സൂര്യതാപം എന്നിവയുടെ ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ദുരിതാശ്വാസ സഹായം GO (Ms) No. 9/2019/DMD dated 9-03-2019 പ്രകാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

9 അനുബന്ധം 3: ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ

കോവിഡ്-19 സാഹചര്യം കൂടി പരിഗണിച്ചാണ് 2020ലെ ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയത്.

1. ക്യാമ്പുകളുടെ പൊതു നടത്തിപ്പ് ചുമതല അതാത് സ്ഥലത്തെ വില്ലേജ് ഓഫീസർക്കായിരിക്കും
2. ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പിനായി വില്ലേജ് ഓഫീസറുടെ കൂടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം ഒരു ചാർജ് ഓഫീസറെ നിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.
3. ജില്ലയിൽ ഓറഞ്ച് അലേർട്ട് പ്രഖ്യാപിച്ചാൽ, 2018-2019 പ്രളയബാധിത മേഖലയിലെ താമസക്കാർ ((പ്രത്യേകിച്ച് കുട്ടികൾ, ഗർഭിണികൾ, മുതിർന്നവർ, ദീർഘകാലരോഗബാധിതർ), കോവിഡിന്റെ സാഹചര്യത്തിൽ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളിലെ തിരക്ക് ഒഴിവാക്കാനായി, ബന്ധുക്കളുടെയോ സുഹൃത്തുക്കളുടെയോ സുരക്ഷിതമായ സ്ഥലങ്ങളിലെ വീടുകളിലേക്ക് മാറി താമസിക്കുന്നത് പ്രോഹിതമാക്കിപ്പിക്കുക.
4. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ ചുരുങ്ങിയത് നാല് എന്ന കണക്കിൽ അടിയന്തിരഘട്ടങ്ങളിൽ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ ആരംഭിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ കെട്ടിടങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്ഥാപനം കണ്ടെത്തുകയും ഇവയുടെ പട്ടിക വില്ലേജ് ഓഫീസർ മുഖാന്തരം ജില്ലാ അടിയന്തിരഘട്ട കാര്യനിർവ്വഹണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നൽകുകയും ചെയ്യുക.
  - A. കെട്ടിടം ഒന്ന് - പൊതുവായ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തുവാനായി
  - B. കെട്ടിടം രണ്ട് - 60 വയസിന് മുകളിൽ ഉള്ളവർ, കോവിഡ് ഇതര രോഗങ്ങൾ ഉള്ളവർ, ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പിൽ എത്തിയാൽ അവരെ പ്രത്യേകം താമസിപ്പിക്കുവാനായി
  - C. കെട്ടിടം മൂന്ന് - കോവിഡ്-19 രോഗലക്ഷണങ്ങൾ ഉള്ളവരെ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കുവാനായി മുറിയോട് ചേർന്ന് ടോയ്ലറ്റ് സംവിധാനങ്ങൾ ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ

D. കെട്ടിടം നാല് - ഹോം ക്വാറന്റൈനിൽ കഴിയുന്ന വ്യക്തികളെ താമസിപ്പിക്കുവാൻ താമസിപ്പിക്കുവാനായി മുറിയോട് ചേർന്ന് ടോയ്ലറ്റ് സംവിധാനങ്ങൾ ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ. ഹോം ക്വാറന്റൈൻ സമയം കഴിയുന്ന മുറയ്ക്ക്, ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ അനുമതിയോടെ, പൊതു ക്യാമ്പുകളിൽ (ഒന്നാം കെട്ടിടത്തിൽ) താമസിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

5. ഇവയിൽ കെട്ടിടം ഒന്നും, രണ്ടും ഒരേ ക്യാമ്പസിൽ ആകുന്നതാണ് ഉചിതം. എന്നാൽ 'കെട്ടിടം മൂന്ന്, നാല്' എന്നിവ മറ്റൊരു ക്യാമ്പസിൽ ആകുന്നതാണ് ഉചിതം
6. ക്യാമ്പിൽ 60 വയസിന് മുകളിൽ ഉള്ള ദീർഘസ്ഥായിരോഗങ്ങളുള്ളവർ ഉണ്ടെങ്കിൽ അത്തരത്തിൽ ഉള്ള എല്ലാവരെയും ക്യാമ്പിലെ തന്നെ രണ്ടാം കെട്ടിടത്തിൽ താമസിപ്പിക്കുക. ഇവരുമായി മറ്റ് പ്രായംകുറഞ്ഞ ക്യാമ്പ് അംഗങ്ങൾ ഇടപെടൽ പരമാവധി ഒഴിവാക്കുക. ഇവർക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനും പ്രത്യേകം സ്ഥലം ക്യാമ്പിൽ ഒരുക്കുക.
7. ഹോം ക്വാറന്റൈനിൽ കഴിയുന്ന വ്യക്തികളെയും Reverse Quarantineൽ ഉള്ളവരെയും തദ്ദേശ സ്ഥാപനം മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തിവയ്ക്കുക
8. ഹോം ക്വാറന്റൈനിൽ കഴിയുന്നവരെയും, കോവിഡ്-19 രോഗലക്ഷണങ്ങൾ ഉള്ളവരെയും പാർപ്പിക്കുവാനുള്ള ക്യാമ്പുകളുടെ ആരോഗ്യപരമായ പരിപാലനത്തിന് ആരോഗ്യ വകുപ്പ് പ്രത്യേകം നടപടി ക്രമങ്ങൾ പുറത്തിറക്കുക
9. ഹോം ക്വാറന്റൈനിൽ കഴിയുന്ന വ്യക്തികളുടെ രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിന് ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരെക്കൂടി ഉൾപ്പെട്ട സംഘത്തെ മാത്രമേ നിയോഗിക്കാവൂ. ഇവരെ രക്ഷിക്കുവാൻ പോകുന്നവർ നിർബന്ധമായും വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ പാലിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം
10. കുടുംബമായി ക്യാമ്പിൽ എത്തുന്നവർക്ക് ഒന്നിച്ച് താമസിക്കാനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. സർക്കാർ സ്കൂളുകളുടെ ഒരു

ക്ലാസ് മുറി 20 x 20 അടി എന്ന് കണക്കാക്കിയാൽ ഒരു മുറിയിൽ പരമാവധി 8 മുതൽ 12 വ്യക്തികൾ, അല്ലെങ്കിൽ പരമാവധി 2 കുടുംബം മാത്രം താമസിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

11. ഓരോരുത്തർക്കും ആവശ്യമായ കിടക്കകൾ, ബെഡ്ഷീറ്റ്, സോപ്പ്, ടവൽ, എന്നിവയുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്തണം.
12. നിർബന്ധമായി എല്ലാവരും പ്രസ്പരം ഇടപഴുകാൻ സാധ്യതയുള്ള സമയങ്ങളിലെല്ലാം മാസ്ക് ധരിക്കണം
13. തുണി കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിയ, പുനരുപയോഗിക്കാവുന്ന മാസ്കുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത് പ്രോഹിതമാക്കിയിരിക്കുന്നു
14. ഇത്തരം മാസ്ക് ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ പരിഗണിക്കേണ്ട നടപടികൾ ആരോഗ്യ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവ ക്യാമ്പിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുക. Cloth Mask - Best practices - No. 31/F2/2020/Health dated 6th April 2020 (<http://dhs.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2020/04/mask08042020.pdf>)
15. ക്യാമ്പിൽ കൈകൾ സോപ്പുപയോഗിച്ച് കഴുകുവാനുള്ള സൗകര്യം ഒരുക്കണം
16. വസ്ത്രം അണുവിമുക്തമാക്കുന്നതിനും കഴുകുന്നതിനുമുള്ള സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കണം.
17. ക്യാമ്പിലേക്ക് വസ്തുക്കൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിന് പരമാവധി കുറച്ചു പ്ലാസ്റ്റിക് പാക്കിങ്ങുകൾ ഉപയോഗിക്കുക
18. ക്യാമ്പുകൾ നടത്താൻ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഒരു താക്കോൽ അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. കെട്ടിടങ്ങൾ സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിൽ ഉള്ളതായിരിക്കണം എന്ന് നിർബന്ധം ഇല്ല.
19. സർക്കാർ കെട്ടിടം അല്ലെങ്കിൽ ഉടമസ്ഥരുമായി തഹസിൽദാർ ഒരു റേറ്റ് കോണ്ടാക്റ്റ് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 – Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

20. ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പിന്റെ ചെലവുകൾ എല്ലാം, വില്ലേജ് ഓഫീസർ, സ്ഥലത്തെ വാർഡ് മെമ്പർ, തദ്ദേശ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറി എന്നിവർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തണം. ഇവർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്താത്ത ചെലവുകൾ ജില്ലാ ഭരണ നിവാരണ അതോറിറ്റി അംഗീകരിക്കരുത്.
21. ഒരു തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ ആവശ്യത്തിന് കെട്ടിടം ഇല്ലെങ്കിൽ അടുത്തുള്ള തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ ഒരു കെട്ടിടം കണ്ടെത്തി കെട്ടിടം ഇല്ലാത്ത തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ അറിയിക്കുക. ഇത്തരത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന കെട്ടിടങ്ങളുടെ വിവരം അതാത് വില്ലേജ് ഓഫീസിനു മുൻപിലും, തദ്ദേശ സർക്കാർ ഓഫീസിന് മുൻപിലും, പോലീസ് സ്റ്റേഷന് മുൻപിലും പ്രദർശിപ്പിക്കുക. അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന ക്യാമ്പുകളുടെ വിവരം <https://bit.ly/35TT7HW> (Email ആയി ലിങ്ക് ജില്ലാ ഇ.ഓ.സിക്ക് നൽകിയിട്ടുണ്ട്) എന്ന ലിങ്കിൽ നൽകുന്ന ഫോർമാറ്റിൽ ജില്ലാ തലത്തിൽ ക്രോഡീകരിക്കുക. ഈ പ്രവർത്തനം 30-05-2020ന് മുൻപ് പൂർത്തിയാക്കണം.
22. ക്യാമ്പിൽ കൊതുകു ശല്യം ഉണ്ടാകാതിരിക്കുവാനുള്ള ക്രമീകരണങ്ങൾ ഒരുക്കുക
23. ക്യാമ്പിൽ അഗ്നിശമനോപകരണം (Fire Extinguisher) ഉറപ്പാക്കണം.
24. ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങളിൽ വൈദ്യുതി/ജലലഭ്യത ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്. കെട്ടിടങ്ങളിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളായ കുടിവെള്ളം, വൈദ്യുതി, ശുചിമുറി എന്നിവ തദ്ദേശ സർക്കാർ, കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി, KSEBL എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ ഉറപ്പാക്കണം.
25. വൈദ്യുതി തടസ്സമുണ്ടാകുന്ന അവസരങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കാൻ ജനറേറ്റർ/ഇൻവെർട്ടർ വടകയ്ക്ക് എടുത്ത് സൂക്ഷിക്കുക. ഉടമസ്ഥരുമായി ഒരു റേറ്റ് കോണ്ടാക്റ്റ് കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോർമാറ്റ് Handbook on Disaster Management – Volume 2 –

Emergency Operations Centres & Emergency Support Functions Plan, Keralaൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

26. ക്യാമ്പുകളിലെ വിനോദ വിവര വിനിമയ സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന ചുമതല തദ്ദേശ വകുപ്പിനായിരിക്കും
27. ക്യാമ്പുകളിൽ പൊതുവായോ കൈമാറ്റം ചെയ്തോ ദിനപത്രം, പുസ്തകം, മാസിക എന്നിവയെ ഉപയോഗിക്കുന്നത് കോവിഡ്-19 പകരുന്നതിന് സാധ്യത വർദ്ധിപ്പിച്ചേക്കാം. ആയതിനാൽ അവ ഒഴിവാക്കുക.
28. ടി.വി/സിനിമ/വാർത്ത കാണുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണം ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.
29. വ്യായാമം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രേരണയും സൗകര്യവും ലഭ്യമാക്കണം.
30. മൊബൈൽ ചാർജിങ്, റീചാർജിങ് സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കണം.
31. ആരോഗ്യ വകുപ്പ് പുറത്തിറക്കുന്ന കോവിഡ്-19 സംബന്ധിയായ വിവിധ വീഡിയോകൾ ക്യാമ്പിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുക

ക്യാമ്പുകളുടെ നടത്തിപ്പ്

32. ക്യാമ്പുകളിലെ വിവരശേഖരണത്തിനായി ലാൻഡ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ ഒരു മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ തയ്യാറാക്കി വിശദമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കും.
33. ക്യാമ്പുകളുടെ ദൈനംദിന നടത്തിപ്പ് ചുമതല റവന്യൂ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനം എന്നിവർ ചേർന്ന് നടത്തണം.
34. എല്ലാ ക്യാമ്പുകളിലും ചുമതലക്കാരായി മൂന്ന് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ തഹസിൽദാർ നിയോഗിക്കണം. ഷിഫ്റ്റ് വ്യവസ്ഥയിൽ ഇവരുടെ സേവനം എല്ലാദിവസവും 8 മണിക്കൂർ വീതം ക്യാമ്പിൽ ലഭ്യമായിരിക്കണം.
35. ഇലക്ഷൻ സമയത്തെ രീതിയിൽ എട്ട് ക്യാമ്പുകൾക്ക് ഒരു സെക്ടർ ഓഫീസർ എന്ന നിലയിൽ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്തണം. ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് ഏതൊരു വകുപ്പിലെയും ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ചുമതലപ്പെടുത്താം. ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥന് ഒരു വാഹനം വാടകയ്ക്ക് നൽകുകയും, ദിവസവും ഒരു തവണ എങ്കിലും ഇദ്ദേഹം ക്യാമ്പുകൾ

സന്ദർശിച്ച് വൈകിട്ട് 3 മണിക്കൂറിൽ ക്യാമ്പ് റജിസ്റ്ററിൽ ഒപ്പ് വയ്ക്കണം.

36. എല്ലാ ക്യാമ്പുകളിലും ക്യാമ്പ് പരിപാലന കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുക. കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾ - വാർഡ് മെമ്പർ, ക്യാമ്പിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, ക്യാമ്പിലെ ഒരു വനിതാ പ്രതിനിധി, ക്യാമ്പിലെ ഒരു പുരുഷ പ്രതിനിധി.
37. ക്യാമ്പിന് പുറത്തുള്ള ആരും കമ്മിറ്റിയിൽ അംഗം ആക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
38. ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് കമ്മിറ്റി എല്ലാ ദിവസവും ഒരു തവണ എങ്കിലും യോഗം ചേർന്ന് ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് വിലയിരുത്തി വിവരങ്ങൾ ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പിന് ചുമതലയുള്ള വില്ലേജ് ഓഫീസർക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്. വിലയിരുത്തേണ്ട വിഷയങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു:

ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പ് നടത്തിപ്പ് കമ്മിറ്റി ദൈനംദിനം വിലയിരുത്തേണ്ട വിഷയങ്ങൾ			
ക്യാമ്പിന്റെ പേര്, വില്ലേജ്			
റിപ്പോർട്ട് തീയതി, സമയം			
Sl. No	വിഷയം	സാഹചര്യം	
1	ഭക്ഷണ ലഭ്യത	നാളത്തെ ആവശ്യത്തിന് ഉണ്ട്	
		നാളത്തെ ആവശ്യത്തിന് ഇല്ല	
2	ആർക്കെങ്കിലും അസുഖം ഉണ്ടോ	ഉണ്ട്	
		ഇല്ല	
3	വൈദ്യുതി/ജനറേറ്റർ	ഉണ്ട്	
		ഇല്ല	
4	പ്രവർത്തിക്കുന്ന എത്ര ശുചിമുറികൾ ഉണ്ട്		
5	ഡോക്ടറുടെ സേവനം ലഭ്യമാണോ	ഉണ്ട്	
		ഇല്ല	
6	സ്ത്രീകൾ എത്ര		
7	ഗർഭിണികൾ എത്ര		
8	പുരുഷന്മാർ എത്ര		
9	കുട്ടികൾ എത്ര		
10	അംഗപരിമിതർ എത്ര		
11	ഭിന്നശേഷിക്കാർ എത്ര		
12	ശുദ്ധ ജല ലഭ്യത ക്യാമ്പിൽ ഉണ്ടോ	ഉണ്ട്	
		ഇല്ല	
13	പനി, ചുമ, ശ്വാസതടസ്സം,		

	വയറിളക്കം, തൊണ്ട വേദന ഉള്ള എത്ര വ്യക്തികൾ ഉണ്ട്	
14	പനി, ചുമ, ശ്വാസതടസ്സം, വയറിളക്കം, തൊണ്ട വേദന ഉള്ളവരെ ഡോക്ടർ പരിശോധിച്ചോ	
15	60 വയസിനു മേൽ പ്രായമുള്ളവർ	
16	ദീർഘസ്ഥായി രോഗങ്ങളുള്ളവർ	

39. ക്യാമ്പുകളിൽ ഭക്ഷണവും മറ്റ് അത്യാവശ്യ വസ്തുക്കളും എത്തിക്കുന്ന വിവിധ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളും, സന്നദ്ധ സംഘടനകളും, മത സ്ഥാപനങ്ങളും, വ്യക്തികളും ക്യാമ്പിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കൈവശം മാത്രം ഇവ നൽകേണ്ടതാണ്. ലഭിക്കുന്ന വസ്തുക്കളുടെ വിതരണം ക്യാമ്പ് പരിപാലന കമ്മിറ്റിയുടെ ഉത്തരവാദിത്തവുമാണ്. സർക്കാർ സംവിധാനത്തിലൂടെ അല്ലാതെ ലഭിക്കുന്ന സഹായങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം രജിസ്റ്റർ സൂക്ഷിക്കുക.
40. ക്യാമ്പുകളിൽ സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ, മത സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവർ നേരിട്ട് വസ്തുവകകളും, ആഹാര സാധനങ്ങളും വിതരണം ചെയ്യുന്നില്ല എന്ന് ക്യാമ്പിന്റെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കർശനമായി ഉറപ്പ് വരുത്തണം.
41. ക്യാമ്പുകളിൽ രാഷ്ട്രീയ, ജാതി, മത പരിഗണനകൾ ഉണ്ടാകുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
42. ക്യാമ്പുകളിൽ വിവിധ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെയും, സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെയും, രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകളും, മത സ്ഥാപനങ്ങളും അവരുടെ അടയാളങ്ങൾ ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട് ക്യാമ്പിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി സഹകരിക്കണം.

ക്യാമ്പുകളിലെ ആരോഗ്യ പരിപാലനം

43. ക്യാമ്പുകളിലെ ആരോഗ്യ പരിപാലനം ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ ചുമതല ആയിരിക്കും
44. ആരോഗ്യപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ എന്തെങ്കിലും സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ ദിശയുടെ ടോൾ ഫ്രീ നമ്പർ 1056 അല്ലെങ്കിൽ 0471-2552056 എന്നീ നമ്പറുകളിൽ ബന്ധപ്പെടുക

45. പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ ദിനവും ക്യാമ്പിലുള്ള എല്ലാവരെയും നിരീക്ഷിക്കുകയും കോവിഡ്-19 രോഗലക്ഷണങ്ങൾ (പനി, ചുമ, ശ്വാസതടസ്സം, വയറിളക്കം, തൊണ്ട വേദന മുതലായവ) ഉണ്ടെങ്കിൽ പി.എച്ച്.സി ഡോക്ടറോട് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുക.
46. ബോധവൽക്കരണത്തിലൂടെ രോഗലക്ഷണങ്ങൾ സ്വയം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യാൻ ആളുകളെ പ്രാപ്തരാക്കുക.
47. രോഗ ലക്ഷണം ഉള്ളവരെ, അവരെ താമസിപ്പിക്കുവാനായി തിരഞ്ഞെടുത്ത (കെട്ടിടം മൂന്ന്) കെട്ടിടത്തിലേക്ക് പെട്ടെന്ന് തന്നെ മാറ്റുക
48. രോഗലക്ഷണങ്ങൾ ഉള്ളവരുടെ കോവിഡ്-19 പരിശോധന ധൃതഗതിയിലാക്കുക
49. പരിശോധനാഫലം പോസിറ്റീവ് ആകുന്ന വ്യക്തികളെ കോവിഡ് 19 ട്രീറ്റ്മെന്റ് സെന്ററിലേക്കു മാറ്റാനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക
50. കോവിഡ്-19 ലക്ഷണങ്ങൾ കാണിക്കുന്ന സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ/ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ ഉടനടി സ്വയം ഐസൊലേറ്റ് ചെയ്യുകയും പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാകുകയും വേണം.
51. കോവിഡ് രോഗ ലക്ഷണങ്ങൾ ഉള്ളവരുടെയും, ഹോം ക്വാന്റിനിൽ ഉള്ളവരുടെയും ലഗേജ്, വസ്ത്രങ്ങൾ എന്നിവ അവർ തന്നെ കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ആരോഗ്യ കാരണങ്ങളാൽ അതിന് സാധിക്കാതെ വന്നാൽ വ്യക്തി സുരക്ഷാ ഉറപ്പ് വരുത്തി കൈയുറ, മാസ്ക് എന്നിവ ധരിച്ച് ശാരീരിക അകലം പാലിച്ച് കൊണ്ട് ഇവരെ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർക്ക് സഹായിക്കാവുന്നതാണ്.
52. ക്യാമ്പിലെ അന്തേവാസികൾക്ക് മാനസിക സംഘർഷം ഒഴിവാക്കുവാനായി Counselling സംവിധാനം ഒരുക്കേണ്ടതാണ്
53. നിലവിൽ സ്ഥിരമായി മരുന്ന് കഴിക്കുന്നവർക്ക് അവയുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുക.
54. ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടറിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പെരിഫെറൽ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ ക്യാമ്പിൽ സംയോജിത കൊതുക് നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്

55. ക്യാമ്പിലെ ശുചീകരണത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നവർക്ക് ആഴ്ചതോറും എലിപ്പനിക്കെതിരെയുള്ള രോഗപ്രതിരോധഗുളിക doxycycline - 200 mg നൽകണമോ എന്നു അതാത് പി.എച്ച്.സി ഡോക്ടർ തീരുമാനിക്കുകയും ആവശ്യമെങ്കിൽ നൽകുകയും ചെയ്യുക.

ശുചിത്വ-മാലിന്യ പരിപാലനം

- 56. കുറഞ്ഞത് 30 പേർക്ക് 1 ടോയ്ലറ്റ് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
- 57. ടോയ്ലറ്റ് ഉപയോഗത്തിന് മുൻപും പിൻപും കൈകളുടെ ശുചിത്വം ഉറപ്പു വരുത്തുവാനായി ശുചിമുറികളിൽ സോപ്പ് ലായനി കുപ്പികളിൽ തൂക്കി ഇടുക. ലായനി തീർന്ന് പോകുന്ന അവസ്ഥ ഒഴിവാക്കുവാൻ ദിവസം 4 വട്ടം സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ പരിശോധിക്കുക.
- 58. ശുചീകരണ വസ്തുക്കളും (ലോഷൻ, ഫീനോൾ, ക്ലോറിൻ, ബ്ലീച്ചിങ് പൗഡർ, ചുലുകൾ, തറ തുടയ്ക്കുവാൻ ആവശ്യമായ തുണി/മോപ്പ്, സോഡിയം ഹൈപ്പോ ക്ലോറൈഡ്), ശുചീകരണം നടത്തുന്നവർക്ക് ആവശ്യമായ വ്യക്തി സുരക്ഷാ സാമഗ്രികളും (കയ്യുറ, ഗംബൂട്ട്) ദിവസവും ആവശ്യത്തിന് ലഭ്യമാക്കണം
- 59. 1% ബ്ലീച് ലായനി (1 ലിറ്റർ വെള്ളത്തിൽ 30 ഗ്രാം പുതിയ ബ്ലീച്ചിങ് പൗഡർ) ഉപയോഗിച്ച് ദിവസത്തിൽ രണ്ട് പ്രാവശ്യം നിലം വൃത്തിയാക്കുക. അതിസ്പർശന പ്രതലങ്ങൾ (ടോയ്ലറ്റ്, വാതിൽപിടി, ടേബിളുകൾ) 1% ബ്ലീച് ലായനി ഉപയോഗിച്ചു ദിവസവും ചുരുങ്ങിയത് 4 തവണ വൃത്തിയാക്കുക
- 60. ശുചിമുറികൾ ദിവസവും രണ്ട് തവണ ഫീനോൾ അല്ലെങ്കിൽ ബ്ലീച്ചിങ് പൗഡർ ഉപയോഗിച്ച് വൃത്തിയാക്കണം
- 61. ക്യാമ്പുകളിലെ എല്ലാ മുറികളുടെയും പ്രവേശന കവാടത്തിൽ ഹാൻഡ് സാനിറ്റൈസർ ഉറപ്പാക്കുക
- 62. ക്യാമ്പുകളിലെ ശുചിത്വ-മാലിന്യ പരിപാലന ചുമതല തദ്ദേശ വകുപ്പിനായിരിക്കും
- 63. ക്യാമ്പുകളും, പരിസരവും ദിവസവും ശുചീകരിക്കുക

64. ഗ്ലൗസ്, ബൂട്ട്സ് മുതലായവ ഉപയോഗിച്ചു മാത്രം ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുക
65. ആവശ്യത്തിന് ശുചിമുറികൾ ഇല്ലാത്ത ക്യാമ്പുകളിൽ തൽക്കാലിക കെമിക്കൽ ശുചിമുറികൾ, ബയോ-ശുചിമുറികൾ എന്നിവ ആവശ്യമെങ്കിൽ മുൻകൂട്ടി ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ തീരുമാനത്തിന് വിധേയമായി 2245-02-101-94-Flood-Other items എന്ന ഹെഡ്ൽ നിന്നും ഇതിനായി തുക വഹിക്കാവുന്നതാണ്.
66. ശുചിമുറികളിൽ ആവശ്യമായ ബക്കറ്റ്, മഗ്ഗ് എന്നിവയുടെയും ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കണം.
67. സ്ത്രീകളുടെ മുറികളിൽ സാനിട്ടറി നാപ്കിൻ ഉറപ്പാക്കുക. ഇവയുടെ ഉപയോഗ ശേഷമുള്ള ശാസ്ത്രീയ ശേഖരണവും സംസ്കരണവും ഉറപ്പാക്കുക
68. ക്യാമ്പുകളിൽ ജൈവ മാലിന്യവും, അജൈവ മാലിന്യവും ശേഖരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേകം അടപ്പുള്ള ബിന്നുകളും, മാലിന്യ ശേഖരണ ബാഗുകളും ലേബൽ ചെയ്തു ലഭ്യമാക്കുക
69. ശേഖരിക്കുന്ന ഭക്ഷണ അവശിഷ്ടം കമ്പോസ്റ്റ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണം ഉറപ്പാക്കുക
70. മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനം ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുക
71. ക്യാമ്പുകളുടെ ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും മറ്റും സഹായിക്കുന്ന സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെ ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകൾ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുകയും തദ്ദേശ സ്ഥാപനം നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുക.
72. വസ്ത്രം കഴുകാനായി പ്രത്യേകം സമയം ക്രമീകരിക്കേണ്ടതാണ്

ഭക്ഷണ ക്രമീകരണം

73. തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിന്റേയും, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെയും സഹായത്തോടെ, ക്യാമ്പിൽ ഭക്ഷണം ലഭ്യമായി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടത് വില്ലേജ് ഓഫീസറും, ക്യാമ്പ് പരിപാലന കമ്മിറ്റിയും ആയിരിക്കും

74. ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ തിരക്കും തിരക്കും ഒഴിവാക്കുവാൻ പല സ്ഥലങ്ങളിൽ ആയി പരമാവധി 20 പേരിൽ കൂടാതെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ ക്രമീകരണം ചെയ്യുക
75. ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനുള്ള പ്ലേറ്റ്, ഗ്ലാസ് എന്നിവ ഓരോരുത്തർക്കും പ്രത്യേകം നൽകുവാനും, ക്യാമ്പിൽ താമസിക്കുന്ന സമയത്തോളം ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ തന്നെ പ്ലേറ്റ്, ഗ്ലാസ്സ് എന്നിവ ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ചെയ്യണം
76. ഭക്ഷണം കൈകാര്യം (പാചകം, വിതരണം etc.) ചെയ്യുന്നവർ ഉപയോഗിച്ച പാത്രങ്ങളിലോ ഭക്ഷണാവശിഷ്ടങ്ങളിലോ നേരിട്ട് സ്പർശിക്കരുത്. ഭക്ഷണവും ഭക്ഷണാവശിഷ്ടങ്ങളും കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ എല്ലായ്പ്പോഴും കയ്യാളുകളും മാസ്കും ധരിക്കേണ്ടതാണ്.
77. ഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ സേവനം ഉറപ്പാക്കണം. സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരും കയ്യാളുകളും മാസ്കും ധരിക്കേണ്ടതാണ്.
78. ഓരോ കുടുംബത്തിനും മുറിയിൽ കുടിവെള്ളത്തിനായി പ്രത്യേകം ജ്യ് ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.
79. ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്ന പാത്രം, ഗ്ലാസ് എന്നിവ സ്വയം കഴുകി വൃത്തിയാക്കി സൂക്ഷിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശം നൽകണം.
80. ക്യാമ്പുകളിൽ ആവശ്യമായ എല്ലാ ഭക്ഷ്യ-ധാന്യങ്ങളും, പച്ചക്കറിയും, മത്സ്യവും, മാംസവും, എണ്ണയും, മണ്ണണ്ണയും, പാചക വാതകവും സപ്ലൈകോ, കൺസ്യൂമർ ഫെഡ്, ഹോർട്ടി കോർപ്പ്, മത്സ്യ ഫെഡ്, കെപ്കോ എന്നിവയിൽ നിന്നും വാങ്ങുവാൻ കരാർ ഉണ്ടാക്കുക. ഇവയുടെ ലഭ്യത ക്യാമ്പുകൾക്ക് ഉറപ്പുവരുത്തുവാൻ ഈ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് മുൻകൂട്ടി നിർദ്ദേശം നൽകുകയും, കേന്ദ്ര സർക്കാർ Ltr. No. 33-2/2015-NDM-I dated 17th April 2015 from Ministry of Home Affairs, Govt. of India പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ റേറ്റ് കോൺട്രാക്റ്റ് ക്ഷണിച്ച് തീരുമാനമാക്കി സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ഇതിനാവശ്യമായ

81. പ്രൈവറ്റ് ആയി ഇത്തരം അവശ്യസാധനങ്ങൾ വാങ്ങേണ്ടുന്ന സ്ഥിതി സംജാതമായാൽ ഇവ മേൽ സൂചിപ്പിച്ച സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ലഭ്യമല്ല എന്ന് വില്ലേജ് ഓഫീസർ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകേണ്ടതാണ്.
82. ക്യാമ്പുകളിലെ അടുക്കളയിൽ മണ്ണെണ്ണയോ, പാചക വാതകമോ ഉപയോഗിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുക. വിറക് ആവശ്യമാണെങ്കിൽ റേറ്റ് കോൺട്രാക്ട് ക്ഷണിച്ച് അഗീകരിച്ച വ്യക്തിയിൽ നിന്നുമാത്രം സംഭരിക്കുക.
83. കൊതുകിന്റെ പ്രജനനം, ജല മലിനീകരണം എന്നിവ തടയുന്നതിനായി ജലം നിറച്ച പാത്രങ്ങൾ നന്നായി അടച്ചു സൂക്ഷിക്കുക. ജലസംഭരണികൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനു മുൻപ് വൃത്തിയാക്കുകയും അണുവിമുക്തമാക്കുകയും ചെയ്യണം
84. ശുദ്ധജലലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുക. തിളപ്പിച്ചാറ്റിയ വെള്ളം മാത്രം കുടിക്കുക. തിളപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ വെള്ളം സൂപ്പർ ക്ലോറിനേറ്റ് ചെയ്ത് ഉപയോഗിക്കുക. ശുദ്ധജലലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുവാനായി തഹസിൽദാരുടെ അംഗീകാരത്തോടെ ക്യാമ്പിൽ ടാങ്കിൽ ജലം ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്
85. വെള്ളം സൂപ്പർ ക്ലോറിനേറ്റ് ചെയ്യേണ്ട വിധം:
  - a) 1000 ലിറ്റർ വെള്ളത്തിൽ 5 ഗ്രാം (1 ടീസ്പൂൺ) ബ്ലീച്ചിങ്ങ് പൗഡർ എന്ന ക്രമത്തിൽ ആവശ്യമായ ബ്ലീച്ചിങ്ങ് പൗഡർ ഒരു ബക്കറ്റിൽ എടുക്കുക. ഇതിൽ അല്പം വെള്ളം ചേർത്ത് കുഴമ്പു പരുവത്തിലാക്കുക. നന്നായി കുഴമ്പ് ആയ ശേഷം ബക്കറ്റിൻറെ മൂക്കാൽ ഭാഗം വെള്ളം ഒഴിച്ച് ഇളക്കുക. ശേഷം ബക്കറ്റ് 10 മിനിറ്റ് അനക്കാതെ വെക്കുക. മുകളിലെ തെളിഞ്ഞ ക്ലോറിൻ ലായനി ജലസംഭരണിയിലേക്കു പകരുക. സൂപ്പർക്ലോറിനേറ്റ് ചെയ്ത വെള്ളം 1 മണിക്കൂറിന് ശേഷം ഉപയോഗിക്കുക
  - b) 20 ലിറ്റർ വെള്ളത്തിന് 500 mg ക്ലോറിൻ ടാബ്ലറ്റ് ഒരേണ്ണം മതിയാകും.

c) 200 ലിറ്റർ വെള്ളത്തിന് 5 gm ക്ലോറിൻ ടാബ്ലറ്റ് ഒരരണ്ണം മതിയാകും

ക്യാമ്പിൽ കഴിയുന്നവർക്കുള്ള നിർദ്ദേശം

- 86. സന്ദർശകരെ ഒഴിവാക്കുക
- 87. ക്യാമ്പിൽ കഴിയുന്ന മറ്റുള്ളവരുമായി അടുത്ത് ഇടപഴകാതിരിക്കുക - ശാരീരിക അകലം പാലിക്കുക
- 88. സാധന സാമഗ്രികളും, വസ്ത്രങ്ങളും, ഇലക്ട്രോണിക് ഉപകരണങ്ങളും പരസ്പരം പങ്കിടാതിരിക്കുക
- 89. ഒരു മുറിയിലെ അംഗങ്ങളും, മറ്റ് മുറികളിലെ അംഗങ്ങളും തമ്മിൽ ഉള്ള ഇടപെടൽ ഏറ്റവും കുറവായിരിക്കണം എന്ന് ക്യാമ്പിൽ വസിക്കുന്നവരെ ബോധവൽക്കരിക്കുക
- 90. പരിസരം മലിനമാകാതെ വൃത്തിയായി സൂക്ഷിക്കുക
- 91. മാലിന്യം തരംതിരിച്ച് പ്രത്യേകമായി ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുള്ള വേസ്റ്റ് ബിന്നിൽ നിക്ഷേപിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക
- 92. ദിവസവും കഴുകി വൃത്തിയാക്കിയ വസ്ത്രം ഉപയോഗിക്കുക
- 93. ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടായാൽ യഥാസമയം ക്യാമ്പ് പരിപാലന കമ്മിറ്റിയെ അറിയിക്കുക
- 94. അലക്ഷ്യമായി തുപ്പാതിരിക്കുക
- 95. മുഴുവൻ സമയവും സുരക്ഷിതമായി തുണികൊണ്ടുള്ള മാസ്ക് ധരിക്കുക. ഒരു മാസ്ക് വൃത്തിയാക്കാതെ 6 മണിക്കൂറിൽ കൂടുതൽ തുടർച്ചയായി ഉപയോഗിക്കരുത്.
- 96. സോപ്പ്/സോപ്പ്പൊടി ഉപയോഗിച്ചു മാസ്കുകൾ ദിവസവും കഴുകി വെയിലിൽ ഉണക്കി/ഇസ്തിരി ഇട്ടതിന് ശേഷം മാത്രം ഉപയോഗിക്കുക
- 97. ചുമയ്ക്കുമ്പോഴും തുമ്മുമ്പോഴും മാസ്ക് മാറ്റരുത്. മാസ്ക് ഇല്ലെങ്കിൽ തൂവാല കൊണ്ട് മുഖം മറയ്ക്കുക. അതിന് ശേഷം കൈകൾ സോപ്പും, വെള്ളവും അല്ലെങ്കിൽ സാനിറ്റൈസർ ഉപയോഗിച്ച് ശുചിയ്ക്കേണ്ടതാണ്.
- 98. സാമൂഹിക അകലം പാലിക്കുക.

99. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് സോപ്പും വെള്ളവും ഉപയോഗിച്ച് കൈ കഴുകുന്നതും ശീലമാക്കുക.
100. ഒറ്റത്തവണ ഉപയോഗിക്കുന്ന കയ്യുറയും, മാസ്ക്കും ഒരു കരണവശാലും അലക്ഷ്യമായി വലിച്ചെറിയരുത്. അവ കത്തിച്ച് കളയുകയോ, ബ്ലീച്ചിങ് പൗഡർ ലായനിയിൽ മുക്കിവെച്ചതിന് ശേഷം കുഴിച്ചിടുകയോ ചെയ്യാം.
101. കൈകൾ വൃത്തിയാക്കുന്നത് അനുബന്ധമായി നിന്ന് രക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അടിയന്തര മാർഗ്ഗമാണ്. സോപ്പും, വെള്ളവും ഉപയോഗിച്ച് കൈ കഴുകുക. നിങ്ങളുടെ കൈകൾ വൃത്തിയാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ ഈ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുക:
- a) കൈകൾ ശുദ്ധവും, ഒഴുക്കുള്ളതുമായ വെള്ളം (ചൂടുള്ള അല്ലെങ്കിൽ തണുത്ത) ഉപയോഗിച്ച് സോപ്പ് പുരട്ടി കഴുകുക.
  - b) കൈകൾ സോപ്പ്, ഉപയോഗിച്ച് കുറഞ്ഞത് 20 സെക്കന്റ് നേരം ഉറച്ച് കഴുകുക. നിങ്ങളുടെ കൈയുടെ പുറം വശം വിരലുകളുടെ ഇടഭാഗം, നഖങ്ങളുടെ ഉൾഭാഗം, തള്ളവിരൽ, എന്നിവയും ഉറച്ച് കഴുകുക.
  - c) ഉണങ്ങിയ ഒരു തുവാല കൊണ്ട് കൈ തുടയ്ക്കുക സോപ്പും വെള്ളവും ഉപയോഗിച്ച് കൈ കഴുകുന്നത് അണുക്കളുടെ അളവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള മികച്ച മാർഗ്ഗമാണ്.
  - d) സോപ്പും ജലവും ലഭ്യമല്ലെങ്കിൽ, സാനിറ്റൈസറുകൾ ഉപയോഗിക്കുക. കൈ പ്രത്യക്ഷമായി വൃത്തികേടായിരിക്കുന്ന സമയത്ത് സാനിറ്റൈസറുകൾ ഫലപ്രദമല്ല.
102. കൈകൾ കഴുകേണ്ടത് എപ്പോഴെല്ലാം?
- a) ഭക്ഷണം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുമുമ്പും ശേഷവും
  - b) ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനുമുമ്പ്
  - c) ടോയ്ലറ്റ് ഉപയോഗിച്ചതിനുശേഷം
  - d) ടോയ്ലറ്റ് ഉപയോഗിച്ച ഒരു കുഞ്ഞിനെ വൃത്തിയാക്കിയ ശേഷം
  - e) രോഗം പിടിപെട്ട ഒരാളെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിന് മുമ്പും ശേഷവും
  - f) നിങ്ങൾ ചുമയ്ക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ തുമ്മുകയോ ചെയ്ത ശേഷം

- g) മൃഗങ്ങളെ അല്ലെങ്കിൽ മൃഗ മാലിന്യങ്ങൾ സ്പർശിച്ചതിനുശേഷം
- h) ചപ്പുചവറിൽ സ്പർശിച്ച ശേഷം
- i) മുറിവുകൾ പരിപാലിക്കുന്നതിനു മുമ്പും ശേഷവും

103. ദന്തശുചിത്വം - ശുദ്ധവും സുരക്ഷിതവുമായ ജലം ഉപയോഗിച്ച് മാത്രമേ പല്ല് തേക്കാവൂ. ടാപ്പ് വാട്ടർ സുരക്ഷിതമാണോ എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

104. കുളിക്കുന്ന വിധം - പ്രകൃതി ദുരന്ത ശേഷം ശുദ്ധമായ വെള്ളത്തിൽ മാത്രം കുളിക്കുക. ആവശ്യമെങ്കിൽ കുടിവെള്ളമായി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയാത്ത, തെളിഞ്ഞതല്ലാത്ത വെള്ളം ക്ലോറിനേറ്റ് ചെയ്തതിന് ശേഷം കുളിക്കാനായി ഉപയോഗിക്കാം. എന്നാൽ ഈ വെള്ളം വായിലൂടെ ഉള്ളിൽ പോകാതിരിക്കാനും കണ്ണ് കഴുകാതിരിക്കാനും ശ്രദ്ധിക്കണം.

105. മുറിവ് സംരക്ഷിക്കുന്ന വിധം - വെള്ളപ്പൊക്കം, മറ്റ് പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കുശേഷം മുറിവേൽക്കാനുള്ള സാധ്യത കൂടുതലാണ്. അടിയന്തിരമായ പ്രഥമശുശ്രൂഷ ചെയ്ത മുറിവുകൾ സൗഖ്യമാക്കുകയും അണുബാധ തടയാനും സഹായിക്കും.

a) ശരീരത്തിലെ മുറിവുകൾ മലിനജലവുമായി സംബർക്കത്തിൽ വരുന്നത് എലിപ്പനിക്കുള്ള സാധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഇതരത്തിലുള്ള സംബർക്കം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഡോക്സിസൈക്ലിൻ പ്രതിരോധ മരുന്ന് ഡോക്ടറുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം കഴിക്കേണ്ടതാണ്.

- b) ചുവടെ ചേർക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ വൈദ്യ സഹായം തേടുക
- മുറിവുകൾക്ക് ചുവപ്പ്, വീക്കം എന്നിവ ഉണ്ടാവുകയാണെങ്കിൽ
  - മുറിവിൽ എന്തെങ്കിലും ബാഹ്യ വസ്തു (മണ്ണ്, തടി, ലോഹം അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് വസ്തുക്കൾ) ഉണ്ടെങ്കിൽ
  - മുറിവ് അപകടസാധ്യതയുള്ള അണുബാധയ്ക്ക് വിധേയം എങ്കിൽ

c) പഴയ മുറിവ് രോഗബാധയുടെ ലക്ഷണങ്ങൾ കാണിക്കുന്നു എങ്കിൽ

- d) മുറിവുകൾ വൃത്തിയാക്കുകയും മൂടിയിരിക്കുകയും ചെയ്യണം
- e) തുറന്ന മുറിവ് ഉണ്ടെങ്കിൽ, കഴിയുന്നതും മലിനജലമായി ബന്ധപ്പെടാതിരിക്കുക.
- f) അണുബാധയുടെ സാധ്യത കുറയ്ക്കാൻ ഒരു വാട്ടർപ്രൂഫ് ബാൻഡേജ് ഉപയോഗിച്ച് തുറന്ന മുറിവുകൾ മൂടുക.
- g) സോപ്പ്, ശുദ്ധജലം എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് തുറന്ന മുറിവുകൾ നന്നായി കഴുകുക.
- h) ടെറ്റനസ് കുത്തിവയ്പ്പിന്റെ ആവശ്യകതയുണ്ടോ എന്ന് ആരോഗ്യപ്രവർത്തകരോട് ആരാധേണ്ടതാണ്
- i) മുറിവ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ/സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ ശുശ്രൂഷയ്ക്ക് ശേഷം കൈകൾ സോപ്പും വെള്ളവും ഉപയോഗിച്ച് വൃത്തിയാക്കണം

10 അനുബന്ധം 4: രാത്രികാലങ്ങളിലും ഷട്ടറുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിച്ച് പെട്ടന്ന് ജലം ഒഴുക്കിവിടേണ്ടിവന്നേക്കാവുന്ന ചെറിയ അണക്കെട്ടുകൾ

Sl. No	ജില്ല	അണക്കെട്ട്
1	പത്തനംതിട്ട	മുഴിയാർ
2	ഇടുക്കി	കല്ലാർ
3		ഇരട്ടയാർ
4		ലോവർ പെരിയാർ
5		കല്ലാർകുട്ടി
6	തിരുവനന്തപുരം	അരുവിക്കര

1. ഇത്തരം അണക്കെട്ടുകളിൽ നിന്നും ജലം തുറന്ന് വിടുന്നതായി മുന്നറിയിപ്പ് ലഭിച്ചാൽ ഉടൻ തന്നെ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
  - a. അതാത് അണക്കെട്ടിൽ നിന്നും പുറത്തേക്ക് ഒഴുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ജലം പുഴയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുമോ എന്ന് ജില്ല ഇ.ഓ.സിയിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജലസേചന വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും, കൂട്ടായി പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്യുക.
  - b. ജലം ഒഴുകുന്ന ജില്ലയിലെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്, പാതയിലെ എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി, കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയിലെ സെക്രട്ടറിമാരെയും, പ്രസിഡന്റ്, ചെയർമാൻ, മേയർ, തഹസിൽദാർ, വില്ലേജ് ഓഫീസർ എന്നിവരെയും അണക്കെട്ട് തുറക്കുവാൻ ഉള്ള സാധ്യത സംബന്ധിച്ച വിവരം അറിയിക്കുക
  - c. എല്ലാ പത്ര-മാധ്യമങ്ങളെയും അറിയിക്കുക
  - d. ജില്ലാ കളക്ടറുടെ സാമൂഹിക മാധ്യമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
  - e. ജില്ലയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക
  - f. തുറന്നു വിടുന്ന ജലം നദിയുടെ കരകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കായി മൈക്കിലൂടെ നദിയുടെയും/കായലിന്റെയും തീര പ്രദേശങ്ങളിൽ മൈക്കിലൂടെ ഉടൻ തന്നെ (രാത്രി കാലം ആണെങ്കിലും) വിളിച്ച് പറയുവാനായി

പൊലീസിനെയും, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളെയും, അഗ്നി സുരക്ഷാ വകുപ്പിനും നിർദ്ദേശം നൽകുക.

- g. നദീ ജലം മറ്റ് ജില്ലകളിൽ ചെന്ന് എത്തും എങ്കിൽ പ്രസ്തുത ജില്ലയിലെ ജില്ലാ ഇ.ഒ.സിയെ അറിയിക്കുക. പ്രസ്തുത ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയും a മുതൽ f വരെ നടപ്പിൽ വരുത്തുക.
- h. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ അനുബന്ധം 3ൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് പോലെ ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ക്യാമ്പുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കണം.

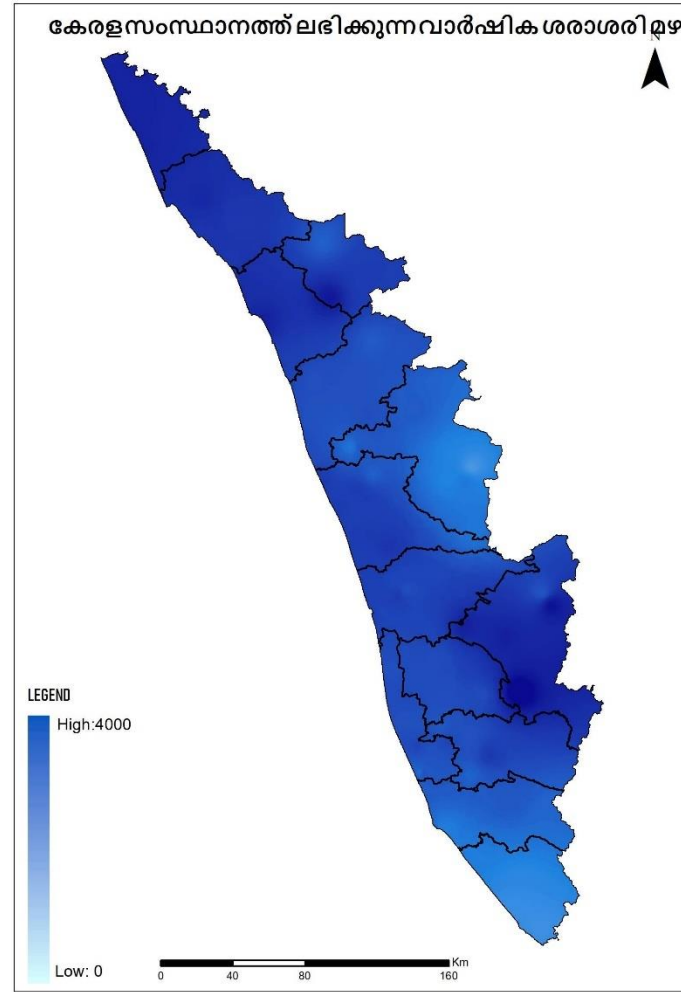
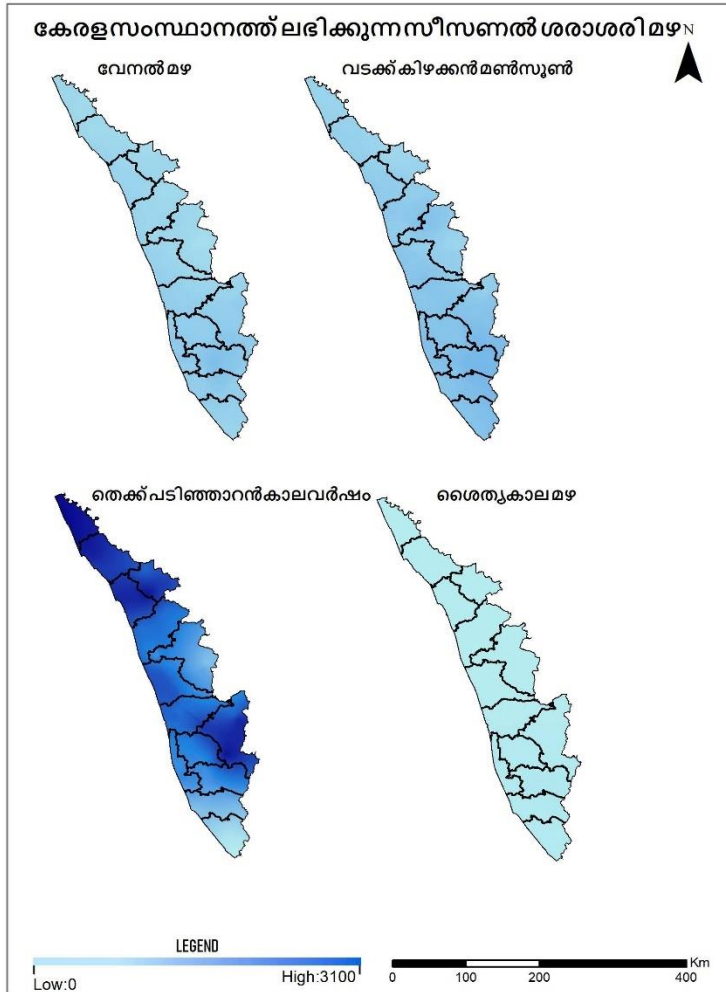
11 അനുബന്ധം 5: പാമ്പ് കടിയ്ക്കുള്ള ചികിത്സ ലഭ്യമാകുന്ന ആശുപത്രികളുടെ പട്ടിക

Sl.No.	ജില്ല	ആശുപത്രി
1	Thiruvananthapuram	Medical College Hospital
2		SAT Hospital
3		GH Neyyattinkara
4		THQH Parassala
5		PHC Poozhnadu
6		THQH Chiryinkcczhu
7		FW Store, DMO
8	Kollam	DH Kollam
9		THQH Karunaganpally
10		Medical College Paripally
11	Pathanamthitta	GH Pathanamthitta
12		DH Kozhcncherry
13		THQH Ranni
14		THOH Thiruvalla
15		THQH Mallappally
16	Alappuzha	Medical Coolegc Vandanam
17		THQH Cherthala
18		THQH Thuravoor
19	Kottayam	Medical College Hospital
20		Institute of Child Health
21		GH Changanassery
22		GH Kanjirappally
23		CHC Erumeli
24		GH Kottayam
25		THOH Pampady
26		GH Pala
27		THQH Kuruvilangadu
28		THQH Vaikom
29	Idukki	DH Painavu
30		THQH Thodupuzha
31		THQH Ncdumkandom

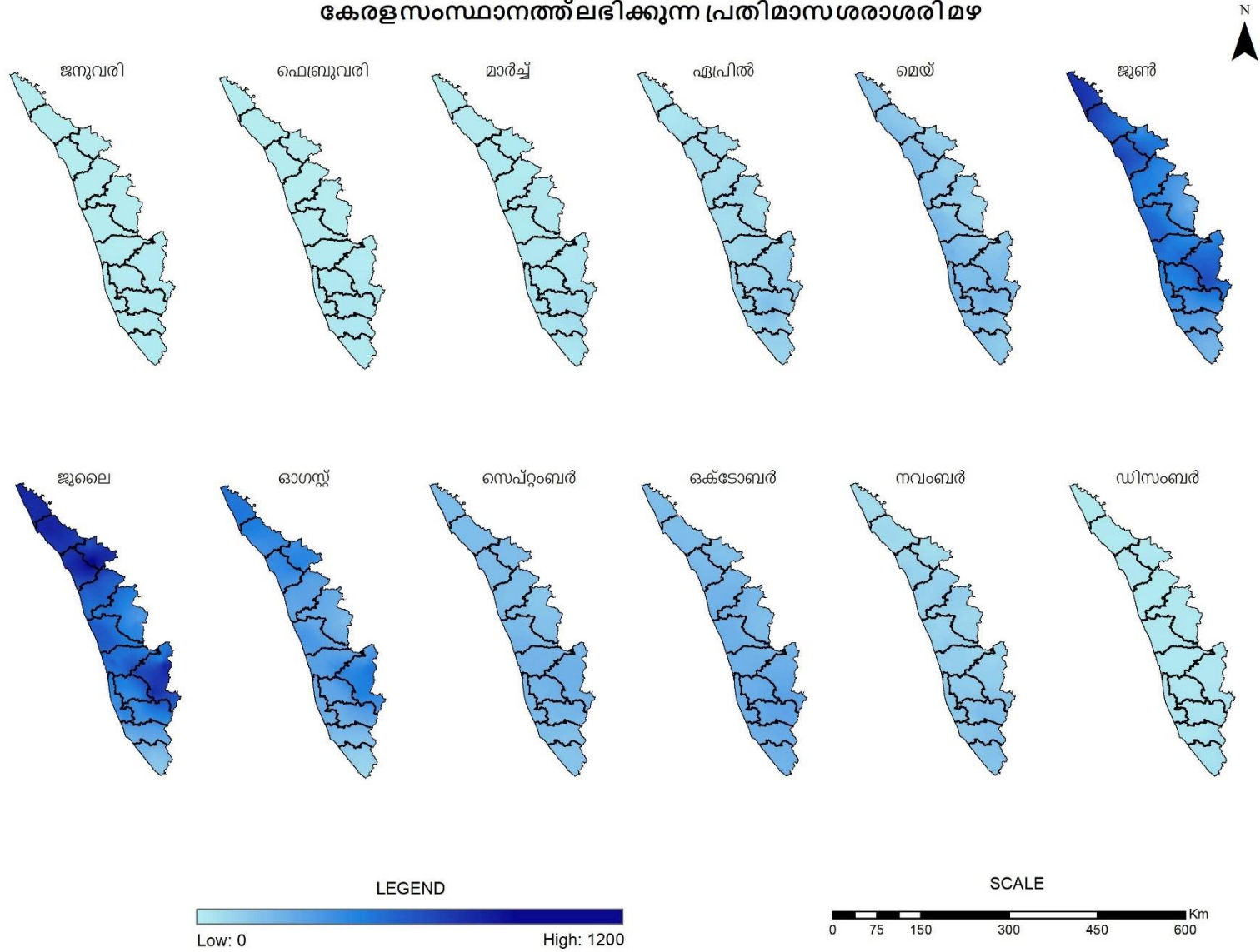
32		THQH Karuvelippady
33		GH Ernakulam
34	Ernakulam	THOH Kothamangalam
35		TH Piravom
36		Govt. Medical College Ernakulam
37		New Medical College
38	Thrissur	THQH Kodungalloor
39		GH Thrissur
40		THQH Chavakkad
41	Palakkad	DH Palakkad
42		THQH Ottapalam
43		THOH Mannarkkad
44		FH C Pudur
45		GTSH Koottathara
46		W&C Hospital Palakkad
47	Malappuram	DH Thirur
48		DH Perundalmanna
49		Medical College Manjeri
50		DH Nilamboor
51	Kozhikkode	Medical College Kozhikkode
52		Institute of Maternity and Child Health
53		W&C Hospital Kozhikkode
54		GH Kozhikkode
55		THOH Thamarasserv
56		THQH Feroke
57		THOH Ouiladndy
58		THQH Perampra
59		THQH Nadhanuram GH Vadakara
60	Wayanad	THQH Vaithiri
61		THOH Sulthan Bethery
62		DH Manandavady
63	Kannur	GH Thalasserv DH Kannur
64		TH Payangadi

65		THQ H Payyannur
66		TH Peringome
67		Govt. Medical College Kannur
68	Kasaragod	DH Kanhangad
69		GH Kasaragod

12 അനുബന്ധം 6: സംസ്ഥാനത്ത് വാർഷികമായും, ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, അതാത് മാസവും ലഭിക്കുന്ന മഴയുടെ ഭൂപടങ്ങൾ

കേരള സംസ്ഥാനത്ത് ലഭിക്കുന്ന പ്രതിമാസ ശരാശരി മഴ

13 അനുബന്ധം 7: വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ കിറ്റ്

പൊതുജന താൽപര്യർത്ഥം :

കേരള സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി

ഒബ്സർവേറ്ററി ഹിൽസ്, വികാസ് ഭവൻ പി.ഒ, തിരുവനന്തപുരം 695033

Tel :0471- 2331345, 2331645 Fax : 0471- 2364424, Toll free - 1079

Website : www.sdma.kerala.gov.in, Email : keralasdma@gmail.com

14 അനുബന്ധം 8: കേന്ദ്ര ജല കമ്മീഷൻ പുഴയിലെ ജലനിരപ്പ് നിരീക്ഷിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളും അനുബന്ധ വിവരങ്ങളും

Sl No .	Name of Site	River	Main River	District	Taluk	Lat	Long	Warning Level (m)	Danger Level (m)	Highest Flood Level (FL) (m)	Highest FL recorded on
1	Kalloopara	Manimala	Pamba	Pathanamthitta	Mallapally	9.4036	76.6503	5.00	6.00	9.64	16-08-2018
2	Malakkara	Pampa	Pamba	Pathanamthitta	Pathanamthitta	9.3325	76.6631	6.00	7.00	9.58	16-08-2018
3	Thumpamon	Achankovil	Pamba	Pathanamthitta	Pathanapuram	9.2250	76.7147	9.00	10.00	13.74	07-11-1978
4	Pattazhy	Kallada	Kallada	Kollam	Kozhenchery	9.0728	76.7611	7.00	8.00	13.81	15-11-1992
5	Ayilam	Vamanapuram	Vamanapuram	Trivandrum	Chirayinkeezhu	8.7150	76.8500	6.00	8.00	10.69	10-10-1992
6	Madamon	Pampa	Pamba	Pathanamthitta	Ranni	9.3639	76.8378	100.00	101.00	111.00	15-08-2018
7	Vellaikadavu	Karamana	Karamana	Trivandrum	Kattakada	8.4981	77.0042	92.00	93.00	97.00	
8	Nellippally	Kallada	Kallada	Kollam	Pathanapuram	9.0278	76.9250				
9	Arakkannur	Ithikkara	Ithikkara	Kollam	Kottarakkara	8.8725	76.8467				
10	Aruvipuram	Neyyar	Neyyar	Trivandrum	Neyyattinkara	8.4200	77.0925	93.00	95.50	99.39	15-08-2018
11	Mankara	Bharatapuzha	Bharatapuzha	Palakkad	Palakkad	10.7611	76.4861				

12	Pudur	Kannadipuzha	Bharatapuzha	Palakkad	Palakkad	10.7775	76.5122				
13	Arangaly	Chalakkudy	Periyar	Trissur	Kodungallur	10.2861	76.3222				
14	Neeleeswaram	Periyar	Periyar	Ernakulam	Kunnathunad	10.1836	76.4956	9	10	12.4	19-08-2018
15	Kalampur	Kaliyar	Muvattupuzha	Ernakulam	Muvattupuzha	9.9906	76.6322				
16	Ramamangalam	Muvattupuzha	Muvattupuzha	Ernakulam	Kanayannor	9.9436	76.4783				
17	Vandiperiyar	Periyar	Periyar	Idukki	Pirmedu	9.5733	77.0906				
18	Kidangoor	Meenachil	Meenachil	Kottayam	Sankagiri	9.6750	76.6028	6.16	7.16	8.20	16-08-2018
19	Kondazhy	Gayatri	Bharatapuzha	Trichur	Ottapallam	10.7233	76.4019				
20	Kottappuram	Keecheri/Aloor	Keecheri	Trichur	Wadakkanchery	10.6778	76.2006				
21	Palakadavu	Karuvannur	Karuvannur	Trichur	Mukundapuram	10.4250	76.2378	8.30	9.30	12.10	16-08-2018
22	Pallipady	Kothamangalam	Muvattupuzha	Ernakulam	Kothamangalam	10.0394	76.6167				
23	Manakkad	Thodupuzha	Muvattupuzha	Idukki	Muvattupuzha	9.9089	76.6961				
24	Kalathukadavu	Meenachil	Meenachil	Kottayam	Meenachil	9.7197	76.7783				
25	Manikal	Manimala/	Pamba	Kottayam	Kanjirapalli	9.5311	76.9122				
26	Pullakkayar	Manimala	Pamba	Kottayam	Kanjirapalli	9.5744	76.8861				
27	Erinjipuzha	Payaswani	Payaswani	Kasargod	Kasargod	12.4958	75.1569				
28	Perumannu	Valapatnam	Valapatnam	Kannur	Iritty	11.9808	75.5778				

29	Kuttiyadi	Kuttiyadi	Kuttiyadi	Kozhikode	Koyalandy	11.650 8	75.758 3				
30	Kuniyil	Chaliyar	Chaliyar	Malappuram	Ernad	11.239 4	76.023 3	9	10	10.63	14-07- 1994
31	Karathodu	Kadalundi	Kadalundi	Malappuram	Ernad	11.056 9	76.039 4				
32	Pulamanthole	Pulanthodu	Bharatapuzh a	Palakkad	Pattambi	10.898 1	76.191 9	15.6	16.6	19.94	16-08- 2018
33	Kumbidi	Bharatapuzha	Bharatapuzh a	Palakkad	Pattambi	10.854 4	76.020 0	8.2	9.2	11.27	16-08- 2018
34	Pookkayam	Chandragiri	Chandragiri	Kasargod	Vellarikund	12.458 3	75.276 4				
35	Thottathinkada vu	Iruvazhinjipuz ha	Chaliyar	Kozhikode	Thamarassery	11.361 9	76.001 9				
36	Peruvampadam	Kurumanpuzha	Chaliyar	Malappuram	Nilambur	11.315 3	76.196 4				
37	Chakkalakuth	Kudhirapuzha	Kudhirapuzh a	Malappuram	Nilambur	11.264 2	76.238 6				
38	Adkasthala	Shiriya	Shiriya	Kasargod	Manjeswaram	12.674 7	75.118 3	97.50	98.50	100.05	
39	Kottathara	Siruvani	Cauvery	Palakkad	Manarghat	11.123 3	76.779 4				

15 അനുബന്ധം 9 - വീടുകളിൽ തിരികെ പോകുന്നവർക്കുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

കുടുംബങ്ങളിൽ ചുവടെ ചേർക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കണം. വെള്ളം കയറിയിറങ്ങിയതോ, ഉരുൾ പൊട്ടൽ മണ്ണിടിച്ചിൽ ബാധിച്ചതോ ആയ വീടുകളിൽ തിരികെ ചെല്ലുന്ന സമയത്ത് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ:

1. ദുരന്ത ബാധിതമായ കെട്ടിടങ്ങൾ പരിശോധിക്കുവാനും, പുനർനിർമ്മിക്കുവാനും ഉതകുന്ന മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവ ഇവിടെ ലഭിക്കും <https://sdma.kerala.gov.in/wp-content/uploads/2019/06/Hand-book-JAN-2019.pdf>
2. ഒറ്റക്ക് വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങരുത്. മുതിർന്നവർ രണ്ടോ അതിലധികമോ പേർ ഒരുമിച്ചു പോകണം.
3. വീട്ടിലേക്ക് പോകുമ്പോൾ ഈ വസ്തുക്കൾ കൂടെ കരുതുക
  - Washing Powder - അലക്ക് പൊടി
  - Bleaching powder - ബ്ലീച്ചിങ് പൊടി
  - Mosquito coil - മോസ്കിറ്റോ കോയിൽ
  - Candles - മെഴുകുതിരികൾ
  - Matchbox - തീപ്പെട്ടി
  - Dettol - ഡെറ്റോൾ
  - First-aid Kit - പ്രഥമശുശ്രൂഷ കിറ്റ്
  - Toothpaste - ടൂത്ത്പേസ്റ്റ്
  - Water Bottle - വെള്ളക്കുപ്പി
  - Bathing Soap - സോപ്പ്
4. ഒരു കാരണവശാലും രാത്രിയിൽ വീട്ടിലേക്ക് ചെല്ലരുത്. വീടിനകത്ത് പാമ്പു മുതൽ ഗ്യാസ് ലീക്ക് വരെ ഉണ്ടാകും. രാത്രി കയറിച്ചെല്ലുന്നത് കൂടുതൽ അപകടം വിളിച്ചുവരുത്തുകയാണ്.
5. ഏതെങ്കിലും കാരണവശാൽ കെട്ടിടത്തിന്റെ സ്ഥാനം അതിന്റെ യഥാർത്ഥ അടിത്തറയിൽ നിന്നും നീങ്ങിയിരിക്കുന്നത് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ

കെട്ടിടത്തിൽ പ്രവേശിക്കരുത്. പരിശീലനം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വിദഗ്ദർക്ക് മാത്രമേ ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കാനാകൂ.

6. അധികാരികൾ സുരക്ഷിതമാണെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത് വരെ വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങരുത്
7. മേൽക്കൂരകളും ഭിത്തികളും ബലഹീനമല്ലെന്നും വിള്ളലുകളില്ലെന്നും ഉറപ്പാക്കുക
8. വീടും ചുറ്റുപാടും വൃത്തിയാക്കാൻ തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് നാശം സംഭവിച്ച വസ്തുവകകളുടെ ഫോട്ടോകളും വീഡിയോകളും എടുക്കുക
9. പ്രളയജലം കിണറുകളും ചവറുകളും മാൻഹോളുകളും മുടിയിരികും, അതിനാൽ സാവധാനവും സൂക്ഷിച്ചും ഡ്രൈവ് ചെയ്യുക
10. വീടിന്റെ മെയിൻ സ്വിച്ച് ഓഫാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക. സോളാർ, ഇൻവെർട്ടർ എന്നിവ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളവർ മുൻകരുതൽ എടുക്കുക
11. വൃത്തിയാക്കുന്ന സമയത്ത് എല്ലായ്പ്പോഴും കൈയ്യുറകൾ, പാദരക്ഷകൾ (പ്രത്യേകിച്ച് ബൂട്ട്സ്) ധരിക്കുക
12. വെള്ളപ്പൊക്കം പൂർണ്ണമായും മറികടന്നതിനുശേഷം മാത്രമേ നിങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്ക് തിരിച്ചുപോകാവൂ
13. വീട്, ഫർണിച്ചർ, മറ്റ് ഉപകരണങ്ങൾ എന്നിവയുടെ എല്ലാ മുക്കിലും കോണിലും അണുനാശിനി ഉപയോഗിച്ചു വൃത്തിയാക്കുക
14. വീടിന്റെ ജനാലകൾ പുറത്തുനിന്ന് തുറക്കാൻ പറ്റുമെങ്കിൽ അവ തുറന്നിട്ട് കുറച്ചു സമയം കഴിഞ്ഞ് വേണം അകത്ത് പ്രവേശിക്കാൻ.
15. വീടിനകത്തും പുറത്തും ഇഴജന്തുക്കളെ പ്രതീക്ഷിക്കണം.
16. വീടിനു പുറത്തു നിന്നും പൈപ്പ് വഴിയാണ് ഗ്യാസ് സപ്ലൈ ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ അഥവാ ഗ്യാസിന്റെ സിലിണ്ടർ വീടിന് വെളിയിലാണെങ്കിൽ അത് ഓഫ് ചെയ്യണം.
17. വീടിന്റെ വാതിലിന്റെ ഇരുവശവും ചെളി ആണെങ്കിൽ തുറക്കുക ശ്രമകരം ആയിരിക്കും. ബലം പ്രയോഗിക്കേണ്ടി വരും. പഴയ

വീടാണെങ്കിൽ അത് ഭിത്തിയെയോ മേൽക്കൂരയെയോ അന്ധിരപ്പെടുത്താൻ വഴിയുണ്ട്, സൂക്ഷിക്കണം.

18. വീടിനകത്ത് കയറുന്നതിന് മുൻപ് ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ഗ്യാസ് ലീക്ക് ഉള്ളതായി (അസ്വാഭാവിക ഗന്ധം) തോന്നിയാൽ വാതിൽ തുറന്ന് കുറെ കഴിഞ്ഞിട്ട് അകത്ത് കയറുക
19. വെള്ളത്തിൽ വസ്തുക്കൾ ഒഴുകി നടക്കും, പലതും ഫാനിന്റെ മുകളിലോ മറ്റോ തങ്ങിനിന്ന് തലയിൽ വീഴാനുള്ള സാധ്യതയും മൂന്നിൽ കാണണം.
20. ഒരു കാരണവശാലും വീടിനകത്ത് ലൈറ്റർ ഉപയോഗിക്കരുത്, സിഗരറ്റോ മെഴുകുതിരിയോ കത്തിക്കുകയും അരുത്.
21. വീട്ടിൽ പ്ലംബിംഗ്, പെയിന്റിംഗ് വർക്ക് ചെയ്യുന്നുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുക. ഉണ്ടെങ്കിൽ അതിലൂടെ വരുന്നത് ശുദ്ധജലമാണോ കലക്ക വെള്ളമാണോ എന്ന് ശ്രദ്ധിക്കുക.
22. ദുരന്ത ബാധിതമായ അടഞ്ഞു കിടക്കുന്ന വീടുകളിൽ പൂപ്പൽ, പഴയ പെയിന്റിലെ (1978 മുൻപ് പണി കഴിപ്പിച്ച വീടുകളിൽ) ഹുയത്തിന്റെ പൊടി എന്നിവ മനുഷ്യന് ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാം. ആയതിനാൽ ആദ്യം തന്നെ ഇത്തരം വീടുകൾ തുറന്നിട്ട് കുറഞ്ഞത് 2 മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞ് മാത്രം വീടുകളിൽ പ്രവേശിക്കുക.
23. ദുരന്ത ബാധിതമായ കെട്ടിടങ്ങളിൽ പാമ്പ് പോലുള്ള അപകടകാരികളായ ജീവികൾ ഒളിഞ്ഞിരിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ഇവയുടെ സാന്നിധ്യം പരിശോധിച്ചിട്ട് മാത്രം ഇത്തരം കെട്ടിടങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുക.

15.1 വീടിന്റെ തറയും പരിസരവും വൃത്തിയാക്കുന്ന രീതി

1. പരിസരം വൃത്തി ആക്കാൻ ക്ലോറിൻ ലായനി തളിക്കുക
2. 1% ക്ലോറിൻ ലായനി തയ്യാറാക്കുന്ന വിധം: 6 ടീ സ്പൂണിൽ ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നത്ര (30 ഗ്രാം അളക്കുവാൻ കഴിയുന്നില്ല എങ്കിൽ) ബ്ലീച്ചിംഗ് പൗഡർ എടുത്തു കുഴമ്പ് പരുവത്തിൽ ആക്കുക. അതിനു ശേഷം അതിലേക്കു 1 ലിറ്റർ വെള്ളം ചേർക്കുക. മുകളിൽ പറഞ്ഞ

പോലെ കലക്കി 10 മിനിറ്റ് വെച്ച ശേഷം, അതിന്റെ തെളി എടുത്തു വേണം തറ തുടക്കാനും, പരിസരത്ത് ഒഴിക്കാനും. കൂടുതൽ ആവശ്യം എങ്കിൽ ഒരു ലിറ്ററിന് 6 ടീസ്പൂൺ എന്ന കണക്കിന് കൂടുതൽ ലായനി തയ്യാറാക്കാം.

3. നിലം തുടച്ച ശേഷം/വീട്ടു പരിസരത്ത് ക്ലോറിൻ ലായനി ഒഴിച്ച ശേഷം ചുരുങ്ങിയത് 20 - 30 മിനിറ്റ് സമ്പർക്കം ലഭിച്ചാൽ മാത്രമേ അണു നശീകരണം പൂർണ്ണമായി നടക്കൂ. അതിനാൽ അത്രയും സമയം വരെ തറ തുടക്കുവാനോ വെള്ളം ഒഴിക്കുവാനോ പാടില്ല.
4. അര മണിക്കൂറിനു ശേഷം മണം ഉള്ള മറ്റു ലായനികൾ ഉപയോഗിച്ച് തറ വൃത്തി ആക്കി ക്ലോറിൻ മണം മാറ്റാം.
5. വീട് ശുചിയാക്കുവാൻ ആവശ്യമായ ഉപകരണങ്ങൾ
  - കയ്യുറകൾ
  - മുഖംമൂടി & മറ്റ് സംരക്ഷക വസ്തുക്കൾ
  - ചൂൽ
  - മാലിന്യ സഞ്ചി
  - സോപ്പ്പൊടി

ആരോഗ്യം

1. ആരോഗ്യ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കർശനമായി പാലിക്കുക
2. വെള്ളപ്പൊക്കം മൂലം ജലത്തിൽ കാർഷിക വ്യാവസായിക മാലിന്യങ്ങൾ ഉൾപെടാൻ സാധ്യത ഉണ്ട്. ഈ ജലം ശരീരത്തിൽ സ്വീകരിച്ചത് കൊണ്ട് ഗുരുതരമായ ആരോഗ്യപ്രശ്നമുണ്ടാകുന്നില്ല എങ്കിലും, വെള്ളപ്പൊക്കത്താൽ മലിനമായ ഭക്ഷണ പാനീയങ്ങൾ ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാം
3. നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ മാലിന്യം പ്രവഹിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, റബ്ബർ ബൂട്ട്സ്, കയ്യുറകൾ ഇവ വൃത്തിയാക്കലിനുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുക. അണുവിമുക്തമാക്കുവാൻ കഴിയാത്ത മാലിന്യവൽക്കരിച്ച ഗാർഹിക സാമഗ്രികൾ നീക്കം ചെയ്യുക

4. ഏന്തെങ്കിലും മുറിവുകൾ നിങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടെങ്കിൽ, അവയെ സോപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് കഴുകുകയും രോഗം വരാതിരിക്കാൻ ഒരു ആന്റിബയോട്ടിക് തൈലം ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുക.
5. മുറിവുകൾ മലിന ജലവുമായി സംബർക്കത്തിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആഴ്ചയിൽ 200 എംജി എന്ന അളവിൽ ഡോക്സിസൈക്ലീൻ എലിപ്പനി പ്രതിരോധ മരുന്നായി ഡോക്ടറുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം കഴിക്കുക.
6. വെള്ളപ്പൊക്കം മൂലമേന മലിനമാക്കപ്പെട്ട വസ്തുക്കൾ ചൂടുവെള്ളം, സോപ്പ് എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് പ്രത്യേകം കഴുകുക
7. കുട്ടികളെ വെള്ളപ്പൊക്കം ബാധിച്ച പ്രദേശങ്ങളിൽ കളിക്കാൻ അനുവദിക്കരുത് കൂടാതെ ശുദ്ധജലം ഉപയോഗിച്ച് കഴുകി മാലിന്യ വിമുക്തമാക്കാത്ത കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് കളിക്കാൻ അനുവദിക്കരുത്. രണ്ട് ലിറ്റർ വെള്ളത്തിന് 3 ടീസ്പൂൺ നിറച്ച് ബ്ലീച്ചിങ് പൗഡർ ഉപയോഗിച്ച് കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ അണുവിമുക്തമാക്കുക. സ്ലഫ് ചെയ്ത മൃഗങ്ങളും കുഞ്ഞു കളിപ്പാട്ടങ്ങളും പോലുള്ള ചില കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ അണുവിമുക്തമാക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല. അവ ഉപേക്ഷിക്കുക
8. ദുരന്ത ശേഷം ശേഷം ആദ്യമായി വീട്ടിൽ പോകുമ്പോൾ കുട്ടികളെ കൂടെ കൊണ്ടുപോകരുത്. വീടിന് ഏറ്റ ദുരന്ത ആഘാതം നേരിട്ട് കാണുന്നത് കുട്ടികളിൽ മാനസിക വിഷമം ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.
9. തിളപ്പിച്ച് ആറ്റിയ വെള്ളം മാത്രം കുടിക്കുക.
10. ദുരന്തം ബാധിച്ച വീട്ടിൽ ഉള്ള ആഹാര സാധനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ഉപേക്ഷിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം
11. പ്രളയ ജലത്തിൽ വീണുകിടന്ന എല്ലാ മരുന്നുകളും സൗന്ദര്യവർദ്ധക വസ്തുക്കളും ഉപേക്ഷിക്കുക
12. പ്രളയം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നിവ ബാധിച്ച വീട്ടിലെ എല്ലാ ഭക്ഷണ വസ്തുക്കളും ഉപേക്ഷിക്കുക. പുതിയവ വാങ്ങി മാത്രം ഉപയോഗിക്കുക

13. ഫ്രീഡ്ജിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഉപേക്ഷിക്കുക
14. അഴുക്കുപിടിച്ചതും പൊട്ടിയതുമായ പാത്രങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുക
15. വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ നന്നാക്കിയ ഈ വസ്തുക്കൾ ശാസ്ത്രീയമായി, തദ്ദേശ സ്ഥാപനം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതുപോലെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്

- മെത്തകൾ
- ബോക്സ് സ്പ്രിംഗ് ബെഡ്സ്
- സ്റ്റഫ് ചെയ്ത കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ
- തലയിണകൾ
- പാഡിംഗ് കുപ്പികൾ
- ഫർണിച്ചർ കവറുകൾ

15.2 കിണറുകൾ, ദുരന്തം ബാധിച്ച ജല സംഭരണികൾ എന്നിവ ശുചിയാക്കുന്ന പ്രവർത്തനം

1. കിണറുകളും, ജല സംഭരണികളും ശുചീകരിക്കുന്നതിൽ പരിശീലനം ഉള്ളവരെ ഉപയോഗിച്ച് മാത്രം ഈ പ്രവർത്തനം നിർവഹിക്കുക.
2. കിണറിൽ വായു സഞ്ചാരം ഉറപ്പാക്കിയതിന് ശേഷം മാത്രം ഇറങ്ങുക. ഇതിനായി ശക്തമായ ഒരു ഫാൻ കിണറ്റിനുള്ളിൽ ഇറക്കി ചുരുങ്ങിയത് 1 മണിക്കൂർ പ്രവർത്തിപ്പിച്ച ശേഷം കിണറ്റിൽ ഇറങ്ങുക
3. എപ്പോഴും മുകളിൽ രക്ഷാ പ്രവർത്തനം നടത്തുവാൻ സന്നദ്ധരായി രണ്ടുപേർ ഉണ്ടാകുക.
4. സാധാരണ വാങ്ങാൻ ലഭിക്കുന്ന ബ്ലീച്ചിംഗ് പൗഡറിൽ 30 മുതൽ 40 ശതമാനം വരെ ആണ് ക്ലോറിന്റെ അളവ്. 33% ക്ലോറിൻ ഉണ്ട് എന്ന നിഗമനത്തിൽ ആണ് ഇനി പറയുന്ന അളവുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്.
5. കിണറിലെ വെള്ളത്തിന്റെ അളവ് ആദ്യം നമ്മൾ കണക്കാക്കണം. അതിനു ആദ്യം കിണറിന്റെ വ്യാസം മീറ്ററിൽ കണക്കാക്കുക (D). തുടർന്ന് ബക്കറ്റ് കിണറിന്റെ ഏറ്റവും അടിയിൽ വരെ ഇറക്കി നിലവിൽ ഉള്ള വെള്ളത്തിന്റെ ആഴം മീറ്ററിൽ കണക്കാക്കുക (H) വെള്ളത്തിന്റെ അളവ് = $3.14 \times D \times D \times H \times 250$ ലിറ്റർ

6. സാധാരണ ക്ലോറിനേഷൻ നടത്താൻ 1000 ലിറ്ററിന് 2.5 ഗ്രാം ബ്ലീച്ചിംഗ് പൗഡർ ആണ് ആവശ്യം വരിക. എന്നാൽ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിനു ശേഷം വെള്ളം അതീവ മലിനം ആയിരിക്കും എന്നത് കൊണ്ട് സൂപ്പർ ക്ലോറിനേഷൻ നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി 1000 ലിറ്ററിന് 5 ഗ്രാം (ഏകദേശം ഒരു ടീസ്പൂൺ കുമ്പാരം ആയി) ബ്ലീച്ചിംഗ് പൗഡർ ആണ് ആവശ്യം.
7. വെള്ളത്തിന്റെ അളവ് വച്ച് ആവശ്യം ആയ ബ്ലീച്ചിംഗ് പൗഡർ ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക് ബക്കറ്റിൽ എടുക്കുക. ഇതിൽ അല്പം വെള്ളം ചേർത്ത് കുഴമ്പ് പരുവത്തിൽ ആക്കുക. നന്നായി കുഴമ്പ് ആയ ശേഷം ബക്കറിന്റെ മൂക്കാൽ ഭാഗം വെള്ളം ഒഴിച്ച് ഇളക്കുക. ശേഷം ബക്കറ്റ് 10 മിനിറ്റ് അനക്കാതെ വെക്കുക
8. 10 മിനിറ്റ് കഴിയുമ്പോൾ ലായനിയിലെ ചുണ്ണാമ്പ് അടിയിൽ അടിയും. മുകളിൽ ഉള്ള വെള്ളത്തിൽ ക്ലോറിൻ ലയിച്ചു ചേർന്നിരിക്കും. വെള്ളം കോരുന്ന ബക്കറ്റിലേക്ക് ഈ തെളി ഒഴിച്ച ശേഷം ബക്കറ്റ് കിണറിന്റെ ഏറ്റവും അടിയിലേക്ക് ഇറക്കി പൊക്കുകയും താഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു വെള്ളത്തിൽ ക്ലോറിൻ ലായനി നന്നായി കലർത്തുക.
9. 1 മണിക്കൂർ സമയം വെള്ളം അനക്കാതെ വെച്ച ശേഷം കിണറിലെ വെള്ളം ഉപയോഗിച്ച് തുടങ്ങാം.

Reference: <https://www.afterflood.in/>

കൈപുസ്തകം തയ്യാറാക്കിയവർ

1. ഡോ. ശേഖർ എൽ. കുര്യാക്കോസ്, മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
2. ശ്രീ. ഫഹദ് മർസൂക്ക്, ഹസാർഡ് അനലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
3. ഡോ. അനീഷ് ടി.എസ്, അസോസിയേറ്റ് പ്രൊഫസർ, കമ്മ്യൂണിറ്റി മെഡിസിൻ, തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജ്
4. ഡോ. രതീഷ് കെ.എച്ച്, അസോസിയേറ്റ് പ്രൊഫസർ, കമ്മ്യൂണിറ്റി മെഡിസിൻ, തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജ്
5. ശ്രീ. സത്യൻ സി. ജോയ്, ഹസാർഡ് അനലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
6. ശ്രീ. രവീന്ദ്രൻ എസ്, ജി.ഐ.എസ് സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
7. ശ്രീമതി. നീതു തോമസ്, ഹസാർഡ് അനലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
8. ഡോ. അരുണിമ, ജൂനിയർ റെസിഡന്റ്, കമ്മ്യൂണിറ്റി മെഡിസിൻ, തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജ്
9. ഡോ. പൗർണ്ണമി, ജൂനിയർ റെസിഡന്റ്, കമ്മ്യൂണിറ്റി മെഡിസിൻ, തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജ്
10. ശ്രീ. റോണു മാത്യു, ഹസാർഡ് അനലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
11. ശ്രീമതി. ഇന്ദു വി, ആർക്കിറ്റെക്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
12. ശ്രീ. വിജീഷ് പി, സ്പീയർ ഇന്ത്യ, സംസ്ഥാന പ്രോജക്റ്റ് ഓഫീസർ
13. ശ്രീ. നിമിൻ ഡേവിസ്, മുൻ ഹസാർഡ് അനലിസ്റ്റ്, സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി (ഒന്നാം പതിപ്പ്)

Issued under the seal of the Kerala State Disaster Management Authority on 25-5-2020

Sd/-
Dr. Sekhar L. Kuriakose
Member Secretary, KSDMA &
Head, Kerala State Emergency Operations Centre

Published by
Kerala State Emergency Operations Centre (SEOC), Kerala State Disaster Management Authority
Department of Disaster Management, Govt. of Kerala

Observatory Hills, Vikas Bhavan P.O, Thiruvananthapuram, Kerala, India. Pin – 695033
Email: seoc.gok@gmail.com. Tel/Fax: +91 (0) 471 - 2364424
Web: sdma.kerala.gov.in